

דוחות ליום 30 ביוני 2017

(בלתי מבוקרים)

תוכן העניינים:

עמוד	
7	דוח הדירקטוריון וההנהלה
96	הצהרות המנכ"ל והחשבונאי הראשי
99	תמצית הדוחות הכספיים לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017
201	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק
215	מילון מונחים ואינדקס

דוח הדירקטוריון וההנהלה | תוכן העניינים

חלק א' - סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה

7	תיאור כללי של הבנק
7	תמצית מידע כספי
9	תיאור הסיכונים העיקריים
10	יעדים ואסטרטגיה עסקית
11	מידע נוסף

חלק ב' - מצב העסקים והתפתחות התוצאות הכספיות

11	התפתחויות כלכליות ומגמות
13	התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
20	מבנה הנכסים, ההתחייבויות, ההון, הלימות ההון, והשינויים שחלו בהם
32	מגזרי פעילות פיקוחיים
41	חברות מוחזקות עיקריות

חלק ג' - סקירת הסיכונים

41	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם
43	סיכון אשראי
63	סיכון שוק
77	סיכון נזילות ומימון
81	סיכון תיפעולי
82	סיכונים נוספים

חלק ד' - מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים, ובקרות

83	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים
85	גילוי לגבי בקרות ונהלים

חלק ה' - מידע נוסף

86	עניינים אחרים
----	---------------

חלק ו' - נספחים

88	נספח 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק
91	נספח 2 - חשיפה למדינות זרות
92	נספח 3 - חשיפה לשינויים בשיעור הריבית

דוח הדירקטוריון והנהלה | רשימת לוחות

1. רוח ורווחיות - נתונים עיקריים.....7
2. נכסים התחייבויות והון - נתונים עיקריים.....8
3. מדדי ביצוע עיקריים.....8
4. התפתחות הכנסות הריבית - בחתך מגזרי הצמדה.....14
5. התפתחות הכנסות הריבית - בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים.....16
6. התפתחות הכנסות המימון שלא מריבית.....16
7. התפתחות הפסדי האשראי - בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים.....17
8. התפתחות הכנסות מעמלות.....18
9. התפתחות הרווח הכולל האחר.....19
10. התפתחות בנכסים ובהתחייבויות.....20
11. התפתחות המזומנים והפקדונות בבנקים.....20
12. התפתחות ההשקעות בניירות הערך.....20
13. התפלגות ההשקעות בתיק אגרות החוב הזמינות למכירה.....21
14. התפתחות האשראי לציבור.....23
15. התפלגות האשראי לציבור בחתך ענפי משק.....24
16. התפתחות החובות הבעייתיים.....24
17. התפתחות פקדונות הציבור.....25
18. התפתחות תיק ניירות הערך המוחזק על ידי הציבור.....25
19. התפתחות השווי ההוגן של המכשירים הנגזרים.....26
20. התפתחות הנכסים האחרים.....27
21. התפתחות ההתחייבויות האחרות.....27
22. התפתחות סעיפים חוץ מאזניים.....27
23. התפתחות ההון.....29
24. התפתחות יחס הלימות ההון.....30
25. התפתחות יחס המינוף.....31
26. מגזרי פעילות פיקוחיים - נתונים מאזניים.....34
27. מגזרי פעילות פיקוחיים - נתונים תוצאתיים.....35

28.	התפתחות התוצאות במגזר משקי בית.....	36
29.	התפתחות התוצאות במגזר בנקאות פרטית.....	37
30.	התפתחות התוצאות במגזר עסקים קטנים וזעירים.....	38
31.	התפתחות התוצאות במגזר עסקים בינוניים.....	39
32.	התפתחות התוצאות במגזר עסקים גדולים.....	40
33.	התפלגות החובות הבעייתיים.....	44
34.	התפתחות החובות הפגומים.....	46
35.	מאפייני איכות תיק האשראי.....	47
36.	התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי.....	48
37.	מדדי איכות תיק האשראי.....	51
38.	התפלגות האשראי בחתך ענפי משק עיקריים.....	51
39.	חשיפה למדינות זרות.....	52
40.	חשיפה למוסדות פיננסיים זרים.....	52
41.	התפלגות תיק ההלוואות לדיור.....	55
42.	התפלגות הביצועים בהלוואות לדיור.....	56
43.	התפתחות תיק ההלוואות לדיור.....	57
44.	התפלגות האשראי לאנשים פרטיים.....	60
45.	התפתחות סיכון האשראי לבינוני ונדל"ן.....	61
46.	התפתחות סיכון אשראי ממונף.....	63
47.	חשיפה לריבית - נתונים כמותיים וניתוח רגישות.....	68
48.	חשיפה לריבית - פערי מח"מ.....	72
49.	חשיפה לריבית - שימוש במכשירים נגזרים לגידור.....	73
50.	התפתחות החשיפה לסיכון בסיס.....	74
51.	ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין.....	75
52.	התפלגות ההשקעות במניות.....	76
53.	התפתחות יחס כיסוי הנזילות.....	77
54.	התפתחות בפקדונות של מפקידים גדולים.....	80
55.	התפלגות הפקדונות לפי מדרגות מפקידים.....	81
56.	התפתחות מכשירים הנמדדים לפי השווי ההוגן.....	84

דוח תמציתי של הדירקטוריון והנהלה ליום 30 ביוני 2017

כללי

הדירקטוריון והנהלת הבנק מתכבדים להגיש בזה דוח ביניים, המתייחס למצבו העסקי של הבנק ותוצאות פעולותיו ליום 30 ביוני 2017 ולתקופות של שלושה ושישה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, המהווה חלק מהדוח הרבעוני של הבנק, שכולל דוחות נוספים, כדלקמן:

- דוחות כספיים ביניים מאוחדים לא מבוקרים של הבנק וחברות מאוחדות שלו ליום 30 ביוני 2017, שאושרו על ידי הדירקטוריון בישיבה שהתקיימה ביום 14 באוגוסט 2017.
- דוחות באשר לממשל התאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על הבנק.
- נספחים לדוח הביניים הרבעוני.
- דרישות גילוי בהתאם לנדבך השלישי של "כללי באזל", ומידע נוסף על סיכונים.
- מידע פיקוחי נוסף.

הנתונים שנכללו בדוח מתייחסים לנתונים המאוחדים של הבנק והחברות הבנות שלו (ראה ביאור א' בתמצית הדוחות הכספיים).

* המידע הכלול בדוחות אלו מוצג באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

חלק א' - סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה

1. תאור כללי של הבנק

א. תיאור הבנק

הבנק עוסק בפעילות פיננסית מסחרית ונותן שירותים לכל מגזרי הפעילות, לרבות: בנקאות מסחרית, בנקאות פרטית, ובנקאות קמעונאית - ומשווק את מלוא המוצרים הפיננסיים הבנקאיים, לרבות: הלוואות ופקדונות בנקאיים, משכנתאות, מימון פיננסי לחברות קבלניות בשיטת "ליווי בניה", כרטיסי אשראי, מכשירים נגזרים ועוד. לצורך מתן שירותים אלו, מעמיד הבנק לרשות לקוחותיו רשת סניפים הפרוסה בפריסה כלל ארצית, וכוללת 77 סניפים. הבנק מדורג על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "AA+" שעודכן לאחרונה ביום 20.12.2016.

2. תמצית מידע כספי

א. רווח ורווחיות - נתונים עיקריים (במיליוני ש"ח)

שיעור השינוי (%)	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	
8.5	458	497	הכנסות ריבית, נטו
(2.5)	161	157	הכנסות שאינן מריבית
5.7	619	654	סך ההכנסות
292.9	14	55	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1.5)	454	447	הוצאות תפעוליות ואחרות
0.7	151	152	רווח לפני מיסים
(6.5)	62	58	הפרשה למיסים על הרווח
5.6	89	94	רווח לאחר מיסים
-	1	1	חלק הבנק ברווחי חברות כלולות
5.6	90	95	רווח נקי

2. תמצית מידע כספי (המשך)

ב. נכסים התחייבויות והון - נתונים עיקריים

שיעור השני	31.12.2016	30.6.2017
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
1.8	32,164	32,756
(8.8)	3,422	3,122
(6.5)	6,002	5,613
5.6	22,001	23,242
2.2	27,199	27,798
(0.3)	926	923
4.9	2,244	2,354

סך כל הנכסים
מזומנים ופקדונות בבנקים
ניירות ערך
אשראי לציבור, נטו
פקדונות הציבור
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
הון

ג. מדדי ביצוע עיקריים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני
2016	2017
%	%

8.9	8.6	8.5
0.6	0.6	0.6
3.1	3.1	3.1
71.0 ⁽¹⁾	73.3	68.3
0.2	0.1	0.5

יחסים פיננסיים תוצאתיים
תשואה להון
תשואה לנכסים
מרווח פיננסי כולל
הוצאות תפעוליות לסך ההכנסות (יחס יעילות)
הוצאות בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור

31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017
%	%	%

68.4	69.8	71.0
1.4	1.5	1.0
7.0	7.0	7.2
84.6	83.8	84.9
123.6	120.0	119.6

יחסים פיננסיים מאזניים
אשראי לציבור לסך המאזן
חובות פגומים לסך האשראי לציבור
הון עצמי לסך המאזן
פקדונות הציבור לסך המאזן
פקדונות הציבור לסך האשראי לציבור

13.8	13.7	13.3
10.9	10.7	10.7
143.8	122.7 ⁽¹⁾	139.8
6.6	6.6	6.7

יחסי איתנות פיננסיים
יחס הלימות הון כולל
יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
יחס כיסוי הנזילות
יחס המינוף

1. הוצג מחדש.

3. תיאור הסיכונים העיקריים

להלן מידע תמציתי לגבי הסיכונים העיקריים הנגזרים מהפעילות השוטפת בבנק:

- **סיכון אשראי** - מוגדר כסיכון ליצירת הפסדים כתוצאה מחוסר יכולת לווה או צד נגדי לעמוד בהתחייבויותיו (באופן חלקי או מלא).
- **סיכון שוק** - מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו בשל שינויים אפשריים בשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחוץ מאזני) הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעור הריבית, שינוי בשערי חליפין, שינויים בשוק ההון וכו'.
סיכוני השוק כוללים רכיבי סיכון כדלקמן:
- **סיכון בסיס** - מוגדר כחשיפה לפגיעה בשווי ההוגן של הבנק שעלול להיגרם בשל שינויים אפשריים באינפלציה ובשערי החליפין של המטבעות הזרים לעומת השקל. חשיפת הבנק לסיכון זה נגזרת מהפער שבין הנכסים הפיננסיים לבין ההתחייבויות הפיננסיות של הבנק, ככל אחד ממגזרי ההצמדה.
- **סיכון ריבית** - מוגדר כסיכון לפגיעה ברווחי הבנק או בהוננו, בגין שינוי בשיעורי הריבית. בנוסף, שינויים בשיעורי הריבית כאמור, עלולים להשפיע גם על השווי הכלכלי של הבנק, נכסיו, התחייבויותיו, וערכם של המכשירים החוץ מאזניים.
- **סיכון מניות** - מוגדר כחשיפה לפגיעה בשווי ההוגן של הבנק וברווחיותו, בשל ירידה במחירי השוק של המניות (לרבות השקעות ריאליות), הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק.
- **סיכון אופציות** - מוגדר כחשיפת הבנק להפסד אפשרי, הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שוויים ההוגן של האופציות, לרבות אופציות גלומות.
- **סיכון נזילות** - מוגדר כחשיפה אפשרית להפסדים ולפגיעה ביציבות הבנק, הנובעת מחוסר יכולת של הבנק לספק את צורכי נזילותו.
- **סיכון תפעולי** - מוגדר כחשיפת הבנק להפסד העלול להיגרם מאי נאותות או מכשל בתהליכים פנימיים, אנשים ומערכות, או בשל אירועים חיצוניים.
- **סיכון טכנולוגיית מידע וסייבר** - מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בפעילותו (עד כדי מניעתה המוחלטת), גניבת נכסים פיננסיים, הפסדים כספיים ופגיעה במוניטין, הנובעת ממתקפות קיברנטיות על מערכות המחשב של הבנק, או מאיסוף מידע לא מורשה ממערכות אלו.
- **סיכון משפטי** - מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, אובדן הכנסות או פגיעה עסקית, בין היתר, בשל היעדר יכולת לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, או בשל חשיפה להליכים משפטיים נגד הבנק או מי מעובדיו (לרבות נושאי משרה), וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים.
- **סיכון ציות, איסור הלבנת הון ומימון טרור** - מוגדר כחשיפת הבנק להטלת סנקציות משפטיות או רגולטריות, להפסד פיננסי, או לנזק תדמיתי, אשר הבנק עלול לספוג בשל אי מילוי חוקים (לרבות חוקים הנוגעים לאיסור הלבנת הון ומימון טרור), תקנות, הוראות הסדרה, נהלים פנימיים והקוד האתי החל על הבנק.
- **סיכון מוניטין** - מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה ברווחי הבנק, בגין תדמית שלילית שעלולה להיווצר לבנק בקרב לקוחות וצדדים אחרים הקשורים עם הבנק.
- **סיכון אסטרטגי** - מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה אפשרית בהון, בתוצאות הכספיות או במוניטין, הנובעת מקבלת החלטות עסקיות שגויות, או מיישום לא נכון של החלטות עסקיות, או מהעדר תגובה לשינויים בתחרות ובהתפתחויות העסקיות.

מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק וניהולם, נכלל בדוח הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

4. יעדים ואסטרטגיה עסקית

א. התוכנית האסטרטגית

בשנת 2015 אישר הדירקטוריון תוכנית אסטרטגית לפעילות הבנק בשנים 2020 - 2016.

התוכנית כוללת שני כיווני פעולה עיקריים:

- הרחבת הפעילות הקמעונאית של הבנק (משקי בית ועסקים קטנים), במסגרתה עתיד הבנק להתמקד בפלחי אוכלוסיה ספציפיים, שנצברה בגינם התמחות רבת שנים למתן שירותים בנקאיים התואמים את צורכיהם היחודיים.
- התייעלות תפעולית באמצעות ניהול קפדני של ההוצאות התפעוליות ושיפור מבנה ההכנסות. במחצית השניה של שנת 2016 אישר הדירקטוריון תוכנית אסטרטגית שהוכנה על ידי הנהלת הבנק בסיוע יועצים חיצוניים - להעמקת הפעילות במגזר הקמעונאי, לרבות התמקדות בפלחי אוכלוסיה ספציפיים שנצברה בגינם התמחות רבת שנים במתן שירותים בנקאיים.

ב. פרויקטים עיקריים לביצוע

ביצוע התוכנית האסטרטגית כאמור, כרוך ביישום שינויים מבניים ושינויים בתהליכי העבודה, המוטמעים בבנק במסגרת פרויקטים שונים, ובכללם:

- "הרחבת פעילות יחידת התפעול העורפי" - במסגרתה מוסטות פעילויות תפעוליות מסוימות מהסניפים למרכזי תפעול עורפיים, במטרה להגדיל את משאבי הסניפים העומדים למתן שירות ללקוחות.
- שיפור תשתיות המיחשוב - לרבות תשתיות הנוגעות לפיתוח הפעילות במגזר הקמעונאי, כגון: הרחבת הערוצים המשמשים למתן שירותים בנקאיים, שיפור התשתיות הטכנולוגיות המאפשרות ביצוע פעולות ללא חתימה פיזית של הלקוח, שדרוג והגדלת מספר המכשירים האוטומטיים בסניפים, שיפור המידע הניהולי ופיתוח יישומים דיגיטליים מתקדמים המשפרים את חוויית הלקוח ומאפשרים ללקוחות הבנק לקבל מידע זמין ולבצע פעולות בנקאיות באמצעות שימוש באמצעי תקשורת ניידים.

בנוסף לאמור לעיל, השיקה החברה האם בשנת 2015, בשיתוף הבנק, פרויקט טכנולוגי, במסגרתו מתוכננת הטמעת מערכת תפעולית חדשה לניהול האשראי, בשני הבנקים. הפרויקט צפוי להסתיים עד לתום שנת 2018.

לפרטים נוספים באשר להזדמנויות ולאיומים הנגזרים מהתוכנית האסטרטגית של הבנק ובאשר לאמצעים למימושה - ראה פרק 4 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

ג. שינויים ארגוניים

(1) רה-ארגון בחטיבה העסקית מסחרית

ביום 1 בינואר 2017 יושם רה-ארגון בחטיבה ה"עסקית - מסחרית", במסגרתו מוזגה פעילות האגף העסקי בחטיבה, לתוך שני אגפים מסחריים ובעקבותיו שונה שם החטיבה "העסקית - מסחרית", ל"חטיבה לבנקאות מסחרית". לפרטים נוספים ראה פרק 4(ה'1) בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

(2) שינוי ארגוני בחטיבה הקמעונאית

בשנת 2016, אישרה ההנהלה שינויים ארגוניים בחטיבה הקמעונאית הכוללים:

- שינוי ארגוני באגף השיווק, הנגזר מיישום התוכנית האסטרטגית החדשה, במסגרתו מונו רפרנטים לשיווק מוצרים ושירותים בנקאיים לאוכלוסיות ייעודיות, המותאמים לצרכיהם הייחודיים.
- הרחבת פעילות אגף אשראי ובקרה, לרבות מינוי רפרנטים בתחום ניהול סיכונים תפעוליים וסיכוני ציזות.

הטמעת השינוי הארגוני החלה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2017 והסתיימה במהלך הרבעון השני של השנה.

5. מידע נוסף

הליכים משפטיים

נגד הבנק תלויות ועומדות תובענות משפטיות שהוגשו על ידי לקוחות הבנק וכן צדדים שלישיים שונים - שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל.

לפרטים נוספים באשר לתביעות המהותיות שהוגשו כנגד הבנק, ההתפתחויות שחלו בתביעות אלו בתקופת הדוח והשלכותיהן האפשריות על תוצאות הבנק - ראה ביאור 11ב' בתמצית הדוחות הכספיים.

חלק ב' - מצב העסקים והתפתחות התוצאות העסקיות

6. התפתחויות כלכליות ומגמות

א. התפתחויות כלכליות בשנת 2017

מרבית האינדיקטורים הכלכליים מצביעים על המשך מגמת הצמיחה במשק גם במחצית הראשונה של שנת 2017, בשונה מהנתונים הכלכליים שנרשמו בחלק מהמדינות המערביות.

המדד המשולב לבחינת מצב המשק עלה בחודש יוני 2017 בשיעור של 0.3% והשלים עליה מצטברת בשיעור של 1.9% במחצית הראשונה של שנת 2017, בהמשך לעליה בשיעור של 5.1% שנרשמה בנתון זה בשנת 2016.

על פי נתוני המגמה ירד מדד הייצור התעשייתי בחודשים מרס - מאי 2017 בשיעור של 1.0%, בחישוב שנתי, לעומת עליה בשיעור של 7.8%, בחישוב שנתי, שנרשמה בנתון זה בשלושת החודשים הקודמים. הירידה במדד נובעת, בעיקר, מקיטון בתפוקת ענף הטכנולוגיה.

הגירעון המסחרי של ישראל הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2017 בסך של כ- 19.2 מיליארד ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 13.5% בהשוואה לנתוני הגירעון שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות המדינה ממיסים עלו במחצית הראשונה של שנת 2017 בשיעור של 4.5% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכמו בכ- 148.7 מיליארד ש"ח.

העליה בהכנסות המדינה נובעת מגידול בשיעור של 10.0% בהכנסות ממיסים ישירים - שהסתכמו במחצית הראשונה של השנה בכ- 80.6 מיליארד ש"ח. מאידך, נרשם קיטון בשיעור של 1.4% בהכנסות ממיסים עקיפים - לסך של כ- 64.5 מיליארד ש"ח וקיטון בשיעור של 0.8% בהכנסות מאגרות - לסך של כ- 3.5 מיליארד ש"ח.

במחצית הראשונה של שנת 2017 נרשם גירעון תקציבי בפעילות הממשלה בסך של כ- 9.0 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון בסך של 3.1 מיליארד ש"ח בלבד, שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, נתוני הגירעון עומדים במתווה יעד הגירעון השנתי המתוכנן לשנת 2017 (בסך של כ- 36.6 מיליארד ש"ח, המהווה כ- 2.9% מהתוצר הלאומי הגולמי). יצוין שנתוני הגירעון המצטברים שנרשמו בשנים עשר החודשים האחרונים מהווים כ- 2.5% בלבד, מהתוצר המקומי הגולמי.

מניתוח מרכיבי הגירעון התקציבי עולה, כי מרביתו (בסך של 5.9 מיליארד ש"ח) נובע מהפעילות המקומית של הממשלה ויתרתו (בסך של 3.1 מיליארד ש"ח), נובעת מפעילות הממשלה בחו"ל.

על פי נתוני המגמה לחודש יוני 2017, הסתכם שיעור הבלתי מועסקים במשק בכ- 4.5% מכוח העבודה האזרחי, המהווה עליה בשיעור של 0.2 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2016. שיעור ההשתתפות בכוח העבודה הסתכם בחודש יוני 2017 בכ- 64.1%, המהווה עליה בשיעור של 0.1 נקודות האחוז ביחס לנתון שנרשם בסוף שנת 2016.

מדד המחירים לצרכן שמר על יציבות במחצית הראשונה של השנה, המדד "בניכוי מחירי הדיור" ירד בשיעור של 0.3%, והמדד "בניכוי ירקות ופירות" ירד בשיעור של 0.1%.

במחצית הראשונה של שנת 2017 המשיך בנק ישראל ביישום המדיניות המוניטרית המרחיבה, שננקטה על ידו בשנים 2016 - 2012 והותיר את הריבית במרכז המוניטרי ברמת שפל בשיעור של 0.10%, בלבד.

מדיניות בנק ישראל מוסברת בנתונים מאקרו כלכליים עולמיים ובשיעורי הריבית הנמוכים שהונהגו במדינות רבות בעולם (עד לשיעורים שליליים שנרשמו בחלק מהמדינות).

ציפיות האינפלציה של הציבור לשנה הקרובה (הנגזרות מההפרש שבין תשואת אגרות החוב "הצמודות" לתשואת אגרות החוב ה"שקליות"), הסתכמו בסוף המחצית הראשונה של שנת 2017, בשיעור של 0.5%, בדומה לנתון שנרשם בסוף שנת 2016. ציפיות אלו נמוכות מהרף התחתון של טווח יעד האינפלציה שנקבע על ידי הממשלה (3% - 1%).

במחצית הראשונה של שנת 2017, התחזק השקל לעומת מרבית המטבעות הזרים העיקריים: ביחס לדולר של ארה"ב התחזק השקל בשיעור של 9.1%, ביחס ללירה שטרלינג בשיעור של 3.9%, ביחס לליין היפני בשיעור של 4.9%, וביחס לאירו בשיעור של 1.4%.

ב. התפתחויות בשוק ההון

המחצית הראשונה של שנת 2017 התאפיינה במגמה מעורבת שנרשמה בשוק המניות המקומי ובשוק אגרות החוב הממשלתיות. מאידך, נרשמו עליות שיעורים בשוק אגרות החוב הקוצרניות.

מחד, הושפע שוק המניות לחיוב, מהגורמים הבאים:

- עליות שיעורים בשווקים בחו"ל.
- שיעורי הריבית הנמוכים השוררים במשק.
- שיעורי תעסוקה גבוהים בקרב כח העבודה האזרחי.

השפעת גורמים אלו מותנה על ידי הגורמים הבאים:

- התחזקות בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים.
- ירידה בשערי המניות של ענף הפארמה, בעקבות האטה שנרשמה בשוק הגנרי.

בסיכום המחצית הראשונה של שנת 2017 נרשמה מגמה מעורבת במדדי המניות: מדד "ת"א 35" ירד בשיעור של כ- 3.2%, ומדד "ת"א 125" ירד בשיעור של כ- 0.2%. מאידך, עלה מדד "ת"א 90" בשיעור של כ- 12.1%.

המחזור היומי הממוצע במניות וניירות ערך המירים הסתכם במחצית הראשונה של השנה בכ- 1,536 מיליון ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 15.7% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

היקפי הסכומים שגויסו מהציבור בשוק הראשוני על ידי החברות - באמצעות הנפקת מניות, אופציות, אגרות חוב ואגרות חוב להמרה - הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2017 בכ- 44.5 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 25.7% לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד.

בשוק אגרות החוב הממשלתיות נרשמו במחצית הראשונה של שנת 2017 עודפי פדיון, נטו, בסך של כ- 1.3 מיליארד ש"ח, נטו, לעומת כ- 1.1 מיליארד ש"ח, נטו, שגויסו על ידי הממשלה בתקופה המקבילה אשתקד.

שערי אגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד ירדו במחצית הראשונה של שנת 2017 בשיעור של כ- 0.5% ומאידך, עלו שערי אגרות החוב הלא צמודות בשיעור של כ- 0.6%. התשואות לפדיון ברוטו, באגרות החוב הממשלתיות הצמודות למדד, נעו בסוף חודש יוני 2017 בשיעורים שבין 0.3% באגרות החוב "קצרות הטווח", לכ- 1.1% באגרות החוב "הארוכות".

במחצית הראשונה של השנה נרשם גידול בסך של כ- 9.0 מיליארד ש"ח בתיק הנכסים של הציבור המושקע באפיק "קרנות הנאמנות", לעומת פדיונות בסך של כ- 16.2 מיליארד ש"ח שנרשמו בתיק השקעה זה בתקופה המקבילה אשתקד.

התפלגות הסכומים שגויסו בקרנות הנאמנות, כחתך אפיקי השקעה, מצביעה על גיוס בסך של 10.6 מיליארד ש"ח בקרנות ה"אג"ח" וכ- 3.4 מיליארד ש"ח גויסו בקרנות ה"מניות". מאידך, נרשמו פדיונות בסך של כ- 2.5 מיליארד ש"ח בקרנות ה"שקליות", כ- 2.4 מיליארד ש"ח נפדו מהקרנות ה"כספיות" וכ- 0.1 מיליארד ש"ח נפדו מקרנות "חו"ל".

ג. התפתחויות בחקיקה ובהוראות אחרות - הנוגעות למערכת הבנקאית בישראל

השנים האחרונות מתאפיינות בצעדי חקיקה והסדרה משמעותיים הנוגעים למערכת הבנקאית בנושאים רבים, ובכללם: יחסי בנק לקוח, מבנה העמלות, רמת התחרות במערכת הבנקאית, התאמת הסטנדרטים לניהול סיכונים במערכת הבנקאית לעקרונות הבינלאומיים שנקבעו על ידי "ועדת באזל", ועוד.

מידע מפורט באשר לצעדי חקיקה והסדרה אלו נכלל בפרק 10 בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016.

לפרטים נוספים באשר להתפתחויות שנרשמו בתחום החקיקה וההסדרה בתקופת הדו"ח - ראה פרק 7 בדוח על הממשל התאגידי.

ד. התפתחויות בחשיפה לסיכונים

סיכוני אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (ארועי סייבר)

הסיכון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בפעילותו (עד כדי מניעתה המוחלטת), גניבת נכסים פיננסיים, הפסדים כספיים ופגיעה במוניטין, הנובעת ממתקפות קיברנטיות על מערכות המחשב של הבנק (הנערכות לעיתים ללא ידיעת המשתמשים), או באמצעות איסוף מידע ממערכות אלה, במטרה להפריע לפעילות השוטפת של הבנק עד להשבתתה המוחלטת.

לפרטים נוספים באשר להתפתחות שנרשמה בסיכון זה, השלכותיה האפשריות על פעילות הבנק והצעדים שנקטו על ידי הבנק במטרה לגדר סיכון זה - ראה פרק 6 בדוח הדיסקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

7. התפתחות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

א. רווח ורווחיות

הרווח הנקי של הבנק הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2017 בסך של 95 מיליון ש"ח, לעומת 90 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, המהווה עליה בשיעור של 5.6%.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הסתכמה במחצית הראשונה של השנה בשיעור של 8.5%, לעומת 8.6% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת תשואה בשיעור של 8.9% בכל שנת 2016.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הבנק במחצית הראשונה של השנה, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:

- עליה בהכנסות הריבית, נטו, מ- 458 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2016, ל- 497 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- ירידה בהכנסות (הוצאות) המימון שאינן מריבית, מהכנסה בסך של 5 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2016, להוצאה בסך 2 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, מ- 14 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2016, ל- 55 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.
- עליה בהכנסות מעמלות מ- 148 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2016, ל- 154 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.

- ירידה בהוצאות התפעוליות והאחרות מ- 454 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2016, ל- 447 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.

ברבע השני של שנת 2017 רשם הבנק רווח נקי בסך של 54 מיליון ש"ח, לעומת 45 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 20.0%. הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות ברבע השני של שנת 2017, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד, היו:

- עליה בהכנסות הריבית, נטו, מ- 228 מיליון ש"ח ברבע השני של שנת 2016, ל- 256 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.

- ירידה בהכנסות (הוצאות) המימון שאינן מריבית, מהכנסה בסך של 3 מיליון ש"ח ברבע השני של שנת 2016, להוצאה בסך של 4 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.

- עליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, מ- 19 מיליון ש"ח ברבע השני של שנת 2016, ל- 23 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.

- עליה בהכנסות מעמלות, מ- 75 מיליון ש"ח ברבע השני של שנת 2016, ל- 78 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.

- ירידה בהוצאות התפעוליות והאחרות, מ- 225 מיליון ש"ח ברבע השני של שנת 2016, ל- 221 מיליון ש"ח בתקופת הדוח.

תשואת הרווח הנקי על ההון הסתכמה ברבע השני של שנת 2017 בשיעור של 9.6%, לעומת 8.7% בתקופה המקבילה אשתקד.

ב. הכנסות והוצאות

ההכנסות מריבית, נטו, הסתכמו במחצית של השנה בסך של 497 מיליון ש"ח, לעומת 458 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 8.5%. העליה בהכנסות מריבית, נטו, מוסברת כדלקמן:

- עליה בשיעור של 7.4% ביתרה הממוצעת של הנכסים המניבים.
- ירידה בשיעור של 0.05 נקודות האחוז בפער הריבית, מפער בשיעור של 3.12% במחצית הראשונה של שנת 2016, לפער בשיעור של 3.07% בתקופת הדוח.

להלן טבלה המפרטת את התפלגות הפעילות הפיננסית בבנק ופערי הריבית בחתך מגזרי הצמדה, והתרומה להכנסות הריבית שנרשמה בכל אחד ממגזרים אלו במחצית הראשונה של שנת 2017, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני						
2016			2017			
הכנסות מריבית	פער הריבית	היקף הפעילות	הכנסות מריבית	פער הריבית	היקף הפעילות	מגזר הצמדה
מיליוני ש"ח	%	%	מיליוני ש"ח	%	%	
430	3.52	83	474	3.68	82	לא צמוד
11	0.86	11	6	(0.14)	12	צמוד מדד
17	1.98	6	17	1.97	6	מטבע חוץ
458	3.12	100	497	3.07	100	סך הכל

להלן ניתוח מרכיבי השינוי בהכנסות הריבית:

המגזר השקלי הלא צמוד - היקף הנכסים במגזר זה היווה בממוצע כ- 82% מכלל נכסי הבנק במחצית הראשונה של שנת 2017, לעומת כ- 83% בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק במחצית הראשונה של שנת 2017 הסתכמה בכ- 474 מיליון ש"ח, לעומת כ- 430 מיליון ש"ח אשתקד (המהווים כ- 96% מכלל הכנסות הריבית בבנק). הגידול בהכנסות הריבית במגזר זה, נובע הן מעליה בנפח הפעילות, והן מעליה במרווחי הריבית.

במחצית הראשונה של שנת 2017 הסתכם מרכיב האשראי לציבור מכלל נכסי הבנק המניבים במגזר זה (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים), בשיעור של כ- 79%, לעומת כ- 76% בתקופה המקבילה אשתקד. בסיכום כללי עלה היקף הנכסים במגזר זה במחצית הראשונה של שנת 2017 (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים) בכ- 6%, בעיקר עקב גידול בשיעור של כ- 11% באשראי לציבור. פער הריבית במגזר הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2017 בשיעור של 3.68%, לעומת פער ריבית בשיעור של 3.52% שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. העליה בפער הריבית נובעת בעיקר מגידול במשקל האשראי לציבור, המתאפיין בתשואה גבוהה יותר ביחס לשימושים אחרים במגזר.

המגזר השקלי צמוד המדד - היקף הנכסים במגזר זה במחצית הראשונה של שנת 2017 היווה בממוצע כ- 12% מכלל נכסי הבנק, לעומת כ- 11% בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק במחצית הראשונה של שנת 2017 הסתכמה בכ- 6 מיליון ש"ח, לעומת כ- 11 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בהכנסות הריבית במגזר זה מוסברת בעיקר בירידה בפער הריבית, שקוזה בעליה בהיקף הנכסים במגזר זה.

מגזר זה מרכז בעיקרו את פעילות הבנק בתחום גיוס הפקדונות מהציבור לטווח בינוני וארוך, בצד המקורות ואת נכסי הכיסוי להתחייבויות אלה, בצד השימושים. במחצית הראשונה של שנת 2017 הסתכם מרכיב האשראי לציבור, מכלל נכסי הבנק המניבים במגזר זה (לא כולל מכשירים פיננסיים נגזרים), בשיעור של כ- 48%, לעומת כ- 60% בתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית במגזר הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2017 בשיעור שלילי של 0.14%, לעומת פער חיובי בשיעור של 0.86% שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה בפער הריבית מוסברת, בירידה בסך של כ- 1 מיליון ש"ח במרכיב ההכנסות מהפרשי הצמדה, התייקרות בשיעור של 0.2 נקודות האחוז בעלות גיוס הפקדונות, ירידה בשיעור של 1.5 נקודות האחוז בתשואת הריבית על פקדונות בכנקים וירידה בשיעור של 0.1 נקודות האחוז הנובעת משינויים בתמהיל השימושים (ירידה במרכיב האשראי לציבור ועליה במרכיב ניירות הערך).

מגזר המט"ח וצמוד המט"ח - היקף הנכסים במגזר זה במחצית הראשונה של שנת 2017, היווה בממוצע כ- 6% מכלל נכסי הבנק, בדומה לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. תרומתו להכנסות הריבית בבנק במחצית הראשונה של שנת 2017 הסתכמה בתקופת הדוח בכ- 17 מיליון ש"ח, בדומה לנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד, המהווים כ- 3% מכלל הכנסות הריבית בבנק.

פער הריבית במגזר זה הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2017 בשיעור של 1.97%, לעומת 1.98% בתקופה המקבילה אשתקד.

פער הריבית הכולל, המוגדר כיחס שבין הכנסות הריבית (לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי), לבין היתרה הממוצעת של הנכסים הכספיים המניבים - הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2017 בשיעור של 3.07%, לעומת 3.12% אשתקד.

למידע נוסף באשר להתפתחות והתפלגות הכנסות הריבית ומרווחי הריבית בחתך מוצרים בנקאיים ובחתך מגזרי הצמדה - ראה "דוח שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים" (נספח מס' 1 בדוח על הממשל התאגידי).

להלן נתונים לגבי התפתחות הכנסות הריבית בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני			
	2016	2017	
השינוי	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
אחוזים			
14.7	136	156	משקי בית
9.1	252	275	עסקים קטנים וזעירים
5.0	40	42	עסקים בינוניים
5.0	20	21	עסקים גדולים
-	2	2	בנקאות פרטית
100.0	2	4	גופים מוסדיים
-	6	(3)	ניהול פיננסי
8.5	458	497	סך הכל הכנסות ריבית

הכנסות (הוצאות) המימון שאינן מריבית, נטו הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2017 בהוצאה בסך של 2 מיליון ש"ח, לעומת הכנסה בסך של 5 מיליון ש"ח, שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד.

הירידה שנרשמה בהכנסות (הוצאות) המימון שאינן מריבית מוסברת בירידה בסך של 20 מיליון ש"ח, נטו, ברווחים ממימוש ניירות ערך, ובירידה בסך של 6 מיליון ש"ח בהכנסות מהפרשי שער מחד - שקוזזו בירידה בסך של 19 מיליון ש"ח בהוצאות בגין מכשירים נגזרים, לרבות התאמות לשווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים מאידך - (ההכנסות (הוצאות) בגין מרכיב זה נובעות מחוסר הקבלה בין עקרונות הרישום החשבונאי של "נכסי הבסיס" בגין עסקאות במכשירים נגזרים (הנמדדים על "בסיס צבירה"), לכין השיטה לחישוב שוויים של המכשירים הנגזרים ששימשו לכיסוי נכסי הבסיס (הנמדדים על "בסיס השווי ההוגן"). הפערים ברישום החשבונאי, כאמור לעיל, מהווים "הפרשי עיתוי" שייזקפו בדוחות הרווח והפסד של הבנק בשנים הבאות.

להלן נתונים לגבי מרכיבי ההכנסות וההוצאות העיקריים שנכללו בסעיף "הכנסות המימון שאינן מריבית", בתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני		
2016	2017	2016	2017	
16	(15)	(6)	(45)	הפרשי שער - ממכשירים נגזרים
(12)	12	9	42	- אחרים
4	(3)	3	(3)	סך הכל הפרשי שער
(6)	(3)	(22)	(3)	הוצאות נטו, מפעילות במכשירים נגזרים ^{(2),(1)}
5	2	24	4	רווחים ממימוש ניירות ערך, נטו
3	(4)	5	(2)	סך הכל

1. לא כולל הפרשי שער.

2. מזה הוצאות בגין התאמות ל"שווי ההוגן" של מכשירים נגזרים שהסתכמו בתקופות של שישה ושלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2017 בסך של 6 מיליון ש"ח ו- 7 מיליון ש"ח, בהתאמה (בתקופות המקבילות אשתקד - 9 מיליון ש"ח ו- 8 מיליון ש"ח, בהתאמה).

הוצאות בגין הפסדי אשראי, נטו, הסתכמו במחצית הראשונה של השנה בסך של 55 מיליון ש"ח, לעומת 14 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

בתקופת הדוח היוותה ההוצאה בגין הפסדי אשראי 11.1% מהכנסות הריבית, נטו (בתקופה המקבילה אשתקד - 3.1%), ושיעורה ביחס ליתרת האשראי לציבור, נטו (מאזני) הסתכם בשיעור 0.47% (בתקופה המקבילה אשתקד - 0.13%). להלן נתונים לגבי התפתחות הוצאות בגין הפסדי אשראי בתקופות שנסתיימו ביום 30 ביוני 2017, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני		
2016	2017	2016	2017	
				הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי:
(7)	-	(20)	(6)	- על בסיס פרטני
26	23	34	61	- על בסיס קבוצתי*
19	23	14	55	סך הכל

* לרבות מחיקות חשבונאיות בגין חובות נחותים שההוצאה להפסדי אשראי בגינם מוערכת על בסיס קבוצתי, שהסתכמו בתקופות של שישה ושלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2017 בסך של 52 מיליון ש"ח ו- 23 מיליון ש"ח, בהתאמה (בתקופות המקבילות אשתקד - 33 מיליון ש"ח ו- 23 מיליון ש"ח, בהתאמה), בניכוי גביית חובות שנמחקו בעבר, שהסתכמו בתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 בסך של 16 מיליון ש"ח ו- 8 מיליון ש"ח, בהתאמה (בתקופות המקבילות אשתקד - 10 מיליון ש"ח ו- 4 מיליון ש"ח, בהתאמה).

העליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי במחצית הראשונה של 2017, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, מוסברת בעיקר בגידול בסך של 27 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, הנובע הן מגידול בסך של 19 מיליון ש"ח במחיקת חובות נחותים שההפרשות להפסדי אשראי בגינם נמדדות על בסיס קבוצתי והן מגידול בהפרשות להפסדי אשראי בגין חובות "תקינים" המוערכים על בסיס קבוצתי, בסך של 10 מיליון ש"ח (בעיקר בשל עליה במקדמי ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי ועליה בהיקף האשראי ה"תקין").

בנוסף, נרשמה עליה בסך של 14 מיליון ש"ח בהוצאות להפסדי אשראי על בסיס פרטני, הנובעת בעיקר מקיטון בגביות של חובות בעייתיים שנמחקו בעבר.

העליה בהוצאות בגין הפסדי אשראי, ברבע השני של השנה, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, מוסברת בעיקר בירידה בהיקפי הגביה של חובות בעייתיים שנמחקו בעבר.

להלן נתונים לגבי התפתחות הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי, חתרן מגזרי פעילות "פיקוחיים", לתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017, לעומת התקופות המקבילות אשתקד (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני		
2016	2017	2016	2017	
2	4	(1)	9	משקי בית
10	20	6	41	עסקים קטנים וזעירים
8	(6)	11	(1)	עסקים בינוניים
(1)	5	(2)	6	עסקים גדולים
-	-	-	-	בנקאות פרטית
19	23	14	55	סך הכל

הגידול בהוצאות בגין הפסדי אשראי במגזר "עסקים קטנים וזעירים" ובמגזר "משקי בית" מוסבר, הן בגידול במחיקות של חובות נחותים, והן בגידול בהפרשות להפסדי אשראי הנמדדות על בסיס קבוצתי הנגזר מהגידול בהיקפי האשראי של הלקוחות המשוייכים למגזרים אלו.

היתרה המצטברת של ההפרשה להפסדי אשראי "על בסיס קבוצתי" הסתכמה ליום 30.6.2017 ב- 313 מיליון ש"ח, והיא מהווה כ- 1.07% מסיכון האשראי הכולל לציבור באותו מועד (31.12.2016 - 288 מיליון ש"ח ו- 1.03%, בהתאמה; 30.6.2016 - 293 מיליון ש"ח, ו- 1.08% בהתאמה).

היתרה המצטברת של ההפרשה להפסדי אשראי הסתכמה ליום 30.6.2017 ב- 369 מיליון ש"ח והיא מהווה כ- 1.27% מסיכון האשראי הכולל לציבור (31.12.2016 - 376 מיליון ש"ח, ו- 1.35%, בהתאמה).

למידע נוסף לגבי התפתחות החובות הבעייתיים בכנק ליום 30.6.2017 וסיווגם, ולגבי התפלגות ההפרשות להפסדי אשראי של הבנק, בחתך ענפי משק - ראה פרק 12 ב' להלן.

ההכנסות מעמלות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2017 ב- 154 מיליון ש"ח, לעומת 148 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - עליה בשיעור של 4.1%. העליה בהכנסות מעמלות נובעת בעיקר מגידול בסך של 3 מיליון ש"ח בהכנסות מפעילות בכרטיסי אשראי, ו- 2 מיליון ש"ח בעמלות בגין טיפול באשראי.

ברבע השני של השנה נרשמה עליה בשיעור של 4.0% בהכנסות מעמלות לסך של 78 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות מעמלות ברבע השני של השנה נובעת, בעיקר, מגידול בסך של 2 מיליון ש"ח בהכנסות מעמלות בגין טיפול באשראי, וגידול בסך של כ- 1 מיליון ש"ח בעמלות מכרטיסי אשראי.

להלן נתונים לגבי התפתחות ההכנסות מעמלות בתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017, לעומת התקופות המקבילות אשתקד (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2016	2017	2016	2017	
37	36	73	74	ניהול חשבון
8	9	15	18	כרטיסי אשראי
5	4	9	9	פעילות בניירות ערך
4	6	8	10	טיפול באשראי
8	7	15	15	הפרשי המרה
7	8	14	15	עמלות מעסקי מימון
6	8	14	13	עמלות אחרות
75	78	148	154	סך כל העמלות

ההכנסות האחרות הסתכמו בתקופת הדוח בכ- 5 מיליון ש"ח לעומת 8 מיליון ש"ח שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד. ההכנסות האחרות נובעות מרווחים ממכירת מבנים, בגין עסקאות שנחתמו בעבר והוכרו כהכנסה בתקופת הדוח.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2017 ב- 447 מיליון ש"ח, לעומת 454 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד - ירידה בשיעור של 1.5%. הירידה בהוצאות התפעוליות נובעת בעיקר, מקיטון בשיעור של 1.7% בסעיף "משכורות והוצאות נלוות", המוסבר בירידה בהיקף המשרות ובכרידה בעלות השירות והריבית בגין התחייבות מסוימת לזכויות עובדים שהייתה בתוקף במהלך שנת 2016 וסולקה ביום 28 בדצמבר 2016 (ראה ביאור א'21(2) בדוחות הכספיים לשנת 2016).

כרבע השני של השנה נרשמה ירידה בשיעור של 1.8% בהוצאות התפעוליות, לסך של 221 מיליון ש"ח. הירידה בהוצאות התפעוליות נובעת, בין היתר, מקיטון בשיעור של 1.4% בהוצאות השכר, המוסבר על ידי הגורמים שהשפיעו על ההוצאה במחצית הראשונה של השנה.

ההפרשה למיסים על הרווח לפני מיסים הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2017 ב- 58 מיליון ש"ח, לעומת 62 מיליון ש"ח אשתקד. שיעור ההפרשה למיסים ביחס לרווח מפעולות רגילות בתקופת הדוח, הסתכם ב- 38.2%, לעומת 41.1% אשתקד. הירידה בשיעור ההפרשות למיסים מוסברת הן בירידה בשיעור של 0.9 נקודות האחוז בשיעור המס הסטטורי והן מקיטון בהוצאות בגין מיסים נדחים בסך של כ- 8 מיליון ש"ח שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד בשל שינויי חקיקה שנכנסו לתוקף בתחילת שנת 2016.

השפעת גורמים אלו קוזזה בירידה שנרשמה בתקופת הדוח בהוצאות מס בשיעור מועדף בגין ההכנסות ממכירת מבנים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

ג. התפתחויות ברווח כולל אחר

להלן מידע באשר להתפתחות הרווח הכולל האחר:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2016	2017	2016	2017	
מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
				• התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה
				- רווחים (הפסדים), נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
9	8	26	20	
(5)	(3)	(24)	(5)	- רווחים שסווגו מחדש לרווח והפסד
4	5	2	15	סך ההתאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה
				• הטבות לעובדים
				- רווח (הפסד) אקטוארי לתקופה
(13)	(3)	(38)	5	
2	2	4	4	- הפסד שסווג מחדש לדוח הרווח והפסד
(11)	(1)	(34)	9	סך ההתאמות בגין הטבות לעובדים
(7)	4	(32)	24	סך הכל לפני מס
3	(2)	11	(9)	השפעת המס
(4)	2	(21)	15	סך הכל שינויים ברווח כולל אחר

הירידה בהפסד הכולל האחר במחצית הראשונה של שנת 2017, לעומת התקופה המקבילה אשתקד הסתכמה בסך של 36 מיליון ש"ח, ומוסברת בעיקר בקיטון בסך של 43 מיליון ש"ח בהפסדים האקטואריים בגין זכויות עובדים (לפני השפעת המס), הנובע בעיקר מירידה בשיעור של כ- 0.4 נקודות האחוז שנרשמה בתקופה המקבילה אשתקד - בריבית ההיוון המשמשת בחישוב שוויין ההוגן של התחייבויות הבנק בגין זכויות עובדים, והקטינה את ההפסד הכולל בסך של 23 מיליון ש"ח. בנוסף, נרשמה במחצית הראשונה של השנה ירידה בסך של 19 מיליון ש"ח ברווחים ממימוש אגרות חוב - שהקטינה את ההפסד הכולל האחר בסך של 12 מיליון ש"ח.

8. מבנה הנכסים ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והשינויים שחלו בהם

א. התפתחויות בנכסים ובהתחייבויות

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים (במיליוני ש"ח):

שיעור השינוי (ב- % לעומת					
31.12.2016	30.6.2016	31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	
1.8	6.3	32,164	30,814	32,756	סך כל המאזן
(8.8)	(28.0)	3,422	4,338	3,122	מזומנים ופקדונות בבנקים
(6.5)	32.8	6,002	4,227	5,613	ניירות ערך
5.6	8.1	22,001	21,508	23,242	אשראי לציבור, נטו
2.2	7.7	27,199	25,815	27,798	פקדונות הציבור
(0.1)	0.5	669	665	668	כתבי התחייבות נדחים
(0.8)	-	257	255	255	אגרות חוב
4.9	8.4	2,244	2,172	2,354	הון עצמי

מזומנים ופקדונות בבנקים

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2016	30 ביוני 2017	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(12.3)	2,720	2,385	שקל לא צמוד
12.8	327	369	שקל צמוד מדד
(1.9)	375	368	מטבע חוץ
(8.8)	3,422	3,122	סך הכל

היתרות במגזר הלא צמוד כוללות בעיקר הפקדות בבנק ישראל לצרכי עמידה בהוראות הנזילות והפקדת עודפי מקורות במרכזי בנק ישראל. היתרה במגזר הצמוד למדד כוללת בחלקה הפקדות בתאגידי בנקאיים לזמן ארוך ככיסוי לכתבי התחייבות נדחים שגויסו על ידי הבנק. היתרה במגזר המט"ח כוללת בעיקר הפקדות בבנק ישראל ובבנקים בחו"ל.

הירידות שנרשמו ביתרות המזומנים והפקדונות בבנקים במגזר ה"שקלי הלא צמוד", ובמגזר "מטבע חוץ" נובעות מהסטת יתרות מסעיף זה לשימושי אשראי הנושאים תשואה גבוהה יותר.

ניירות ערך

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2016	30 ביוני 2017	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(10.5)	306	274	אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(6.2)	5,684	5,331	ניירות ערך זמינים למכירה
(33.3)	12	8	ניירות ערך למסחר
(6.5)	6,002	5,613	סך הכל

תיק אגרות החוב המוחזקות לפדיון מוצג לפי העלות המופחתת.

תיק ניירות הערך הזמין למכירה מוצג לפי השווי ההוגן. ליום 30.6.2017, עלה השווי ההוגן של תיק ניירות הערך הזמינים למכירה - על עלותו המופחתת בסך של כ- 22 מיליון ש"ח, נטו (31.12.2016 - 6 מיליון ש"ח). סכום זה, בניכוי השפעת המס, הגדיל את ההון העצמי של הבנק למועד הדוח בסך של כ- 14 מיליון ש"ח. תיק זה, בו כלולים מרבית ניירות הערך של הבנק, כולל את השקעת הבנק כנגד פקדונות הציבור וההון הפעיל. ניירות הערך שהושאלו על ידי הבנק ללקוחות ותאגידים בנקאיים מוצגים בדוחות הכספיים בסעיפי "אשראי לציבור", ו"מזומנים ופקדונות בבנקים" לפי העניין, ויתרתם ליום 30 ביוני 2017, מסתכמת בסך של 20 מיליון ש"ח, ו- 288 מיליון ש"ח, בהתאמה (31.12.2016: 21 מיליון ש"ח ו- 248 מיליון ש"ח בהתאמה).

הירידה ביתרת ניירות הערך בתיק הזמין למכירה, מוסברת, בין היתר, בהסטת שימושים מסעיף זה, לשימושי אשראי.

תיק ניירות הערך למסחר - מרבית הפעילות בגין מרכיב השקעה זה התמקדה במסחר באגרות חוב ממשלתיות, תוך ניצול שינויים ברמות המחירים ששררו בשווקים אלה.

היתרה הממוצעת של התיק למסחר הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2017 בכ- 16 מיליון ש"ח ומהווה כ- 1.7% מהמסגרת שאושרה על ידי הדירקטוריון.

להלן נתונים לגבי התפלגות השקעות הבנק באגרות חוב הכלולות בתיק "הזמין למכירה", בחתך ענפי משק ודירוג אשראי, והרווחים (הפסדים) הצבורים בגינם (במיליוני ש"ח):

ליום 30.6.2017					דירוג האג"ח ⁽²⁾	ענף פעילות
הפסדים שטרם מומשו	רווחים שנצברו	שווי הוגן	עלות מותאמת	ענף פעילות		
א. אגרות חוב לא ממשלתיות						
(1) אגרות חוב סחירות						
-	-	111	111	AAA	חשמל ומים	
-	-	111	111		סך הכל אגרות חוב סחירות	
(2) אגרות חוב שאינן סחירות						
-	1	34	33	AA עד AAA	חשמל ומים	
-	6	13	7	-	תחבורה ואחסנה	
-	-	3	3	AA	תקשורת ושירותי מחשב	
-	-	3	3	A	בתי מלון ושירותי הארחה	
-	7	53	46		סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות	
-	7	164	157		סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות	
ב. אגרות חוב ממשלתיות⁽¹⁾						
5	18	5,153	5,140		סך הכל אגרות חוב הזמין למכירה	
5	25	5,317	5,297			

1. היתרה כוללת בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל.
2. אגרות החוב דורגו בעיקר על ידי חברות דירוג ישראליות.

התפלגות ההשקעות באגרות חוב בתיק "הזמין למכירה" (המשך) (במיליוני ש"ח):

ליום 30.6.2016					
ענף פעילות	דירוג האג"ח ⁽²⁾	עלות מותאמת	שווי הוגן	רווחים שנצברו	הפסדים שטרם מומשו
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
(1) אגרות חוב סחירות					
חשמל ומים	AAA	106	106	-	-
סך הכל אגרות חוב סחירות		106	106	-	-
(2) אגרות חוב שאינן סחירות					
חשמל ומים	AA עד AAA	72	75	3	-
תחבורה ואחסנה	-	7	13	6	-
תקשורת ושירותי מחשב	AA	5	5	-	-
תעשייה	-	21	22	1	-
בתי מלון ושירותי הארחה	A	4	4	-	-
סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות		109	119	10	-
סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות		215	225	10	-
ב. אגרות חוב ממשלתיות⁽¹⁾					
סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה		3,856	3,672	31	-
		3,856	3,897	41	-

ליום 31.12.2016					
ענף פעילות	דירוג האג"ח ⁽²⁾	עלות מותאמת	שווי הוגן	רווחים שנצברו	הפסדים שטרם מומשו
א. אגרות חוב לא ממשלתיות					
(1) אגרות חוב סחירות					
חשמל ומים	AAA	110	110	-	-
סך הכל אגרות חוב סחירות		110	110	-	-
(2) אגרות חוב שאינן סחירות					
חשמל ומים	AA עד AAA	73	75	2	-
תחבורה ואחסנה	-	7	13	6	-
תקשורת ושירותי מחשב	AA	3	3	-	-
בתי מלון ושירותי הארחה	A+	4	4	-	-
סך הכל אגרות חוב שאינן סחירות		87	95	8	-
סך הכל אגרות חוב לא ממשלתיות		197	205	8	-
ב. אגרות חוב ממשלתיות⁽¹⁾					
סך הכל אגרות חוב בתיק הזמין למכירה		5,470	5,466	7	11
		5,667	5,671	15	11

1. היתרה כוללת בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל.
2. אגרות החוב דורגו בעיקר על ידי חברות דירוג ישראליות.

על פי הוראות בנק ישראל וכללי חשבונאות מקובלים יש לזקוף לסעיף "רווח כולל אחר" (במסגרת ההון העצמי) הפסדים שטרם מומשו, כאמור לעיל - רק אם הפסדים אלו הינם בעלי אופי "זמני". הפסדים בעלי אופי ש"אינו זמני" - יזקפו לדוח רווח והפסד.

לצורך החלטה לגבי אופי ההפסדים שנצברו בגין אגרות החוב, כאמור - מתבססת הנהלת הבנק על המבחנים הבאים:

- דירוג אגרות החוב, לרבות שינויים שחלו בדירוג זה.
- שיעור ירידת ערך אגרות החוב ביחס לעלותן (גם בהתחשב בהתפתחויות שחלו לאחר תאריך המאזן).
- משך הזמן בו היה שווי אגרות החוב נמוך מעלותן.
- התשואה לפדיון של אגרת החוב, ביחס לטווח הפדיון ולתשואות המקובלות בענף.
- התנודתיות בשווי ההוגן של אגרות החוב.
- מצבו הכלכלי של מנפיק אגרת החוב ויכולתו לעמוד בהתחייבויותיו.
- כוונת ויכולת הבנק להחזיק באגרות החוב הנ"ל עד למועד פדיון.
- סיווג אגרת החוב (או אי סווגה), כ"חוב בעייתי".
- ארועי כשל תשלום שנרשמו בגין אגרות החוב.

אגרות החוב הנ"ל נרכשו על ידי הבנק במטרה להחזיק בהן עד לפדיון או עד למועד בו עליית שוויין ההוגן - תאפשר לבנק לממשן ברווח. בכוונתו וביכולתו של הבנק להחזיק באגרות חוב הנ"ל בתקופה הנדרשת להשגת מטרת אלו.

לאור המגמה החיובית ששררה בשוק אגרות החוב במחצית הראשונה של שנת 2017 (המשתקפת בירידת שיעורי התשואה לפדיון הגלומים בתיק אגרות החוב), נכללו בתיק אגרות החוב הזמין למכירה ליום 30 ביוני 2017, הפסדים שטרם מומשו בסכום של 5 מיליון ש"ח, המהווים כ- 0.1% בלבד מיתרת התיק (31.12.2016 - 11 מיליון ש"ח ו- 0.2%, בהתאמה). להערכת הנהלה, הפסדים אלו משקפים בעיקר שינויים כלליים במגמות הריבית בשוק אגרות החוב. לפיכך, סכורה הנהלת הבנק כי ההפסדים הנ"ל הינם בעלי אופי "זמני".

סיווגם של הפסדים הגלומים בתיק אגרות החוב הזמין למכירה (בשיעור העולה על 20% מעלותן המותאמת של אגרות חוב אלה), נבחן על ידי הבנק בתדירות רבעונית. במסגרת תהליך זה, נסקר מצבם העסקי של המנפיקים הרלוונטיים (המבוסס על מידע כספי גלוי), לרבות יכולתם לעמוד בהתחייבויותיהם.

בהתבסס על בדיקות אלו, לא נרשמו בתקופת הדוח הפסדים בגין מרכיב זה (בתקופה המקבילה אשתקד - זהה).

לפרטים נוספים באשר להתפלגות ההפסדים שנצברו בתיק אגרות החוב הזמין למכירה וטרם מומשו - בחתך "תקופת צבירת ההפסדים" - ראה ביאור 5 בתמצית הדוחות הכספיים.

אשראי לציבור

שיעור השינוי	31 בדצמבר	30 ביוני	שקל לא צמוד
	2016	2017	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	שקל צמוד מדד
6.8	19,534	20,872	מטבע חוץ (כולל צמוד מט"ח)
0.2	1,736	1,740	
(13.8)	731	630	
5.6	22,001	23,242	סך הכל

יתרת האשראי לציבור עלתה במחצית הראשונה של שנת 2017 בשיעור של 5.6% (בתקופה המקבילה אשתקד - 5.3%). הגידול באשראי השקלי הלא צמוד, מוסבר בהתרחבות הפעילות במגזר הקמעונאי בתקופת הדוח, התואמת את יעדי הבנק בתחום זה.

להלן טבלה המפרטת את התפלגות סיכון האשראי הכולל⁽¹⁾ לציבור, בחתך ענפי משק:

31 בדצמבר 2016			30 ביוני 2017			
הפרשה להפסדי אשראי	חובות בעייתיים	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי	חובות בעייתיים	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
76	116	8,880	79	121	9,479	אנשים פרטיים ⁽²⁾
59	141	6,273	53	107	6,159	בינוי ונדל"ן ⁽³⁾
98	131	4,769	90	117	4,900	מסחר ⁽⁴⁾
43	64	2,526	44	47	2,601	תעשייה
28	57	1,522	28	35	1,612	שירותים עסקיים אחרים
33	30	1,190	36	30	1,288	תחבורה ואחסנה
5	13	1,058	6	11	1,193	שירותים ציבוריים וקהילתיים
34	41	1,389	33	37	1,608	אחרים (פחות מ- 5%)
376	593	27,607	369	505	28,840	סך הכל

1. סיכון אשראי - לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני.
2. הגידול באשראי בענף "אנשים פרטיים" בסך 599 מיליון ש"ח, נגזר מיישום התוכנית האסטרטגית של הבנק במסגרתה מתמקד הבנק בפיתוח פעילות האשראי במגזר הקמעונאי, לרבות בענף "אנשים פרטיים".
3. הקיטון שנרשם באשראי בענף "בינוי ונדל"ן", בסך 114 מיליון ש"ח, נובע בעיקר מפירעון שוטף של אשראי לפרוייקטים בתחום הבניה למגורים המבוצעים בשיטת "ליווי פיננסי סגור".
4. הגידול שנרשם באשראי בענף "מסחר" בסך 131 מיליון ש"ח, נובע בעיקר ממתן אשראי בסכומים נמוכים לחברות במגזר הקמעונאי.

להלן נתונים תמציתיים לגבי התפתחות החובות הבעייתיים⁽¹⁾ בבנק:

שינוי %	31 בדצמבר 2016 מיליוני ש"ח	30 ביוני 2017 מיליוני ש"ח	
(24.6)	337	254	חובות פגומים ⁽²⁾
21.7	60	73	סיכון אשראי נחות
(9.2)	196	178	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת ⁽³⁾
(14.8)	593	505	סך הכל

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של החובות הבעייתיים בנין סיכון האשראי לציבור.
2. הירידה בהיקף החובות שסווגו כ"פגומים" נובעת בעיקר מסכומים שנגבו מלקוחות אלו ומגידול במחיקות החשבונאיות שנרשמו בתקופת הדוח.
3. הירידה בהיקף החובות שסווגו כ"סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת", נובעת משיפור שנרשם במצבם העסקי של מספר לקוחות מצומצם במגזר "עסקים גדולים".

מידע נוסף באשר לסיכונים האשראי נכלל בפרק 12 להלן, וכדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

פקדונות הציבור

השינוי	31 בדצמבר 2016			30 ביוני 2017			
	סך הכל	לזמן קצוב	לפי דרישה	סך הכל	לזמן קצוב	לפי דרישה	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
3.5	22,101	15,621	6,480	22,866	15,656	7,210	שקל לא צמוד
(1.4)	2,500	2,500	-	2,465	2,465	-	שקל צמוד מדד
11.8	34	34	-	38	38	-	שקל צמוד מט"ח
(5.3)	2,564	1,140	1,424	2,429	1,087	1,342	מט"ח
2.2	27,199	19,295	7,904	27,798	19,246	8,552	סך הכל

פקדונות הציבור במגזר הלא צמוד עלו בשיעור של 3.5%, מסך של 22,101 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2016, לסך של 22,866 מיליוני ש"ח בסוף המחצית הראשונה של שנת 2017. העליה בהיקף הפקדונות נובעת מגידול בפעילות הבנקאית הקמעונאית של הבנק המתבצעת ברובה במגזר הצמדה זה.

פקדונות הציבור הצמודים למדד (המהווים ברובם מקור למתן אשראי, בעיקר בתחום המשכנתאות ועבור החטיבה לבנקאות מסחרית), ירדו במחצית הראשונה של שנת 2017 בשיעור של 1.4%. הירידה בהיקף הפקדונות במגזר זה, מוסברת בין היתר, בסביבת האינפלציה הנמוכה השוררת במשך בשנים האחרונות, שגרמה לשינוי בטעמי החיסכון של הציבור ולהסתטת נכסים פיננסיים למגזר הלא צמוד.

פקדונות הציבור במטבע חוץ ירדו במחצית הראשונה של השנה בשיעור של 5.3% והסתכמו ב- 2,429 מיליוני ש"ח. הירידה בהיקף הפקדונות נובעת מההתחזקות שנרשמה בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים.

להלן נתונים לגבי הרכב והתפתחות תיק ניירות הערך המוחזק על ידי הציבור:

השינוי	31 בדצמבר 2016		30 ביוני 2017		
	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	%	
3.7	3,617		3,750		קרנות נאמנות
(4.7)	4,023		3,835		אגרות חוב
(0.2)	2,517		2,513		מניות
(0.6)	10,157		10,098		סך הכל

אגרות חוב

להלן נתונים לגבי הרכב והתפתחות יתרת אגרות החוב שהונפקו על ידי הבנק:

השינוי	31 בדצמבר 2016		30 ביוני 2017		
	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	%	
(0.8)	257		255		אגרות חוב שאינן צמודות

אגרות החוב הונפקו על ידי הבנק (באמצעות חברה ייעודית מוחזקת - מרכנתיל הנפקות בע"מ), בשנת 2016. אגרות החוב אינן צמודות, נושאות ריבית בשיעור של 2.07% (העולה בשיעור של 0.86 נקודות האחוז על התשואה בה נסחרו אגרות חוב ממשלתיות דומות, במועד ההנפקה) ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

כתבי התחייבות נדחים

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2016	30 ביוני 2017	שקל צמוד למדד
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(0.1)	669	668	

כתבי ההתחייבות של הבנק מדורגים על ידי חברת "מעלות S&P" (להלן: "חברת הדירוג"). בדרגת "AA" (באופן דירוג יציב), הנמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA+"). דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים עודכן לאחרונה על ידי חברת הדירוג ביום 20.12.2016.

הפער בדירוג נגזר ממתודולוגיית הדירוג של חברת הדירוג העולמית "S&P" (חברת האם של "מעלות S&P"), לפיה - דירוג כתבי ההתחייבות הנדחים יפחת בדרגה אחת, מתחת לדירוג המנפיק.

בהתאם למתודולוגיה שנקבעה על ידי חברת הדירוג הבינלאומית, כאמור, הוגדר הבנק (לצורך קביעת דירוג האשראי שלו על ידי חברת הדירוג), כ"חברת ליבה" בקבוצת "בנק דיסקונט". קביעה זו יוצרת זיקה חד-חד ערכית בין הדירוג שנקבע לחברת האם, לבין דירוג הבנק.

כתבי ההתחייבות הנדחים (המוכרים כ"הון ברובד השני") מהווים ליום 30.6.2017, כ- 14% בלבד מ"ההון העצמי ברובד הראשון" של הבנק כהגדרתו בהוראות בנק ישראל (31.12.2016 - 17%). שיעור זה נמוך מהשיעור המכסימלי (50%) המותר על פי הוראות אלו.

לפרטים נוספים בדבר הכללים להכרה בכתבי התחייבות נדחים - כ"הון ברובד השני", שנקבעו ב"כללי באזל", לרבות בתקופת המעבר שנקבעה ליישום כללים אלו - ראה סעיף ב' להלן.

שווי הוגן של מכשירים נגזרים

התחייבויות אחרות		נכסים אחרים		
31.12.2016	30.6.2017	31.12.2016	30.6.2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	1	4	2	חוזי ריבית:
-	14	-	-	- שקל מדד
9	113	21	32	- אחר
67	3	4	3	חוזי מטבע חוץ
4	131	29	37	חוזים בגין מניות
80	-	(1)	(2)	סך כל השווי ההוגן של מכשירים נגזרים
-	-	(2)	(4)	מזה - נכלל בסעיף "אשראי לציבור"
(1)	-	(2)	(4)	- נכלל בסעיפי "נכסים אחרים", או "התחייבויות אחרות"
79	131	26	31	סך הכך נכלל בסעיף "נגזרים"

השווי ההוגן של התחייבויות הבנק, נטו, בגין עסקאות במכשירים הנגזרים ליום 30.6.2017, הסתכם ב- 94 מיליון ש"ח, ומהווה עליה בשיעור של כ- 84% לעומת יתרת ההתחייבויות, נטו, ביום 31.12.2016.

הירידה בשווי ההוגן, נטו, של המכשירים הנגזרים נובעת משינויים במשתני השוק המשמשים לחישוב השווי ההוגן של מכשירים אלו, כגון: הפרשי הצמדה, הפרשי שער ושיעורי הריבית השוררים בשוק.

נכסים אחרים

שעור השינוי	31 בדצמבר 2016	30 ביוני 2017	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(42.8)	28	16	מיסים שוטפים - עודף מקדמות
6.6	272	290	מיסים נדחים לקבל
65.2	46	76	אחר ⁽¹⁾
10.4	346	382	סך הכל

1. הגידול ביתרות מוסבר בעיקר בעליה בתשלומים המתייחסים, לתקופת חתך שלאחר תאריך המאזן.

התחייבויות אחרות

שעור השינוי	31 בדצמבר 2016	30 ביוני 2017	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			התחייבויות בגין זכויות עובדים:
2.1	383	391	- עודף עתודה לפיצויי פרישה, נטו
(2.1)	47	46	- הטבות לאחר סיום העסקה
14.3	28	32	- התחייבויות בגין חופשה
-	7	7	- התחייבות בגין דמי מחלה שלא נוצלו
(44.2)	95	53	- הפרשות בגין שכר ונלוות
(5.5)	560	529	סך כל ההתחייבויות בגין זכויות עובדים
6.2	550	584	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(3.6)	28	27	הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים
(28.8)	170	121	אחר ⁽¹⁾
(3.6)	1,308	1,261	סך הכל התחייבויות אחרות

1. הירידה ביתרות מוסברת בעיקר בפרעון התחייבויות למוסדות.

סעיפים חוץ מאזניים

להלן נתונים לגבי ההתפתחות בסעיפים החוץ מאזניים העיקריים:

שעור השינוי	31 בדצמבר 2016	30 ביוני 2017	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(29.9)	77	54	אשראי תעודות ⁽¹⁾
(4.8)	311	296	ערבויות להבטחת אשראי
1.8	1,241	1,263	ערבויות לרוכשי דירות ⁽²⁾
4.9	832	873	ערבויות והתחייבויות אחרות

1. הירידה בסעיף "אשראי תעודות" נובעת מקיטון בהיקפי עסקאות סחר חוץ.

2. העלייה בסעיף "ערבויות לרוכשי דירות" - מוסברת בעליה בהיקף הפעילות בפרויקטים בתחום מימון הבניה למגורים.

ב. הון והלימות הון

(1) כללי

יחס הלימות הון הוגדר כיחס שבין אמצעי ההון של הבנק (ברובד הראשון וברובד השני), לבין נכסי הסיכון של הבנק כהגדרתם בהוראות ניהול בנקאי תקין 211 - 201 שפורסמו על ידי בנק ישראל בשנת 2013 (להלן: "כללי באזל").

"כללי באזל" קובעים הגדרות שונות לגבי אמצעי ההון ונכסי הסיכון, לרבות:

- ההון ברובד הראשון הוגדר כ"הון עצמי" החשבונאי בניכוי התאמות פיקוחיות (כהגדרתן ב"כללי באזל"), ובכללן:

- ניכוי מיסים נדחים לקבל שמימושם מתבסס על הרווחיות העתידית של התאגיד הבנקאי.

- "עודף מיסים" - המוגדר כיתרת המסים הנדחים לקבל, שנוצרו מהפרשי עיתוי, העולה על 10% מההון ב"רובד הראשון" (בכפוף להוראות מעבר - ראה הרחבה להלן). בחישוב יתרה זו לא ילקחו בחשבון עודפי מיסים נדחים, כאמור - שאינם עולים על מרכיב "מס השכר" שנכלל בהפרשות לזכויות עובדים. מרכיב זה ייכלל בנכסי הסיכון בשיעור משוקלל של 250%.

- ההון ברובד השני הוגדר כצירוף המרכיבים הבאים:

- מכשירים פיקוחיים מסוימים שהונפקו לתקופה של חמש שנים לפחות הכוללים מנגנונים ל"ספיגת הפסדים", המאפשרים המרה אוטומטית של מכשירים אלו למניות, בתנאים מסוימים שהוגדרו ב"כללי באזל" (בכפוף להוראות מעבר - ראה הרחבה להלן).

- הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, שאינן עולות על 1.25% מנכסי הסיכון המשוקללים בגין סיכון אשראי.

במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים אימוץ הדרגתי של הכללים שפורסמו בשנת 2013, הוגדרו ב"כללי באזל" הוראות מעבר, כדלקמן:

- הדרישות לניכוי "עודף מיסים נדחים", יופעלו בהדרגה בשנים 2017 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר") ויאומצו במלואן החל מיום 1.1.2018. האימוץ ההדרגתי יכלול ניכוי חלק מסוים בלבד מ"עודף המיסים הנדחים" (כהגדרתו בהוראה), והכרה בחלקו האחר כ"נכס סיכון".

- מאחר שכתבי התחייבות שהונפקו על ידי התאגידים הבנקאיים עד ליום 31.12.2013, אינם עומדים בקריטריונים להכרה כמרכיב הון ב"רובד השני" (מכיוון שאינם כוללים מנגנון ל"ספיגת הפסדים"), נכלל בהוראות המעבר, מנגנון לאימוץ הדרגתי של הקריטריונים להכרה בהון פיקוחי לגבי כתבי התחייבות אלה, המיושם בשנים 2021 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר"), לפיו - כתבי התחייבות יוכרו בחלקם כ"הון ברובד השני" בתקופת המעבר, בשיעורים הולכים ופוחתים, עד לביטולם המלא בתום תקופת המעבר.

- הפחתת ההון העצמי של התאגידים הבנקאיים בגין אימוצם של כללי המדידה המקובלים בארה"ב בנושא: "זכויות עובדים" שנרשמה בדוחות הכספיים של התאגידים הבנקאיים ביום 1 בינואר 2015, נדחתה ותופחת בהדרגה מההון בחלקים שונים, לאורך התקופה שמיום 1 בינואר 2014, ועד ליום 1 בינואר 2018.

קביעת דרישות סף:

במסגרת ההנחיות שנכללו ב"כללי באזל" נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחסי הון מינימליים כדלקמן:

- יחס ההון העצמי ברובד הראשון - לא יפחת משיעור של 9% (לפרטים נוספים באשר להרחבת מגבלה זו - ראה להלן).
- יחס הלימות ההון הכולל - לא יפחת משיעור של 12.5% (לפרטים נוספים באשר להרחבת מגבלה זו - ראה להלן). למידע נוסף באשר למגבלות על יחסי הלימות ההון המינימליים שנקבעו על ידי הדירקטוריון בתקופת הדוח - ראה סעיף (6) להלן.

הגדלת דרישות ההון:

בעקבות ההתפתחויות שנרשמו בשנים האחרונות בשוק הדיור בישראל (ובכללן עליות משמעותיות שנרשמו במחירי הדיור ובהיקפי ההלוואות לדיור), שתרמו להגדלת הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים - פרסם בנק ישראל ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון מינימלית נוספת, בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים.

דרישת ההון הנוספת נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2015 ויושמה בהדרגה במשך שמונה רבעונים רצופים החל מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017.

דרישת ההון העצמי המינימלית של הבנק הנגזרת מהנחיות אלה, הסתכמה ליום 30.6.2017 בשיעור של 9.18% (ודרישת ההון הכולל המינימלית - בשיעור של - 12.68%).

(2) הון

השניו	31 בדצמבר 2016	30 ביוני 2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	203	203	הון וקרנות הון
15	(97)	(82)	הפסד כולל אחר מצטבר
95	2,138	2,233	יתרת רווח
110	2,244	2,354	סך הכל

הון הבנק ליום 30.6.2017 הסתכם ב- 2,354 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ- 4.9% בהשוואה ליתרתו ביום 31.12.2016.

העליה בהון נובעת הן מהרווח השוטף של הבנק בתקופת הדוח, והן מעליה בסך של 15 מיליון ש"ח במרכיב "רווח כולל אחר" (בעיקר בשל עליה בסך של 10 מיליון ש"ח, נטו, במרכיב ה"התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה, לפי שוויים ההוגן").

יחס ההון לסך המאזן ליום 30.6.2017 הסתכם בכ- 7.2% (31.12.2016) - 7.0%.

(3) הלימות הון

31.12.2016	30.6.2017	
אחוזים	אחוזים	
10.85	10.71	• יחס ההון לרכיבי סיכון
13.82	13.30	• יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
⁽¹⁾ 9.16	⁽¹⁾ 9.18	• יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
⁽¹⁾ 12.66	⁽¹⁾ 12.68	• יחס ההון העצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
		• יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. יחסי הלימות ההון המינימליים שנקבעו לבנק בהתאם להוראות בנק ישראל מסתכמים בשיעור של 9.00% (עבור יחס ההון העצמי ברובד הראשון), ו- 12.50% (עבור יחס הלימות ההון הכולל). עם זאת, בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, הועלתה דרישת ההון המינימלית המתייחסת לבנק, בשיעור של 0.18% (31.12.2016 - 0.16%). לאור האמור לעיל, מסתכמת דרישת ההון המינימלית של הבנק ליום 30.6.2017, בשיעור של 9.18% (עבור יחס ההון העצמי המינימלי ברובד הראשון), ו- 12.68% (עבור יחס הלימות ההון הכולל) (31.12.2016 - 9.16%, בהתאמה), 12.66%, בהתאמה).

(4) רכישת שיפוי לתיק "ערבויות המכר"

ביום 18 בינואר 2017 הוארך תוקף הסכם, שנחתם בעבר בין הבנק למבטחי משנה בעלי דירוג בינלאומי גבוה (להלן: "הסכם השיפוי"), במסגרתו התחייבו מבטחי המשנה לשפות את הבנק בגין הפסדי אשראי עתידיים שעלולים להיגרם לו, בשל חילוט אפשרי של ערבויות שנכללו בהסכם השיפוי.

ההסכם חל על ערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), שמנפיק הבנק במסגרת מיון פרוייקטים בתחום הבניה, מכח "חוק מכר דירות" וערבויות אחרות הקשורות לפרוייקטים אלו - ויהיה בתוקף החל מיום 1 בינואר 2017 ועד ליום 31 בדצמבר 2017.

היקף הערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), עליהן חל ההסכם הסתכם ליום 30.6.2017 בסך של כ- 1.5 מיליארד ש"ח.

ההתחייבות לשיפוי, כאמור, הפחיתה את נכסי הסיכון של הבנק (בהתאם לאישור שהתקבל מבנק ישראל) ליום 30.6.2017 בסך של כ- 0.6 מיליארד ש"ח, המהווה עליה בשיעור של כ- 0.3 נקודות האחוז ביחס ההון העצמי ברובד הראשון של הבנק.

(5) הקלה בגין תוכנית התייעלות

ביום 12 בינואר 2016 פרסם בנק ישראל מכתב בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", במסגרתו הודיע בנק ישראל על הקלות שיינתנו בחישוב יחס הלימות ההון, לבנקים שיישמו תוכנית התייעלות (שתעמוד באמות המידה שנקבעו על ידו), לרבות היתר לפריסת ההשלכות הנובעות מתוכנית התייעלות לתקופה של חמש שנים.

במהלך שנת 2016 יישם הבנק תוכנית התייעלות העומדת בקריטריונים שנקבעו על ידי בנק ישראל, כאמור. יישום ההקלות שניתנו על ידי בנק ישראל בנושא זה, הגדיל את יחס ההון העצמי של הבנק ליום 30.6.2017 בשיעור של 0.04% (31.12.2016 - 0.05%).

(6) יעדים

מדיניות הבנק באשר ליעדי הלימות ההון של הבנק, נגזרת מהתיאבון לסיכון של הבנק שאושר על ידי הדירקטוריון. במסגרת מדיניות זו הנחה הדירקטוריון את הבנק לשמר רמת הלימות הון הגבוהה הן מהסף שהוגדר על ידי בנק ישראל, והן מהשיעור הנדרש על פי תוצאות סקר ICAAP. שיעורי הלימות ההון של הבנק ליום 30.6.2017 עולים על אלו שנקבעו על ידי הדירקטוריון.

כאמור בסעיף (1) לעיל, מופחתים כתבי ההתחייבות שהונפקו על ידי הבנק בעבר (ונוכללים כמרכיב הון פיקוחי ברובד השני), בהדרגה עד לשנת 2021. על אף האמור לעיל, בהתאם לתוכנית העבודה של הבנק לשנת 2017, להערכת הבנק בשלב זה לא יהיה צורך, ככל הנראה, לגייס הון פיקוחי בכדי לעמוד ביעדי ההון הכוללים לשנת 2017.

לאור דרישות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל במסגרת "כללי באזל" ובהוראת ניהול בנקאי תקין 329 (ראה סעיף (1) לעיל), עדכן הדירקטוריון ביום 28 במרס 2017, את המגבלות באשר לשיעורי יחסי הלימות ההון המינימליים, כדלקמן:

- יחס ההון העצמי של הבנק ב"רובד הראשון", לא יפחת משיעור של 9.5% (31.12.2016 - 9.2%).
- יחס הלימות ההון הכולל של הבנק, לא יפחת משיעור של 13.0% (31.12.2016 - 12.7%).

(7) יחס המינוף

במטרה להגביל את צבירת המינוף במערכת הבנקאית, פורסמה על ידי בנק ישראל הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 218, בנושא: "יחס המינוף", במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאיים למדוד באופן שוטף את "יחס מינוף" שלהם, המהווה יחס שקוף שאינו מבוסס סיכון וניתן לחישוב מהיר ופשוט. בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה הוגדר "יחס המינוף", כיחס שבין "מדידת ההון", לבין "מדידת החשיפה", כדלקמן:

- "מדידת ההון" - הוגדרה כ"הון העצמי ברובד הראשון", לרבות השלכות הנובעות מיישום הוראות המעבר.
- "מדידת החשיפה" - הוגדרה כצירוף החשיפות הבאות: "חשיפה מאזנית" (הנכסים שנכללו בדוחות הכספיים), "חשיפה בגין נגזרים", חשיפה לעסקאות מימון ניירות ערך, וחשיפה בגין פריטים חוץ מאזניים. בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס מינוף שלא יפחת מ- 5% החל מיום 1 בינואר 2018, לכל המאוחר. להלן נתונים לגבי מרכיבי יחס המינוף בבנק:

31.12.2016	30.6.2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מרכיבי התחשיב
2,292	2,380	• ההון העצמי, ברובד הראשון
34,901	35,486	• סך החשיפות
אחוזים	אחוזים	שיעורי המינוף
6.6	6.7	• יחס המינוף
⁽¹⁾ 5.0	⁽¹⁾ 5.0	• יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. החל מיום 1 בינואר, 2018.

(8) דיבידנדים

חלוקת דיבידנד על ידי הבנק כפופה לעמידה במגבלות שנקבעו בחוק החברות ובהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 331 הודן בחלוקת דיבידנדים בתאגידים בנקאיים. בתקופת הדוח ובשנת 2016 לא חולקו על ידי הבנק דיבידנדים.

(9) עודפים ורווח כולל אחר

לפרטים נוספים באשר להתפתחות הרווח הנקי והרווח הכולל האחר הכלולים בהון העצמי - ראה פרקים א' ו- ג', לעיל.

9. מגזרי פעילות פיקוחיים

א. כללי

בהתאם להוראה בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות בתאגיד בנקאי" שפורסמה על ידי בנק ישראל ביום 23.12.2001, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם מידע איכותי וכמותי לגבי פעילותם הבנקאית, בחתך מגזרי פעילות.

על פי הוראה זו הוגדר "מגזר פעילות" כמרכיב בתאגיד הבנקאי שמתקיימים בו שלושה מאפיינים:

- המרכיב עוסק בפעילויות עסקיות אשר מהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות.
- תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון, לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים למגזר והערכת ביצועיו.
- קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

המידע באשר להתפלגות הנכסים ההתחייבויות והתוצאות העסקיות בחתך מגזרי פעילות שהוצג על ידי התאגידים הבנקאיים מכח הוראה זו, נגזר מהגדרות סובייקטיביות של כל אחד מהבנקים באשר לכל אחד ממגזרי הפעילות, בהתאם למבנה הארגוני הספציפי בכל בנק.

מכיוון שחלוקת הפעילויות למגזרי הפעילות השונים הנגזרת ממתודולוגיה זו בתאגידים הבנקאיים השונים איננה אחידה - הגילוי בחתך מגזרי פעילות המבוסס על הגדרות אלו - סובייקטיבי ואינו בר השוואה.

במטרה להציג מידע השוואתי בנושא זה, פרסם בנק ישראל ביום 3 בנובמבר 2014 תיקון להוראות הדיווח לציבור, בנושא: "מגזרי פעילות".

במסגרת התיקון להוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע נוסף באשר לתוצאות פעולותיהם בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (מעבר לגילוי הקודם בנושא זה, על פי "גישת ההנהלה").

מגזרי הפעילות הפיקוחיים, הוגדרו על ידי בנק ישראל בתיקון להוראה בהתבסס על מאפייני לקוחותיהם, כגון: אופי פעילותם (בהתייחס ללקוחות הפרטיים), או מחזורם העסקי (בהתייחס ללקוחות העסקיים), במתכונת הקושרת על בסיס אחיד וחד ערכי, בין הלקוחות השונים בכלל המערכת הבנקאית, לבין מגזרי הפעילות הפיקוחיים, כדלקמן:

- **"משקי בית":** לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).
- **"בנקאות פרטית":** לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
- **"עסקים זעירים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נופל מ- 10 מיליון ש"ח.
- **"עסקים קטנים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10 מיליון ש"ח, ל- 50 מיליון ש"ח.
- **"עסקים בינוניים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50 מיליון ש"ח, ל- 250 מיליון ש"ח.
- **"עסקים גדולים":** לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.

בנוסף, הוגדר בתיקון להוראה מגזר: "ניהול פיננסי" - הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים (כגון: מסחר, ניהול נכסים והתחייבויות, השקעות ריאליות, וכו').

לפיכך, המידע המוצג בדוחות הכספיים, הנגזר מהגדרות אלה, כולל נתונים כספיים שהוגדרו, כאמור, על בסיס אחיד ובר השוואה - בגין כל אחד ממגזרי הפעילות.

דרישות הגילוי שנכללו בתיקון להוראה נכנסו לתוקף במדרג, כדלקמן:

- הגילוי המתייחס לנתונים המאזניים של "מגזרי הפעילות הפיקוחיים" (כהגדרתם בהוראה), נכנס לתוקף ביום 31.12.2015 ונכלל בדוחות הכספיים לשנת 2015.

- דרישות הגילוי האחרות שנכללו בתיקון להוראה (למעט הגילוי באשר לניתוח תוצאות מגזר ה"ניהול הפיננסי"), נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2016, ונכללו בדוחות הכספיים הרבעוניים והשנתיים שפרסם הבנק בשנת 2016.
- דרישות הגילוי המתייחסות למגזר "ניהול פיננסי" נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2017 ויכללו בדוחות הכספיים לשנת 2017.
- הבנק יישם את דרישות הגילוי שנכללו בתיקון להוראה וכלל אותן בדוחות כספיים אלו (ראה ביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים).

ב. מתודולוגיה

להלן תמצית מידע באשר למתודולוגיה ששימשה בהקצאת ההכנסות וההוצאות למגזרי הפעילות השונים:

הכנסות ריבית - לכל מגזר פעילות נזקף מרווח ריבית המהווה סיכום של המרכיבים הבאים:

- ההפרש שבין הכנסות הריבית ששייכו למגזר (בפעילות אשראי), לבין עלות הריבית המחושבת על פי "מחיר מעבר".
- ההפרש שבין עלות הריבית (בפעילות פקדונות), לבין הכנסות הריבית בגין אותם פקדונות, המחושבות על פי "מחיר מעבר".
- "מחיר המעבר" נקבע בהתבסס על מחירי ציטוט פקדונות בשוק המוסדי, (מהווה אינדיקציה לעלות השולית של גיוס פקדונות בבנק).

הבנק קובע מחיר מעבר זהה למוצרי האשראי ופקדונות (שתנאייהם זהים בהיבט בסיס ההצמדה, סוג הריבית ותקופת הפירעון), מבלי להתייחס להון העצמי של הבנק (רוכד 1). מחיר המעבר נקבע לפי מתודולוגיה זו עבור מוצרי האשראי והפקדונות, בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לפיכך, מגזרי הפעילות אינם נושאים בסיכונים שוק, אלא בסיכון אשראי בלבד.

הכנסות מימון שאינן מריבית - הכוללות (בין היתר), תוצאות כספיות בגין פעילות במכשירים נגזרים מסוימים, רווחים או הפסדים מפעילות מימון הנובעים משינוי בתנאי השוק, והכנסות מריבית, נטו, בגין פעילות שאינה משויכת ללקוחות הבנק - נזקפים למרכז ניהול הנכסים וההתחייבויות (נ"ה), שאליו נזקפות גם ההכנסות מניהול ההון הפעיל של הבנק. רווחים או הפסדים אלו מוצגים במגזר: "ניהול פיננסי".

ההוצאות בגין הפסדי אשראי - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשייך הלקוח שבגיננו נערכו ההפרשות.

הכנסות מעמלות - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשייך הלקוח שבגיננו נזקפה העמלה.

הוצאות תפעוליות - הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ה"פיקוחיים" נגזרת מהתפלגות ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ב"גישת ההנהלה" (ראה ביאור 14 בתמצית הדוחות הכספיים), המבוססת על המבנה הארגוני של הבנק. הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרי הפעילות ב"גישת ההנהלה", נערכה כדלקמן:

- הוצאות ישירות בגין כח אדם סווגו למגזר הפעילות המתאים, בהתבסס על דיווחים ספציפיים.
- הוצאות ישירות אחרות הניתנות לזיהוי, נזקפו למגזר הפעילות המתאים בהתאם להתפלגות הוצאות השכר או מפתח ספציפי אחר.
- הוצאות עקיפות, או הוצאות ישירות אחרות שלא ניתן היה לשייכן במדויק - סווגו למגזרי הפעילות השונים, בהתבסס על אומדנים והערכות שנערכו ביחידות הבנק השונות, ככל הניתן, או בהתאם להתפלגות ההוצאות הישירות.

הקצאת ההוצאות התפעוליות בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", נגזרת מהתפלגות העלויות בחתך מגזרי פעילות "בגישת ההנהלה", כאמור, והתאמתן להתפלגות המגזרים שנקבעו בהוראות החדשות, בהתבסס על שימוש במפתח "התפלגות ההכנסות".

ג. ריכוז נתונים כספיים

להלן מידע באשר להתפלגות הפעילות העסקית בבנק בחתך מגזרי פעילות.

(1) נתונים מאזניים:

• אשראי לציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות יתרת האשראי לציבור, נטו - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי	31.12.2016	30.6.2017	
אחוזים	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
6.3	7,677	8,157	משקי בית
(66.7)	18	6	בנקאות פרטית
7.0	9,995	10,690	עסקים קטנים וזעירים
0.8	2,727	2,749	עסקים בינוניים
4.9	1,564	1,640	עסקים גדולים
-	20	-	גופים מוסדיים
5.6	22,001	23,242	סך כל האשראי

עיקר העליה באשראי בתקופת הדוח נובעת מהגידול בהיקפי האשראי במגזר "משקי בית" ובמגזר "עסקים קטנים וזעירים", כפועל יוצא מיישום תוכניתו האסטרטגית של הבנק המכוונת להגדלת הפעילות במגזר הקמעונאי.

לפרטים נוספים באשר להיקף וסיווג החובות הבעייתיים בבנק בחתך מגזרי פעילות ליום 30.6.2017 - ראה ביאור 13 בתמצית הדוחות הכספיים.

פקדונות הציבור

להלן נתונים לגבי התפתחות פקדונות הציבור - בחתך מגזרי פעילות:

שיעור השינוי	31.12.2016	30.6.2017	
אחוזים	מיליון ש"ח	מיליון ש"ח	
3.2	10,361	10,695	משקי בית
(0.4)	1,568	1,561	בנקאות פרטית
1.1	6,996	7,071	עסקים קטנים וזעירים
(0.6)	1,307	1,299	עסקים בינוניים
20.8	2,852	3,446	עסקים גדולים
(9.5)	4,115	3,726	גופים מוסדיים
2.2	27,199	27,798	סך כל הפקדונות

העליה בהיקף הפקדונות נובעת הן מגידול בפקדונות של לקוחות במגזר "משקי בית" - בהלימה ליעדים שנקבעו לבנק בתחום זה (הגדלת הפעילות במגזר הקמעונאי), והן מגידול בפקדונות במגזר "עסקים גדולים".

מאידך, נרשם קיטון בהיקף הפקדונות של הלקוחות המוסדיים, הנובעת, בין היתר, מיישום מדיניות המיועדת להגדלת פיזור המקורות.

(2) נתונים תוצאתיים:

• **הכנסות**

להלן נתונים לגבי התפתחות ההכנסות בבנק בחתך מגזרי פעילות בתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2016	2017	2016	2017	
100	109	193	213	משקי בית
2	2	4	4	בנקאות פרטית
164	176	323	347	עסקים קטנים וזעירים
28	32	55	61	עסקים בינוניים
12	14	24	26	עסקים גדולים
1	2	2	4	גופים מוסדיים
6	(5)	18	(1)	ניהול פיננסי
313	330	619	654	סך כל ההכנסות

במחצית הראשונה של שנת 2017 נרשמה עליה בשיעור של 5.7% בהכנסות הבנק לסך של 654 מיליון ש"ח.

העליה בהכנסות נובעת מגידול בשיעור של 8.5% בהכנסות במגזר "משקי בית" ובמגזר "עסקים קטנים" שקוזזה בירידה בהכנסות ממגזר "ניהול פיננסי".

ברבע השני של שנת 2017 נרשמה עליה בשיעור של 5.4% בהכנסות הבנק לסך של 330 מיליון ש"ח, בעיקר עקב עליה בשיעור של 9.0% בהכנסות ממגזר "משקי בית" ועליה בשיעור של 7.3% בהכנסות ממגזר "עסקים קטנים וזעירים". מאידך, נרשמה ירידה בסך של 11 מיליון ש"ח בהכנסות ממגזר ניהול פיננסי.

• **רווח נקי**

להלן נתונים לגבי התפתחות הרווח הנקי בבנק בחתך מגזרי פעילות בתקופות שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017, בהשוואה לתקופות המקבילות אשתקד (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2016	2017	2016	2017	
6	9	6	16	משקי בית
(2)	(1)	(3)	(3)	בנקאות פרטית
29	30	59	57	עסקים קטנים וזעירים
6	16	13	23	עסקים בינוניים
5	4	10	7	עסקים גדולים
-	2	-	2	גופים מוסדיים
1	(6)	5	(7)	ניהול פיננסי
45	54	90	95	סך הרווח הנקי

הרווח הנקי של הבנק עלה במחצית הראשונה של השנה בשיעור של 5.6% והסתכם ב- 95 מיליון ש"ח. העליה ברווח הנקי מוסברת בעיקר בגידול בשיעור של 5.7% שנרשם בהכנסות (בעיקר הכנסות במגזר "משקי בית" ו"עסקים קטנים וזעירים"), שקוזז בעליה בסך של 41 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי (בעיקר במגזר "עסקים קטנים וזעירים").

מאידך, נרשמה ירידה בסך של 12 מיליון ש"ח ברווח הנקי במגזר "ניהול הפיננסי", המוסבר בעיקר בירידה בסך של 20 מיליון ש"ח ברווחים ממימוש אגרות חוב.

ד. נתונים מפורטים על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים

(1) מגזר משקי בית (במיליוני ש"ח)

שיעור השינוי (%)	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	
14.7	136	156	הכנסות מריבית
-	57	57	הכנסות שאינן מריבית
10.4	193	213	סך ההכנסות
-	(1)	9	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(1.1)	179	177	הוצאות תפעוליות אחרות
80.0	15	27	רווח לפני מיסים
22.2	9	11	הפרשה למיסים
166.7	6	16	רווח נקי
16.1	118	137	הרכב הכנסות הריבית
5.6	18	19	- מרווח מפעילות באשראי - מרווח מפעילות בפקדונות
14.7	136	156	סך הכל

שיעור השינוי (%)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	
14.3	70	80	הכנסות מריבית
(3.3)	30	29	הכנסות שאינן מריבית
9.0	100	109	סך ההכנסות
100.0	2	4	הוצאות בגין הפסדי אשראי
1.1	88	89	הוצאות תפעוליות אחרות
60.0	10	16	רווח לפני מיסים
75.0	4	7	הפרשה למיסים
50.0	6	9	רווח נקי
18.3	60	71	הרכב הכנסות הריבית:
(10.0)	10	9	- מרווח מפעילות באשראי - מרווח מפעילות בפקדונות
14.3	70	80	סך הכל

הכנסות במגזר משקי בית עלו במחצית הראשונה של השנה בשיעור של 10.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 213 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות מוסברת בעיקר בגידול בהכנסות הריבית מפעילות בתחום האשראי.

בסיכום המחצית הראשונה של השנה עלה הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 166.7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם בסך של 16 מיליון ש"ח. העליה ברווח הנקי מוסברת, בעיקר, בגידול שנרשם בהכנסות כאמור, וקוזז בעליה בסך של 10 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

ד. נתונים מפורטים על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(2) מגזר בנקאות פרטית (במיליוני ש"ח)

שיעור השינוי (%)	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	
-	2	2	הכנסות מריבית
-	2	2	הכנסות שאינן מריבית
-	4	4	סך ההכנסות
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
-	8	8	הוצאות תפעוליות אחרות
-	(4)	(4)	הפסד לפני מיסים
-	(1)	(1)	הפרשה למיסים
-	(3)	(3)	הפסד
			הרכב הכנסות הריבית:
-	-	-	- מרווח מפעילות באשראי
-	2	2	- מרווח מפעילות בפקדונות
-	2	2	סך הכל

שיעור השינוי (%)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	
-	1	1	הכנסות מריבית
-	1	1	הכנסות שאינן מריבית
-	2	2	סך ההכנסות
-	-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(25.0)	4	3	הוצאות תפעוליות אחרות
(50.0)	(2)	(1)	הפסד לפני מיסים
-	-	-	הפרשה למיסים
(50.0)	(2)	(1)	הפסד
			הרכב הכנסות הריבית:
-	-	-	- מרווח מפעילות באשראי
-	1	1	- מרווח מפעילות בפקדונות
-	1	1	סך הכל

ההכנסות במגזר בנקאות פרטית נותרו במחצית הראשונה של השנה ללא שינוי לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 4 מיליון ש"ח.

בסיכום המחצית הראשונה של השנה, לא נרשם שינוי בהפסד המיוחס למגזר זה, שהסתכם במחצית הראשונה של שנת 2017 בסך של 3 מיליון ש"ח.

ד. נתונים מפורטים על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(3) מגזר עסקים קטנים וזעירים (במיליוני ש"ח)

שיעור השינוי (%)	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	
9.1	252	275	הכנסות מריבית
1.4	71	72	הכנסות שאינן מריבית
7.4	323	347	סך ההכנסות
583.3	6	41	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(2.3)	218	213	הוצאות תפעוליות אחרות
(6.1)	99	93	רווח לפני מיסים
(10.0)	40	36	הפרשה למיסים
(3.4)	59	57	רווח נקי
			הרכב הכנסות הריבית:
9.6	240	263	- מרווח מפעילות באשראי
-	12	12	- מרווח מפעילות בפקדונות
9.1	252	275	סך הכל

שיעור השינוי (%)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	
10.2	128	141	הכנסות מריבית
(2.8)	36	35	הכנסות שאינן מריבית
7.3	164	176	סך ההכנסות
100.0	10	20	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(1.9)	108	106	הוצאות תפעוליות אחרות
8.7	46	50	רווח לפני מיסים
17.6	17	20	הפרשה למיסים
3.4	29	30	רווח נקי
			הרכב הכנסות הריבית:
12.4	121	136	- מרווח מפעילות באשראי
(28.6)	7	5	- מרווח מפעילות בפקדונות
10.2	128	141	סך הכל

ההכנסות במגזר עסקים קטנים וזעירים עלו במחצית הראשונה של השנה בשיעור של 7.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 347 מיליון ש"ח. העלייה בהכנסות מוסברת, בעיקר, בגידול בהכנסות הריבית בשיעור של 9.1%, הנובע מהפעילות בתחום האשראי.

בסיכום המחצית הראשונה של השנה ירד הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 3.4% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם בסך של 57 מיליון ש"ח. הירידה ברווח הנקי, למרות הגידול שנרשם בהכנסות, כאמור, מוסברת בעלייה בסך של 35 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי, הנובעת בעיקר מגידול בהפרשות להפסדי אשראי הנמדדות על בסיס קבוצתי (הן בשל עלייה במחיקות של אשראים שסווגו כ"חובות נחותים", והן בשל הפרשות הנגזרות מהגידול שנרשם בהיקף האשראי שניתן ללקוחות המשוייכים למגזר זה, בתקופת הדוח).

ד. נתונים מפורטים על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(4) מגזר עסקים בינוניים (במיליוני ש"ח)

שיעור השינוי (%)	לשישה חודשים שהסתיימו		
	2016	2017	
			ביום 30 ביולי
5.0	40	42	הכנסות מריבית
26.7	15	19	הכנסות שאינן מריבית
10.9	55	61	סך ההכנסות
-	11	(1)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
8.3	24	26	הוצאות תפעוליות אחרות
80.0	20	36	רווח לפני מיסים
85.7	7	13	הפרשה למיסים
76.9	13	23	רווח נקי
			הרכב הכנסות הריבית:
5.3	38	40	- מרווח מפעילות באשראי
-	2	2	- מרווח מפעילות בפקדונות
5.0	40	42	סך הכל

שיעור השינוי (%)	לשלושה חודשים שהסתיימו		
	2016	2017	
			ביום 30 ביולי
5.0	20	21	הכנסות מריבית
37.5	8	11	הכנסות שאינן מריבית
14.3	28	32	סך ההכנסות
-	8	(6)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
8.3	12	13	הוצאות תפעוליות אחרות
212.5	8	25	רווח לפני מיסים
350.0	2	9	הפרשה למיסים
166.7	6	16	רווח נקי
			הרכב הכנסות הריבית:
5.3	19	20	- מרווח מפעילות באשראי
-	1	1	- מרווח מפעילות בפקדונות
5.0	20	21	סך הכל

ההכנסות במגזר עסקים בינוניים עלו במחצית הראשונה של השנה בשיעור של 10.9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 61 מיליון ש"ח. העליה בהכנסות נובעת בעיקר מגידול בשיעור של 26.7% בהכנסות שאינן מריבית.

בסיכום המחצית הראשונה של השנה עלה הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 76.9% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם ב- 23 מיליון ש"ח. הגידול ברווח הנקי מוסבר בגידול שנרשם בהכנסות, כאמור, ובירידה בסך 12 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

ד. נתונים מפורטים על תוצאות הפעילות בחתך מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

(5) מגזר עסקים גדולים (במיליוני ש"ח)

שיעור השינוי (%)	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	
5.0	20	21	הכנסות מריבית
25.0	4	5	הכנסות שאינן מריבית
8.3	24	26	סך ההכנסות
-	(2)	6	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
-	10	10	הוצאות תפעוליות אחרות
(37.5)	16	10	רווח לפני מיסים
(50.0)	6	3	הפרשה למיסים
(30.0)	10	7	רווח נקי
			הרכב הכנסות הריבית:
-	19	19	- מרווח מפעילות באשראי
100.0	1	2	- מרווח מפעילות בפקדונות
5.0	20	21	סך הכל

שיעור השינוי (%)	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	
-	11	11	הכנסות מריבית
200.0	1	3	הכנסות שאינן מריבית
16.7	12	14	סך ההכנסות
-	(1)	5	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
-	5	5	הוצאות תפעוליות אחרות
(50.0)	8	4	רווח לפני מיסים
-	3	-	הפרשה למיסים
(20.0)	5	4	רווח נקי
			הרכב הכנסות הריבית:
(10.0)	10	9	- מרווח מפעילות באשראי
100.0	1	2	- מרווח מפעילות בפקדונות
-	11	11	סך הכל

ההכנסות במגזר עסקים גדולים עלו במחצית הראשונה של השנה בשיעור של 8.3% לעומת התקופה המקבילה אשתקד, והסתכמו בסך של 26 מיליון ש"ח.

בסיכום המחצית הראשונה של השנה ירד הרווח הנקי במגזר זה בשיעור של 30.0% לעומת התקופה המקבילה אשתקד והסתכם ב- 7 מיליון ש"ח. הירידה ברווח הנקי, למרות הגידול שנרשם בהכנסות כאמור, מוסבר בעליה בסך של 8 מיליון ש"ח בהוצאות בגין הפסדי אשראי.

10. חברות מוחזקות עיקריות

תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ

הבנק מחזיק ב- 31% מאמצעי ההון של חברת תפנית דיסקונט - ניהול תיקי השקעות בע"מ (להלן: "תפנית"). סך כל המאזן של תפנית ליום 30.6.2017 הסתכם בסך של כ- 21 מיליון ש"ח והונה העצמי הסתכם בסך של 17 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 38 מיליון ש"ח, ו- 31 מיליון ש"ח, בהתאמה). חלק הבנק ברווחי חברת "תפנית" הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2017 בכ- 1 מיליון ש"ח, בדומה לנתון שנרשם אשתקד. ביום 15.5.2017 חילקה תפנית דיבידנד לבעלי מניותיה. חלקו של הבנק בדיבידנד שהתקבל הסתכם בסך של 5 מיליון ש"ח.

היקף תיקי ההשקעות שנוהלו על ידי "תפנית" ביום 30.6.2017 הסתכם בכ- 6.6 מיליארד ש"ח, ומהווה עליה בשיעור של כ- 1.5% לעומת היקפם ביום 31.12.2016.

חברות מוחזקות אחרות

השפעתן של יתר החברות המוחזקות של הבנק: ב.מ.ד. חיתומים ויזום השקעות בע"מ, מרביט סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, וגולדן גייט ברידג' פאנד - אינה מהותית ביחס לפעילות הבנקאית בקבוצה.

חלק ג' - סקירת הסיכונים

11. תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

א. כללי

פעילות הבנק במכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים פיננסיים נגזרים, כרוכה בנטילת וניהול סיכונים שעיקרם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק, סיכוני נזילות, סיכונים תפעוליים, וסיכוני ציות.

בשנים האחרונות התגבשה ההכרה לפיה - יישום נאות של עקרונות לניהול סיכונים מהווה גורם הכרחי לשמירת יציבות המערכת הבנקאית.

לפיכך, פרסם בנק ישראל בשנים האחרונות שורת הוראות ניהול בנקאי תקין בנושא זה, ובכללן:

- הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 310, בנושא: "ניהול סיכונים".
  - הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311, בנושא: "ניהול סיכוני אשראי".
  - הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 312, בנושא: "אנשים קשורים".
  - תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313, בנושא: "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים".
  - הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314, בנושא: "הערכה נאותה של סיכוני אשראי ומדידה נאותה של חובות".
  - הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 333, בנושא: "ניהול סיכון הריבית".
  - הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 327, בנושא: "ניהול הלוואות ממונפות".
  - הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 323, בנושא: "מגבלות על מימון עסקאות הוניות".
  - הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 342, בנושא: "ניהול סיכון הנזילות".
  - הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 350, בנושא: "ניהול הסיכונים התפעוליים".
  - הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 361, בנושא: "ניהול הגנת הסייבר".
  - הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221, בנושא: "יחס כסיו הנזילות".
  - הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411, בנושא: "ניהול סיכוני הלכנת הון ואיסור מימון טרור".
- ההוראות הנ"ל כוללות הנחיות המיועדות להטמיע את תפיסת ניהול הסיכונים במערכת הבנקאית ולהתאימה לעקרונות שגובשו על ידי ועדת "באזל".

הסיכונים העיקריים אליהם חשוף הבנק במסגרת פעילותו הבנקאית כוללים:

סיכון אשראי - מוגדר כסיכון להיווצרות הפסדים כתוצאה מחוסר יכולת של לווה או צד נגדי לעמוד בהתחייבויותיו, בחלקן או במלואן כלפי הבנק, בכפוף לתנאים שהוסכמו. חשיפה משמעותית לסיכון אשראי, הנובעת מחולשות בתהליכי ניטור, בקרת וניהול תיק האשראי, יחד עם סטנדרטים לא נאותים בהליכי מתן האשראי ללווים וצדדים נגדיים, מהווה גורם מרכזי להפסדי בנקים בארץ ובעולם. החשיפה לסיכון אשראי עשויה להיווצר ממספר סיכונים כגון: סיכון לווה, סיכון ריכוזיות לווים וקבוצת לווים, סיכון ריכוזיות ענפית ו/או גיאוגרפית, סיכון אשראי של צד נגדי, סיכון סליקה, וסיכון סביבתי.

סיכון שוק - מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו, בשל שינויים אפשריים בשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות (מאזני וחוזף מאזני), הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעור הריבית, שינוי בשערי החליפין ושינויים בשוק ההון. סיכון שוק כולל את רכיבי הסיכון הבאים: סיכון בסיס, סיכון ריבית, סיכון מניות וסיכון אופציות.

סיכון נזילות - מוגדר כסיכון לרווחי הבנק וליציבותו, הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו. נזילות מוגדרת כיכולת הבנק לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויות במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון תפעולי - מוגדר כסיכון להפסד העלול להיגרם מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או בשל אירועים חיצוניים. סיכון זה שלוב בכל המוצרים, הפעילויות, התהליכים והמערכות בבנק. בנוסף, ייתכן שכשל שנגרם בשל התממשות סיכון תפעולי, ישפיע בצורה ישירה או עקיפה על סיכונים אחרים, כגון: סיכונים אשראי, סיכונים שוק, סיכונים נזילות, מוניטין ועוד. הסיכון התפעולי כולל רכיבי סיכון משמעותיים, לרבות סיכון המשכיות עסקית, סיכון משפטי, סיכון מעילות והונאות, סיכון ציות, סיכון טכנולוגיות המידע, סיכון דיווח כספי ועוד. הבנק מנהל את הסיכון התפעולי בהתאם להנחיות שנכללו בהוראות ניהול בנקאי תקן 350 ו-355, ומגדיר את סיכונים טכנולוגיות המידע, הציות והסיכון המשפטי כקטגוריות סיכון עצמאיות להן ניתן גילוי נפרד בדוח הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

סיכון טכנולוגיות המידע מוגדר כסיכון הנובע משימוש או מהיעדר שימוש בטכנולוגיית מידע, או מתלות של תאגיד בה.

סיכון סייבר מוגדר כסיכון לנזקים כספיים ואחרים, הנובעים מהתרחשות התקפה קיברנטית.

ככלל, איומים במרחב הקיברנטי מוגדרים כאיומים העשויים לגרום להשבתה, מניעת שירות מהותי, פגיעה מהותית בסודיות ושלמות המידע וביצוע פעילות עוינת והונאות.

מערכות המחשב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכת המחשב של החברה האם המפתחת, מתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המחשב והתפעול המסופקים לבנק על ידי החברה האם, מעוגנים בהסכמים רב שנתיים על בסיס כלכלי. הסכמים אלו מפרטים את היקף, איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם. נוסף על המערכות הקבוצתיות, הבנק מפעיל גם מערכות ייחודיות לו, אך מדובר בדרך כלל במערכות ניהוליות ותפעוליות במטה, ולא במערכות ליבה בנקאיות.

סיכון משפטי מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, אובדן הכנסות או פגיעה עסקית, בין היתר, בשל היעדר יכולת לאכוף באופן משפטי הסכם, או בשל חשיפה להליכים משפטיים נגד הבנק או מי מעובדיו (לרבות נושאי משרה) וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים. הסיכון המשפטי מהווה חלק מהסיכון התפעולי.

סיכון ציות ואיסור הלבנת הון מוגדר כחשיפת הבנק להטלת סנקציות משפטיות או רגולטוריות, להפסד פיננסי או לנזק תדמיתי, שהבנק עלול לספוג בשל אי מילוי חוקים, תקנות, הוראות הסדרה, נהלים פנימיים והקוד האתי החל על הבנק. ניהול סיכון ציות כולל, בין היתר, הוראות מתחום יחסי בנק לקוח, הוראות לא צרכניות, הוראות בתחום דיני ניירות ערך, הוראות בנושא פעילות חוצה גבולות ואיסור הלבנת הון. אי ציות להוראות החלות על הבנק בתחום הציות ואיסור הלבנת הון חושף את הבנק להטלת עיצומים כספיים, לסיכון מוניטין, וכן להליכים פליליים, אשר עלולים להינקט כנגד הבנק ועובדיו.

סיכון אסטרטגי מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה בהון הבנק, בתוצאותיו הכספיות ובמוניטין, הנובעת מקבלת החלטות עסקיות שגויות, או מיישום לא נכון של החלטות עסקיות, או מהעדר תגובה לשינויים בתחרות ובהתפתחויות העסקיות.

הבנק מנטר סיכון זה באמצעות בדיקות שוטפות באשר ליישום החלטות שהתקבלו ומעקב אחר ההתפתחויות המתרחשות בסביבה העסקית.

סיכון מוניטין מוגדר כחשיפה אפשרית לפגיעה ברווחי הבנק, בגין תדמית שלילית שעלולה להיווצר לבנק בקרב לקוחות וצדדים אחרים הקשורים עם הבנק. הבנק מגדר את חשיפתו לסיכון זה באמצעות הקפדה על ביצוע נהלים ויישום קפדני של הקוד האתי.

ב. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לסיכונים השונים הכרוכים בפעילות הבנק ואופן ניהולם נכלל בדוח הסיכונים שפורסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

12. סיכון האשראי

א. סקירת סיכון האשראי ואופי ניהולו

מבנה ניהול סיכון האשראי בבנק, תואם את מודל ניהול הסיכונים (Management Enterprise Risk), אשר אומץ על ידי קבוצת דיסקונט וכולל הגדרת סמכות ואחריות של הגורמים המעורבים בניהול סיכון האשראי - דירקטוריון, הנהלה ושלושה קווי הגנה בלתי תלויים:

קו ההגנה הראשון - נוטלי הסיכונים (חטיבות האשראי): חטיבה לבנקאות מסחרית וחטיבה קמעונאית).

קו ההגנה השני - הגורמים האחראים לניהול סיכונים בלתי תלוי.

קו הגנה השלישי - ביקורת פנימית.

ניהול סיכון אשראי כולל גם ניהול סיכון ריכוזיות אשראי וניהול הסיכונים הסביבתיים.

מדיניות ניהול סיכון האשראי מהווה מסגרת לניהול הסיכון במטרה להשיג תשואה הולמת ביחס לפרופיל הסיכון ובהלימה למגבלות התיאבון לסיכון שהתווה הדירקטוריון. לבנק מסמכי אסטרטגיה ומדיניות אשראי המבוססים על הוראות הניהול הבנקאי התקין שאושרו על ידי הדירקטוריון. מסמכים אלה מתווים עקרונות לניהול האשראי ומהם נגזרים נוהלי האשראי, היעדים העסקיים, הבקורות והמגבלות עליהן מתבצע מעקב שוטף.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי

מערך ניהול סיכון האשראי בבנק כולל שתי יחידות לטיפול בחובות בעייתיים:

- יחידה ל"אשראים מיוחדים" הפועלת במסגרת החטיבה לבנקאות מסחרית בבנק, ומטפלת הן בניהול הסדרה ובבייה של אשראים בעייתיים המנוהלים על ידי החטיבה לבנקאות מסחרית ושל אשראים אחרים (הנמצאים בטיפול משפטי), והן בסיווג ומדידת הפרשות להפסדי אשראי ללקוחות אלו.
- יחידה לפיקוח ובקרה הפועלת בחטיבה הקמעונאית, ועוסקת הן בניהול והסדרה של חובות בעייתיים המשתייכים לחטיבה הקמעונאית (לפני העברתם לטיפול משפטי), והן בסיווג וקביעת הפרשות להפסדי אשראי ללקוחות אלו.

להלן נתונים לגבי יתרת החובות הבעייתיים בבנק ומדדי סיכון:

(א) התפלגות החובות הבעייתיים:

(1) סיכון אשראי בעייתי - בחתך סיווג החוב

30 ביוני 2017			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
253	14	267	חובות פגומים
73	-	73	סיכון אשראי נחות
154	24	178	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
480	38	518	סך הכל סיכון אשראי בעייתי ⁽¹⁾
(77)	(12)	(89)	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
403	26	429	סיכון אשראי בעייתי, נטו
67	-	67	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה
30 ביוני 2016			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
346	22	368	חובות פגומים
53	1	54	סיכון אשראי נחות
232	40	272	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
631	63	694	סך הכל סיכון אשראי בעייתי ⁽¹⁾
(108)	(19)	(127)	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
523	44	567	סיכון אשראי בעייתי, נטו
51	-	51	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של סיכון האשראי לציבור.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי (המשך)

(א) התפלגות החובות הבעייתיים: (המשך)

(1) סיכון אשראי בעייתי - בחתך סיווג החוב (המשך)

31 בדצמבר 2016			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
335	15	350	חובות פגומים
59	1	60	סיכון אשראי נחות
166	30	196	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
560	46	606	סך הכל סיכון אשראי בעייתי ⁽¹⁾
(105)	(12)	(117)	בניכוי הפרשה להפסדי אשראי
455	34	489	סיכון אשראי בעייתי, נטו
63	-	63	* מזה חובות שאינם פגומים בפיגור של 90 יום ומעלה

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של סיכון האשראי לציבור.

(2) נכסים שאינם מבצעים

30 ביוני 2017			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
191	14	205	חובות פגומים ⁽¹⁾
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
191	14	205	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

30 ביוני 2016			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
266	22	288	חובות פגומים ⁽¹⁾
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
266	22	288	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

31 בדצמבר 2016			
מאזני	חוץ מאזני	סך הכל	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
272	15	287	חובות פגומים ⁽¹⁾
-	-	-	נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו
272	15	287	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

1. חובות שאינם צוברים הכנסות ריבית

2. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי (המשך)

(ב) להלן נתונים לגבי התפתחות החובות הפגומים בבנק:

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני				
2016		2017		
חובות פגומים		חובות פגומים		
אחרים	שאורגנו מחדש	אחרים	שאורגנו מחדש	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
				יתרה לתחילת השנה -
199	133	200	122	- יתרת חוב רשומה
(64)	(8)	(71)	(6)	- בניכוי הפרשות להפסדי אשראי
135	125	129	116	יתרה נטו
				שינויים בחובות בתקופת הדיווח:
44	⁽¹⁾ 26	25	36	- חובות שנפגמו
(6)	(2)	(6)	(2)	- חובות שנגרעו מסיווג פגום
(37)	⁽¹⁾ (24)	(102)	(33)	- גביות ומחיקות
7	(7)	9	(9)	- ארגונים מחדש שכשלו
8	(7)	(74)	(8)	סך השינויים בחובות
				שינויים בהפרשות להפסדי אשראי:
(17)	(1)	(25)	(7)	- גידול בהפרשות
1	-	-	-	- הפרשות שנגרעו מסיווג פגום
10	4	58	5	- גביות ומחיקות
(6)	3	33	(2)	סך השינויים בהפרשות
137	121	88	106	יתרה לסוף התקופה
				* ההרכב:
207	126	126	114	- יתרת חוב רשומה
(70)	(5)	(38)	(8)	- הפרשות להפסדי אשראי
137	121	88	106	יתרה לסוף התקופה, נטו

במחצית הראשונה של שנת 2017 אורגנו על ידי הבנק 707 אשראים בסך של 30 מיליוני ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 772 אשראים ו- 33 מיליוני ש"ח, בהתאמה). בנוסף, נרשמו במחצית הראשונה של שנת 2017 138 כשלי אשראי בגין חובות שאורגנו מחדש בשנה הקודמת בסך של 7 מיליוני ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 133 כשלי אשראי, בסך של 4 מיליוני ש"ח).

1. סווג מחדש.

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי (המשך)

(ג) מדדי איכות תיק האשראי:

להלן נתונים לגבי מדדים מסוימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי של הבנק, הנגזרים מנתוני החובות הבעייתיים שחושבו על פי הכללים שבהוראות החדשות:

31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	
%	%	%	
1.4	1.5	1.0	- שיעור יתרת האשראי הפגום, מתוך סך האשראי לציבור ⁽¹⁾
0.3	0.2	0.3	- שיעור יתרת האשראי ⁽²⁾ בפיגור של 90 יום ומעלה (שאינו פגום), מתוך סך האשראי לציבור
2.2	2.6	1.8	- שיעור סיכון האשראי הבעייתי ⁽²⁾ מתוך סך סיכון האשראי לציבור
0.2	0.1	0.5	- שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי, מהיתרה הממוצעת של האשראי ⁽²⁾
0.1	-	0.5	- שיעור המחיקות נטו, מיתרת האשראי הממוצעת ⁽²⁾

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור בלבד.

(ד) איכות תיק האשראי:

(1) כללי

בהתאם להוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע איכותי וכמותי שיהווה אינדיקציה לאיכות תיק האשראי שלהם.

הבנק מקיים מערכת בקרת אשראי המהווה גורם מרכזי בתהליך שמירת איכות תיק האשראי וניטור כשלי אשראי.

במסגרת זו פיתח הבנק מודלים לדירוג אשראי, המהווים מערכת "תומכת החלטה" ומתקיים מעקב שוטף לזיהוי ואיתור סממנים המצביעים על ירידה אפשרית בכושר הפירעון של הלווים, בין היתר באמצעות ניטור תקופת הפיגור של החובות, בתדירות יומית.

(2) נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי מדדים פיננסיים מסוימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי, בחתך קבוצות אשראי:

30 ביוני 2017				
סך הכל	אנשים פרטיים		מסחרי	
	אחר	לדיוור		
%	%	%	%	
0.5	0.3	0.1	0.6	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי
1.0	0.5	-	1.4	שיעור החובות הפגומים, מתוך האשראי
2.0	1.2	1.7	2.3	שיעור החובות הבעייתיים, מתוך האשראי
1.0	1.4	1.7	0.7	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום, מתוך האשראי

ב. ניתוח איכות האשראי וסיכון אשראי בעייתי (המשך)

(ד) איכות תיק האשראי (המשך)

(2) נתונים כמותיים (המשך)

31 בדצמבר 2016

סך הכל	אנשים פרטיים			
	אחר	לדיוור	מסחרי	
	%	%	%	
0.2	0.3	-	0.2	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי, מתוך האשראי
1.4	0.5	-	2.1	שיעור החובות הפגומים, מתוך האשראי
2.4	1.3	1.7	2.9	שיעור החובות הבעייתיים, מתוך האשראי
0.8	1.4	1.3	0.5	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום, מתוך האשראי

הנהלת הבנק עוקבת אחרי התפתחות אינדיקטורים אלו בתדירות רבעונית ובוחנת את משמעות התוצאות שהתקבלו, הן ביחס לתקופות קודמות והן ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית. במחצית הראשונה של שנת 2017 נרשמה עליה בשיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי לעומת הנתון שנרשם בתקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, מכיוון שפרמטרים אחרים (כגון: שיעור החובות הבעייתיים ושיעור החובות הפגומים), מצביעים על שיפור במדדי האיכות, מעריכה הנהלת הבנק כי בתקופת הדוח לא חל שינוי לרעה באיכות תיק האשראי בבנק.

ג. ניתוח הפרשה להפסדי אשראי

(א) להלן נתונים לגבי התפתחות הפרשות להפסדי אשראי בבנק (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017

סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור				
		סך הכל	פרטי			
			אחר	לדיוור	מסחרי	
373	-	373	60	17	296	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
23	-	23	3	-	20	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(52)	-	(52)	(12)	-	(40)	מחיקות חשבונאיות
25	-	25	11	-	14	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(27)	-	(27)	(1)	-	(26)	מחיקות חשבונאיות, נטו
369	-	369	62	17	290	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
27	-	27	2	-	25	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ג. ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

(א) להלן נתונים לגבי התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי בבנק (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016

אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיור		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
368	1	367	55	16	296	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
19	(1)	20	2	1	17	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(30)	-	(30)	(15)	-	(15)	מחיקות חשבונאיות
28	-	28	14	-	14	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(2)	-	(2)	(1)	-	(1)	מחיקות חשבונאיות, נטו
385	-	385	56	17	312	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
34	-	34	2	-	32	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיור		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
367	1	366	55	16	295	יתרת הפרשה לתחילת השנה
36	(1)	37	10	1	26	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(137)	-	(137)	(57)	-	(80)	מחיקות חשבונאיות
110	-	110	51	-	59	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(27)	-	(27)	(6)	-	(21)	מחיקות חשבונאיות, נטו
376	-	376	59	17	300	יתרת הפרשה לסוף השנה*
28	-	28	2	-	26	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ג. ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

(א) להלן נתונים לגבי התפתחות ההפרשות להפסדי אשראי בבנק (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017

אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי			
			אחר	לדיוור	מסחרי	
			מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
376	-	376	59	17	300	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
55	-	55	7	1	47	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(115)	-	(115)	(29)	(1)	(85)	מחיקות חשבונאיות
53	-	53	25	-	28	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(62)	-	(62)	(4)	(1)	(57)	מחיקות חשבונאיות, נטו
369	-	369	62	17	290	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
27	-	27	2	-	25	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016

אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי			
			אחר	לדיוור	מסחרי	
			מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
367	1	366	55	16	295	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
14	(1)	15	(1)	1	15	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(53)	-	(53)	(26)	-	(27)	מחיקות חשבונאיות
57	-	57	28	-	29	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
4	-	4	2	-	2	מחיקות חשבונאיות, נטו
385	-	385	56	17	312	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
34	-	34	2	-	32	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ג. ניתוח ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

(ב) מדדי איכות תיק האשראי:

להלן נתונים לגבי יחסים פיננסיים מסוימים המשמשים להערכת רמת ההפרשות להפסדי אשראי בבנק והשינויים בנתונים אלו לעומת ההשוואה לאשתקד:

<u>31.12.2016</u>	<u>30.6.2016</u>	<u>30.6.2017</u>	
<u>%</u>	<u>%</u>	<u>%</u>	
1.6	1.6	1.5	- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾ , מתוך סך האשראי לציבור ⁽¹⁾
108.1	105.4	142.5	- שיעור יתרת ההפרשה הכוללת להפסדי אשראי ⁽²⁾ , מתוך האשראי הפגום
7.8	(2.3)	36.3	- שיעור המחיקות נטו מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾
20.1	19.5	15.0	- שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾ מתוך האשראי הפגום בתוספת האשראי בפיגור ⁽³⁾

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. הנתונים מתייחסים לאשראי לציבור בלבד.
3. אשראי שאינו פגום, בפיגור של 90 יום ומעלה.

ד. התפלגות סיכון האשראי בחתך ענפי משק*

להלן תמצית נתונים לגבי התפתחות סיכון האשראי לציבור, החובות הבעייתיים, וההפרשות להפסדי אשראי - בחתך ענפי משק.

<u>31 בדצמבר 2016</u>			<u>30 ביוני 2017</u>			
הפרשה להפסדי אשראי	חובות בעייתיים	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	הפרשה להפסדי אשראי	חובות בעייתיים	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
76	116	8,880	79	121	9,479	אנשים פרטיים ⁽²⁾
59	141	6,273	53	107	6,159	בינוי ונדל"ן ⁽³⁾
98	131	4,769	90	117	4,900	מסחר ⁽⁴⁾
43	64	2,526	44	47	2,601	תעשייה
28	57	1,522	28	35	1,612	שירותים עסקיים אחרים
33	30	1,190	36	30	1,288	תחבורה ואחסנה
5	13	1,058	6	11	1,193	שירותים ציבוריים וקהילתיים
34	41	1,389	33	37	1,608	אחרים (פחות מ- 5%)
376	593	27,607	369	505	28,840	סך הכל

1. סיכון אשראי - לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני.
2. הגידול באשראי שנרשם בענף "אנשים פרטיים" בסך 599 מיליון ש"ח, נגזר מיישום התוכנית האסטרטגית של הבנק במסגרתה מתמקד הבנק בפיתוח הפעילות הבנקאית בתחום האשראי במגזר הקמעונאי, לרבות בענף "אנשים פרטיים".
3. הקטון באשראי שנרשם בענף "בינוי ונדל"ן", בסך 114 מיליון ש"ח, נובע בעיקר מפרעון שוטף של אשראי לפרוייקטים לבניה למגורים המבוצעים בשיטת "ליווי פיננסי סגור".
4. הגידול באשראי שנרשם בענף "המסחר" בסך 131 מיליון ש"ח, נובע בעיקר ממתן אשראים בסכומים נמוכים לחברות ועסקים במגזר הקמעונאי והמסחרי.
* למידע מפורט באשר להתפלגות סיכון האשראי בבנק בחתך ענפי משק - ראה נספח מס' 1 להלן.

ה. חשיפה למדינות זרות

להלן תמצית נתונים לגבי חשיפת האשראי של הבנק למדינות זרות, כהגדרתה בהוראות בנק ישראל:

הצד הנגדי	30.6.2017		31.12.2016	
	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
ממשלות	444	314	41.4	
בנקים	310	317	(2.2)	
אחרים	238	261	(8.8)	
סך החשיפה למדינות זרות	992	892	11.2	

במחצית הראשונה של שנת 2017 נרשמה עליה בשיעור של 11.2% בחשיפת הבנק למדינות זרות, הנובעת בעיקר מגידול בסך של 130 מיליון ש"ח בחשיפת הבנק לממשלות זרות.

* למידע מפורט באשר להתפלגות חשיפת הבנק למדינות זרות - ראה נספח מס' 2 להלן.

ו. חשיפה למוסדות פיננסיים זרים

בעקבות השלכות המשבר הכלכלי על המוסדות הפיננסיים ברחבי העולם והחששות ליציבות של מוסדות פיננסיים מסוימים, בוחנת הנהלת הבנק באופן שוטף את חשיפת הבנק לבנקים ומוסדות פיננסיים בחו"ל, ומקיימת דיונים לגבי היקף החשיפה והתאמתה להתפתחויות בבנקאות העולמית. התאמת החשיפה נשקלת תוך בחינת הפרמטרים הבאים:

- היקף החשיפה של הבנק למוסד הפיננסי, בכלל - וביחס להונו העצמי, בפרט.
- דירוג האשראי של המוסד הפיננסי (ככלל, הבנק מבצע עסקאות הכרוכות בחשיפת אשראי, רק עם מוסדות פיננסיים זרים המדורגים בדירוג "השקעה" ומעלה).
- דירוג האשראי של המדינה בה פועל המוסד הפיננסי.
- ניסיון העבר שנצבר בבנק לגבי המוסד הפיננסי.

היקף חשיפת האשראי המכסימלי לכל מוסד פיננסי זר, נקבע על ידי דירקטוריון הבנק. חריגות ממגבלה זו נבחנות על ידי הנהלת הבנק, עבור כל מוסד פיננסי, בתדירות יומית.

בעקבות המשבר הכלכלי העולמי, פרסם בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוח הדירקטוריון מידע כמותי ואיכותי לגבי חשיפת האשראי של התאגידים הבנקאיים הפועלים בישראל, למוסדות פיננסיים זרים (כהגדרתם בהוראה).

חשיפת האשראי של הבנק למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ ליום 30.6.2017 מסתכמת בסך של 341 מיליוני ש"ח (30.6.2016 - 317 מיליון ש"ח; 31.12.2016 - 353 מיליון ש"ח), כמפורט להלן:

30 ביוני 2017			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
23	-	23	AAA- AA
281	3	284	A+ A-
5	21	26	BBB+ BB-
1	7	8	ללא דירוג
310	31	341	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

1. כולל חשיפה בגין בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
2. פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים בגין מכשירים נגזרים.
3. בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערבויות להבטחת חובות של צד ג'.
4. יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 30.6.2017 בסך של 4 מיליון ש"ח.

1. חשיפה למוסדות פיננסיים זרים (המשך)

30 ביוני 2016			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
19	-	19	AAA עד AA-
206	2	208	A+ עד A-
46	28	74	BBB+ עד BB-
3	13	16	ללא דירוג
274	43	317	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

31 בדצמבר 2016			דירוג אשראי חיצוני
סיכון אשראי מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾	סיכון אשראי כולל ⁽⁴⁾	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
31	-	31	AAA עד AA-
240	3	243	A+ עד A-
45	21	66	BBB+ עד BB-
1	12	13	ללא דירוג
317	36	353	סך כל חשיפת האשראי למוסדות פיננסיים זרים

1. כולל חשיפה בגין בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים, דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שבשליטת הגופים הנ"ל.
2. פקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב ונכסים בגין מכשירים נגזרים.
3. בעיקר ערכויות והתחייבויות למתן אשראי לרבות ערכויות להבטחת חובות של צד ג'.
4. יתרת הפקדונות שהופקדו במוסדות פיננסיים זרים הרשומים במדינות מסוימות הכלולות בתכנית החרום הכלכלית שגובשה עבורן באיחוד האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית, הסתכמה ליום 30.6.2017 בסך של 5 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 3 מיליון ש"ח).

הערות:

1. המדינות העיקריות בהן רשומים המוסדות הפיננסיים הזרים הינן: ארה"ב, נורבגיה, בלגיה, בריטניה וגרמניה. החשיפה המכסימלית של הבנק ליום 30 ביוני 2017, ביחס לקבוצת מוסדות זרים הפועלים באותה מדינה, אינה עולה על 15% מ"בסיס ההון" של הבנק (כהגדרתו בהוראות בנק ישראל).
2. דירוג האשראי של המוסדות הפיננסיים הזרים המפורטים מעלה נערך בעיקר על ידי חברת הדירוג הבינלאומית: "Standard & Poor's". דירוגי האשראי מעודכנים על ידי חברת הדירוג, בדרך כלל, בתדירות שנתית. לפיכך, ולאור ההתפתחויות האחרונות במגזר הבנקאות, ייתכנו פערים בין הדירוג האחרון שנערך על ידי חברת הדירוג - לבין הערכת הבנק.
3. כל חשיפות האשראי המאזני למוסדות פיננסיים זרים, כמפורט לעיל - כלולות בדוחות הכספיים בסעיף "פקדונות בבנקים", "השקעות בניירות ערך" ו"נכסים בגין מכשירים נגזרים". חשיפות האשראי המפורטות מעלה, נכללו בדיווח על "סיכון האשראי הכולל לציבור, לפי ענפי משק", שבנספח מס' 1 לדוח זה.

2. סיכונים אשראי בהלוואות לדיור

בשנים האחרונות נרשם בשוק הדיור גידול בביקושים ובהיקף הביצועים של הלוואות לדיור, שגרמו לעליית מחירים שנגזרו ממחסור בהיצע הדירות ביחס לביקושים אלו. העליה שנרשמה בהיקף הלוואות לדיור (ובכלל זה עליה בהיקף הכספי הממוצע של הלוואות אלה), חורגת משיעורי הצמיחה במשק ומשיעורי העליה ברמת החיים ובהכנסות של משקי הבית.

לאור האמור לעיל, קיים חשש שתהליכים אלו עלולים לפגוע באיכות תיק האשראי לדיור ולהגדיל את חשיפת המערכת הבנקאית לסיכונים אשראי.

ז. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

- לפיכך, הגביר הבנק את הפיקוח על האשראי בתחום זה. הצעדים שננקטו על ידי הבנק, כוללים:
- הגבלת היקף ההלוואות שניתנות ב"בטחון דירת מגורים" (אך לא למטרת מגורים), באופן ששיעורן לא יעלה על 20% מיתרת האשראי לדיור (בהלוואות "לכל מטרה" - 15% מיתרת האשראי לדיור).
  - הגבלת היקפי ההלוואות העוללות להטיל מעמסה על הלווה, כמתחייב מהוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל, לפיה נאסר על התאגידים הבנקאיים לאשר הלוואות שמרכיב ההחזר הגלום בהן עולה על 50% מ"כושר ההחזר" של הלווה (יצוין בהקשר זה, כי הבנק אינו נוהג לאשר בדרך כלל הלוואות לדיור, שמרכיב ההחזר החודשי הצפוי בגינן עולה על 40% מהכנסות הלווה).
  - הגבלת היקפי ההלוואות המממנות שיעורים ניכרים משווי הנכס המשועבד, כמתחייב מהוראה שפורסמו על ידי בנק ישראל בנושא זה.
  - הגבלת סיכון הריבית בהלוואות לדיור, כמתחייב מהגבלות שהוטלו על ידי בנק ישראל בנושא זה, לפיהן הוגבל מרכיב ההלוואות ב"ריבית משתנה" (כהגדרתן בהוראה שפרסם בנק ישראל), לשיעור שלא יעלה על שני שלישי מההיקף הכולל של מסגרות ההלוואות שאושרו החל מיום 1.9.2013 (או לשיעור שלא יעלה על 33% בהלוואות הנושאות "ריבית משתנה" - המתעדכנת בתדירות גבוהה מחמש שנים).
  - שימוש ב"מקדמי ביטחון" (מבחיני עמידות) בתהליך אישור מסגרת ההלוואה. דהיינו, בטרם אישור מסגרת ההלוואה, בוחן הבנק את ההשלכות הצפויות בגין שינויים תיאורטיים במשתני השוק (בעיקר עליה בשיעור של 2-3 נקודות האחוז בשיעור הריבית השנתי) - על כושר ההחזר של הלווה.
  - שימוש שוטף בתרחישים תיאורטיים, לרבות תרחישי קיצון, לצורך ניתוח רגישות לגבי השינויים הצפויים בחשיפת הבנק לסיכוני אשראי - כנגזרת מהשינויים בפרמטרים הנבדקים.
  - קיום מעקבים שוטפים אחר ההתפתחויות בשוק הדיור, לרבות: שינויים במחירי הנכסים, שינויים בהיקף ההחזרים החודשיים של ההלוואות, וכו'.
  - עריכת הסדרים נקודתיים ללקוחות המתקשים לעמוד בהחזרים התקופתיים הנגזרים מהסכמי ההלוואות המקוריים.
- בעקבות ההתפתחויות בשוק הדיור, כאמור, פורסמה על ידי בנק ישראל הוראה, לפיה נדרשים התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם השנתיים והרבעוניים גילוי לגבי סיכון האשראי בגין ההלוואות לדיור, והפעולות שננקטו על ידי התאגיד הבנקאי במסגרת ניהול סיכון זה.
- בנוסף, יכלול הגילוי נתונים כמותיים לגבי חשיפת האשראי לדיור ומאפיינים שונים המצביעים על איכות תיק האשראי לדיור של התאגיד הבנקאי.

היקף תיק ההלוואות לדיור של הבנק ליום 30.6.2017 מסתכם ב- 3,970 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 3,744 מיליון ש"ח). היקף ההלוואות לדיור שבוצעו על ידי הבנק במחצית הראשונה של שנת 2017 מסתכם בסך של כ- 459 מיליון ש"ח, מזה כ- 31 מיליון ש"ח בגין הלוואות שמוחזרו (בתקופה המקבילה אשתקד - 518 מיליון ש"ח ו- 43 מיליון ש"ח, בהתאמה).

להלן נתונים, לגבי מאפייני סיכון מסוימים של תיק ההלוואות לדיור של הבנק:

31.12.2016	30.6.2017	
%	%	
2.2	1.9	שיעור ההלוואות לדיור שמימנו למעלה מ- 75% משווי הנכס ⁽¹⁾
11.8	11.6	שיעור ההלוואות לדיור, שההחזר החודשי, בכל אחת מהן, עולה על 35% מהכנסת הלווה
69.0	68.0	שיעור ההלוואות לדיור בריבית משתנה, מסך תיק ההלוואות לדיור ⁽²⁾

1. בחישוב היחס לא נכללו התחייבויות למתן הלוואות שטרם נוצלו.
2. בחישוב היחס נכללו הלוואות בהן תדירות שינוי הריבית עולה על חמש שנים.

ז. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

להלן נתונים באשר לפעילות הבנק בתחום ההלוואות לדיור, לרבות פרטים לגבי מאפייני תיק זה:

- התפלגות תיק ההלוואות לדיור (לרבות הלוואות בבטחון דירת מגורים) של הבנק בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות בחתך בסיסי הצמדה:

31.12.2016		30.6.2017		
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	
60.9	2,280	62.4	2,476	לא צמוד
33.3	1,248	32.9	1,305	צמוד למדד
5.8	216	4.7	189	מט"ח וצמוד מט"ח
100.0	3,744	100.0	3,970	סך הכל

- התפלגות בחתך מדרגות אשראי:

31.12.2016		30.6.2017		מדרגות אשראי (אלפי ש"ח)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
44.7	1,674	44.5	1,768	-	600
34.9	1,306	36.8	1,462	600	1,200
18.0	675	16.9	673	1,200	4,000
2.4	89	1.8	67	4,000	-
100.0	3,744	100.0	3,970	סך הכל	

- התפלגות בחתך מאפייני איכות תיק האשראי:

שיעור השני	31.12.2016	30.6.2017	
%	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
6.0	3,744	3,970	יתרת חוב רשומה
32.0	50	66	סכום בפיגור
-	17	17	הפרשה להפסדי אשראי
8.1	62	67	יתרת חובות בעייתיים
6.3	1.6	1.7	שיעור החוב הבעייתי (%)

ז. סיכומי אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

- התפלגות ההלוואות לדיור (לא כולל הלוואות ב"בטחון דירת מגורים" בלבד) שניתנו במחצית הראשונה של שנת 2017, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד - בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות הביצועים בחתך שווי הבטחון

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2016		2017		שווי הבטחון (אלפי ש"ח)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	ט
12.9	59	11.6	47	800	-
23.9	109	18.1	73	1,200	800
53.3	243	57.7	233	3,000	1,200
9.9	45	12.6	51	-	3,000
100.0	456	100.0	404	סך הכל	

- התפלגות הביצועים בחתך שיעור המימון (LTV)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2016		2017		שיעור המימון (LTV) (%)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	ט
23.0	105	31.1	126	45	-
37.9	173	55.2	223	60	45
39.1	178	13.7	55	-	60
100.0	456	100.0	404	סך הכל	

- התפלגות הביצועים בחתך כושר החזר הלווה

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2016		2017		שיעור החזר מההכנסה (%)	
%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	ט
55.9	255	64.6	261	30	-
32.7	149	27.7	112	40	30
0.2	1	0.2	1	60	40
-	-	-	-	-	60
11.2	51	7.5	30	הלוואות נדחות ("בולט")	
100.0	456	100.0	404	סך הכל	

ז. סיכומי אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

- התפלגות הביצועים בחתך תקופות לפירעון

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2016			2017		
מיליוני ש"ח		%	מיליוני ש"ח		%
תקופת הפרעון (שנים)					
מ					
עד					
34.6	158	29.5	119	20	-
50.2	229	50.9	206	25	20
15.2	69	19.6	79	-	25
100.0	456	100.0	404	סך הכל	

- להלן נתונים באשר להתפלגות ההלוואות לדיור - בחתך שיעור המימון ובחתך סכומי ההלוואות הכפופות לשינוי חוזי בתשלומים (ריבית משתנה):

31.12.2016			30.6.2017			שיעור המימון	
ריבית קבועה	ריבית משתנה	סך הכל ⁽¹⁾	ריבית קבועה	ריבית משתנה	סך הכל ⁽¹⁾		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים	
813	1,925	2,738	909	2,025	2,934	60%	שיעבוד ראשון
299	660	959	309	676	985	60%	מעל 60%
45	2	47	49	2	51		שיעבוד משני או ללא שיעבוד
1,157	2,587	3,744	1,267	2,703	3,970		סך הכל

1. מזה - הלוואות הכוללות מרכיבים נדחים ("בולט") שיתרתם ליום 30.6.2017 הסתכמה ב- 109 מיליון ש"ח (31.12.2016) - 89 מיליון ש"ח.

במחצית הראשונה של שנת 2017 נרשמה עליה בשיעור של 6.0% בהיקף תיק ההלוואות לדיור של הבנק, בדומה להתפתחות שנרשמה במערכת הבנקאית בישראל. הגידול בהיקף האשראי נגזר מהגידול בביקושים בשוק הדיור ומעלית רמת המחירים בשוק זה, על רקע סביבת הריבית הנמוכה השוררת במשק בשנים האחרונות. כמחצית מהגידול נרשם בהלוואות לדיור הנושאות ריבית קבועה, במטרה להקטין חשיפה אפשרית להרעה באיכות תיק האשראי בשל שינויים אפשריים בריבית המשתנה, ובהתאמה להנחיות בנק ישראל.

לאור התהליכים שתוארו לעיל, בשוק הדיור בכלל, ובהלוואות לדיור בפרט, פרסם בנק ישראל הוראה, במסגרתה נדרשו התאגידים הבנקאיים לבחון תקופתית את תיק ההלוואות לדיור שלהם, להעריך אם חלו שינויים באיכות תיק זה ולתת ביטוי להערכה זו במסגרת ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי.

הבנק מיישם את הנחיות בנק ישראל ממועד כניסתן לתוקף, לרבות הערכה שוטפת של ההפסדים הגלומים בתיק ההלוואות לדיור, בשל פגיעה אפשרית באיכות תיק זה, הנובעת מהתהליכים שתוארו לעיל.

ז. סיכוני אשראי בהלוואות לדיור (המשך)

אומדן ההפסדים מתבסס על תרחישים עתידיים אפשריים הכוללים: ירידה בהכנסה הפנויה של הלווים, גידול בסכומי ההחזר השוטפים של הלווים הנגזר מעליה צפויה בשיעור ה"ריבית המשתנה", וירידה בשווי הנכסים המשועבדים. להערכת הבנק ההפסד האפשרי הגלום בתיק האשראי של הבנק, הנגזר מתרחישים אלו, מסתכם ליום 30.6.2017 בסך של כ- 4 מיליון ש"ח (31.12.2016 - זהה). הבנק ערך הפרשה בגין הפסד אפשרי זה וכלל אותה במסגרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי ליום 30.6.2017.

בהמשך לצעדים אלו, ולאור ההתפתחויות שארעו בשוק הדיור, כמפורט לעיל, שהגדילו, להערכת בנק ישראל, את הסיכון הגלום בתיק האשראי לדיור במערכת הבנקאית, נדרשו התאגידים הבנקאיים על ידי בנק ישראל לשמר הפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי בגין הלוואות אלו, בשיעור שלא יפחת מ- 0.35% מיתרת תיק הלוואות לדיור (לא כולל הלוואות לדיור שבגין נערכה הפרשה להפסדי אשראי "לפי עומק הפיגור"). יישום ההנחיה לא גרם לשינוי משמעותי בהוצאה בגין הפסדי אשראי על בסיס קבוצתי במחצית הראשונה של שנת 2017 (בתקופה המקבילה אשתקד - זהה).

ח. סיכונים במתן אשראי לאנשים פרטיים

(1) כללי

לנוכח הגידול שנרשם בשנים האחרונות בהיקף החשיפה של התאגידים הבנקאיים לסיכוני אשראי לאנשים פרטיים, שלוותה, לדעת בנק ישראל, גם בגידול ברמת הסיכון של התאגידים הבנקאיים ללקוחות אלו - פרסם בנק ישראל ביום 21 בפברואר 2017, תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להרחיב את הגילוי המתייחס לסיכון אשראי זה.

להלן פרטים באשר לצעדים הננקטים על ידי הבנק במסגרת ניהול סיכון האשראי לאנשים פרטיים, וההתפתחויות שחלו במחצית הראשונה של שנת 2017, באשראי זה.

(2) מאפייני תיק האשראי

הבנק גיבש מדיניות ומסגרת עבודה למתן אשראי לאנשים פרטיים. במסגרת זו נעזר הבנק במערכת תומכת החלטה (להלן: "המערכת"), הבוחנת מדדי פעילות ומדדי סיכון שונים של הלקוח הפרטי וקובעת לגבי דירוג סיכון (Credit Scoring) ורף מכסימלי למתן אשראי, המביא בחשבון את דרגת הסיכון, מקורות ההכנסה של הלקוח, וכן נתונים פיננסיים נוספים (כגון: "בטחונות"). המלצת המערכת נבחנת על ידי גורמי האשראי וההחלטה באשר להיקף האשראי שיועמד ללקוח ותנאיו, מתקבלת לאחר ניתוח הנתונים וביורור צורכי הלקוח.

מתן אשראי בהיקף העולה על המלצת המערכת, מחייב יישום תהליך חיתום מפורט וקפדני הכולל:

- בחינת מטרת האשראי והתאמתו לצורכי הלקוח.
- כושר ההחזר של הלקוח.
- מקורות ההכנסה של הלקוח.
- איתנותו הפיננסית של הלקוח.
- רמת העושר האישי של הלקוח.
- היסטוריית ההתנהלות הפיננסית של הלקוח בחשבון הבנק.
- קבלת נתונים פיננסיים ממקורות אחרים, ככל הניתן, לגבי הלקוח.

תהליך חיתום האשראי מלווה בתיעוד מנומק, לרבות השיקולים שעמדו בבסיס ההחלטה לקביעת מסגרת האשראי. במסגרת המדיניות נקבע "רף חיתום" מינימלי, למתן אשראי ללקוחות אלו, ומגבלות לגבי שיעור האשראי בדירוג נמוך ביחס לכלל תיק האשראי שניתן לאנשים פרטיים.

כמו כן, במטרה לצמצם את סיכון האשראי לאנשים פרטיים, נקבעו במסגרת מדיניות האשראי מגבלות על סמכויות גורמי האשראי למתן אשראי החורג מהמלצת המערכת (בהתאם לרמת הדירוג שנקבעה ללקוח), ואיסור על חריגה מהמלצות אלו ללקוחות בדירוג נמוך.

בנוסף, נקבעו במדיניות מתן האשראי לאנשים פרטיים עקרונות המיישמים סטנדרטים להתנהלות הוגנת מול הלקוחות, לרבות קביעת מגבלות על אוכלוסיית הלקוחות שלגביהם ניתן לייזום פניה למתן אשראי, ומתן גילוי נאות לגבי תנאי האשראי והכדאיות בקבלת האשראי עבור הלקוח.

האשראי לאנשים פרטיים מנוטר באופן שוטף באמצעות מערכות מידע המצביעות על התפתחויות שליליות שחלו בחשבונות הלקוחות, לרבות: ירידה בהכנסות, פיגורים בהלוואות, חריגות ממסגרות האשראי בחשבונות העובר ושכ וכו'.

התפתחות האשראי לאנשים פרטיים נבחנת על ידי הבנק בתדירות רבעונית במספר היבטים:

- התפתחות מאפייני סיכון בתיק האשראי, לרבות:
  - עמידה במגבלות התיאבון לסיכון.
  - ההתפתחויות שחלו בדירוגי האשראי של הלקוחות
- ההתפתחויות שחלו במדדי איכות תיק האשראי, כגון: שיעור החובות הבעייתיים, שיעור המחיקות, שיעורי הוצאה להפסדי אשראי, והשוואת פרמטרים אלו לפרמטרים המקבילים במערכת הבנקאית.
- התפתחויות שחלו במדדים המקרו-כלכליים שעלולים להשליך על סיכון האשראי לאנשים פרטיים, לרבות: שיעור האבטלה, שיעור ההשתתפות בשוק העבודה וכו'.
- ההתפתחויות שחלו בתיק האשראי לאנשים פרטיים, בחתך יחידות ארגוניות, לרבות:
  - שיעור הגידול בתיק האשראי, ביחס לתקופות קודמות וביחס לשיעורי הגידול הממוצעים בבנק.
  - שיעור האשראי שניתן מעבר להמלצת מערכת המידע "תומכת החלטה".
  - שיעור האשראי שאינו מגובה בכטחונות.
  - שיעור ההלוואות שבהן הלווה חשוף לגידול בתשלומים עקב שינויים אפשריים בשיעור הריבית.
  - שיעור האשראי ללווים שלא דווחה הכנסה בחשבונותיהם בבנק.

בנוסף, נבחנו השינויים בתיק האשראי לאנשים פרטיים (בחתך דירוג הלקוחות), בתדירות חודשית ומתבצע מעקב שוטף לגבי לקוחות שנרשם גידול משמעותי בהיקף תיק האשראי שניתן להם, לרבות הנחיה לבצע תהליך חיתום נוסף ללקוחות אלו.

במחצית הראשונה של שנת 2017 נרשם גידול בשיעור של 6.9% בהיקף האשראי שניתן לאנשים פרטיים (לא כולל הלוואות לדיר), שהסתכם ליום 30.6.2017 בסך 4,205 אלפי ש"ח. האשראי לאנשים פרטיים ליום 30.6.2017 מהווה 17.8% מתיק האשראי של הבנק (31.12.2016 - 17.6%), ועיקרו מהווה אשראי בריבית משתנה.

(3) נתונים כספיים

להלן נתונים על התפלגות האשראי לאנשים פרטיים (לא כולל הלוואות לדיר):

- התפלגות בחתך הכנסות הלקוח (המופקדות בבנק):

שיעור השינוי	31.12.2016	30.6.2017	היקף ההכנסה החודשית
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אלפי ש"ח
2.5	3,236	3,318	עד 10*
24.6	608	758	10 - 20
43.3	90	129	מעל 20
6.9	3,934	4,205	סך הכל אשראי מאזני
5.7	1,008	1,066	סיכון אשראי חוץ מאזני
6.6	4,942	5,271	סיכון אשראי כולל

* לרבות לקוחות שלא דווחה הכנסה בחשבונותיהם בבנק. יתרת האשראי ללקוחות אלו מסתכמת בסך של כ- 1,124 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 1,060 מיליון ש"ח).

- התפלגות האשראי בחתך חשיפה לשינויים בשיעור הריבית:

שיעור השינוי	31.12.2016	30.6.2017	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2.0	541	552	אשראי בריבית קבועה
7.6	3,393	3,653	אשראי בריבית משתנה
6.9	3,934	4,205	סך הכל אשראי

- התפלגות בחתך איכות תיק האשראי:

שיעור השינוי	31.12.2016	30.6.2017	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
5.3	19	20	חובות פגומים
-	15	15	חובות בפיגור של 90 יום ומעלה
(5.6)	18	17	חובות בעייתיים אחרים
-	52	52	סך הכל חובות בעייתיים
7.0	3,882	4,153	אשראי אחר (תקין)
6.9	3,934	4,205	סך הכל אשראי

היקף הנכסים הפיננסיים (פקדונות וניירות ערך) שהופקדו על ידי הלקוחות הפרטיים בחשבונותיהם בבנק, והוכרו כ"בטחונות כשירים" (כמשמעותם ב"כללי באזל"), הסתכם ליום 30.6.2017 בסך של 595 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 590 מיליון ש"ח).

ט. סיכונים במתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן

(1) כללי

לאור הגידול שנרשם בשנים האחרונות בפעילות בענף הבינוי והנדל"ן בכלל ובהרחבת האשראי הבנקאי לענף זה, בפרט - פרסם בנק ישראל ביום 12 בפברואר 2017 חוזר, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להרחיב את הגילוי המתייחס לסיכון האשראי בענף זה.

(2) מאפייני תיק האשראי

להלן פרטים על מאפייני האשראי בענף הבינוי והנדל"ן, ניהול הסיכון, וההתפתחויות שנרשמו באשראי זה במחצית הראשונה של שנת 2017:

נוכח מהותיות החשיפה לענף זה, גיבש הבנק מדיניות ומסגרת עבודה למתן אשראי בענף הבינוי והנדל"ן. במסגרת מדיניות זו נקבעו עקרונות וקווי יסוד, לרבות:

- קביעת מגבלות לגבי שיעור הסיכון בענף הבינוי והנדל"ן ביחס לכלל סיכון האשראי בבנק.
- קביעת מתודולוגיה למימון עסקאות.
- מתן דגש לגיוון בתיק (בחתך סוגי פעילויות), והתקשרות עם לקוחות המתאפיינים באיתנות פיננסית.
- הקפדה על יחס נאות בין סיכון האשראי לבטוחות המבטיחות סיכון זה (בפעילויות רלוונטיות, כגון: מימון בניה בשיטת "ליווי פיננסי סגור", מימון נדל"ן מסחרי וכו').

האשראי לציבור בענף זה נפרס לארבעה סוגי פעילויות עיקריות:

- מימון בניה למגורים.
- מימון בניה מסחרית.
- מימון נדל"ן מסחרי.
- מימון שירותי בניה (לרבות קבלנות ביצוע).

עיקר האשראי למימון בניה למגורים מתבצע בשיטת "ליווי פיננסי סגור", ומקצתו ניתן במסגרת "מימון קבוצות רכישה".

האשראי לענף הבינוי והנדל"ן בישראל הסתכם ליום 30.6.2017 בסך של 6,040 מיליון ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של 1.8%, לעומת יתרתו ביום 31.12.2016.

(3) נתונים כספיים

להלן נתונים על התפתחות סיכון האשראי לבינוי ונדל"ן בחתך מאפיינים עיקריים:

- התפלגות בחתך סוג המימון:

שיעור השינוי	31.12.2016	30.6.2017	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(1.8)	2,431	2,387	בניה למגורים
2.5	1,918	1,966	בניה לתעשייה ומסחר
(6.4)	1,802	1,687	ללא ביטחון נדל"ן*
(1.8)	6,151	6,040	סך הכל

* מהווה אשראי שניתן למימון שירותי בניה.

• התפלגות בחתך סוג הביטחון:

שיעור השינוי	31.12.2016	30.6.2017	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2.9	828	852	קרקע "גולמית"
(8.3)	1,717	1,573	נדל"ן בתהליך בניה
6.9	1,804	1,928	נדל"ן בנוי
(6.4)	1,802	1,687	ללא בטחון נדל"ן
(1.8)	6,151	6,040	סך הכל

* מהווה אשראי שניתן למימון שירותי בניה.

• התפלגות בחתך איכות תיק האשראי:

שינוי	31.12.2016	30.6.2017	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(32.6)	98	66	חובות פגומים
-	3	3	חובות בפיגור של 90 יום ומעלה
(5.0)	40	38	חובות בעייתיים אחרים
(24.1)	141	107	סך הכל חובות בעייתיים
(1.3)	6,010	5,933	אשראי אחר (תקין)
(1.8)	6,151	6,040	סך הכל אשראי

י. סיכון אשראי בענף "מסחר בכלי רכב"

בעקבות הגידול שנרשם בשנים האחרונות בהיקף שוק הרכב בישראל, ולנוכח אינדיקציות שונות, המעידות לדעת בנק ישראל, על עליה ברמת הסיכון של חלק מהלווים בענף המסחר בכלי רכב (לרבות חברות הליסינג), פרסם בנק ישראל ביום 6 ביולי 2017 מסמך, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים לנתח את סיכוני האשראי בענף זה (לרבות אשראי צרכני לרכישת רכב), באמצעות תרחישי קיצון שהתממשותם האפשרית עלולה לפגוע באיכות תיק האשראי, כגון:

- עליה בשיעור הריבית והשלכותיה האפשריות על היקף החובות, המסחר בענף ורווחיות הלקוחות העוסקים במסחר כלי רכב.
  - ירידה בשווי הבטחונות (כלי הרכב), והשלכותיה האפשריות על ערך המלאי של ציי הרכב ורווחיות הלקוחות בענף זה.
  - משבר בשוק ההון והשלכותיו האפשריות על עלות הגיוס של החברות הפועלות בענף ועל יכולתן להעניק "הנחות ספק" ללקוחות הסופיים.
- ניתוח סיכוני האשראי, כאמור, ייערך במעורבות פונקציית ניהול הסיכונים ותוצאותיו יובאו לדין בהנהלת התאגיד הבנקאי או בדירקטוריון.

הניתוח יכלול המלצות לגבי:

- הצורך בעדכון מדיניות האשראי לגבי ענף המסחר בכלי רכב ולגבי אשראי צרכני לרכישת כלי רכב.
- הצורך בהידוק הבקורות לגבי לווים משמעותיים בענף ולגבי אשראי צרכני לרכישת רכב.
- הצורך בעידכון כללים ומגבלות המתייחסים למימון ענף המסחר בכלי רכב.

הבנק לומד את הדרישות שנכללו במסמך, ונערך לביצוע ניתוח סיכונים אשראי באמצעות תרחישי הקיצון שפורטו במכתב בנק ישראל, כאמור.

יא. סיכון אשראי בגין מימון ממונף (LEVERAGED FINANCE)

סיכון אשראי ממונף מוגדר על ידי הבנק כחשיפה הנובעת ממתן "אשראי למימון רכישת אמצעי שליטה" (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 323), שפרעונו מבוסס בעיקרו על התאגיד הנרכש, וכן מתן אשראי ללווים המאופיינים בשיעורי מינוף גבוהים העולים משמעותית על השיעורים המקובלים בענף פעילותם. להלן נתונים לגבי חשיפת הבנק למימון ממונף, בחתך ענפי משק:

שינוי	31.12.2016	30.6.2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(5)	67	62	מסחר
(1)	78	77	נדל"ן
(6)	145	139	סך הכל

יב. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון האשראי בבנק, לרבות ההיבטים האיכותיים והכמותיים הכרוכים בסיכון זה נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

13. סיכון שוק

א. סקירת סיכון השוק ואופן ניהולו

- כללי

סיכון שוק מוגדר כסיכון לפגיעה בהכנסות הבנק וברווחיותו בשל שינויים אפשריים בשווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות (מאזני חוץ מאזני) הנובעים משינויים במחירי השוק, כגון: שינוי בשיעור האינפלציה, שינוי בשיעורי ריבית, שינוי בשערי חליפין, שינויים בשוק ההון וכו'.

- אסטרטגיות ותהליכים

מדיניות ניהול סיכונים השוק נועדה להקטין את רמת הסיכון הפיננסי הנוצר בפעילות השוטפת של הבנק מחד גיסא, ולהגדלת רווחי הבנק כתוצאה מביצוע חשיפות יזומות ומבוקרות, מאידך.

הנושאים הכרוכים בניהול סיכונים השוק, לרבות: החשיפות לסיכונים שוק, והמסגרות שנקבעו להן ביחס למצב בפועל, מובאים לדיון ולאישור הדירקטוריון מדי רבעון, במסגרת "מסמך הסיכונים".

ניהול סיכונים השוק, בכפוף למסגרות שאושרו על ידי הדירקטוריון (לרבות טיפול בהתפתחויות חריגות בשווקים הפיננסיים), מותווה ומבוקר על ידי ה"פורום הפיננסי המצומצם", בהשתתפות בעלי תפקידים ב"חטיבה הפיננסית" ו"בחטיבה לניהול סיכונים".

• המבנה והארגון של פונקצית ניהול סיכוני השוק והנזילות

ניהול סיכוני השוק והנזילות בבנק נמצא באחריות החטיבה הפיננסית. במסגרת ניהול הסיכון והמעקב אחר המגבלות השונות שנקבעו לחשיפות לסיכוני שוק ונזילות, מופקים דוחות לכימות הסיכונים. הדוחות מובאים לדין ב"פורום הפיננסי המצומצם", המתכנס, ככלל, בתדירות שבועית. הפורום מדווח על הערכותיו והחלטותיו למנכ"ל ולהנהלת הבנק.

בנוסף מדווחים דיוני הפורום, אחת לחודש, ל"פורום הפיננסי המורחב" בראשות המנכ"ל, הכולל - מלבד חברי הפורום המצומצם גם נושאי תפקידים בכירים בבנק. כאמור, ניהול סיכוני השוק והנזילות מפקח על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון המתכנסת ככלל, בתדירות חודשית. הועדה דנה בסיכונים השונים להם חשוף הבנק, לרבות המגבלות הרצויות לחשיפות לסיכוני השוק. במידת הצורך ממליצה הועדה לדירקטוריון על שינויים במגבלות אלו.

ב. סיכון הריבית

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

• כללי

סיכון הריבית מוגדר כסיכון לפגיעה ברווחי הבנק או בהונו בגין שינויים בשערי הריבית. בנוסף, השינויים בשיעורי הריבית כאמור, עלולים להשפיע גם על השווי הכלכלי של התאגיד הבנקאי, נכסיו, התחייבויותיו, וערכם של המכשירים החוץ מאזניים. חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית, נערך בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי "התיק הסחיר" של הבנק.

התיק הסחיר של הבנק כולל את תיק אגרות החוב למסחר של הבנק וכן עסקאות עתידיות המבוצעות למטרת מסחר (עסקאות IRS, עסקאות אקדמה במט"ח ואופציות מטבע שנרכשו). חישוב הקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון הריבית נערך בהתאם לשיטת "התקופות לפרעון".

• אסטרטגיות ותהליכים

המדיניות באשר לסיכוני ריבית (הנובעים מאי התאמה בין מועדי השתנות הריבית על הנכסים, לבין אלו של ההתחייבויות בתחומי הפעילות השונים), מבוססת על ניהול מבוקר של פערים, כאמור, לרבות מתן אפשרות לחשיפה מוגבלת להפסדים בגין סיכון זה. בהתאם למגבלות שאושרו על ידי הדירקטוריון ביום 28 במרס 2017 בנושא זה, לא יעלה ההפסד המכסימלי (הכלכלי), בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת אחוז בעקום הריבית - על שיעור דיפרנציאלי מהון הבנק, המחושב עבור כל אחד ממגזרי ההצמדה, כדלקמן:

• **במגזר השקלי הלא צמוד:** עד 2.0% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית) ועד 3.0% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

• **במגזר הצמוד למדד:** עד 3.5% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית) ועד 5.5% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

• **במגזר המט"ח:** עד 1.5% מהון הבנק.

בנוסף, נקבעה מגבלה עבור כלל מגזרי ההצמדה, לפיה - ההפסד הכולל של הבנק לא יעלה על 2.5% מהון הבנק (בתרחיש עליית ריבית), ועל 7.5% מהון הבנק (בתרחיש ירידת ריבית).

מרבית החשיפה להפסדים אפשריים (כלכליים) בגין סיכון הריבית נובעת מפעילות הבנק במגזר הצמוד למדד, מאחר שבמגזר זה עיקר הנכסים וההתחייבויות הינם לתקופה ארוכה יחסית ובריבית קבועה. בנוסף לניהול החשיפה לסיכון הריבית "בגישה הכלכלית", הבנק בוחן גם את חשיפתו לסיכון הריבית "בגישה החשבונאית", באמצעות מדידת חשיפה זו בתרחיש קיצון שונים.

הבנק בוחן את השפעת התרחישים על ההון העצמי ברובד הראשון, בטווח מיידי ובטווח של שנה. הדירקטוריון קבע מגבלות להשלכות הנובעות מיישום תרחישי קיצון אלה, לשיעור שלא יעלה על 15% מההון העצמי של הבנק.

בנוסף, במסגרת ניהול סיכון הריבית מיושם על ידי הבנק "תרחיש ביניים" במסגרתו נמדדת השפעת החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית על ההון העצמי ברובד הראשון, ונבדק שהקישור המכסימלי בהון העצמי של הבנק הנגזר מתרחיש זה אינו עולה על המגבלה שנקבעה (בשיעור של 4%).

לצורך מדידת סיכון הריבית, הבנק עושה שימוש בהנחות, הנכחות בתדירות שנתית, לגבי היקף הפרעונות המוקדמים של הלוואות לדירור בריבית קבועה ולגבי שיעור "מיחזור" היתרות בפקדונות הציבור לפי דרישה. האומדנים באשר לשיעור הפרעונות המוקדמים מתבססים על נתוני פרעונות מוקדמים שנצפו בעבר בהלוואות מסוג זה.

בנוסף, הבנק עושה שימוש בהנחות לגבי:

- שיעור המשיכות המוקדמות של פקדונות חיסכון.
- שיעור ה"מיחזור" של פקדונות לפי דרישה - בהתבסס על נתונים שנצפו בעבר לגבי משיכת פקדונות חיסכון בתחנות ביניים, ולגבי שיעורי המשיכות של פקדונות לפי דרישה.
- שיעור הפריסה של פקדונות בחשבונות עובר ושכ של לקוחות (שאינם נושאים ריבית), בהתבסס על נתונים היסטוריים שנצפו בעבר.

סיכון הריבית בתיק הבנקאי נמדד בתדירות שבועית.

בנוסף לאמור לעיל, הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא "זכויות עובדים". בהתאם לכללי המדידה הנגזרים מהוראות אלו, מנוכות התחייבויות הבנק לתשלום הטבות מוגדרות לעובדים (כהגדרתן בהוראות בנק ישראל), לערכן הנוכחי, בשיעור ריבית המבוסס על תשואות אגרות החוב של ממשלת ישראל, בתוספת מרווח הנגזר מהפער שבין תשואות אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה הנסחרות בארה"ב, לבין תשואות אגרות החוב של ממשלת ארה"ב.

לפיכך, השווי ההוגן של התחייבויות אלו חשוף לשינויים בשיעורי הריבית של אגרות חוב אלו. לאור האמור לעיל, נכללים בחישובי החשיפה לריבית של הבנק מרכיב ההתחייבויות בגין זכויות עובדים, כאמור, ומרכיב נכסי התוכנית בגינם.

• המבנה והארגון של פונקציית ניהול סיכונים הריבית

סיכונים הריבית מנוהלים על ידי החטיבה הפיננסית. ניהול הסיכונים כולל מעקב אחר המגבלות שנקבעו לניהול סיכונים הריבית באמצעות הפקת דוחות לכימות ואמידת סיכון זה, בתדירות שבועית.

הדוחות מובאים לדיון ב"פורום הפיננסי המצומצם" המתכנס בתדירות שבועית. הפורום מדווח על הערכותיו והחלטותיו למנכ"ל ולהנהלת הבנק. בנוסף, מדווחים דיוני הועדה אחת לחודש ל"פורום הפיננסי המורחב" בראשות המנכ"ל, הכולל - מלבד חברי ה"פורום המצומצם", גם נושאי תפקידים בכירים בבנק ובחברה האם. הפורום הפיננסי מפקחים על ידי ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון המתכנסת בתדירות רבעונית, לפחות. הועדה דנה בסיכונים השונים להם חשוף הבנק, לרבות המגבלות הרצויות לחשיפות לסיכונים השוק. במידת הצורך ממליצה הועדה לדירקטוריון על שינויים במגבלות אלו.

• מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכון

כאמור, מדיניות הבנק בנושא ניהול סיכונים שוק - מבוססת על גידור החשיפות לסיכונים שוק, באמצעות הטלת מגבלות כמותיות על חשיפות אלו. לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, מפעיל "אגף הפיננסיים" בחטיבה הפיננסית, מערך למדידת הסיכונים ובדיקת קיום חריגות ממגבלות אלו.

האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות שנקבעו, כוללים:

- רכישת ומכירת מכשירים סחירים בכל מגזרי ההצמדה (בעיקר ניירות ערך לטווחים שונים).
- השקעה וגיוס מכשירים פיננסיים לא סחירים (בעיקר פקדונות של בנקים).
- פעילות במכשירים פיננסיים נגזרים עם בנקים.

(2) ניתוח רגישות להשפעת החשיפה לשינויים בריבית המבוססת על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

• כללי

על פי הוראה שפורסמה על ידי בנק ישראל בנושא: "גילוי על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית", נדרשו הבנקים לכלול בדוח הדירקטוריון מידע לגבי היקף הנכסים וההתחייבויות החשופים לשינויים בשיעור הריבית, על פי שוויים ההוגן ולכלול ניתוח רגישות לגבי השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית, על שוויים ההוגן של מכשירים פיננסיים אלה.

• עקרונות המודל

מאחר ולרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק", מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים - השווי ההוגן בגינם מחושב באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון: הערך הנוכחי של תזרימי המזומן העתידיים, המהוונים בריבית ניכיון בשיעור המשקף את שיעורי הריבית העדכניים בשוק למכשירים הפיננסיים ואת רמת הסיכון הגלומה בהם, לפי הערכת ההנהלה.

השיטות וההנחות העיקריות שיושמו בחישוב השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים:

1. מכשירים פיננסיים סחירים: השקעה בניירות ערך והתחייבות בגין אגרות חוב שהונפקו על ידי הבנק - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.

2. מכשירים פיננסיים שאינם סחירים: אומדן השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרים מזומן עתידי, לפי שיעורי ריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח.

החישובים נערכו בהתאם למפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור חושב לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים, מנוכים בשיעור ניכיון מתאים. הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלוואה בנפרד, בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי. קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים. בדרך כלל שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו על פי שיעורי הריבית שלפיהם נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות בגין הפסדי אשראי שנוכו מיתרות החוב הרשומות של האשראי לציבור.

תזרימי המזומנים בגין הלוואות לדיור הניתנות לפרעון מוקדם, הוערכו על פי תחזית לפרעון מוקדם של אשראים אלה, המבוססת על מודל סטטיסטי. היוון תזרים המזומנים, כאמור, על פי מועדי הפרעון הצפויים, במקום על פי מועדי הפרעון החוזיים של אותם אשראים, הגדיל את השווי ההוגן של אותם אשראים בכ- 13 מיליון ש"ח.

בחישוב השווי ההוגן של אשראי לציבור הצמוד למדד (עם ריצפת מדד), הופרדה האופציה הגלומה ממכשיר זה. להפרדת האופציה היתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי ההוגן של פקדונות וכתבי התחייבות נדחים חושב בשיטת היוון תזרימי המזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן, בהתבסס על פרמטרים כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון. בחישוב השווי ההוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה - נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי ההוגן של הפקדון, בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

פקדונות הציבור כוללים "מכשירים מורכבים", כדלקמן:

- "תוכניות חיסכון", המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית: על פי הנסיון שנצבר בבנק, חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי, בניכוי "קנס פרעון מוקדם". תזרימי המזומנים הצפויים בגין תוכניות החיסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תוכניות. היוון תזרימי המזומנים, על פי התחזית לפרעונות מוקדמים של תוכניות החיסכון, הקטין את השווי ההוגן של אותן תוכניות בכ- 44 מיליון ש"ח.
- פקדונות הציבור כוללים פקדונות עם אפשרות בחירה בין קבלת ריבית קבועה, לריבית משתנה: בחישוב השווי ההוגן הופרדה ה"אופציה הגלומה" במכשיר זה. להפרדת האופציה הגלומה, כאמור, הייתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.
- "תוכניות חיסכון" עם אופציה לשינוי בסיס ההצמדה של התכנית ואופציה להבטחת קרן ההפקדה: בחישוב השווי ההוגן הופרדו ה"אופציות הגלומות" מהתכנית. להפרדת האופציות, כאמור, הייתה השפעה זניחה על השווי ההוגן של המכשיר.
- **מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים** - השווי ההוגן של יתרות בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים המייצגות סיכון אשראי, הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.
- הערכת השווי ההוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש שבין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.
- **מכשירים נגזרים** - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי השוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת, הלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

הערה:

תהליך הערכת השווי ההוגן באמצעות היוון תזרים המזומנים העתידי מבוסס על שיעורי ריבית ניכיון הנקבעים באופן סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המוצגת אינה מהווה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית.

תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
32,316	439	1,595	3,450	26,832	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
3,759	436	1,546	840	937	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
(30,076)	(601)	(1,968)	(3,337)	(24,170)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(3,853)	(304)	(1,158)	(386)	(2,005)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
2,146	(30)	15	567	1,594	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

30 ביוני 2016

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
30,124	515	1,298	3,624	24,687	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
3,819	557	1,906	844	512	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
(28,266)	(685)	(2,182)	(3,557)	(21,842)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(3,917)	(387)	(1,032)	(202)	(2,296)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
1,760	-	(10)	709	1,061	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2016

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
31,429	457	1,545	3,737	25,690	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
2,970	478	1,466	545	481	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
(29,599)	(626)	(2,094)	(3,389)	(23,490)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(3,019)	(303)	(945)	(300)	(1,471)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוץ מאזניים ⁽³⁾
1,781	6	(28)	593	1,210	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.
2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
3. הסכומים לקבל (לשלם) בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כשהם מהווים בשיעור הריבית ששימשו לחישוב השווי ההוגן.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(א) נתונים המבוססים על הוראות בנק ישראל (המשך)

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017

השווי ההוגן בשווי ההוגן	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾		מטבע ישראלי מטבע חוץ ⁽²⁾				השינוי בשיעור הריבית	
	מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקצות		לא צמוד			
			אחר	דולר	ממד	צמוד		
0.6	(13)	2,133	-	(38)	(4)	582	1,593	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
0.1	(1)	2,145	-	(30)	13	568	1,594	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
0.3	6	2,152	-	(26)	34	550	1,594	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

30 ביוני 2016

השווי ההוגן בשווי ההוגן	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾		מטבע ישראלי מטבע חוץ ⁽²⁾				השינוי בשיעור הריבית	
	מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקצות		לא צמוד			
			אחר	דולר	ממד	צמוד		
1.8	32	1,792	-	(2)	(11)	726	1,079	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
0.2	4	1,764	-	-	(11)	712	1,063	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
1.3	23	1,783	-	1	(15)	693	1,104	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

31 בדצמבר 2016

השווי ההוגן בשווי ההוגן	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽¹⁾		מטבע ישראלי מטבע חוץ ⁽²⁾				השינוי בשיעור הריבית	
	מיליוני ש"ח	סך הכל	השפעות מקצות		לא צמוד			
			אחר	דולר	ממד	צמוד		
1.1	(19)	1,762	-	(4)	(39)	607	1,198	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
0.2	(3)	1,778	-	5	(29)	594	1,208	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
3.2	57	1,838	-	8	(17)	577	1,270	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

1. השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן, נטו, של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית בכל מגזרי ההצמדה.

2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית

ניהול חשיפת הריבית בבנק מבוסס על מודל, במסגרתו מהוונים תזרימי המזומנים העתידיים בשיעורי ריבית שאינם זהים לאלו ששימשו את הבנק לצורך הדיווח על חשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית (בעיקר בכל הנוגע למרווחי הריבית בגין סיכוני אשראי).
להלן נתונים כמותיים לגבי השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים והשפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים - המבוססים על המודל המשמש את הבנק בניהול חשיפת הריבית:

(1) שווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
34,166	457	1,649	3,546	28,514	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
3,772	422	1,618	831	901	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
(30,427)	(600)	(1,956)	(3,810)	(24,061)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(3,861)	(289)	(1,189)	(387)	(1,996)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
3,650	(10)	122	180	3,358	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

30 ביוני 2016

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
32,085	533	1,363	3,718	26,471	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
3,783	555	1,939	829	460	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
(28,839)	(684)	(2,180)	(4,152)	(21,823)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(3,871)	(387)	(1,012)	(194)	(2,278)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
3,158	17	110	201	2,830	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2016

סך הכל	מטבע חוץ ⁽²⁾		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
33,490	476	1,619	3,852	27,543	נכסים פיננסיים ⁽¹⁾
2,962	481	1,507	532	442	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
(30,004)	(626)	(2,083)	(3,880)	(23,415)	התחייבויות פיננסיות ⁽¹⁾
(3,002)	(307)	(938)	(292)	(1,465)	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים וחוזי מאזניים
3,446	24	105	212	3,105	שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים

1. כולל מכשירים פיננסיים מורכבים. לא כולל יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוזי מאזניים.

2. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

• נתונים כמותיים וניתוח רגישות (המשך)

(ב) נתונים המשמשים לצורך ניהול חשיפת הריבית

(2) השפעת שינויים היפותטיים בשיעור הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של הבנק (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017

השווי ההוגן	שינוי בשווי ההוגן	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר						השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾	השווי ההוגן
		מטבע ישראלי			מטבע חוץ ⁽¹⁾				
		לא צמוד	צמוד	השפעות סך	לא צמוד	צמוד	השפעות סך		
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	3,389	226	109	(17)	3,707	57	1.6	אחוזים ⁽⁴⁾	
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	3,362	184	121	(11)	3,656	6	0.2		
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽³⁾	3,332	125	136	(7)	3,586	(64)	(1.8)		

30 ביוני 2016

השווי ההוגן	שינוי בשווי ההוגן	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר						השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾	השווי ההוגן
		מטבע ישראלי			מטבע חוץ ⁽¹⁾				
		לא צמוד	צמוד	השפעות סך	לא צמוד	צמוד	השפעות סך		
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	2,870	257	115	16	3,258	100	3.2	אחוזים ⁽⁴⁾	
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	2,834	207	111	17	3,169	11	0.3		
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽³⁾	2,795	135	103	17	3,050	(108)	(3.4)		

31 בדצמבר 2016

השווי ההוגן	שינוי בשווי ההוגן	שווי הוגן, נטו, של מכשירים פיננסיים, לאחר						השפעת שינויים בשיעורי הריבית ⁽²⁾	השווי ההוגן
		מטבע ישראלי			מטבע חוץ ⁽¹⁾				
		לא צמוד	צמוד	השפעות סך	לא צמוד	צמוד	השפעות סך		
גידול מיידי מקביל של אחוז אחד	3,116	259	101	17	3,493	47	1.4	אחוזים ⁽⁴⁾	
גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז	3,106	217	105	23	3,451	5	0.1		
קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד ⁽³⁾	3,094	158	110	26	3,388	(58)	(1.7)		

הערות:

1. לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
2. השווי ההוגן נטו של מכשירים פיננסיים שמוצג ככל מגזר הצמדה הוא השווי ההוגן נטו במגזר זה, בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל השווי ההוגן, נטו של המכשירים הפיננסיים הוא השווי ההוגן נטו של המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים), בהנחה שחל השינוי שצוין בשיעורי הריבית ככל מגזר ההצמדה.
3. בנוסף, הבנק נעזר במודל למדידת השינויים הצפויים ברווח החשבונאי, בשנה הקרובה, בגין שינויים בעקום הריבית. המודל מתבסס על הנחות שונות בנוגע להתפתחויות הצפויות בסעיפי המאזן ובמשתני שוק שונים. שיעור הקיטון הצפוי ברווח החשבונאי של הבנק, ביחס להון העצמי, בשנה הקרובה (בהתבסס על מודל זה) - עקב ירידה/עליה מקבילה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית, במגזרים: ה"לא צמוד", "צמוד המדד", וה"מט"ח" - מסתכם ב- 1.54%, 0.09% ו-0.56% בהתאמה (31.12.2016): 2.10%, 0.10% ו-0.79% בהתאמה.
4. טווח השינויים בשווי ההוגן, בגין השינויים בשיעורי הריבית שנרשם בתקופת הדו"ח, הינו כדלקמן: עבור גידול מקביל של 1%: 2.04% - 1.22% (שנת 2016: 3.78% - 1.34%); עבור גידול מקביל של 0.1%: 0.22% - 0.13% (שנת 2016: 0.39% - 0.14%); עבור קיטון מקביל של 1%: (-2.22%) - (-1.36%) (שנת 2016: (-3.87%) - (-1.63%)).

(3) מידע כמותי לגבי חשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית

להלן ריכוז נתונים על פערי המח"מ במגזרי ההצמדה השונים והשפעתם על חשיפת הריבית של הבנק:

31 בדצמבר 2016			30 ביוני 2017			
מט"ח ⁽²⁾	צמוד מדד	לא צמוד	מט"ח ⁽²⁾	צמוד מדד	לא צמוד	
1.20	2.46	0.53	1.23	2.20	0.50	מח"מ הנכסים (שנים)
(0.67)	(3.13)	(0.49)	0.52	2.99	0.52	מח"מ ההתחייבויות (שנים)
0.53	(0.67)	0.04	0.71	(0.79)	(0.02)	פער המח"מ (שנים)
0.5	2.4	0.5	0.9	2.3	1.1	ההפסד המכסימלי, ביחס להון ⁽¹⁾ ב- (%)

1. בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.
2. לרבות צמוד מט"ח.

באמצעות המח"מ (משך חיים ממוצע) ניתן למדוד את הרגישות של הנכסים וההתחייבויות לשינויים בריבית. מנתוני החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית ליום 30.6.2017 עולה, כי במגזר הלא צמוד מרבית הנכסים וההתחייבויות הינם לתקופת פירעון קצרה של עד שלושה חודשים או בתנאים של ריבית משתנה, ולפיכך חשיפת הבנק לסיכון הריבית בגינם - נמוכה יחסית, בדרך כלל.

בתקופת הדוח גדלה חשיפת הבנק לירידת ריבית במגזר הלא צמוד, בעקבות מימוש אגרות חוב במגזר זה. בנוסף גדלה חשיפת הבנק לעליית ריבית במגזר המט"ח, עקב רכישת אגרות חוב לטווח בינוני במגזר זה.

במגזר המט"ח מבצע הבנק חוזי החלפות פיננסיות בשיעור ריבית (I.R.S) ועסקות פורורד על שערי ריבית (F.R.A) ומצמצם את החשיפה לסיכון של שינוי בשיעורי הריבית.

במגזר צמוד המדד עולה מח"מ ההתחייבויות על מח"מ הנכסים ליום 30.6.2017 בכ- 9 חודשים (31.12.2016 - 8 חודשים). חישובי מח"מ הנכסים וההתחייבויות של מכשירים פיננסיים בעלי מספר תקופות פרעון אופציונליות, מבוססים על הנחות לגבי מועדי הפרעון של אותם מכשירים.

להלן פרטים על סוגי המכשירים הנ"ל, ההנחות לגביהם, והשפעתם על המח"מ של אותם מכשירים:

1. האשראי לציבור כולל הלוואות לדיור שניתנו לתקופות ארוכות יחסית. עם זאת, על פי נסיון העבר, חלק מהלווים מסלק את הלוואותיו לפני תקופת הפרעון החוזי. הצגת תזרימי המזומנים בגין אשראי זה, בהתבסס על מודל המעריך את תקופת הפרעון הצפויה של אשראים אלה, בהתבסס על ניסיון העבר ולא על פי מועדי הפרעון החוזיים, הקטינה את מח"מ הנכסים של הלוואות אלו, כדלקמן:

- במגזר הצמוד למדד: בכ- 8 חודשים.
- במגזר הלא צמוד: בכ- חודש.
- במגזר המט"ח: בכ- חודש.

2. פקדונות הציבור כוללים "תוכניות חיסכון", שהופקדו לתקופת זמן ארוכה יחסית. עם זאת, מנסיון העבר, חלק מהמפקידים מושך את פקדונותיו לפני מועד פרעונם החוזי. הצגת תזרימי המזומנים בגין תוכניות חיסכון אלה בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזית למשיכה מוקדמת של אותן תוכניות ולא על בסיס מועדי הפרעון החוזיים, הקטינה את מח"מ ההתחייבויות בכ- חודש.

(4) שימוש במכשירים נגזרים

הבנק מגדר את חשיפתו לשינויים בשיעורי הריבית באמצעות עסקאות במכשירים נגזרים (בעיקר מכשירים מסוג IRS במגזר המט"ח ובמגזר השקל).

מכשירים אלו השפיעו על פער המח"מ והחשיפה לשינויים בשיעור הריבית של הבנק כדלקמן:

31.12.2016			30.6.2017			
מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד	מט"ח	צמוד מדד	לא צמוד	
						• פער המח"מ (בשנים):
1.77	(0.68)	0.09	1.92	(0.76)	0.04	- לפני עסקאות בנגזרים
(1.24)	0.01	(0.05)	(1.21)	(0.03)	(0.06)	- השפעת עסקאות בנגזרים
0.53	(0.67)	0.04	0.71	(0.79)	(0.02)	פער מח"מ נטו
						• ההפסד המכסימלי ביחס להון (באחוזים) ⁽¹⁾
1.0	2.4	-	1.3	2.6	0.3	- לפני עסקאות בנגזרים
(0.5)	-	0.5	(0.4)	(0.3)	0.8	- השפעת עסקאות בנגזרים
0.5	2.4	0.5	0.9	2.3	1.1	הפסד מכסימלי נטו ⁽¹⁾

1. שיעור ההפסד הכלכלי המכסימלי (הנגזר ממודל המשמש את הבנק לניהול החשיפה לריבית), מחושב ביחס להון הבנק בגין תזוזה בשיעור של 1 נקודת האחוז בעקום הריבית.

מידע מפורט באשר לחשיפת הבנק לשינויים בשיעור הריבית במגזרי ההצמדה השונים נכלל בנספח מס' 3 לדוח זה.

(5) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון הריבית בבנק, לרבות ההיבטים האיכותיים והכמותיים הכרוכים בסיכון זה נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר הבנק שכתובתו:

<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

ג. סיכון שער החליפין (סיכון בסיס)

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון הבסיס מוגדר כחשיפת הבנק להפסד שעלול להיגרם עקב שינויים באינפלציה ובשערי החליפין. הסיכון נמדד ביחס להפרש שבין הנכסים לבין ההתחייבויות הפיננסיות של הבנק (ה"הון הפעיל"), בכל אחד ממגזרי ההצמדה.

מדיניות הבנק, לגבי סיכונים הבסיס הכרוכים בניהול תיק הנכסים הממומן ממקורות ההון הפעיל הכלכלי שלו, קובעת כי: %(-40) עד 100% מהון זה יושקעו בנכסים צמודי מדד, %(-10) עד 25% יושקעו בנכסים במט"ח ובצמודי מט"ח, והיתרה הנגזרת תוחזק בשקלים לא צמודים.

ההחלטות לגבי השקעת ההון הפעיל במגזרים השונים מתקבלות, במסגרת המגבלות שנקבעו, בהתבסס על ניתוח, בקרה ותחזיות לגבי התפתחויות כלכליות במשק, שיעורי הריבית במגזרים השונים ושינויים צפויים במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין של השקל. הבנק נעזר, לצורך ניהול סיכונים הבסיס, במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

היבטים אחרים הנוגעים לניהול סיכון זה, לרבות המבנה הארגוני של פונקציית ניהול הסיכון ומדיניות הגידור הנוגעת לסיכון זה - פורטו בסעיף ב' לפרק זה.

(2) סקירה כמותית

להלן נתונים תמציתיים הנוגעים לחשיפות הבנק לסיכון זה בחתך מגזרי הצמדה, ליום 30.6.2017 - בהשוואה לסוף השנה הקודמת לפני השפעת עסקאות במכשירים נגזרים ואחריהן (במיליוני ש"ח):

חשיפה "חשבונאית"						
31.12.2016			30.6.2017			
חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	מגזר ההצמדה
1,135	(1,017)	2,152	1,277	(1,058)	2,335	שקל לא צמוד
759	319	440	697	526	171	שקל צמוד מדד
(7)	698	(705)	(6)	532	(538)	מט"ח ⁽²⁾
1,887	-	1,887	1,968	-	1,968	חשיפת בסיס, נטו

חשיפה "כלכלית" ⁽¹⁾						
31.12.2016			30.6.2017			
חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	חשיפה נטו	השפעת נגזרים	לפני נגזרים	מגזר ההצמדה
1,811	(1,017)	2,828	1,971	(1,058)	3,029	שקל לא צמוד
174	319	(145)	113	526	(413)	שקל צמוד מדד
13	698	(685)	20	532	(512)	מט"ח ⁽²⁾
1,998	-	1,998	2,104	-	2,104	חשיפת בסיס, נטו

1. ניהול החשיפה לסיכונים בסיס מבוצע על פי נתוני ה"חשיפה הכלכלית". המרכיבים העיקריים של ההפרש שבין החשיפה ה"כלכלית", לבין ה"חשיפה החשבונאית" (המוגדרת: כפער שבין יתרות הנכסים וההתחייבויות הכספיים, על פי כללי מדידה חשבונאית מקובלים) - הינם כדלקמן:

- הפרשות מסוימות, כגון: הפרשות בגין זכויות עובדים, סווגו למגזר הצמוד למדד.
  - נכסי היעודה לתשלום פיצויי פרישה סווגו למגזר ההצמדה המתאים, בגין כל מכשיר פיננסי שנכלל ביעודה, בנפרד.
  - הלוואות צמודות למדד שסווגו כ"חובות פגומים", סווגו למגזר הלא צמוד (במקום לבסיס הנגזר מחוזה ההלוואה).
  - מכשירים פיננסיים המכילים אופציה גלומה, סווגו למגזרי ההצמדה השונים על פי מודלים לתמחור אופציות.
  - פקדונות שבסיס ההצמדה שלהם אינו קבוע לאורך כל תקופת הפקדון, מסווגים למגזר ההצמדה ששימש לתמחור הפקדון.
  - ההפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי (בגין "חובות תקינים") נטו, לא נכללה ב"חשיפה הכלכלית".
2. לרבות צמוד למטבע חוץ.

להלן ניתוח שינויים שחלו בתקופת הדוח בחשיפת הבנק לסיכונים בסיס (על בסיס כלכלי):

עודף הנכסים במגזר צמוד המדד ליום 30 ביוני 2017 הסתכם בכ- 114 מיליון ש"ח. שיעור השקעת ההון הפעיל במגזר הלא צמוד הגיע לכ- 5.2%, לעומת 8.7% בתום השנה הקודמת. עודף הנכסים במגזר מט"ח וצמוד מט"ח, ביחס להון הפעיל הסתכם ביום 30 ביוני 2017 בשיעור זניח, בדומה לאשתקד.

במחצית הראשונה של שנת 2017 לא נרשמו שינויים מהותיים בהשקעת עודפי הנכסים של הבנק, בחתך מגזרי הצמדה.

נכסי הסיכון בגין חשיפת הבנק לסיכון שער החליפין מסתכמים ליום 30 ביוני 2017 בכ- 50 מיליון ש"ח, והקטינו את יחס הלימות ההון של הבנק למועד זה בשיעור של כ- 0.03 נקודות האחוז (31.12.2016 - 0.01 נקודות האחוז).

ניתוח רגישות לשינויים בשער החליפין:

ניתוח הרגישות נערך לגבי תרחישים תיאורטיים של שינויים בשערי החליפין של המטבעות העיקריים, בטווח שבין +10%, ל-10%. הניתוח בוחן את השפעת התרחישים הנ"ל על הון הבנק ליום 30.6.2017, בהתבסס על היתרות הכספיות של הנכסים וההתחייבות באותם מטבעות (לרבות פעילות במכשירים חוץ מאזניים) ליום 30.6.2017, בתוספת התאמות מסוימות (בעיקר בגין "חובות פגומים").

להלן ריכוז התוצאות של ניתוח הרגישות (במיליוני ש"ח):

	-10%	-5%	5%	10%	
	1	(1)	1	1	דולר
	(2)	1	(1)	(2)	יורו
	*	*	*	*	לירה שטרלינג
	*	*	*	*	פרנק שוויצרי
	*	*	*	*	יין יפני
	1	*	*	(1)	השפעת אופציות**
	*	*	*	*	השפעה כוללת
	1	*	*	(1)	

* סכום נמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** לא כולל אופציות גלומות.

(3) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לחשיפת הבנק לסיכון הבסיס נכלל בביאור 16 בתמצית הדוחות הכספיים.

ד. סיכון מחיר מניות

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

• כללי

סיכון מניות מוגדר כחשיפת הבנק להפסד, עקב ירידה במחירי השוק של המניות הכלולות בתיק ניירות הערך של הבנק. חישוב נכסי הסיכון והקצאת ההון בגין החשיפה לסיכון המניות, נערך בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 208, לגבי התיק הסחיר של הבנק. ליום 30.6.2017 לא נכללו מניות בתיק הסחיר של הבנק (31.12.2016 - זהה).

• אסטרטגיות ותהליכים

כעקרון, הבנק נמנע, בדרך כלל, מהשקעות פיננסיות במניות בתיק הבנקאי. ליום 30.6.2017 כולל התיק הבנקאי ארבעה סוגי מניות:

- החזקה בשיעור של 31% מאמצעי ההון בחברה כלולה: "תפנית דיסקונט" - ניהול תיקי השקעות בע"מ", העוסקת בניהול תיקי השקעות ללקוחות בקבוצת "דיסקונט".
- השקעה בקרנות הון סיכון - המתמחות בהשקעה בהון ובמתן אשראי ל"חברות הזנק" בתחום ה"היי טק".
- החזקות ריאליות בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ (בשיעור של 14.8%).
- החזקות ריאליות בשיעור זניח במספר חברות מצומצם, הנובעות מהסכמים להסדרת חובות בעייתיים, שנחתמו בין הבנק לחייבים.

• **המבנה הארגוני של פונקציות ניהול הסיכונים**

ככלל, "מרכז ניירות ערך" (הכפוף ל"חטיבה הפיננסית") הינו האורגן האחראי על השקעות בניירות ערך בכלל, ובמניות בפרט.

עם זאת, מכיוון שחלק מההשקעות במניות הכלולות בתיק הבנקאי, נובעות מעסקאות אשראי שבוצעו על ידי החטיבה לבנקאות מסחרית, או שהן מהוות תחליף לעסקאות אשראי של הבנק - הוטלה האחריות לניהול הסיכון בקו ההגנה הראשון בגין השקעות אלו - על החטיבה לבנקאות מסחרית של הבנק.

באחריות לניהול הסיכונים בקו ההגנה השני, בגין הסיכונים הנובעים מחשיפת הבנק להשקעות במניות - נושאת החטיבה לניהול סיכונים.

• **המדיניות והטיפול החשבונאי בהחזקות במניות**

להלן פרטים לגבי הטיפול החשבונאי במניות הכלולות בתיק הבנקאי של הבנק:

- ההשקעה בקרנות הון סיכון מוצגת על בסיס העלות.
- במקרים בהם היה השווי ההוגן נמוך מעלות ההשקעה בקרנות, ערך הבנק הפרשה לירידת ערך בגין השקעה זו. ההפרשה בגין ירידת הערך נזקפה לדוח הרווח והפסד.
- ההשקעה בחברת "תפנית - דיסקונט ניהול תיקי השקעות בע"מ", מוצגת על בסיס השווי המאזני.
- החזקות ריאליות מוצגות על בסיס השווי ההוגן או לפי הערכת ההנהלה שאינה עולה על השווי ההוגן.

(2) סקירה כמותית

- להלן נתונים לגבי עלות המניות בתיק הבנקאי והשווי ההוגן שלהן:

31.12.2016	30.6.2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
18	15	עלות ⁽¹⁾
2	2	התאמה לשווי הוגן
20	17	שווי הוגן ⁽²⁾

1. בגין מניות אלו נערכה הפרשה לירידת ערך "בעלת אופי שונה מזמני", המסתכמת ליום 30 ביוני 2017 בסך של 5 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2016 - ז'הה).

2. נתוני השווי ההוגן ליום 30.6.2017 אינם כוללים יתרות המבוססות על מחיר מצוטט בבורסה (31.12.2016 - ז'הה).

- להלן נתונים לגבי התפלגות ההשקעות במניות, בחתך סחירות:

31.12.2016	30.6.2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
20	17	השקעות לא סחירות
-	-	השקעות סחירות
20	17	סך הכל

(3) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון מחירי מניות בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:
<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

14. סיכוני נזילות ומימון

א. סיכון נזילות

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון הנזילות מוגדר כחשיפה אפשרית להפסדים ולפגיעה ביציבות הבנק, הנובעת מחוסר יכולת של הבנק לספק את צורכי נזילותו. סיכון זה נגזר, בין היתר, מהתנהגות הלקוחות והתממשותו עלולה לבוא לידי ביטוי בזמינות ובמחיר המקורות.

לפרטים נוספים באשר לניהול החשיפה לסיכון הנזילות של הבנק - ראה פרק 14 בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

(2) יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראות בנק ישראל בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות" המוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום - שלא יפחת מ- 100%.

ההנחיות שנכללו בהוראה נכנסו לתוקף ביום 1.4.2015, ומיושמות על ידי הבנק החל ממועד זה.

במטרה להקל על התאגידים הבנקאיים ליישם את ההוראה, נקבעו על ידי בנק ישראל הוראות מעבר שנכנסו לתוקף במדורג, כדלקמן:

- בשנת 2016 נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות", שלא יפחת מ- 80%.
- הקלות אלו בוטלו במלואן ביום 1.1.2017.
- להלן נתונים המשמשים בחישוב יחס כיסוי הנזילות בבנק:

31.12.2016	30.6.2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
7,603	6,913	נכסים נזילים באיכות גבוהה
5,287	4,443	תזרים מזומנים יוצא, נטו
אחוזים	אחוזים	
143.8	139.8	יחס כיסוי הנזילות

(3) מצב הנזילות לטווח קצר ולטווח ארוך

בעקבות המשבר הכלכלי העולמי שהתרחש בשנת 2008, יישמו הבנקים המרכזיים בארץ ובעולם מדיניות מוניטרית מרחיבה, המתאפיינת בסביבת ריבית נמוכה מאוד. לפיכך, הסתמנה בשנים האחרונות נטייה הולכת וגוברת של ציבור הלקוחות לפעול לקיצור תקופת הפקדונות המופקדים במערכת הבנקאית (באמצעות העדפת פקדונות הניתנים למשיכה "לפי דרישה", על חשבון ירידה במשקלם היחסי של הפקדונות "לזמן קצוב").

במקביל, נרשמה עליה בהעדפת הציבור לממן את פעילותו באמצעות מקורות ארוכי טווח. ההתפתחויות שצוינו לעיל, תרמו לגידול בחשיפת הבנק לסיכוני נזילות.

הבנק מגדר את חשיפתו לסיכון הנזילות, בין היתר, באמצעות יישום אסטרטגיה להגדלת משקלם של המקורות המגויסים מ"משקי בית" ו"עסקים קטנים", שמתאפיינים בשיעורי מיחזור גבוהים.

אסטרטגיה זו עולה בקנה אחד עם הכללים שפורסמו על ידי בנק ישראל בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 221, בנושא: "יחס כיסוי הנזילות", במסגרתה נקבעו שיעורי מיחזור גבוהים (בשיעור של 80% - 97%), לפקדונות העומדים לפרעון בחודש הקרוב, שהופקדו על ידי לקוחות המשתייכים למגזר הקמעונאי.

במסגרת ניהול סיכון הנזילות לטווח ארוך מגייס הבנק פקדונות לזמן ארוך מציבור הלקוחות, בין היתר, באמצעות הפקדות בהוראת קבע.

בנוסף, הונפקו על ידי הבנק בשנת 2016 אגרות חוב סחירות שיתרתן ליום 30.6.2017 הסתכמה ב- 255 מיליון ש"ח. אגרות החוב אינן צמודות, נושאות ריבית בשיעור שנתי של 2.07% ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

היבט נוסף הכרוך בניהול סיכון זה, נגזר מתפיסת ניהול הסיכונים הקבוצתית. מאחר והבנק נמנה על קבוצת בנק דיסקונט לישראל בע"מ, מתאפשרת העברת נזילות בין הבנק לחברה האם, במסגרת הקשרים העסקיים שבין הצדדים.

עם זאת, במסגרת המדיניות לניהול סיכון הנזילות הקבוצתית שהונהגה בבנק ובחברה האם, הונחו הגופים הנכללים בקבוצה לקיים יכולת מימון עצמאית ובלתי תלויה בגופים החברים בקבוצה. הבנק פועל בהתאם למדיניות זו.

(4) מדיניות גיוס המקורות

• גורמי מאקרו סביבתיים

על רקע ההתמתנות שנרשמה במגמת האינפלציה בשנים 2016 - 2012 ובמחצית הראשונה של שנת 2017, ולאור המשך ההאטה הכלכלית בחלק ממדינות "גוש היורו" והשלכותיה האפשריות על הפעילות הכלכלית המקומית - המשיך בנק ישראל בתקופת הדוח ביישום המדיניות המרחיבה שננקטה על ידו בשנים 2016 - 2012, שהתבטאה בשימור הריבית הנמוכה במרכז המוניטרי - בשיעור של 0.10%, בלבד.

להלן נתונים לגבי האינדיקטורים הכלכליים שאיפיינו את המחצית הראשונה של שנת 2017:

- סביבת אינפלציה ממותנת: בששת החודשים הראשונים של שנת 2017 נותר מדד המחירים לצרכן ברמה זהה לזו ששררה בסוף שנת 2016 - נתון המצביע על מגמת ביקושים ממותנת השוררת במשק.
- התחזקות בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים - שהתבטאה בעלויות בשיעור של עד כ- 9%, שנרשמו בשער השקל לעומת המטבעות הזרים המרכזיים.
- ירידה בהיקפי גיוס החוב באמצעות אגרות חוב על ידי ממשלת ישראל: במחצית הראשונה של שנת 2017 נפדו אגרות חוב ממשלתיות בסך של כ- 1.3 מיליארד ש"ח, נטו, לעומת כ- 1.1 מיליארד ש"ח שגויסו על ידי הממשלה באמצעות מכשיר זה בתקופה המקבילה אשתקד.
- יציבות בציפיות האינפלציה של הציבור - שהסתכמו בתום המחצית הראשונה של שנת 2017 בשיעור של 0.5%, בדומה לנתון שנרשם בסוף השנה הקודמת.

• מדיניות הבנק

במסגרת הכנת תוכנית המימון השנתית, מקיימת החטיבה הפיננסית, בשיתוף פורומים רלוונטיים אחרים, דיונים באשר ליישום מדיניות ההנהלה לגבי ניהול סיכון הנזילות.

הדיונים כוללים הערכות באשר לכרית הנזילות הנדרשת למימון תוכנית העבודה השנתית בהיבט סיכון הנזילות, לרבות: הגידול הצפוי בשימושים, והשפעת מדיניות התמחור על מקורות המימון ועל מצב הנזילות.

מדיניות גיוס המקורות בבנק מכוונת ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים ורווחיים לאורך זמן.

מקור המימון העיקרי לפעילות הבנק הינו ציבור הלקוחות בסניפי הבנק השונים הפרוסים בכל רחבי הארץ וכוללים לקוחות מסחריים ועסקיים, מלכר"ם, לקוחות קמעונאיים ומשקי בית.

במסגרת השאיפה ליצירת תשתית למקורות מימון יציבים, לגיון תמהיל המקורות ושיפור מבנה הנזילות שלו, הושקעו על ידי הבנק במחצית הראשונה של שנת 2017 מאמצי שיווק המכוונים להרחבת בסיס הלקוחות הבינוניים והקטנים הפועלים במוצרי פקדונות בנקאיים, בכלל - ובפיקדונות חסכון בהפקדות חודשיות, בפרט - פעילות התורמת לקשר ארוך טווח עם הלקוח ולתזרים שוטף של הפקדות בתכניות חסכון. במסגרת מאמצים אלו, מפעיל הבנק מרכזי "בנקאות פרטית", המספקים שירותי בנקאות למעגל הלקוחות בעלי עושר פיננסי.

להלן פרטים באשר להתפתחויות שנרשמו במקורות המימון של הבנק בששת החודשים הראשונים של שנת 2017, במגזרים השונים:

פקדונות לא צמודים - היקף הפקדונות הלא צמודים עלה במחצית הראשונה של שנת 2017 בשיעור של 3.5% והסתכם ביום 30 ביוני 2017 בסך של 22,866 מיליון ש"ח. העליה בהיקף הפקדונות נובעת מהתפתחות הפעילות הקמעונאית בבנק בתקופת הדוח, המתבצעת בעיקר במגזר הצמדה זה. במסגרת מדיניות גיוס הפקדונות הלא צמודים, פועל הבנק להרחבת תשתית הלקוחות והגדלת הפיזור בתיק הפקדונות תוך קיום רמת תעריפים דומה למקובל במערכת הבנקאית. במקביל, מפעיל הבנק חדר "עסקאות שקלים" שנועד לתת מענה לפקדונות גדולים, תוך מתן גמישות בהטבות לפקדונות אלה.

פקדונות צמודים למדד - היקף הפקדונות הצמודים למדד הסתכם ביום 30 ביוני 2017 בסך של כ- 2,465 מיליון ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 1.4% לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת. הירידה בהיקף הפקדונות הצמודים, נובעת בין היתר, מסכיבת האינפלציה הנמוכה ששררה במחצית הראשונה של שנת 2017.

עיקר הגיוס במגזר זה בששת החודשים הראשונים של שנת 2017, התבצע באמצעות הפקדות חד פעמיות לתקופה של כשנתיים ובאמצעות הפקדות בהוראות קבע חודשיות.

פקדונות במטבע חוץ וצמודים למטבע חוץ - היקף הפקדונות ביום 30 ביוני 2017, הסתכם בכ- 2,467 מיליון ש"ח, המהווה ירידה בשיעור של כ- 5.0%, לעומת יתרתם בסוף השנה הקודמת. הירידה שנרשמה באפיק חסכון זה, נובעת בעיקר מההתחזקות שנרשמה בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים בתקופת הדוח.

כתבי התחייבות נדחים - במסגרת המדיניות לגיון תמהיל המקורות ולשיפור יחס הלימות ההון שלו, גייס הבנק בעבר כתבי התחייבות נדחים. היקף כתבי התחייבות הנדחים ליום 30.6.2017 מסתכם ב- 668 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 669 מיליון ש"ח).

כתבי ההתחייבות דורגו על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג"), בדירוג "AA", הנמוך בדרגה אחת מהדירוג שנקבע ליתר ההתחייבויות של הבנק ("AA+"). הפער בדירוג נגזר ממתודולוגיית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "S&P" (חברת האם של "מעלות - S&P") - לפיה, כתבי ההתחייבות הנדחים ידרגו בדרגה אחת נמוכה יותר, מתחת לדירוג המנפיק.

הדירוג הנוכחי של כתבי ההתחייבות ("AA") עודכן על ידי חברת הדירוג לאחרונה ביום 20.12.2016, ומהווה שיפור בדרגה אחת ביחס לדירוג הקודם שנקבע לכתבי התחייבות אלו ("AA-").

לפרטים נוספים באשר למגבלות החדשות החלות על הנפקת כתבי התחייבות נדחים, הנגזרים מ"כללי באזל" - ראה פרק 8' לעיל.

אגרות חוב - במסגרת הפעילות לגיוון תמהיל המקורות והגדלת משקל המקורות לטווח ארוך, גייס הבנק בשנת 2016, באמצעות חברה מוחזקת, אגרות חוב סחירות לא צמודות שיתרתן ליום 30.6.2017 הסתכמה ב- 255 מיליון ש"ח.

אגרות החוב נושאות ריבית קבועה בשיעור של 2.07%, ועומדות לפרעון בתום שש שנים ממועד הנפקתן.

• נכסים נזילים

להלן נתונים על הנכסים הנזילים של הבנק:

- כ- 9.5% מנכסי הבנק הינם מזומנים ופקדונות בבנקים לתקופה של עד שלושה חדשים - מהם כ- 80.4% פקדונות בבנק ישראל (31.12.2016): 10.4% ו- 83.2% (בהתאמה).
- כ- 13.9% מנכסי הבנק הינם ניירות ערך סחירים בבורסה (31.12.2016) - 15.7%.

דהיינו, כ- 23.2% מסך נכסי הבנק ניתנים למימוש בזמן קצר (31.12.2016) - 26.0%. שיעורם הגבוה של הנכסים הנזילים נובע מיישום מדיניות המכוונת לשמר יחסי נזילות גבוהים בבנק, על רקע היעדר יציבות וחוסר הוודאות השוררים במשק העולמי, כפועל יוצא מהמשבר הפיננסי המתמשך במדינות רבות בעולם.

(5) גילוי באשר למפקידים גדולים

להלן נתונים באשר להיקף הפקדונות של מפקידים גדולים בבנק:

31.12.2016	30.6.2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
972	1,343	קבוצה - א'
960	937	קבוצה - ב'
675	725	קבוצה - ג'
2,607	3,005	סך הכל

(6) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון הנזילות בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק, בכתובת: <https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

ב. סיכון המימון

(1) סקירת הסיכון ואופן ניהולו

סיכון המימון מוגדר כחשיפת הבנק לפגיעה בזמינות המקורות, לרבות פגיעה בהרכבם (שעלולה לאלץ את הבנק להישען על מקורות יציבים פחות).
לפרטים נוספים באשר לניהול סיכון המימון, לרבות היעדים הכמותיים והמגבלות שנקבעו על ידי הבנק בנושא זה - ראה פרק 14 ב' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

(2) מדדים כמותיים

להלן התפלגות הרכב הפקדונות בבנק בחתך גודל הפקדון ליום 30.6.2017 והשינוי שחל בנתונים אלה, לעומת התפלגות הפקדונות בתחילת השנה:

השינוי	31.12.2016		30.6.2017		מדרגות הפקדון (אלפי ש"ח)	
	%	מיליוני ש"ח	%	מיליוני ש"ח	מ	עד
4.1	42.0	11,421	42.8	11,893	1	-
0.6	24.3	6,609	23.9	6,647	10	1
1.0	33.7	9,169	33.3	9,258		מעל 10
2.2	100.0	27,199	100.0	27,798		סך הכל

(3) מסגרות אשראי העומדות לרשות הבנק ותנאיהן

הבנק רשאי לנצל מסגרות אשראי שמעמיד בנק ישראל עבור המערכת הבנקאית, הנושאות ריבית בשיעור של 0.2% לשנה (על פי השיעורים ששררו בסוף המחצית הראשונה של שנת 2017), בכפוף להעמדת בטחונות בהיקף שהוגדר על ידי בנק ישראל.

היקף האשראי הפוטנציאלי שהבנק רשאי לנצל במסגרת כללים אלו הסתכם ליום 30.6.2017 בסך של כ- 2.3 מיליארד ש"ח (31.12.2016 - 2.7 מיליארד ש"ח). היקף אשראי זה נגזר מיתרת הפקדונות שהפקיד הבנק בבנק ישראל במסגרת המכרזים המוניטריים, מיתרות הזכות בחשבונות העובר ושב של הבנק בבנק ישראל ומהיקף אגרות החוב שהופקדו על ידי הבנק בבנק ישראל.

לבנק אין הסכמי מסגרת לניצול אשראי עם גופים פיננסיים אחרים.

(4) מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול סיכון המימון בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים ליום 30.6.2017 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:
<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

15. הסיכון התפעולי

א. סקירת הסיכון ואופן ניהולו

תפישת ניהול הסיכון התפעולי מבוססת על עקרונות ניהול סיכונים המפורטים בהוראת ניהול בנקאי תקין 310 ועקרונות ניהול סיכון מקובלים בעולם, במסגרתם היחידות השונות הנוטלות סיכון בבנק, נושאות באחריות מלאה לתהליכי ניהול סיכונים וליישום סביבת בקרה נאותה על פעילותן. תפישה זו עולה בקנה אחד עם תפישת ממשל ניהול הסיכונים המפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין 350 ו-355.

לפרטים נוספים באשר לניהול הסיכון התפעולי - ראה פרק 15 א' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

ב. מדדים כמותיים

הצהרת התיאבון לסיכון מגדירה מגבלות כמותיות ואיכותיות בהקשר עם ניהול הסיכון התפעולי. מגבלות פנימיות אלו, כגון: מגבלת כמות הסיכונים התפעולים ברמת סיכון שיורי גבוהה וגבוהה מאוד, שאינה חורגת מהצהרת תיאבון לסיכון שמתווה הדירקטוריון ומגבלת סיכונים בעלי פוטנציאל נזק גדול, נמדדות ומנוטרות בתדירות רבעונית על ידי חטיבת ניהול הסיכונים.

הבנק מחשב את חשיפתו לסיכונים תפעוליים בהתאם ל"גישה הסטנדרטית" שנקבעה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 206, המבוססת על חלוקת פעילות הבנק לקווי עסקים שהוגדרו בהוראה וחישוב ההון הנדרש בגין כל אחד מקוי העסקים.

על פי הנחיות אלו, חשיפת הבנק לסיכונים תפעוליים נגזרת מדרישת ההון כאמור, ומיחסי ההון המינימליים שנקבעו על ידי בנק ישראל.

להלן נתונים לגבי דרישת ההון וחשיפת הבנק בגין סיכונים תפעוליים ליום 30.6.2017, לעומת הנתונים בסוף השנה הקודמת:

השינוי	31.12.2016	30.6.2017	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
9	244	253	דרישת ההון
67	1,930	1,997	החשיפה לסיכון התפעולי

במחצית הראשונה של שנת 2017 לא נרשם שינוי מהותי בהיקף החשיפה לסיכון התפעולי. הגידול בדרישת ההון הנגזרת מחשיפה זו הסתכם ב- 9 מיליון ש"ח.

ג. מידע נוסף

מידע מפורט באשר לניהול הסיכון התפעולי בבנק, לרבות היבטים איכותיים וכמותיים הכרוכים בניהול סיכון זה, נכלל בדוח הסיכונים ליום 30.6.2017 המתפרסם באתר האינטרנט של הבנק בכתובת:
<https://www.mercantile.co.il/MB/private/about-mercantile/financial-reports/regulatory>

16. סיכונים נוספים

א. סיכונים אבטחת מידע וסיכונים "סייבר"

פעילות התאגידים הבנקאיים נשענת על תשתיות טכנולוגיות מתקדמות וחדשנות טכנולוגית, לרבות תשתיות מיחשוב "פתוחות" וקבלת שירותי מיחשוב מצדדים שלישיים המאפשרים מתן שירותים בנקאיים זמינים ללקוחות "בכל עת ובכל מקום". תשתיות מתקדמות אלו חושפות את התאגידים הבנקאיים לסיכונים אבטחת מידע ו"סיכונים סייבר", שהתממשותם עלולה לשבש את פעילותם התקינה ולהוביל לפגיעה במוניטין, ירידה באמון הציבור, ואף לגרום, במקרה קיצון, לפגיעה ביציבותם.

לפרטים נוספים באשר לניהול סיכונים אבטחת מידע וסיכונים "סייבר" בבנק - ראה פרק 16 א' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

ב. סיכונים משפטיים

הסיכון המשפטי מוגדר כחשיפת הבנק להפסדים, אובדן הכנסות או פגיעה עסקית, בין היתר, בשל העדר יכולת לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, או בשל חשיפה להליכים משפטיים נגד הבנק או מי מעובדיו (לרבות נושאי משרה), וכן חשיפה להפסדים בגין קנסות או צעדי עונשין הנובעים מפעילות פיקוחית, כמו גם מהסדרים פרטניים.

במסגרת ניהול החשיפה לסיכונים משפטיים, הוכן בבנק מסמך מדיניות בנושא "ניהול הסיכונים המשפטיים", המגדיר את הסיכונים המשפטיים, דרכי המעקב אחרי סיכונים אלו והצעדים שיש לנקוט כדי למזער אותם, שאושר על ידי הדירקטוריון. עדכונים שוטפים בנושא זה מועלים באופן שוטף הן בפני ועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון, והן בפני הדירקטוריון (במסגרת "מסמך הסיכונים").

ג. סיכוני ציות

סיכוני הציות והרגולציה מוגדרים כחשיפת הבנק להטלת קנסות ועיצומים מצד גורמי אכיפה ולפגיעה במוניטין של הבנק, בשל אי מילוי, או כשלון בציות להוראות חוק (לרבות הוראות שפרסם המפקח על הבנקים).

במטרה להסדיר סטנדרטים הולמים לניהול הסיכון בתאגידים הבנקאיים, פרסם בנק ישראל ביום 3.6.2015 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 308 בנושא: "ציות ופונקצית הציות בתאגיד הבנקאי".

במסגרת התיקון להוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לגבש מדיניות כתובה בנושא: "מדיניות הציות", שתאושר על ידי הדירקטוריון. הבנק גיבש מסמך מדיניות בנושא זה, שאושר על ידי הדירקטוריון ביום 28 בדצמבר 2015.

במסגרת ניהול החשיפה לסיכוני ציות (לעניין החוקים ל"איסור הלכנת הון" ו"לאיסור מימון טרור"), התקבלה בעבר החלטה בבנק ובחברה האם, להפסקת מתן שירותים בנקאיים לבנקים הפועלים בשטחי הרשות הפלסטינית.

ההחלטה יושמה לגבי הבנקים הפועלים ברצועת עזה, והושהתה בחלקה לגבי שירותים מסוימים הניתנים לבנקים זרים הפועלים בשטחי יהודה ושומרון (להלן: "הבנקים הפלסטינים") - לבקשת המדינה.

ביום 1 במאי 2016 פנתה החברה האם למפקחת על הבנקים ולמנכ"ל משרד האוצר, בבקשה להתיר לבנקים הנמנים על קבוצת דיסקונט לחדול כליל ממתן שירותים לבנקים הפלסטינים, או לחלופין לתת מענה נאות לסיכונים הכרוכים במתן שירות זה.

לנוכח הסיכונים הכרוכים בפעילות זו, הצטרף דירקטוריון הבנק ביום 28 ביוני 2016 לעמדת החברה האם. בהמשך לצעדים אלו, מסר הבנק ביום 16 בינואר 2017 הודעה לבנקים הפלסטינים, על הפסקת מתן שירותי מזומנים לבנקים אלו, החל מיום 20 באפריל, 2017.

בחודש מרס 2017 נודע לבנק, כי מתקיימים הליכים לגיבוש כלים לגידור הסיכון הכרוך במתן שירותים לבנקים הפלסטינים, באמצעות מתן כתב התחייבות לאי העמדה לדין פלילי ובאמצעות מתן כתב שיפוי בגין תביעות כספיות אפשריות (בתקופת הדוח הוצגה לחברה האם טיוטה של כתב השיפוי, כאמור).

לפיכך, בעקבות פניית בנק ישראל, ומתווה שהוצג על ידו, למתן שירותי מזומנים לבנקים הפלסטינים במעורבות בנק ישראל, ממשיך הבנק, בשלב זה, במתן שירותי מזומנים לבנקים הפלסטינים, באמצעות מרכז המזומנים של החברה האם.

לפרטים נוספים באשר לניהול סיכון הציות, לרבות הצעדים שנקטו על ידי הבנק ליישום הוראות בנק ישראל בנושא זה - ראה פרק ג' בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2016.

חלק ד' - מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים ובקרות

17. מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

א. כללי

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות וכללי חשבונאות שעיקרם פורט בביאור 1 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 ובביאור 1 בתמצית הדוחות הכספיים ביניים לתקופת הדוח, תוך התאמתם לכללי דיווח מקובלים לצורך עריכת דוחות כספיים לתקופות ביניים.

ישומם של כללי חשבונאות אלו, על ידי הנהלת הבנק בעת עריכת הדוחות הכספיים, כרוך לעיתים בהנחות, הערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות הכספיות המדווחות של הבנק. ייתכן שהתממשותם בעתיד של הערכות ואומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים.

חלק מהאומדנים וההערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה, שהשתנותם עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים, נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים".

סקירה תמציתית של ההערכות והאומדנים בנושאים חשבונאיים קריטיים, נכללה בדין וחשבון של הבנק לשנת 2016. כללי החשבונאות שיושמו בעריכת תמצית הדוחות הכספיים לתקופת הדוח, אינם כוללים אומדנים והערכות ב"נושאים קריטיים" מעבר לנושאים שפורטו בדוחות הבנק לשנת 2016.

הנהלת הבנק בדעה כי האומדנים וההערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי.

ב. הצגת מכשירים פיננסיים על פי שוויים ההוגן

כאמור בדוחות הכספיים לשנת 2016, הבנק מודד מכשירים פיננסיים מסוימים (בעיקר השקעות בניירות ערך בתיק ה"זמין למכירה" וב"תיק למסחר"), וכן מכשירים נגזרים - על פי שוויים ההוגן.

להלן נתונים לגבי יתרות המכשירים הפיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים), הכלולים בדוחות הכספיים לפי שוויים ההוגן, תוך אבחנה בין יתרות המבוססות על "נתונים נצפים", ליתרות המבוססות על "נתונים לא נצפים" וההכנסות (הוצאות) שנזקפו לדוח הרווח והפסד בגינם (במיליוני ש"ח):

		נתונים תוצאתיים		נתונים מאזניים			
		לשלושה חודשים		לשלושה חודשים			
		לשישה חודשים		לשישה חודשים			
		שהסתיימו ביום 30 ביוני		שהסתיימו ביום 30 ביוני			
		2016	2017	2016	2017	31.12.2016	30.6.2017
1. ניירות ערך זמינים למכירה -							
"נתונים נצפים"							
		25	22	9	19	4,720	4,265
		9	10	6	5	951	1,052
		-	-	-	-	13	14
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה							
		34	32	15	24	5,684	5,331
2. מכשירים נגזרים -							
"נתונים נצפים"							
		1	1	1	1	-	-
		(40)	(58)	5	(27)	(4)	(48)
		11	9	4	8	(47)	(46)
סך הכל מכשירים נגזרים							
		(28)	(48)	10	(18)	(51)	(94)

השינויים בשווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים המשתייכים לקבוצת האיכות הנמוכה ("רמה 3"), בתקופת הדו"ח נובעים מהגורמים הבאים:

- עליית מדד המחירים לצרכן, והשינוי בשער החליפין של השקל לעומת המטבעות הזרים הגדילו את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 13 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 2 מיליון ש"ח).

- השינויים בשיעורי ריבית השוק במגזרים השונים (שקל לא צמוד, שקל צמוד למדד ומטבע חוץ), הקטינו את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסך של 4 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 14 מיליון ש"ח).
- צבירת הריבית השוטפת, הקטינה את השווי ההוגן של מכשירים אלו, בסכום לא מהותי (בתקופה המקבילה אשתקד - 4 מיליון ש"ח).
- השינוי במרכיב "סיכון האשראי", הקטין את השווי ההוגן של ההתחייבויות בגין עסקאות במכשירים נגזרים בסכום לא מהותי (בתקופה המקבילה אשתקד - 1 מיליון ש"ח).
- קביעת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים (לרבות מכשירים נגזרים), המשתייכים לדרגות איכות 2 ו-3 מבוססת על הערכות והנחות, הנשענות בין היתר, על שיקול דעת סובייקטיבי.
- לפיכך, סטייה אפשרית בגורמים אלו עלולה להטות את שוויים ההוגן של מכשירים אלו במידה מהותית.

18. גילוי לגבי בקורות ונהלים

א. בקורות לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

- הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 - העוסקת הן בבקורות ובנהלים לגבי הגילוי (סעיף 302 בחוק Sarbanes Oxley - להלן "SOX") והן בבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX - ראה סעיף ב' להלן), קובעת בכל הנוגע לבקורות ולנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים התקופתיים, כדלקמן:
- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקורות ונהלים לגבי הגילוי על דיווח כספי.
  - הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי, את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים, לסוף כל רבעון.
- בנוסף, חויבו המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של כל תאגיד בנקאי, להצהיר אישית, במסגרת הדוחות הכספיים - הצהרות (הכלולות בדוחות אלו) לגבי הגילוי הנכלל בדוחות, בהסתמך על סקירת הדוחות הכספיים והערכת יעילות הבקורות והנהלים לגבי המידע שנכלל בדוחות.
- קיומן של בקורות אלו ותקפותן, נבחנות ביחידות השונות של הבנק מידי רבעון. בנוסף, הוקמה בבנק "ועדת גילוי" בראשות המנהל הכללי הכוללת את כל חברי הנהלת הבנק. הועדה מתכנסת אחת לרבעון ודנה בנושאים שונים שהתעוררו במהלך פעילותו העסקית של הבנק, שעשויה להיות להם השלכה על הגילוי הנדרש בדוחות הכספיים.

ב. בקרה פנימית על דיווח כספי

- בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309 מפורטות גם חובות הנהלת התאגיד הבנקאי לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי (סעיף 404 SOX).
- ההוראה קובעת, בכל הנוגע לבקרה הפנימית על דיווח כספי, כדלקמן:
- תאגיד בנקאי חייב לקיים בקרה פנימית על דיווח כספי.
  - הנהלת התאגיד הבנקאי תעריך מדי שנה את אפקטיביות מערך הבקרה הפנימית בתאגיד.
- בתקופת הדוח עודכן התייעוד הקיים בגין מספר תהליכים עסקיים המשליכים על הדיווח הכספי, נסקרו הבקורות הקיימות בגין תהליכים אלו, לרבות בקורות חדשות שנוספו בתקופת הדוח, ונערכו בדיקות שוטפות על הבקורות הקיימות והערכת מידת האפקטיביות שלהן.

ג. הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי

בהתבסס על כחינת הבקורות הקיימות בתהליכי הפקת והעברת המידע הקשורים לדיווח הכספי, ועל תוצאות הדיונים שנערכו ב"ועדת הגילוי", העריכה הנהלת הבנק, בשיתוף המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק, את האפקטיביות של הבקורות והנהלים בתקופה המכוסה בדוח זה, לגבי הגילוי של הבנק.

על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי של הבנק הסיקו, כי לתום תקופה זו, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינן אפקטיביות, כדי: לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני, בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

ד. שינויים בבקרה הפנימית

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30.6.2017 לא ארעו שינויים בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיעו באופן מהותי, או שסביר שצפויים להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

חלק ה' - מידע נוסף

19. עניינים אחרים

מכתב בנק ישראל בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן"

בהמשך למכתב שפרסם בנק ישראל ביום 12 בינואר 2016 בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל", במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים להתוות תכנית התייעלות "רב שנתית", בדגש על התייעלות בתחום כח האדם והוצאות השכר (לרבות מתן הקלות לעמידה ביעדי היעד של הלימות ההון לתאגידים שיישמו תוכניות התייעלות בתחום זה) - פרסם בנק ישראל ביום 13 ביוני 2017, מסמך בנושא: "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל - התייעלות בתחום הנדל"ן".

במסגרת המסמך התבקשו התאגידים הבנקאיים לבחון צעדי התייעלות גם בתחום הנדל"ן, לרבות התייחסות למיקומן הגיאוגרפי של יחידות הנהלה והמטה. בנוסף נכללה במסמך הקלה שתאפשר לתאגידים הבנקאיים לדחות את המועדים לעמידה ביעדי הלימות ההון, ותכלול את המרכיבים הבאים:

- רווח ההון הנובע ממכירת נכסי נדל"ן, שטרם הוכר בהון הרגולטורי.
- הסכום המצטבר של העלויות הישירות שהושקעו בגין תוכנית התייעלות.
- מתן ההקלות כאמור, כפוף לאישור בנק ישראל ולתנאים כדלקמן:
- הצגת תוכנית קונקרטית להתייעלות בתחום הנדל"ן, שתכלול: תיאור יחידות המטה והנהלה הכלולות בתוכנית, בחינת הכדאיות הכלכלית של התוכנית (לרבות הערכות באשר לחיסכון שיושג בהוצאות התפעול והתחזוקה) ועמידת התוכנית בצרכי התאגיד הבנקאי.
- מחויבות קונקרטית לביצוע תוכנית ההתייעלות.

הקלות אלו יחולו על תוכניות התייעלות שיאושרו עד ליום 30 ביוני 2018, ויפרסו לחמש שנים בשיטת "הקו הישר". בנוסף, החליט בנק ישראל, במסגרת המסמך, להאריך את התקופה המזכה בהקלות שנקבעו במכתב מיום 12.1.2016 - גם לתוכניות התייעלות שיאושרו עד ליום 30.6.2018. הבנק לומד את ההנחיות החדשות שנכללו במסמך, כאמור.

דוח הדירקטוריון וההנהלה - נספחים | תוכן העניינים

נספח 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד.....88

נספח 2 - חשיפות למדינות זרות - על בסיס מאוחד.....91

נספח 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית.....92

נספח 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
יתרת	הוצאות	הפרשה	פגום	מזה*	סך	ביצוע	סך	פעילות בישראל: ציבור-מסחרי		
הפסדי	בגין	מחיקות	בעייתי ⁽⁶⁾	חובות ⁽²⁾	הכל*	אשראי ⁽⁵⁾	הכל			
להפסדי	אשראי	חשבוניות,	פגום	חובות ⁽²⁾	הכל*	אשראי ⁽⁵⁾	הכל			
אשראי	אשראי	נטו	פגום	חובות ⁽²⁾	הכל*	אשראי ⁽⁵⁾	הכל			
9	2	2	2	4	357	399	4	390	399	חקלאות
1	-	-	-	-	76	86	-	86	86	כרייה וחציבה
42	4	5	17	46	2,147	2,404	46	2,332	2,406	תעשייה
46	1	(1)	35	70	1,975	4,112	70	4,004	4,114	בינוי ⁽⁷⁾
7	(1)	(5)	31	37	1,866	1,926	37	1,888	1,926	נדל"ן
1	-	-	1	1	122	140	1	287	289	אספקת חשמל ומים
88	31	23	69	117	4,234	4,777	117	4,622	4,780	מסחר
3	2	3	5	8	265	308	8	291	312	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
36	6	9	16	26	1,148	1,284	26	1,246	1,284	תחבורה ואחסנה
4	1	2	-	1	92	136	1	135	139	מידע ותקשורת
7	-	1	3	3	485	514	3	594	598	שירותים פיננסיים
28	4	4	28	35	1,317	1,612	35	1,540	1,612	שירותים עסקיים ואחרים
6	1	3	2	11	996	1,193	11	1,176	1,195	שירותים ציבוריים וקהילתיים
278	51	46	209	359	15,080	18,891	359	18,591	19,140	סך הכל מסחרי
17	1	1	-	67	3,938	4,173	67	4,062	4,173	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
62	4	7	20	54	4,202	5,264	54	5,064	5,278	אנשים פרטיים-אחר
357	56	54	229	480	23,220	28,328	480	27,717	28,591	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	378	378	-	386	386	בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	4,930	4,930	ממשלה
357	56	54	229	480	23,598	28,706	480	33,033	33,907	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל										
2	-	-	1	1	173	197	1	198	199	תעשייה
-	-	-	-	-	14	121	-	125	125	בינוי ונדל"ן
2	-	-	-	-	113	123	-	123	123	מסחר
-	-	-	4	4	4	4	17	-	17	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	-	32	35	-	33	35	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	3	7	-	7	7	אנשים פרטיים - אחר
8	6	1	20	20	25	25	20	6	26	אחר
12	6	1	25	25	364	512	38	492	532	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	300	321	-	334	334	בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	444	444	ממשלות
12	6	1	25	25	664	833	38	1,270	1,310	סך הכל פעילות בחו"ל
369	62	55	254	505	24,262	29,539	518	34,303	35,217	סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 24,262 מיליוני ש"ח, 5,599 מיליוני ש"ח, 78 מיליוני ש"ח ו- 5,278 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 30.6.2017, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.
6. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ- 90 יום ומעלה.
7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיור שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך 64 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך 77 מיליון ש"ח.

נספח 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2016										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
יתרת	הוצאות	מחיקות	פגום	סך	סך	דירוג	סך	סך		
הפרשה	בגין	חשבונאיות,		הכל*	הכל*	ביצוע	הכל	הכל		
להפסד	הפסדי	נטו		חובות ⁽²⁾	הכל*	אשראי ⁽⁵⁾				
אשראי	אשראי			בעיית ⁽⁶⁾		בעייתי				
8	(1)	(2)	2	4	335	373	4	365	373	פעילות בישראל: ציבור-מסחרי
1	-	-	-	-	99	107	-	106	107	חקלאות
38	(2)	(6)	17	67	1,977	2,260	67	2,158	2,262	כרייה וחציבה
49	1	6	36	75	1,857	3,969	75	3,854	3,970	תעשייה
11	(1)	4	39	108	2,015	2,090	108	1,982	2,090	בינוי ⁽⁷⁾
2	-	-	-	1	81	98	1	285	287	נדל"ן
103	3	4	120	172	4,114	4,675	172	4,457	4,677	אספקת חשמל ומים
3	-	1	2	4	255	296	4	283	300	מסחר
38	(1)	5	21	29	1,015	1,139	29	1,097	1,139	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
3	-	-	2	3	89	145	3	141	149	תחבורה ואחסנה
7	-	-	6	6	299	325	6	407	413	מידע ותקשורת
30	(1)	7	56	65	1,231	1,508	65	1,401	1,509	שירותים פיננסיים
4	-	-	3	7	862	1,030	7	1,005	1,030	שירותים עסקיים אחרים
297	(2)	19	304	541	14,229	18,015	541	17,541	18,306	שירותים ציבוריים וקהילתיים
17	-	1	-	56	3,492	3,770	56	3,700	3,770	סך הכל מסחרי
56	(2)	(1)	20	51	3,757	4,762	51	4,561	4,771	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
370	(4)	19	324	648	21,478	26,547	648	25,802	26,847	אנשים פרטיים - אחר
-	-	(1)	-	-	333	333	-	354	354	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	-	-	-	3,867	3,867	בנקים
370	(4)	18	324	648	21,811	26,880	648	30,023	31,068	ממשלה
										סך הכל פעילות בישראל
										פעילות בחו"ל
2	-	-	-	-	197	229	-	232	254	תעשייה
-	-	(4)	-	-	32	124	-	129	129	בינוי ונדל"ן
1	-	-	-	-	80	81	-	81	81	מסחר
-	-	-	6	6	5	6	19	-	19	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	2	35	36	2	35	36	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	3	8	-	8	8	אנשים פרטיים - אחר
12	-	-	25	25	29	31	25	5	31	אחר
15	-	(4)	31	33	381	515	46	490	558	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	272	298	-	301	301	בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	27	27	ממשלות
15	-	(4)	31	33	653	813	46	818	886	סך הכל פעילות בחו"ל
385	(4)	14	355	681	22,464	27,693	694	30,841	31,954	סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך 22,464 מיליוני ש"ח, 4,214 מיליוני ש"ח, 47 מיליוני ש"ח ו- 5,229 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 30.6.2016, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.
6. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ- 90 יום ומעלה.
7. כולל סיכון אשראי מאזני בגין הלוואות לדיור שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך 112 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך 109 מיליון ש"ח.

נספח 1 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2016										
חובות ⁽²⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ⁽³⁾					סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾					
הפסדי אשראי ⁽⁴⁾										
יתרת	הוצאות	בגין	מחיקות	הפרשה	סך	מזהה*	סך	דירוג	ביצוע	פעילות בישראל: ציבור-מסחרי
להפסדי	הפסדי	הפסדי	חשבונאיות,	הפסדי	הכל*	חובות ⁽²⁾	הכל*	אשראי ⁽⁵⁾	אשראי ⁽⁵⁾	
אשראי	אשראי	אשראי	נטו	אשראי	פגום	בעייתי ⁽⁶⁾	בעייתי	בעייתי	סך הכל	
9	(2)	(2)	2	4	353	396	4	386	397	חקלאות
1	-	-	-	-	89	97	-	96	97	כרייה וחציבה
41	(1)	(2)	17	46	2,026	2,319	46	2,205	2,319	תעשייה
48	2	6	36	70	1,853	4,016	70	3,903	4,017	בינוי ⁽⁷⁾
11	(2)	3	62	71	2,034	2,134	71	2,045	2,134	נדל"ן
1	1	-	-	-	112	129	-	319	322	אספקת חשמל ומים
97	18	13	94	131	4,126	4,681	131	4,434	4,683	מסחר
2	2	2	2	5	244	287	5	272	291	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
33	(2)	(1)	18	25	1,050	1,183	25	1,139	1,184	תחבורה ואחסנה
3	1	1	1	2	95	149	2	144	152	מידע ותקשורת
6	2	1	3	3	276	301	3	385	390	שירותים פיננסיים
28	2	8	49	57	1,235	1,522	57	1,421	1,522	שירותים עסקיים אחרים
5	-	1	2	13	856	1,058	13	1,027	1,058	שירותים ציבוריים וקהילתיים
285	21	30	286	427	14,349	18,272	427	17,776	18,566	סך הכל מסחרי
17	-	1	-	62	3,713	3,902	62	3,804	3,902	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
59	6	10	19	54	3,931	4,934	54	4,676	4,943	אנשים פרטיים - אחר
361	27	41	305	543	21,993	27,108	543	26,256	27,411	סך הכל ציבור בישראל
-	-	(1)	-	-	334	334	-	347	347	בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	5,377	5,377	ממשלה
361	27	40	305	543	22,327	27,442	543	31,980	33,135	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל										
2	-	-	2	18	188	207	18	192	209	תעשייה
-	-	(4)	-	-	16	123	-	127	127	בינוי ונדל"ן
1	-	-	-	-	83	88	-	86	88	מסחר
-	-	-	5	5	7	7	18	2	21	תחבורה ואחסנה
-	-	-	-	1	31	36	1	33	36	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	3	8	-	8	8	אנשים פרטיים - אחר
12	-	-	25	26	28	30	26	4	30	אחר
15	-	(4)	32	50	356	499	63	452	519	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	312	333	-	342	342	בנקים
-	-	-	-	-	-	-	-	314	314	ממשלות
15	-	(4)	32	50	668	832	63	1,108	1,175	סך הכל פעילות בחו"ל
376	27	36	337	593	22,995	28,274	606	33,088	34,310	סך הכל

1. סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות⁽²⁾, אג"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה בסך של 22,995 מיליוני ש"ח, 5,989 מיליוני ש"ח, 46 מיליוני ש"ח ו- 5,280 מיליוני ש"ח, בהתאמה.
2. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
3. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.
4. כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים כמאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
5. סיכון אשראי שדירוג האשראי שלו ליום 31.12.2016, עומד במדיניות הבנק לביצוע אשראי חדש.
6. סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של כ- 90 יום ומעלה.
7. כולל סיכון אשראי בגין הלוואות לדיור שניתנו ל"קבוצות רכישה" בסך של 91 מיליון ש"ח, וסיכון אשראי חוץ מאזני בגין לווים אלה בסך של 102 מיליון ש"ח.

נספח 2 - חשיפות למדינות זרות - על בסיס מאוחד⁽¹⁾

א. מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות

מועד הפרעון של החשיפה המאזנית		חשיפה מאזנית מעבר לגבול ⁽³⁾						
מעל שנה	עד שנה	חשיפה חוץ מאזנית ⁽²⁾	חובות פגומים	סיכון אשראי בעייתי	סך הכל	לאחרים	לבנקים	לממשלות
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
419	147	5	-	1	566	87	119	360
180	246	847 ⁽⁴⁾	-	1	426	151	191	84
599	393	852	-	2	992	238	310	444
10	2	25	-	-	12	11	1	-
257	314	817 ^{(4) (5)}	-	1	571	270	274	27
13	2	34	-	-	15	14	1	-
333	164	6	-	-	497	95	128	274
170	225	881 ⁽⁴⁾	-	1	395	166	189	40
503	389	887	-	1	892	261	317	314
13	2	27	-	-	15	15	-	-

סך כל החשיפה למדינות זרות:

• ליום 30.6.2017:

ארה"ב⁽¹⁾ 360

אחר 84

סך הכל 444

מזה LDC -

• ליום 30.6.2016:

סך הכל 27

מזה LDC⁽⁴⁾ -

• ליום 31.12.2016:

ארה"ב⁽¹⁾ 274

אחר 40

סך הכל 314

מזה LDC -

1. על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות ובטחונות נזילים. בלוח זה נכלל מידע מפורט לגבי מדינות חשיפות האשראי של הבנק בגינן עולה על 1% מסך נכסי הבנק.
2. סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה.
3. סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים, מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה וקבוצת לווים.
4. כולל חשיפה למבטחי משנה זרים בסך 797 מיליון ש"ח (30.6.2016 - 750 מיליון ש"ח; 31.12.2016 - 827 מיליון ש"ח), הנובעת מהסכמים שנחתמו בין הבנק לבין מבטחי המשנה, במסגרתם התחייבו המבטחים לשפות את הבנק בגין התממשות חשיפה לסיכונים אשראי הגלומה בערבויות "חוק מר דירות" מסוימות שהונפקו על ידי הבנק (ראה פרק 8ב'⁽⁴⁾, לעיל).
5. הוצג מחדש.

ב. מידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן עולה על 0.75% מסך נכסי הבנק

ליום 30.6.2017 לא היו בבנק חשיפות אשראי בגין מדינות זרות, ששיעורן עולה על 0.75% מכלל נכסי הבנק (אך נופלות מ-1%), (ליום 31.12.2016 - זהה; ליום 30.6.2016 הייתה בבנק חשיפת אשראי בגין מדינה זרה אחת, העומדת בקריטריונים אלה - בסך של 246 מיליון ש"ח. בנוסף הייתה לבנק חשיפה חוץ מאזנית בגין מדינה זו בסך של 6 מיליון ש"ח).

ג. מידע בדבר חשיפה מאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות

חשיפת הבנק בגין מדינות זרות עם בעיות נזילות מסתכמת ליום 30.6.2017 בסך של 3 מיליון ש"ח (30.6.2016, ו-31.12.2016 - זהה).

* חשיפת הבנק למדינות: פורטוגל, ספרד, יוון, איטליה, אירלנד וקפריסין שנכללו בתכנית הסיוע שהושקה על ידי הבנק המרכזי האירופאי וקרן המטבע הבינלאומית ליום 30.6.2017 - מסתכמת בסך 7 מיליון ש"ח (30.6.2016 - 9 מיליון ש"ח; 31.12.2016 - 6 מיליון ש"ח). בנוסף, קיימת לבנק חשיפה חוץ מאזנית בגין מדינות אלו שהסתכמה ליום 30.6.2017 בסך של 1 מיליון ש"ח (ליום 30.6.2016 וליום 31.12.2016, לא הייתה בבנק חשיפה חוץ מאזנית בגין מדינות אלו).

נספח 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית

בסכומים מדווחים

30 ביוני 2017						
עם דרישה ועד חודש 3 חודשים	מחודש ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	משנה ועד 3 שנים	מעל 3 ועד 5 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים	מעל 10 ועד 20 שנה
20,487	2,155	1,167	1,759	689	361	121
460	269	159	3	-	-	-
1	2	17	23	3	-	-
-	-	-	-	-	-	-
20,948	2,426	1,343	1,785	692	361	121
18,054	1,176	2,548	1,250	710	333	99
424	384	778	308	5	96	-
1	1	2	3	2	1	-
-	-	-	-	-	-	-
18,479	1,561	3,328	1,561	717	430	99
2,469	865	(1,985)	224	(25)	(69)	22
2,469	3,334	1,349	1,573	1,548	1,479	1,501
165	106	1,224	724	871	321	23
-	-	502	303	3	21	2
-	1	1	4	2	1	-
-	-	-	-	-	-	-
165	107	1,727	1,031	876	343	25
22	216	604	1,025	644	781	45
-	100	109	92	55	-	-
-	2	8	17	2	1	-
-	-	-	-	-	-	-
22	318	721	1,134	701	782	45
143	(211)	1,006	(103)	175	(439)	(20)
143	(68)	938	835	1,010	571	551

מטבע ישראלי לא צמוד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות התחייבויות פיננסיות*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

מטבע ישראלי צמוד למדד

נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות התחייבויות פיננסיות*
מכשירים פיננסיים נגזרים (למעט אופציות)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
סה"כ שווי הוגן

מכשירים פיננסיים, נטו

החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר
החשיפה המצטברת במגזר

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל התחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- כלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי הוגן בגין המכשיר הפיננסי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי הוגן בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי הוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שנגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

31 בדצמבר 2016			30 ביוני 2016							
משך חיים ממוצע אפקטיבי שנים	שיעור תשואה פנימי אחוזים	סך הכל שווי הוגן מיליוני ש"ח אחוזים	משך חיים ממוצע אפקטיבי שנים	שיעור תשואה פנימי אחוזים	סך הכל שווי הוגן מיליוני ש"ח אחוזים	משך חיים ממוצע אפקטיבי שנים	שיעור תשואה פנימי אחוזים	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל 20 שנה
0.54	3.32	25,690	0.45	3.22	24,687	0.51	3.38	26,832	73	20
0.29		428	0.20		448	0.20		891	-	-
-		53	-		64	-		46	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**0.53		26,171	**0.44		25,199	**0.50		27,769	73	20
0.45	0.20	23,490	0.47	0.19	21,842	0.47	0.18	24,170	-	-
1.08		1,458	0.84		2,280	1.11		1,995	-	-
-		13	-		16	-		10	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**0.49		24,961	**0.50		24,138	**0.52		26,175	-	-
								1,594	73	20
		1,210			1,061				1,594	1,521
2.56	1.20	3,737	2.73	1.08	3,624	2.42	1.46	3,450	2	14
1.80		532	1.36		829	1.31		831	-	-
-		13	-		15	-		9	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**2.46		4,282	**2.47		4,468	**2.20		4,290	2	14
3.24	0.38	3,389	3.27	0.22	3,557	3.18	0.47	3,337	-	-
2.13		265	3.51		166	1.45		356	-	-
-		35	-		36	-		30	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**3.13		3,689	**3.25		3,759	**2.99		3,723	-	-
								567	2	14
		593			709				567	565

הערות ספציפיות:

* למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ושווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
 ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.

נספח 3 - החשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית (המשך)

בסכומים מדווחים

30 ביוני 2017						
עם דרישה ועד חודש 3	מחודש ועד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	משנה ועד 3 שנים	מעל 3 ועד 5 שנים	מעל 5 ועד 10 שנים	מעל 10 ועד 20 שנה
מיליוני ש"ח						
מטבע חוץ***						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים*						
757	106	104	484	329	254	-
690	682	483	66	34	-	-
1	-	26	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
1,448	788	613	550	363	254	-
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות התחייבויות פיננסיות*						
1,947	257	329	16	6	13	1
577	203	386	38	27	188	2
1	1	34	5	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
2,525	461	749	59	33	201	3
מכשירים פיננסיים, נטו						
(1,077)	327	(136)	491	330	53	(3)
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר						
(1,077)	(750)	(886)	(395)	(65)	(12)	(15)
החשיפה המצטברת במגזר						
חשיפה כוללת לשינויים בשיעורי הריבית						
נכסים פיננסיים, סכומים לקבל בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים ונכסים פיננסיים מורכבים נכסים פיננסיים****						
21,409	2,367	2,495	2,967	1,889	936	144
1,150	951	1,144	372	37	21	2
2	3	44	27	5	1	-
-	-	-	-	-	-	-
22,561	3,321	3,683	3,366	1,931	958	146
התחייבויות פיננסיות, סכומים לשלם בגין מכשירים נגזרים ובגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים והתחייבויות פיננסיות מורכבות התחייבויות פיננסיות*						
20,023	1,649	3,481	2,291	1,360	1,127	145
1,001	687	1,273	438	87	284	2
2	4	44	25	4	2	-
-	-	-	-	-	-	-
21,026	2,340	4,798	2,754	1,451	1,413	147
מכשירים פיננסיים, נטו						
1,535	981	(1,115)	612	480	(455)	(1)
החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית במגזר						
1,535	2,516	1,401	2,013	2,493	2,038	2,037
החשיפה המצטברת במגזר						

הערות כלליות:

- פירוט נוסף על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית בכל מגזר של הנכסים הפיננסיים ושל ההתחייבויות הפיננסיות, לפי סעיפי המאזן השונים, יימסרו לכל מבקש.
- בלוח זה, הנתונים לפי תקופות מייצגים את הערך הנוכחי של זרמי המזומנים העתידיים של כל מכשיר פיננסי, כשהם מהווים לפי שיעורי הריבית שמנכים אותם אל השווי ההוגן בגין המכשיר הפיננסי.
- שיעור תשואה פנימי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים הצפויים ממכשיר פיננסי אל השווי ההוגן בגינו.
- משך חיים ממוצע אפקטיבי של קבוצת מכשירים פיננסיים מהווה קירוב לשינוי באחוזים בשווי ההוגן של קבוצת המכשירים הפיננסיים שנגרם כתוצאה משינוי קטן (גידול בשיעור של 0.1%) בשיעור התשואה הפנימי של כל אחד מהמכשירים הפיננסיים.

31 בדצמבר 2016			30 ביוני 2016							
משך חיים ממוצע אפקטיבי שנים	שיעור תשואה פנימי אחוזים	סך הכל שווי הוגן מיליוני ש"ח	משך חיים ממוצע אפקטיבי שנים	שיעור תשואה פנימי אחוזים	סך הכל שווי הוגן מיליוני ש"ח	משך חיים ממוצע אפקטיבי שנים	שיעור תשואה פנימי אחוזים	סך הכל שווי הוגן	ללא תקופת פרעון	מעל 20 שנה
1.94	2.00	2,002	1.45	1.91	1,813	2.07	2.04	2,034	-	-
0.43		1,943	0.37		2,461	0.37		1,955	-	-
-		1	-		2	-		27	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**1.20		3,946	**0.83		4,276	**1.23		4,016	-	-
0.17	0.69	2,720	0.16	0.46	2,867	0.15	0.80	2,569	-	-
1.80		1,232	2.12		1,391	1.21		1,421	-	-
-		16	-		28	-		41	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**0.67		3,968	**0.80		4,286	**0.52		4,031	-	-
								(15)	-	-
		(22)			(10)				(15)	(15)
0.87	2.98	31,442	0.79	2.88	30,137	0.81	3.09	32,330	89	34
0.66		2,903	0.57		3,738	0.54		3,677	-	-
-		67	-		81	-		82	-	-
-		-	-		-	-		-	-	-
**0.85		34,412	**0.76		33,956	**0.78		36,089	89	34
0.74	0.27	29,599	0.79	0.22	28,266	0.74	0.26	30,076	-	-
1.47		2,955	1.42		3,837	1.18		3,772	-	-
-		64	-		80	-		81	-	-
-		19	-		18	-		19	19	-
**0.81		32,637	**0.86		32,201	**0.79		33,948	19	-
								2,141	70	34
		1,775			1,755			2,141	2,141	2,071

הערות ספציפיות:

- * למעט יתרות מאזניות של מכשירים פיננסיים נגזרים, שווי הוגן של מכשירים פיננסיים מורכבים.
- ** ממוצע משוקלל לפי שווי הוגן של משך החיים הממוצע האפקטיבי.
- *** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- **** כולל מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
- ***** כולל אופציות של מניות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".
- ***** כולל התחייבויות לא כספיות המוצגות בטור "ללא תקופת פרעון".

הצהרה (Certification)

אני, יהושע בורשטיין, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2017 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
    - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

1. כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

הצהרה (Certification)

אני, אבי רישפן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") לרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2017 (להלן: "הדוח").
  2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
  3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים ברווח הכולל, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
  4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי⁽¹⁾ ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי⁽¹⁾, וכן:
    - א. קבענו בקרות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקרות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח.
    - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
    - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
    - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
  5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
    - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
    - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

1. כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון והנהלה".

אבי רישפן

סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי

14 באוגוסט, 2017

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ וחברות בנות שלו (להלן - "הבנק"), הכולל את המאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 ביוני 2017 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, השינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך.

הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ("Israeli GAAP") ל"דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבירורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניוודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בכיקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל ("Israeli GAAP") ל"דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

זיו האפט

רואי חשבון

סומך חייקין

רואי חשבון

14 באוגוסט, 2017

תמצית דוחות רווח והפסד מאוחדים

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ביאור	
	2016	2017	2016	2017		
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)		
1,057 ⁽¹⁾	509	592	278	322	2	הכנסות ריבית
124	51	95	50	66	2	הוצאות ריבית
933	458	497	228	256		הכנסות ריבית, נטו
36	14	55	19	23	6,15	הוצאות בגין הפסדי אשראי
897	444	442	209	233		הכנסות ריבית, נטו, לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
						הכנסות שאינן מריבית
36	5	(2)	3	(4)	3	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
304	148	154	75	78		עמלות
9	8	5	7	-		הכנסות אחרות
349	161	157	85	74		סך כל הכנסות שאינן מריבית
						הוצאות תפעוליות ואחרות
581	289	284	142	140	9	משכורות והוצאות נלוות
154	78	79	39	39		אחזקה ופחת בניינים וציוד
175	87	84	44	42		הוצאות אחרות
910	454	447	225	221		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
336	151	152	69	86		רווח לפני מיסים
145 ⁽¹⁾	62	58	24	32		הפרשה למיסים על הרווח
191	89	94	45	54		רווח לאחר מיסים
2	1	1	-	-		חלק הבנק ברווחים של חברות כלולות, לאחר מיסים
193	90	95	45	54		רווח נקי
1.55	0.72	0.76	0.36	0.43	8	רווח למניה (באלפי שקלים חדשים) • מניה בת 0.1 שקלים חדשים - ערך נקוב:

אבי רישן

סמנכ"ל בכיר, חשבונאי ראשי

יהושע בורשטיין

המנהל הכללי

יאיר אבידן

יו"ר הדירקטוריון

1. סווג מחדש בגין היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מיסים על ההכנסה" - ראה ביאור 1/ה1).

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 14 באוגוסט, 2017.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוח מאוחד על הרווח הכולל

בסכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		ביאור
	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
193	90	95	45	54	רווח נקי
					רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מסים: 4
(37)	2	15	4	5	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי השווי ההוגן, נטו
(40)	(34)	9	(11)	(1)	התאמת ההתחייבויות בגין הטבות לעובדים, נטו ⁽¹⁾
(77)	(32)	24	(7)	4	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים
25	11	(9)	3	(2)	השפעת המס המתייחס
(52)	(21)	15	(4)	2	רווח (הפסד) כולל אחר לאחר השפעת המס
141	69	110	41	56	סך הכל הרווח הכולל

1. מהווה בעיקר, התאמות לאומדנים אקטואריים בגין הפרשות לפיצויי פרישה והטבות לאחר סיום העסקה וכן הפחתת סכומים שנרשמו בתקופות קודמות ברווח כולל אחר.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזנים מאוחדים

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2016	30 ביוני 2016	30 ביוני 2017	ביאור	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)		
נכסים				
3,422	4,338	3,122		מזמנים ופקדונות בבנקים
6,002	4,227	5,613	5	ניירות ערך ⁽¹⁾⁽²⁾
22,349	21,859	23,584	6,15	אשראי לציבור
(348)	(351)	(342)	6,15	הפרשה להפסדי אשראי
22,001	21,508	23,242		אשראי לציבור, נטו
9	8	5		השקעה בחברות מוחזקות
358	356	361		בניינים וציוד
26	22	31	12	נכסים בגין מכשירים נגזרים
346	355	382		נכסים אחרים
32,164	30,814	32,756		סך הכל נכסים
התחייבויות והון				
27,199	25,815	27,798	7	פקדונות הציבור
259	386	145		פקדונות מבנקים
149	156	144		פקדונות הממשלה
926	920	923		אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
79	122	131	12	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,308	1,243	1,261		התחייבויות אחרות ⁽³⁾
29,920	28,642	30,402		סך הכל התחייבויות
2,244	2,172	2,354	8	הון
32,164	30,814	32,756		סך הכל התחייבויות והון

1. היתרה כוללת ניירות ערך ששועבדו למלווים בסך 370 מיליוני ש"ח (30.6.2016 - 372 מיליוני ש"ח; 31.12.2016 - 369 מיליוני ש"ח).
  2. היתרה כוללת ניירות ערך המוצגים לפי השווי ההוגן בסך 5,336 מיליוני ש"ח (30.6.2016 - 3,918 מיליוני ש"ח; 31.12.2016 - 5,693 מיליוני ש"ח).
  3. היתרה כוללת הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים בסך 27 מיליוני ש"ח (30.6.2016 - 34 מיליוני ש"ח; 31.12.2016 - 28 מיליוני ש"ח).
- הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על השינויים בהון

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017						
(לא מבוקר)						
סך הכל הון	יתרת רווח	רווח כולל אחר מצטבר	סך הכל הון וקרנות הון	קרנות הון	הון מניות נפרע	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,298	2,179	(84)	203	152	51	יתרה לתחילת התקופה
54	54	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
2	-	2	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס
2,354	2,233	(82)	203	152	51	יתרה לסוף התקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016						
(לא מבוקר)						
סך הכל הון	יתרת רווח	רווח כולל אחר מצטבר	סך הכל הון וקרנות הון	קרנות הון	הון מניות נפרע	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
2,131	1,990	(62)	203	152	51	יתרה לתחילת התקופה
45	45	-	-	-	-	רווח נקי לתקופה
(4)	-	(4)	-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס
2,172	2,035	(66)	203	152	51	יתרה לסוף התקופה

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות על השינויים בהון (המשך)

בסכומים מדווחים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017

(לא מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(97)	2,138	2,244
-	-	-	-	95	95
-	-	-	15	-	15
51	152	203	(82)	2,233	2,354

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
רווח נקי לתקופה
רווח כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס
יתרה לסוף התקופה

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016

(לא מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(45)	1,945	2,103
-	-	-	-	90	90
-	-	-	(21)	-	(21)
51	152	203	(66)	2,035	2,172

יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
רווח נקי לתקופה
הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס
יתרה לסוף התקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

(מבוקר)					
הון מניות נפרע	קרנות הון	סך הכל הון וקרנות הון	רווח כולל אחר מצטבר	יתרת רווח	סך הכל הון
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
51	152	203	(45)	1,945	2,103
-	-	-	-	193	193
-	-	-	(52)	-	(52)
51	152	203	(97)	2,138	2,244

יתרה לתחילת השנה
רווח נקי לשנה
הפסד כולל אחר, נטו, לאחר השפעת המס
יתרה לסוף השנה

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי מזומנים - מאוחדים

(במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016 (מבוקר)	2016 (לא מבוקר)	2017 (לא מבוקר)	2016 (לא מבוקר)	
193	90	95	45	54	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
					רווח נקי לתקופה
342*	153	339	59	132	התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת (נספח א')
535	243	434	104	186	סך הכל
					שינוי נטו בנכסים שוטפים -
254	235	41	240	5	פקדונות בבנקים
(1,732)*	(1,158)	(1,352)	(625)	(574)	אשראי לציבור
5	9	(5)	(3)	(10)	נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	1	3	-	(1)	ניירות ערך למסחר
2	2	(18)	65	4	נכסים אחרים
(1,471)	(911)	(1,331)	(323)	(576)	סך הכל שינוי בנכסים שוטפים
					שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות -
1,811	427	599	209	176	פקדונות מהציבור
(200)	(73)	(114)	10	(82)	פקדונות מבנקים
(2)	5	(5)	(3)	(4)	פקדונות הממשלה
(43)	-	52	(20)	30	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
44	(5)	(62)	(24)	(4)	התחייבויות אחרות
1,610	354	470	172	116	סך הכל שינוי בהתחייבויות שוטפות
674	(314)	(427)	(47)	(274)	מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת
					תזרימי מזומנים לפעילות השקעה
(4,980)	(2,231)	(553)	(1,443)	(166)	רכישת ניירות ערך זמינים למכירה
1,330	1,171	331	634	214	תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה
761	13	391	9	391	תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה
-	-	27	-	27	תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון
(80)	(50)	(33)	(32)	(13)	רכישת בניינים וציוד
17	17	6	11	-	תמורה ממימוש בניינים וציוד
-	-	5	-	5	דיבידנד שהתקבל מחברה כלולה
(2,952)	(1,080)	174	(821)	458	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) השקעה
					תזרימי מזומנים לפעילות מימון
253	253	-	-	-	הנפקת אגרות חוב
(26)	(17)	(23)	(12)	(12)	פרעון כתבי התחייבות נדחים
227	236	(23)	(12)	(12)	מזומנים, נטו, מפעילות (לפעילות) מימון
(2,051)	(1,158)	(276)	(880)	172	גידול (קטון) במזומנים
(18)	(4)	(23)	4	(6)	השפעת השינויים בשער החליפין על יתרת המזומנים
5,407	5,407	3,338	5,121	2,873	יתרת מזומנים לתחילת התקופה
3,338	4,245	3,039	4,245	3,039	יתרת המזומנים לסוף התקופה

* הוצג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות על תזרימי מזומנים - מאוחדים (המשך)

בסכומים מדווחים (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
נספח א'					
התאמות הדרושות כדי להציג את המזומנים מפעילות שוטפת					
(2)	(1)	(1)	-	-	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברות מוחזקות
56	28	29	14	15	פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)
*146	71	108	47	48	הוצאות בגין הפסדי אשראי
40	21	165	(10)	46	הפסד (רווח) וריבית, נטו מניירות ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפדיון
-	-	1	-	1	רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר
(8)	(8)	(4)	(7)	-	רווח ממימוש בניינים וציוד
18	(5)	(27)	(8)	(11)	מסים נדחים, נטו
47	31	25	15	13	גידול בהפרשות לזכויות עובדים
27	12	20	12	14	התאמת ערך של אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
18	4	23	(4)	6	הפרשי שער שנזקפו על יתרת המזומנים
342	153	339	59	132	סך הכל התאמות לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
נספח ב'					
פעולות שלא במזומן					
4	4	5	4	5	• רכישת בניינים וציוד
242	232	39	237	2	• השאלת ניירות ערך (החזר ניירות ערך שהושאלו)
נספח ג'					
מידע על ריבית ומיסים שהתקבלו (שולמו)					
1,121	541	667	278	311	• ריבית שהתקבלה
(114)	(66)	(64)	(35)	(33)	• ריבית ששולמה
(151)	(70)	(72)	(41)	(49)	• מיסים על הכנסה ששולמו
19	-	-	-	-	• מיסים על הכנסה שהתקבלו
-	-	5	-	5	• דיבידנדים שהתקבלו

* הוצג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

(לא מבוקר)

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית

א. כללי

- (1) בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ (להלן: "הבנק") הינו תאגיד בנקאי. תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים (להלן: "הדוחות הכספיים ביניים") המאוחדים של הבנק ליום 30 ביוני 2017, כוללת את אלה של הבנק ושל החברות המוחזקות (להלן: "המאוחד"). תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים ערוכה בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי רבעוני של תאגיד בנקאי ובהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים, ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים.
- (2) דוחות הביניים הנ"ל ערוכים (בכפוף לאמור בסעיף ה' להלן), בהתבסס על כללי החשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2016. לפיכך, יש לעיין בהם יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 והביאורים המצורפים להם.
- (3) תמצית הדוחות הכספיים ביניים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 14 באוגוסט, 2017.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

תמצית הדוחות הכספיים ביניים הוכנה על פי מדרג תקני דיווח כספי, כדלקמן:

- ככלל, הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם לכללים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו (להלן: "הוראות המפקח").
- בעיקר הנושאים, הוראות המפקח מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים (שהינם פחות מהותיים), הוראות המפקח מבוססות על תקני דיווח כספיים בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).
- כאשר תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או שאינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים - נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בארצות הברית.

ג. שימוש באומדנים

עריכת תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, כרוכה בשיקול דעת, הנחות ושימוש באומדנים שהשפיעו על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות ועל הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופות הדיווח. האומדנים מבוססים על הנחות שנערכו על ידי הנהלת הבנק והן כרוכות באי ודאות או רגישות למשתנים שונים. הערכות הנהלה מבוססות על ניסיון העבר, נתונים נצפים והנחות סבירות המותאמות לנסיבות של כל אומדן. האומדנים וההנחות שבבסיסם מתעדכנים באופן שוטף, ותוצאותיהם נזקפות לדוחות הכספיים בתקופה שבה נערך העדכון. יובהר עם זאת, שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים הנ"ל, עשויה להיות שונה מההערכות שנכללו בדוחות הכספיים.

ההערכות והאומדנים ששימשו בדוחות הכספיים ביניים ליום 30.6.2017, עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים ליום 31.12.2016.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

1. אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)

בהמשך לפרסום תקן חשבונאות מס' 29 המחיל את תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים (IFRS) על ישויות הכפופות לחוק ניירות ערך, התשכ"ה - 1968 (אך אינו חל על תאגידים בנקאיים שדוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו), פרסם בנק ישראל ביום 7 ביוני 2009 מסמך, הכולל מתווה לאימוץ תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בדיווחים הכספיים של התאגידים הבנקאיים בישראל. המתווה עורך אבחנה בין תקני דיווח הנוגעים לנושאים הנמצאים בליבת העסק הבנקאי, לבין תקני דיווח אחרים, כדלקמן:

א. תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים שאינם נוגעים בנושאים הקשורים לליבת העסק הבנקאי יאומצו בהדרגה בשנים 2012-2011 (ומרביתם אכן יושמו בשנים 2013 - 2011). לפרטים נוספים באשר להחלטת בנק ישראל לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא זה - ראה סעיף ב' להלן.

ב. תאריך היעד ליישום תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים בנושאים הנוגעים לליבת העסק הבנקאי, היה אמור להיקבע, על ידי בנק ישראל בהתאם להתקדמות "תהליך ההתכנסות" - בין גוף התקינה הבינלאומית וגוף התקינה בארה"ב.

ממידע שהתקבל בבנק ישראל עולה כי "תהליך ההתכנסות" נעצר בשלב זה, וטרם נקבע מועד לאימוץ התקינה הבינלאומית בארה"ב, אם בכלל.

לאור האמור לעיל, ולאור היתרונות המשמעותיים שרואה בנק ישראל באימוץ התקינה החשבונאית האמריקאית, הפיץ בנק ישראל ביום 27 בינואר 2014, טיוטת מזכר לדיון, הכוללת מתווה לאימוץ כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, על ידי התאגידים הבנקאיים בישראל.

עד כה טרם פורסמה הוראה מחייבת בעניין זה, וטרם נקבע מועד ליישום מתווה זה.

2. אימוץ תקני חשבונאות אמריקאיים מסוימים

בהמשך למתווה שהופץ על ידי בנק ישראל ביום 24 בינואר 2014 (ראה סעיף ב'1 לעיל), פרסם בנק ישראל ביום 13 באוקטובר 2016, תיקון להוראות הדיווח לציבור, במסגרתו נדרשו התאגידים הבנקאיים לאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:

- נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו.
- רכוש קבוע וירידה ערך רכוש קבוע, נדל"ן להשקעה.
- רווח למניה.
- תזרים מזומנים.
- דיווח לתקופת ביניים.
- היוון עלויות ריבית.
- מדידה וגילוי של ערבוביות.

הנחיות המדידה והגילוי בנושאים שנכללו בתיקון להוראה, ייכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2018. הבנק לומד את הכללים החדשים ונערך ליישומם במועד שנקבע לכניסתם לתוקף.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ד. מידע לגבי השפעה של תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

3. תיקון להנחיות בנק ישראל בנושא: "חובות פגומים סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי"

ביום 20 בפברואר 2017 פרסם בנק ישראל, במסגרת "קובץ שאלות ותשובות", הבהרות לעניין סיווג חובות בעייתיים. בהתאם להבהרות אלו, נדרשו התאגידים הבנקאיים להביא בחשבון, בעת קביעת הסיווג של חובות בעייתיים, גם את חוזקו של "מקור החזר הראשוני" של החייב.

"מקור החזר הראשוני" - הוגדר על ידי בנק ישראל כ"מקור מזומנים יציב לאורך זמן, אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב, ואשר חייב להיות מופרד, במפורש או במהות, לכיסוי החוב. ככלל, כדי שמקור החזר יוכר כ"מקור החזר ראשוני", על הבנק להראות שהחייב צפוי להפיק, בהסתברות גבוהה, תוך פרק זמן סביר, תזרים מזומנים מתאים מפעילות עסקית נמשכת, אשר ישמש לפרעון התשלומים הנדרשים, באופן מלא, במועד שנקבע בהסכם".

ההבהרות שנקבעו בתיקון להנחיות, כאמור, נכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2017. הבנק בוחן את השלכות הכללים שנכללו בתיקון להנחיות על סיווג החובות הבעייתיים בבנק.

4. תיקון להוראות ניהול בנקאי מס' 314 ו-315

בביאור 1(7) בדוחות הכספיים ליום 31.12.2016 נכלל מידע באשר להוראות בנק ישראל בנושא: "הפסדי אשראי" והמדיניות החשבונאית שיושמה על ידי הבנק בנושא זה. במסגרת הוראות אלו נדרשו התאגידים הבנקאיים להמשיך ולחשב את סכומי הפרשה הנוספת והכללית כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקן 315, ולוודא שהפרשות אלו אינן עולות על סכומי הפרשות להפסדי אשראי "על בסיס קבוצתי", כהגדרתן בהוראות בנק ישראל.

ביום 10 ביולי 2017 פרסם בנק ישראל תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקן מס' 314 ו-315, במסגרתן בוטלה הדרישה לחשב "הפרשה כללית" ו"הפרשה נוספת להפסדי אשראי".

עם זאת, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול במסגרת הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, מרכיב בגין הפרשה להפסדי אשראי עבור אשראי שניתן ואין לגביו דוחות כספיים מעודכנים.

התיקונים להוראות ייכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2018. הבנק לומד את התיקונים שנכללו בהוראות ונערך ליישומן במועד שנקבע. עם זאת, להערכת הבנק ליישום התיקונים להוראות, כאמור, לא צפויות להיות השלכות מהותיות על הפרשות להפסדי אשראי בבנק.

ה. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדוח

1. תיקון הוראות הדיווח לציבור באשר לדיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מיסים על ההכנסה"

התיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא זה, פורסם על ידי בנק ישראל ביום 22 באוקטובר, 2015. בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראה, נדרשו התאגידים הבנקאיים ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה, לרבות כללי המדידה והגילוי שנכללו בתקני החשבונאות והדיווח בארה"ב - החל מיום 1.1.2017.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שישומו לראשונה בתקופת הדוח (המשך)

1. תיקון הוראות הדיווח לציבור באשר לדיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מיסים על ההכנסה" (המשך)

בעדכון להוראות שפורסם ביום 13 באוקטובר 2016, נכללו מספר שינויים ובכללם:

- הכנסות והוצאות ריבית בגין מיסים על ההכנסה יסווגו לסעיף "מיסים על ההכנסה".
- קנסות לרשויות המס יסווגו לסעיף "מיסים על ההכנסה".
- השפעת שינויים בשיעור המס על המיסים הנדחים תיזקף לדוח הרווח והפסד - גם בגין הפרשי עייתי שהוכרו מחוץ לרווח והפסד.
- הפרשים זמניים בגין תקופות שקדמו לכניסת ההנחיות לתוקף (ביום 1.1.2017), יטופלו בהתאם להוראות ששררו עד ליום 31.12.2016.

הבנק יישם את ההנחיות החדשות שנכללו בתיקון להוראה, במועד שנקבע לכניסתן לתוקף, בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בנושא זה וסיווג מחדש את נתוני ההשוואה על פי ההנחיות שנכללו בהוראה. הפרשים זמניים בגין תקופות קודמות טופלו בהתאם לכללים ששררו עד ליום 31.12.2016. ליישום כללי החשבונאות החדשים לא היו השלכות מהותיות על הדוחות הכספיים.

2. תיקון להוראות הדיווח לציבור באשר לדיווח לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מטבע חוץ"

התיקון להוראות הדיווח לציבור בנושא זה פורסם על ידי בנק ישראל ביום 21 במרס, 2016. בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא זה, לרבות כללי המדידה והגילוי שנכללים בתקני החשבונאות והדיווח בארה"ב - החל מיום 1 בינואר 2017, בכפוף להוראות מעבר שנקבעו בהוראה, כמפורט להלן:

על פי כללי המדידה הנהוגים בארה"ב בנושא זה, נזקפים הפרשי שער בגין ניירות ערך זמינים למכירה במטבע חוץ - לסעיף "רווח כולל אחר" במסגרת ההון העצמי (במקום לדוח הרווח והפסד כמתחייב מההוראות הקודמות של המפקח על הבנקים).

במטרה לאפשר לתאגידים הבנקאיים ללמוד את ההשלכות הנובעות מהשינויים בכללי המדידה כאמור, ולהיערך ליישומם, נכללו בתיקון להוראה הנחיות מעבר, במסגרתן נדחה מועד הכניסה לתוקף של מרכיב זה בכללי המדידה החדשים, עד ליום 1.1.2019. (להלן: "תקופת הביניים"). לפיכך, החל מהמועד שנקבע לכניסתן לתוקף של ההנחיות החדשות (1.1.2017), ועד לתום תקופת הביניים, ימשיכו התאגידים הבנקאיים לזקוף הפרשי שער בגין ניירות ערך זמינים למכירה - לרווח והפסד.

הבנק יישם את כללי המדידה החדשים, לרבות ההקלות שנקבעו בתקופת המעבר, במועד כניסתם לתוקף. ליישום כללי החשבונאות החדשים, לא הייתה השלכה מהותית על הדוחות הכספיים, בתקופת הביניים.

ביאור 1 - מדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מידע לגבי תקני חשבונאות חדשים והוראות המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה בתקופת הדוח (המשך)

3. תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין, בנושא: "דרישות ההון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים"

בעקבות עדכון המלצות "ועדת באזל", בנושא: דרישות הון בגין חשיפות לצדדים נגדיים מרכזיים שפורסם בחודש יולי 2012, פרסם בנק ישראל ביום 22 באוקטובר 2015 וביום 1 ביוני 2016, תיקון להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 203 ו-204, במסגרתו נקבעו הנחיות חדשות המתייחסות להגדרת "צדדים נגדיים מרכזיים" ומשקל הסיכון שייקבע עבורם, כדלקמן:

- "צד מרכזי כשיר" הוגדר כישות בעלת היתר לפעול כצד נגדי מרכזי על ידי רגולטור (או מפקח), לגבי מוצרים ספציפיים המוצעים על ידו.
- החשיפה ל"צדדים מרכזיים כשירים", תשוקלל בשיעור של 2% (במקום 0% בעבר).
- החשיפה לסכומים שהועברו ל"קרן הסיכונים" תשוקלל בשיעור של 1250%.
- למרות האמור לעיל, דרישת ההון הכוללת, בנושא זה, לא תעלה על 20% מסך החשיפה ל"צד המרכזי הכשיר".

בהמשך להוראות אלו פרסם בנק ישראל ביום 28 בדצמבר 2016 הנחיה, המתירה לבנק לחשב את סכום החשיפה בגין פעילות הלוקחות בבורסת המעו"ף ב"גישת התרחישים".

בנוסף, פירסם בנק ישראל ביום 2 ביולי 2017 הנחיה, המתירה לתאגידי הבנקאיים לסווג את מסלקת הבורסה ומסלקת המעו"ף כ"צדדים מרכזיים נגדיים כשירים".

ההנחיות שנכללו בהוראות נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2017 ויושמו על ידי הבנק במועד זה.

יישום ההנחיות שנכללו בהוראה לא השפיע מהותית על יחס ההון העצמי של הבנק.

1. סיווג מחדש

בעקבות החלטה לביצוע רה-ארגון בחטיבה לבנקאות מסחרית שהתקבלה ביום 29.11.2016 (ראה פרק 8א'3) בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016), פוצלה פעילות האגף העסקי בחטיבה, בין שני אגפים מסחריים, החל מיום 1 בינואר 2017.

לאור האמור לעיל, מוצגת הפעילות של שני אגפים אלו, החל מיום 1 בינואר 2017, בביאור על תוצאות הבנק בחתך מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה, במסגרת מגזר "בנקאות מסחרית" (לפרטים נוספים ראה ביאור 14 להלן).

נתוני ההשוואה לתקופות שקדמו ליום 1 בינואר 2017, סווגו בהתאם.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים הסתיימו ביום 30 ביוני		
2016	2017	2016	2017	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
א. הכנסות ריבית				
הכנסות ריבית מנכסים				
488	554	260	293	מאשראי לציבור
2	1	1	1	מפקדונות בבנק ישראל וממזמנים
4	5	4	4	מפקדונות בבנקים
15	32	13	24	מאגרות חוב (ראה ג' להלן)
<u>509</u>	<u>592</u>	<u>278</u>	<u>322</u>	<u>סך כל הכנסות הריבית</u>
ב. הוצאות ריבית				
הוצאות ריבית על התחייבויות				
(39)	(73)	(39)	(51)	על פקדונות הציבור
(1)	(1)	-	(1)	על פקדונות הממשלה
-	-	-	-	על פקדונות מבנקים
(11)	(21)	(11)	(14)	על אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
<u>(51)</u>	<u>(95)</u>	<u>(50)</u>	<u>(66)</u>	<u>סך כל הוצאות הריבית</u>
<u>458</u>	<u>497</u>	<u>228</u>	<u>256</u>	<u>סך הכנסות הריבית, נטו</u>
ג. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב				
5	5	3	3	מוחזקות לפדיון
10	27	10	21	זמינות למכירה
-	-	-	-	למסחר
<u>15</u>	<u>32</u>	<u>13</u>	<u>24</u>	<u>סך הכל הכנסות ריבית מאגרות חוב</u>

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
2016	2017	2016	2017	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר				
הכנסות (הוצאות) נטו				
(29)	(49)	9	(19)	בגין מכשירים נגזרים ALM ⁽¹⁾
26	5	6	3	רווחים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
(2)	-	(1)	-	הפסדים ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה
9	42	(12)	12	הפרשי שער, נטו
4	(2)	2	(4)	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר^{(2),(3)}				
הכנסות, נטו, בגין מכשירים נגזרים אחרים				
1	1	1	1	הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו
-	(1)	-	(1)	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילות למטרות מסחר
1	-	1	-	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית
5	(2)	3	(4)	

1. מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

2. כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.

3. למידע נוסף לגבי הכנסות ריבית מהשקעה באגרות חוב למסחר - ראה ביאור 2.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2017			
(לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
(84)	(95)	11	יתרה לתחילת התקופה
2	(1)	3	שינויים נטו
(82)	(96)	14	יתרה לסוף התקופה
לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2016			
(לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
(62)	(88)	26	יתרה לתחילת התקופה
(4)	(7)	3	שינויים נטו
(66)	(95)	29	יתרה לסוף התקופה
לשישה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2017			
(לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
(97)	(101)	4	יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
15	5	10	שינויים נטו
(82)	(96)	14	יתרה לסוף התקופה
לשישה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2016			
(לא מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
(45)	(72)	27	יתרה לתחילת התקופה (מבוקר)
(21)	(23)	2	שינויים נטו
(66)	(95)	29	יתרה לסוף התקופה
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			
(מבוקר)			
התאמות בגין			
סך הכל	הטבות לעובדים	ניירות ערך ⁽¹⁾	
(45)	(72)	27	יתרה לתחילת השנה
(52)	(29)	(23)	שינויים נטו
(97)	(101)	4	יתרה לסוף השנה

1. התאמות בגין ניירות ערך זמינים למכירה לפי השווי ההוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל מצטבר אחר, לפני השפעת המס ואחריו

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017

(לא מבוקר)		
אחרי מס	השפעת המס	לפני מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
		התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
5	(3)	8
		- רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(2)	1	(3)
		- רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾
3	(2)	5
		השינוי בגין התאמת ניירות ערך, נטו
		הטבות לעובדים:
(2)	1	(3)
		- הפסד אקטוארי לתקופה
1	(1)	2
		- הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾
(1)	-	(1)
		השינוי בגין התאמת הטבות לעובדים, נטו
2	(2)	4
		שינוי, נטו, לתקופה

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016

(לא מבוקר)		
אחרי מס	השפעת המס	לפני מס
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
		התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
6	(3)	9
		- רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
(3)	2	(5)
		- רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾
3	(1)	4
		השינוי בגין התאמת ניירות ערך, נטו
		הטבות לעובדים:
(9)	4	(13)
		- הפסד אקטוארי לתקופה
2	-	2
		- הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾
(7)	4	(11)
		השינוי בגין התאמת הטבות לעובדים, נטו
(4)	3	(7)
		שינוי, נטו, לתקופה

1. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" - ראה ביאור 3.

2. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלות" - ראה ביאור 9.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 4 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל מצטבר אחר, לפני השפעת המס ואחריו (במיליוני ש"ח) (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017		
(לא מבוקר)		
אחרי מס	השפעת המס	לפני מס
20	(7)	13
(5)	2	(3)
15	(5)	10
5	(2)	3
4	(2)	2
9	(4)	5
24	(9)	15

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
 - רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾
 השינוי בגין התאמת ניירות ערך, נטו

הטבות לעובדים:
 - רווח אקטוארי לתקופה
 - הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾
 השינוי בגין התאמת הטבות לעובדים, נטו

שינוי, נטו, לתקופה

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016		
(לא מבוקר)		
אחרי מס	השפעת המס	לפני מס
26	(9)	17
(24)	9	(15)
2	-	2
(38)	12	(26)
4	(1)	3
(34)	11	(23)
(32)	11	(21)

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
 - רווחים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾
 השינוי בגין התאמת ניירות ערך, נטו

הטבות לעובדים:
 - הפסד אקטוארי לתקופה
 - הפסדים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾
 השינוי בגין התאמת הטבות לעובדים, נטו

שינוי, נטו, לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016		
(מבוקר)		
אחרי מס	השפעת המס	לפני מס
(9)	3	(6)
(28)	11	(17)
(37)	14	(23)
(65)	18	(47)
25	(7)	18
(40)	11	(29)
(77)	25	(52)

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:
 - הפסדים, נטו, שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן
 - רווחים שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽¹⁾
 השינוי בגין התאמת ניירות ערך, נטו

הטבות לעובדים:
 - הפסד אקטוארי לתקופה
 - הפסד שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד⁽²⁾
 השינוי בגין התאמת הטבות לעובדים, נטו

שינוי, נטו, לשנה

1. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית" - ראה ביאור 3.

2. נכלל בדוח הרווח והפסד בסעיף משכורת והוצאות נלוות - ראה ביאור 9.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 5 - ניירות ערך

30 ביוני 2017				
(לא מבוקר)				
הערך במאזן מיליוני ש"ח	עלות מופחתת* מיליוני ש"ח	התאמות לשווי הוגן		שווי הוגן** מיליוני ש"ח
		רווחים מיליוני ש"ח	הפסדים מיליוני ש"ח	
אגרות חוב מוחזקות לפדיון⁽¹⁾				
202	202	22	-	224
17	17	-	-	17
55	55	3	-	58
274	274	25	-	299
סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון				
ניירות ערך זמינים למכירה				
4,727	4,715	16	4	4,727
426	425	2	1	426
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
164	157	7	-	164
-	-	-	-	-
5,317	5,297	25	5	5,317
14	12	2	-	14
5,331	5,309	27 ⁽⁴⁾	5 ⁽⁵⁾⁽⁴⁾	5,331
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה				
ניירות ערך למסחר				
2	2	-	-	2
4	4	-	-	4
2	2	-	-	2
8	8	-	-	8
5,638	5,591	52	5	5,638
סך הכל ניירות ערך				

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 3 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין ההוגן.

הערות:

- לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 2 ו-3.
- הסעף כולל יתרה בסך 11 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
- כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 13 מיליון ש"ח.
- כלולים ברווח כולל אחר בסעף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
- שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות החוב. אגרות החוב שבגינן נרשמו הפסדים אלו נמצאות ב"פוזיציות הפסד" מתחת לשנה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

30 ביוני 2016					
(לא מבוקר)					
התאמות לשווי הוגן					
הערך במאזן	עלות מופחתת*	רווחים	הפסדים	שווי הוגן**	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
אגרות חוב מוחזקות לפדיון⁽¹⁾					
204	204	28	-	232	- של ממשלת ישראל
19	19	1	-	20	- של ממשלות זרות
83	83	5	-	88	- של מוסדות פיננסיים בישראל
306	306	34	-	340	סך הכל אגרות חוב מוחזקות לפדיון
ניירות ערך זמינים למכירה					
3,664	3,633	31	-	3,664	אגרות חוב ⁽¹⁾ - של ממשלת ישראל
8	8	-	-	8	- של ממשלות זרות
225	215	10	-	225	- של אחרים - בישראל ⁽³⁾
3,897	3,856	41	-	3,897	
13	11	2	-	13	מניות ⁽²⁾
3,910	3,867	43 ^{(3), (4)}	-	3,910	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר					
1	1	-	-	1	אגרות חוב ⁽¹⁾ - של מוסדות פיננסיים זרים
8	8	-	-	8	- של אחרים - בישראל
2	2	-	-	2	- זרים
11	11	-	-	11	סך הכל ניירות ערך למסחר
4,227	4,184	77	-	4,261	סך הכל ניירות ערך

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 3 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין הוגן.

הערות:

- לגבי תוצאות הפעילות בגין השקעה באגרות חוב - ראה ביאורים 2 ו-3.
- הסעיף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
- כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 13 מיליון ש"ח.
- כלולים ברווח כולל אחר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 5 - ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
התאמות לשווי הוגן				
הערך במאזן	עלות מופחתת ¹	רווחים	הפסדים	שווי הוגן ^{**}
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
אגרות חוב מוחזקות לפדיון				
204	204	24	-	228
19	19	-	-	19
83	83	3	-	86
306	306	27	-	333
ניירות ערך זמינים למכירה				
5,171	5,174	7	10	5,171
295	296	-	1	295
205	197	8	-	205
5,671	5,667	15	11	5,671
13	11	2	-	13
5,684	5,678	17 ⁽³⁾	11 ⁽⁴⁾⁽³⁾	5,684
ניירות ערך למסחר				
2	2	-	-	2
8	8	-	-	8
2	2	-	-	2
12	12	-	-	12
6,002	5,996	44	11	6,029

* במניות - עלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - במידת הצורך.

** נתוני השווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים. כן כוללים נתוני השווי הוגן בתיק הזמין למכירה - מניות בסך 3 מיליון ש"ח, שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי העלות, בניכוי הפרשה לירידת ערך - שעל פי הערכת ההנהלה אינה עולה על שוויין הוגן.

הערות:

1. כולל אגרות חוב פגומות שאינן צוברות הכנסות ריבית בסך 13 מיליון ש"ח.
2. הסעף כולל יתרה בסך 10 מיליון ש"ח, בגין החזקה בשיעור של 14.8% בחברת א.י. אמריקה ישראל בע"מ.
3. כלולים ברווח כולל אחר בסעף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בניכוי השפעת המס.
4. שיעור ההפסד מהתאמות לשווי הוגן, אינו עולה על 20% מהעלות המופחתת של אגרות חוב. אגרות החוב שבניגן נרשמו הפסדים אלו נמצאות ב"פוזיציית הפסד" מתחת לשנה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי:

ליום 30 ביוני 2017						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
פרטי						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	אחר	לדיוור	מסחרי	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
13,039	678	12,361	42	-	12,319	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ : שנבדקו על בסיס פרטני
4,034	-	4,034	-	3,970	64	שנבדקו על בסיס קבוצתי: - לפי עומק פיגור
7,189	-	7,189	4,163	-	3,026	- אחר
24,262	678	23,584	4,205	3,970	15,409	סך הכל חובות ⁽¹⁾
חובות פגומים:						
114	-	114	18	-	96	- בארגון מחדש
126	-	126	2	-	124	- אחרים
240	-	240	20	-	220	סך הכל חובות פגומים
חובות בעייתיים אחרים:						
67	-	67	15	37	15	- בפיגור של 90 יום ומעלה
160	-	160	17	30	113	- אחרים
227	-	227	32	67	128	סך הכל חובות בעייתיים אחרים
467	-	467	52	67	348	סך הכל חובות בעייתיים
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ :						
216	-	216	1	-	215	שנבדקו על בסיס פרטני
3	-	3	-	3	-	שנבדקו על בסיס קבוצתי: - לפי עומק פיגור
123	-	123	59	14	50	- אחר
342	-	342	60	17	265	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי ⁽¹⁾
46	-	46	-	-	46	* מזה - בגין חובות פגומים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך):

30 ביוני 2016						פרטי	מסחרי מיליוני ש"ח	לדיוור מיליוני ש"ח	אחר מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל מיליוני ש"ח
(לא מבוקר)												
אשראי לציבור												
סך הכל												
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :												
12,433	605	11,828	(2)52	-	(2)11,776	שנבדקו על בסיס פרטי						
שנבדקו על בסיס קבוצתי:												
3,639	-	3,639	-	3,527	112	- לפי עומק פיגור						
6,392	-	6,392	(2)3,708	-	(2)2,684	- אחר						
22,464	605	21,859	3,760	3,527	14,572	סך הכל חובות ⁽¹⁾						
חובות פגומים:												
126	-	126	18	-	108	- בארגון מחדש						
207	-	207	2	-	205	- אחרים						
333	-	333	20	-	313	סך הכל חובות פגומים						
חובות בעייתיים אחרים:												
51	-	51	14	24	13	- בפיקור של 90 יום ומעלה						
234	-	234	15	34	185	- אחרים						
285	-	285	29	58	198	סך הכל חובות בעייתיים אחרים						
618	-	618	49	58	511	סך הכל חובות בעייתיים						
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ :												
234	-	234	(2)1	-	(2)233	שנבדקו על בסיס פרטי						
שנבדקו על בסיס קבוצתי:												
4	-	4	-	4	-	- לפי עומק פיגור						
113	-	113	(2)53	13	(2)47	- אחר						
351	-	351	54	17	280	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי						
75	-	75	-	-	75	* מזה - בגין חובות פגומים						

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות, אשראי לציבור ויתרת הפרשה להפסדי אשראי (המשך):

ליום 31 בדצמבר 2016					
(מבוקר)					
אשראי לציבור					
פרטי					
מסחרי	לדיוור	אחר	סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ :					
11,751	-	40	11,791	646	12,437
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
91	3,744	-	3,835	-	3,835
- לפי עומק פיגור					
2,829	-	3,894	6,723	-	6,723
- אחר					
14,671	3,744	3,934	22,349	646	22,995
סך הכל חובות ⁽¹⁾					
חובות פגומים:					
104	-	18	122	-	122
- בארגון מחדש					
199	-	1	200	-	200
- אחרים					
303	-	19	322	-	322
סך הכל חובות פגומים					
חובות בעייתיים אחרים:					
14	34	15	63	-	63
- בפיגור 90 יום ומעלה					
115	29	18	162	-	162
- אחרים					
129	63	33	225	-	225
סך הכל חובות בעייתיים אחרים					
432	63	52	547	-	547
סך הכל חובות בעייתיים					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ :					
227	-	1	228	-	228
שנבדקו על בסיס פרטני					
שנבדקו על בסיס קבוצתי:					
-	4	-	4	-	4
- לפי עומק פיגור					
47	13	56	116	-	116
- אחר					
274	17	57	348	-	348
סך הכל הפרשה להפסדי אשראי					
77	-	-	77	-	77
* מזה - בגין חובות פגומים					

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017						יתרת הפרשה לתחילת התקופה
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיר		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
373	-	373	60	17	296	
23	-	23	3	-	20	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(52)	-	(52)	(12)	-	(40)	מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
25	-	25	11	-	14	מחיקות חשבונאיות, נטו
(27)	-	(27)	(1)	-	(26)	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
369	-	369	62	17	290	
27	-	27	2	-	25	* מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016						יתרת הפרשה לתחילת התקופה
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיר		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
368	1	367	55	16	296	
19	(1)	20	2	1	17	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(30)	-	(30)	(15)	-	(15)	מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
28	-	28	14	-	14	מחיקות חשבונאיות, נטו
(2)	-	(2)	(1)	-	(1)	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
385	-	385	56	17	312	
34	-	34	2	-	32	* מזה בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 6 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי: (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיור		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
376	-	376	59	17	300	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
55	-	55	7	1	47	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(115)	-	(115)	(29)	(1)	(85)	מחיקות חשבונאיות
53	-	53	25	-	28	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(62)	-	(62)	(4)	(1)	(57)	מחיקות חשבונאיות, נטו
369	-	369	62	17	290	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
27	-	27	2	-	25	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות מיליוני ש"ח	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיור		
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
367	1	366	55	16	295	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
14	(1)	15	(1)	1	15	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(53)	-	(53)	(26)	-	(27)	מחיקות חשבונאיות
57	-	57	28	-	29	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
4	-	4	2	-	2	מחיקות חשבונאיות, נטו
385	-	385	56	17	312	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
34	-	34	2	-	32	* מזה - בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 7 - פקדונות הציבור

א. ההרכב* (במיליוני ש"ח):

31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	סוג הפקדון
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
5,776	5,382	5,997	פקדונות לפי דרישה - אינם נושאי ריבית
2,128	2,013	2,555	- נושאי ריבית
7,904	7,395	8,552	סך הכל לפי דרישה
19,295	18,420	19,246	פקדונות לזמן קצוב
27,199	25,815	27,798	סך הכל פקדונות הציבור

ב. התפלגות בחתך מפקידים: (במיליוני ש"ח):

31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	סוג המפקיד
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
11,929	11,791	12,256	אנשים פרטיים
4,115	4,557	3,726	גופים מוסדיים
11,155	9,467	11,816	תאגידים ואחרים
27,199	25,815	27,798	סך הכל פקדונות הציבור

ג. התפלגות הפקדונות לפי גודל הפקדון של מפקיד

31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	מדרגות הפקדון (במיליוני ש"ח):	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	מ	עד
11,421	11,235	11,893	-	1
6,609	6,386	6,647	1	10
2,539	2,810	2,463	10	100
3,742	3,398	3,510	100	500
2,888	1,986	3,285	מעל 500	-
27,199	25,815	27,798	סך הכל	

* הפקדונות גויסו מהציבור בישראל.

ביאור 8 - הון

בביאור 22 בדוחות הכספיים ליום 31.12.2016, נמסר מידע באשר להרכב הון המניות בבנק. עד למועד זה הורכב הון המניות המונפק והנפרע של הבנק משלושה סוגי מניות, כדלקמן:

שקלים חדשים

6,222	- מניות רגילות א' בנות 0.1 שקל חדש
6,205	- מניות רגילות ב' בנות 0.1 שקל חדש
16	- מניות רגילות בנות 0.01 שקל חדש
12,443	סך הכל

ביום 27 באפריל 2017, החליטה האסיפה הכללית של הבנק על שינוי תקנון ההתאגדות של הבנק, במסגרתו אוחדו שלושת סוגי המניות, לסוג מניות אחד - מניות רגילות בנות 0.1 שקל חדש. לאחר איחוד סוגי המניות כאמור, מסתכם ההון המונפק והנפרע של הבנק בסך של 12,443 ש"ח ומורכב מ- 124,430 מניות רגילות בנות 0.1 שקל חדש כל אחת. בעקבות האמור לעיל, חושבו מחדש בתקופת הדוח נתוני ההשוואה המתייחסים לרווח למניה, במטרה להתאים את נתוני הרווח למניה בתקופות הקודמות למספר המניות העדכני.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - הטבות לעובדים

א. פירוט ההתחייבויות לעובדים בחתך סוגי הטבות ונכסי התוכניות בגינם:

31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
573	573	583	התחייבות לתשלום פיצויי פרישה
(190)	(228)	(192)	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
383	345	391	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית
-	81	-	התחייבות לתשלום "מענקי ותק"
28	33	32	התחייבות לתשלום ימי חופשה
7	7	7	התחייבות בגין ימי מחלה שלא נוצלו
47	50	46	התחייבות לתשלום הטבות לאחר סיום העסקה
465	516	476	עודף התחייבות לתשלום הטבות לעובדים
-	-	-	נכלל בנכסים אחרים
465	516	476	נכלל בהתחייבויות אחרות
465	516	476	סך הכל

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (התחייבות לתשלום "פיצויי פרישה", והתחייבות לתשלום הטבות מסוימות לאחר סיום העסקה):

1. מחויבויות ומצב המימון:

(א) שינויים בהתחייבויות בגין הטבה מוגדרת:

עבודה לפיצויי פרישה					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביולי	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביולי		
2016	2016	2017	2016	2017	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
574	537	573	555	574	יתרה לתחילת התקופה
5	9	10	4	5	עלות השירות
5	8	9	4	5	עלות הריבית
4	29	-	11	4	הפסד אקטוארי
588	583	592	574	588	סך הכל הצטברויות
(5)	(10)	(9)	(1)	(5)	הטבות ששולמו
583	573	583	573	583	יתרה לסוף התקופה

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (המשך):

(א) שינויים בהתחייבויות בגין הטבה מוגדרת: (המשך)

הטבות לגמלאים לאחר פרישה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
44	44	47	48	47	יתרה לתחילת התקופה
1	1	-	1	-	עלות השירות
2	1	1	-	-	עלות הריבית
1	4	(2)	1	(1)	הפסד (רווח) אקטוארי
48	50	46	50	46	סך הכל הצטברויות
(1)	-	-	-	-	הטבות ששולמו
47	50	46	50	46	יתרה לסוף התקופה

(ב) שינויים בשווי ההוגן של נכסי התוכנית:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
233	233	190	224	192	יתרה לתחילת התקופה
8	5	3	3	2	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
(6)	(5)	3	(1)	-	רווח (הפסד) אקטוארי
11	5	5	3	3	הפקדות לתוכנית
246	238	201	229	197	
(56)	(10)	(9)	(1)	(5)	הטבות ששולמו
190	228	192	228	192	יתרה לסוף התקופה

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (המשך):

(ג) נתונים מאזניים (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			
31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
383	345	391	נכלל בסעיף התחייבויות אחרות
573	573	583	התחייבות בגין הטבה חזויה
(190)	(228)	(192)	שווי הוגן של נכסי התכנית
383	345	391	הטבה חזויה, נטו

הטבות לגמלאים, לאחר פרישה*			
31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
47	50	46	נכלל בסעיף התחייבויות אחרות

* המחויבות בגין הטבות לגמלאים מהווה "מחויבות בגין הטבה מצטברת".

(ד) נתונים שנזקפו לרווח כולל אחר מצטבר, לפני השפעת המס (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה			
31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
-	-	-	נכסים ליום היישום לראשונה
142	132	135	הפסד אקטוארי נטו
142	132	135	סך הכל

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
-	-	-	נכסים ליום היישום לראשונה
12	16	10	הפסד אקטוארי נטו
12	16	10	סך הכל

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (המשך):

(ה) עודף התחייבות על נכסי תוכנית (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה, נטו			
31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
573	573	583	מחויבות בגין הטבה חזויה
(190)	(228)	(192)	שווי הוגן של נכסי תוכנית בגינה
383	345	391	מחויבות נטו

2. נתונים תוצאתיים

(א) רכיבי עלות ושינויים בהתחייבויות ובנכסים שנזקפו לרווח והפסד:

עתודה לפיצויי פרישה, נטו					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
17	9	10	4	5	עלות השירות
17	8	9	4	5	עלות הריבית
34	17	19	8	10	
(8)	(5)	(3)	(3)	(2)	תשואה חזויה על נכסי התוכנית
					הפחתת סכומים שלא הוכרו בעבר:
8	4	4	2	2	הפסד אקטוארי, נטו
16	-	-	-	-	הפסדים מצמצומים סילוקים והטבות מיוחדות בגין פרישה
50	16	20	7	10	סך עלות ההטבה, נטו
8	4	4	3	2	הוצאות בגין תוכנית להפקדה מוגדרת
58	20	24	10	12	סך הכל הוצאה לתקופה

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

2. נתונים תוצאתיים (המשך)

(א) רכיבי עלות ושינויים בהתחייבויות ובנכסים שנזקפו לרווח והפסד (המשך):

הטבות לגמלאים לאחר פרישה					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2016	2017	2016	2016	2017	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
-	1	1	-	1	עלות השירות
-	1	1	-	2	עלות הריבית
-	1	2	1	3	
-	-	-	-	1	הפחתת סכומים שלא הוכרו בעבר:
-	-	-	-	1	הפסד אקטוארי, נטו
-	1	2	1	4	סך הכל עלות ההטבה

(ב) שינויים בהתחייבויות ובנכסים שנזקפו לרווח כולל אחר לפני השפעת המס:

עתודה לפיצויי פרישה, נטו					
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2016	2017	2016	2016	2017	
(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
4	12	34	(3)	64	הפסד (רווח) אקטוארי שוטף, נטו
(2)	(2)	(4)	(4)	(8)	הפחתת הפסד אקטוארי
2	10	30	(7)	56	סך הכל שינויים שוטפים
-	-	-	-	(16)	הפחתת הפסד אקטוארי בגין סילוק
2	10	30	(7)	40	סך הכל נזקף לרווח כולל אחר
10	7	16	20	50	עלות ההטבה, נטו
12	17	46	13	90	סך הכל חוכר בעלות ההטבה וברווח כולל אחר

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

2. נתונים תוצאתיים (המשך)

(ב) שינויים בהתחייבויות ונכסים שנזקפו לרווח כולל אחר לפני השפעת המס (המשך):

הטבות לגמלאים לאחר פרישה					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		
	2016	2017	2016	2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1	4	(2)	1	(1)	הפסד (רווח) אקטוארי שוטף, נטו
(1)	-	-	-	-	הפחתת הפסד אקטוארי
-	4	(2)	1	(1)	סך הכל שינויים שוטפים
-	-	-	-	-	הפחתת הפסד אקטוארי בגין סילוק
-	4	(2)	1	(1)	סך הכל נזקף לרווח כולל אחר
4	2	1	1	-	עלות ההטבה, נטו
4	6	(1)	2	(1)	סך הכל הוכר בעלות ההטבה וברווח כולל אחר

(ג) אומדנים באשר לסכומים שנכללו ברווח כולל אחר מצטבר, שצפוי שיופחתו וייזקפו לדוח הרווח והפסד בשנת 2017⁽¹⁾ לפני השפעת המס:

אומדן לשנת 2017 ⁽¹⁾		
(לא מבוקר)		
הטבות לגמלאים לאחר פרישה	עתודה לפיצויי פרישה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
1	4	הפסד אקטוארי, נטו
-	-	עלות שירות קודם
1	4	סך הכל

1. הנתונים מתייחסים לתקופה שמיום 1 ביולי 2017 ועד 31 בדצמבר 2017.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות ומבחני רגישות

(1) הנחות ששימשו בחישוב ההתחייבויות לתשלום הטבות (באחוזים):

31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
1.6 - 2.2	1.3 - 2.0	1.6 - 2.3	שיעור ההיוון
2.0	2.0	2.0	שיעור עליית המדד
4.3	4.3	4.3	שיעור הגידול בתגמול
0.0 - 23.5	0.0 - 23.5	0.0 - 23.5	שיעור עזיבה

(2) הנחות ששימשו בחישוב עלויות השכר (באחוזים):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2016	2016	2017	2016
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
1.3 - 2.5	1.4 - 2.5	1.6 - 2.3	1.4 - 2.1
3.8	3.8	2.9	3.8
4.3	4.3	4.3	4.3

שיעור ההיוון
תשואה חזויה על נכסי התוכנית
שיעור הגידול בתגמול

(3) השפעת השינוי בנקודת אחוז אחת על ההפרשות בגין התחייבויות לתשלום הטבות (במיליוני ש"ח):

עתודה לפיצויי פרישה			
גידול בנקודת האחוז			
31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
(64)	(63)	(67)	שינוי בשיעור ההיוון
64	70	67	שינוי בשיעור המדד / תגמול
31	21	32	שינוי בשיעור העזיבה

עתודה לפיצויי פרישה			
קיטון בנקודת האחוז			
31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
64	63	67	שינוי בשיעור ההיוון
(64)	(70)	(67)	שינוי בשיעור המדד / תגמול
(31)	(21)	(32)	שינוי בשיעור העזיבה

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
גידול בנקודת האחוז			
31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
(9)	(10)	(8)	שינוי בשיעור ההיוון
-	-	-	שינוי בשיעור המדד / תגמול
(1)	(1)	(1)	שינוי בשיעור העזיבה

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות ומבחני רגישות (המשך)

(ג) השפעת השינוי בנקודת אחוז אחת על ההפרשות בגין התחייבויות לתשלום הטבות (במיליוני ש"ח):

הטבות לגמלאים לאחר פרישה			
קיטון בנקודת האחוז			
31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
9	10	8	שינוי בשיעור ההיוון
-	-	-	שינוי בשיעור המדד / תגמול
1	1	1	שינוי בשיעור העזיבה

4. מידע באשר לנכסי התוכנית

(א) התפלגות השווי ההוגן בחתך רמות איכות (במיליוני ש"ח):

ליום 30 ביוני 2017				
(לא מבוקר)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
8	-	-	8	מזומנים ופקדונות בכנקים
16	-	-	16	אגרות חוב:
111	-	34	77	- ממשלתיות
51	-	13	38	- קונצרניות
6	6	-	-	מניות
192	6	47	139	אחר
				סך הכל נכסי התוכנית
ליום 30 ביוני 2016				
(לא מבוקר)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
12	-	-	12	מזומנים ופקדונות בכנקים
19	-	-	19	אגרות חוב:
132	-	38	94	- ממשלתיות
58	-	15	43	- קונצרניות
7	6	1	-	מניות
228	6	54	168	אחר
				סך הכל נכסי התוכנית
ליום 31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
סך הכל	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
16	-	-	16	מזומנים ופקדונות בכנקים
12	-	-	12	אגרות חוב:
106	-	33	73	- ממשלתיות
50	-	13	37	- קונצרניות
6	6	-	-	מניות
190	6	46	138	אחר
				סך הכל נכסי התוכנית

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 9 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. מידע באשר לתוכניות להטבה מוגדרת (המשך)

4. מידע באשר לנכסי התוכנית (המשך)

(ב) יעדי הקצאה של נכסי התוכנית לפי סוגי נכסים (באחוזים):

החלק היחסי בפועל		יעד הקצאה	
31.12.2016	30.6.2017	31.12.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
אחוזים	אחוזים	אחוזים	
9	4	5	מזומנים ופקדונות בבנקים אגרות חוב:
6	8	8	- ממשלתיות
56	58	56	- קונצרניות
26	27	28	מניות
3	3	3	אחר
100	100	100	סך הכל נכסי התוכנית

5. תזרימי מזומנים

(א) הפקדות:

הפקדות בפועל			תחזית
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר	לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביולי	2017	לשנה שתסתיים ביום 31 בדצמבר
2016	2016	2017	2017
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
11	5	5	11
הפקדות			

(ב) תשלומים עתידיים צפויים בגין הטבות:

מיליוני ש"ח	שנה
27	2017
32	2018
33	2019
33	2020
29	2021
147	2022 - 2026
419	2027 ואילך
720	סך הכל

א. הלימות הון

1. כללי

יחסי הלימות ההון מחושבים בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211 - 201, שפורסמו בשנת 2013 (להלן: "כללי באזל 3").

2. תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, בנושא: "דרישת הון נוספת"

בעקבות עליות משמעותיות שנרשמו במחירי הדיור בישראל (שלוו בגידול מואץ בהיקף ההלוואות לדיור ובמשקלן בתיק האשראי של התאגידים הבנקאיים), והגדילו להערכת בנק ישראל, את הסיכונים הגלומים בתיקי האשראי של התאגידים הבנקאיים, פרסם בנק ישראל ביום 28 בספטמבר 2014 תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329, במסגרתו נקבעה לכל אחד מהתאגידים הבנקאיים דרישת הון עצמי מינימלית נוספת (מעבר למגבלה הקיימת בשיעור של 9%), בשיעור המהווה 1% מהיקף תיק ההלוואות לדיור של כל אחד מהתאגידים הבנקאיים. דרישת ההון העצמי הנוספת נכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2015, ויושמה בהדרגה במשך שמונה רבעונים רצופים החל מיום 1 באפריל 2015, ועד ליום 1 בינואר 2017.

ההנחיות החדשות הגדילו את דרישות ההון המינימליות של הבנק ליום 30.6.2017 בכך - 0.18% (30.6.2016 - 0.10%; 31.12.2016 - 0.16%).

3. הוראות מעבר

במסגרת "כללי באזל 3" נקבעו הוראות מעבר, המאפשרות אימוץ הדרגתי של ההנחיות - בכל הנוגע להחמרת הקריטריונים להכרה בהון, להתאמות פיקוחיות, ולאיומוץ כללי חשבונאות מסוימים, כדלקמן:

- הדרישות לניכוי "עודף מיסים נדחים" (כהגדרתן בהוראות), יופעלו בהדרגה בשנים 2017 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר"), ויאומצו במלואן החל מיום 1.1.2018. האימוץ ההדרגתי יכלול ניכוי חלק מסוים בלבד "מעודף המיסים הנדחים", והכרה בחלקו האחר כ"נכסי סיכון".
- על אף שכתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו עד ליום 31.12.2013 אינם כשירים להכרה כ"מרכיב הון פיקוחי ברובד השני", הוגדר עבור כתבי התחייבות אלה מנגנון הפחתה הדרגתי, המופעל בשנים 2014 - 2021 (להלן: "תקופת המעבר"), במסגרתו מוכרים בתקופה זו חלק מכתבי ההתחייבות הנ"ל כ"הון ברובד השני", בשיעורים הולכים ופוחתים, עד לביטולם המלא בתום תקופת המעבר.
- יתרת רווחים או הפסדים אקטואריים (כהגדרתם בהוראות המעבר), הנובעת מאיומוץ כללי החשבונאות האמריקאיים בנושא "זכויות עובדים", מיוחסת להון העצמי ברובד הראשון בהדרגה בשנים 2017 - 2014 (להלן: "תקופת המעבר"), עד להכללתה המלאה בהון הבנק בתום תקופת המעבר (1 בינואר 2018).

4. רכישת שיפוי לתיק "ערבויות המכר"

ביום 18.1.2017 חתם הבנק עם מבטחי משנה בעלי דירוג בינלאומי גבוה, על הסכם (המאריך את תוקפה של התקשרות קודמת שנחתמה בין הצדדים בשנת 2016), במסגרתו התחייבו מבטחי המשנה לשפות את הבנק בגין הפסדי אשראי עתידיים שעלולים להיגרם לו, בשל חילוט אפשרי של ערבויות שנכללו בהסכם.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

א. הלימות הון (המשך)

4. רכישת שיפוי לתיק "ערבויות המכר" (המשך)

ההסכם חל על ערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות) שמנפיק הבנק במסגרת מימון פרויקטים בתחום הבניה מכח "חוק מכר דירות" וערבויות אחרות הקשורות לפרוייקטים אלו - ויהיה בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2017. היקף הערבויות (לרבות התחייבויות למתן ערבויות), עליהן חל ההסכם, מסתכם ליום 30.6.2017 בסך של כ- 1.5 מיליארד ש"ח.

ההתחייבות לשיפוי של מבטחי המשנה, כאמור, הפחיתה את נכסי הסיכון של הבנק (בהתאם לאישור שהתקבל מבנק ישראל) ליום 30.6.2017 בסך של כ- 0.6 מיליארד ש"ח (31.12.2016 - זהה), המהווה עליה בשיעור של כ- 0.3% נקודות האחוז ביחס ההון העצמי ברובד הראשון.

5. ניכוי מההון בגין נכס מס נדחה

בהתאם להנחיות שפורסמו על ידי בנק ישראל בשנת 2016, הותר לתאגידים הבנקאיים שלא לנכות עודפי מס נדחה (כהגדרתם בהוראה), עד לגובה ההפרשות למס שכר שנכללו בהתחייבויות הבנק, ככל שלהערכת הבנק קיימת ודאות גבוהה למימוש המס הנדחה.

עודפי מס נדחה כאמור, שלא נוכו מההון, בעקבות פרסום הבהרות אלו, ישוקללו כ"נכס סיכון" בשיקלול של 250%.

יישום הנחיות אלו, הגדיל את יחס ההון העצמי של הבנק ברובד הראשון ליום 30.6.2017 בשיעור של 0.14 נקודות האחוז ואת יחס הלימות הון הכולל בשיעור של כ- 0.13 נקודות האחוז (31.12.2016 - 0.09 ו- 0.08 נקודות האחוז, בהתאמה).

6. תנודתיות ברכיבי הון

הון הבנק המשמש לחישוב יחס הלימות הון, כולל רכיבים שהשינוי בערכם נגזר, בין היתר, משינויים תקופתיים במשתני שוק, והערכות אקטואריות, כגון:

- תנודות במחירי השוק של ניירות הערך, המשמשים למדידת שוויין ההוגן של אגרות החוב בתיק הזמין למכירה - הנזקפות לרווח כולל אחר בסעיף "התאמות לשווי הוגן של ניירות ערך".
- תנודות במחירי השוק של אגרות חוב ממשלתיות והמרווח על אגרות החוב הקונצרניות באיכות גבוהה הנסחרות בארה"ב, המשמשים לחישוב שוויין ההוגן של זכויות עובדים מסוימות ונזקפות לרווח כולל אחר בסעיף: "הפרשים אקטואריים בגין זכויות עובדים".

7. יעדים

לאור דרישות ההון שנקבעו על ידי בנק ישראל במסגרת "כללי באזל", ובהוראת ניהול בנקאי תקין 329 (ראה סעיף 2 לעיל), עדכן דירקטוריון הבנק ביום 28.3.2017 את המגבלות באשר ליחסי ההון המינימליים, בבנק כדלקמן:

יחס ההון העצמי של הבנק כ"רובד הראשון", לא יפחת משיעור של 9.5% (31.12.2016 - 9.2%).

יחס הלימות הון הכולל של הבנק, לא יפחת משיעור של 13.0% (31.12.2016 - 12.7%).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

א. הלימות הון (המשך)

8. מידע כספי

31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
			(א) הון לצורך חישוב יחס ההון
2,244	2,172	2,354	הון עצמי
48	38	26	פערים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון והתאמות פיקוחיות
2,292	2,210	2,380	הון ברובד הראשון, לאחר ניכויים
627	622	575	הון ברובד השני, לאחר ניכויים
2,919	2,832	2,955	סה"כ הון כולל

(ב) יתרות משוקללות של נכסי סיכון

19,164	18,715	20,160	סיכון אשראי
22	41	60	סיכונים שוק
1,930	1,873	1,997	סיכון תפעולי
21,116	20,629	22,217	סה"כ יתרות משוקללות של נכסי סיכון

31.12.2016	30.6.2016	30.6.2017
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)
אחוזים	אחוזים	אחוזים

(ג) יחס הון לרכיבי סיכון

⁽²⁾ 10.85	10.71	⁽²⁾ 10.71	• יחס ההון העצמי ברובד הראשון לרכיבי סיכון
⁽²⁾ 13.82	13.73	⁽²⁾ 13.30	• יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
⁽¹⁾ 9.16	⁽¹⁾ 9.10	⁽¹⁾ 9.18	• יחס ההון העצמי ברובד הראשון הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
⁽¹⁾ 12.66	⁽¹⁾ 12.60	⁽¹⁾ 12.68	• יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. יחסי הלימות ההון המינימליים של הבנק נקבעו בשיעור של 9.0% (עבור יחס ההון העצמי ברובד הראשון), ו-12.5% (עבור יחס הלימות ההון הכולל) - בהתאם להנחיות שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 201. על אף האמור לעיל, בהתאם להנחיות שנכללו בתיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 329 (ראה סעיף 2 לעיל), הועלתה דרישת ההון המינימלית המתאימת לבנק, ליום 30.6.2017 בשיעור של 0.18% (30.6.2016 - 0.10%; 31.12.2016 - 0.16%).

2. הנתון כולל התאמות בגין תוכנית התייעלות - בהתאם להנחיות שפרסם בנק ישראל ביום 12.1.2016 (ראה ביאור 23א' (8) בדוחות ליום 31.12.2016).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

א. הלימות הון (המשך)

8. מידע כספי (המשך) (במיליוני ש"ח)

31.12.2016 (מבוקר)	30.6.2016 (לא מבוקר)	30.6.2017 (לא מבוקר)	
			(ד) רכיבי הון לצורך חישוב יחס ההון
			(1) הון ברובד הראשון
2,244	2,172	2,354	• ההון העצמי
41	42	19	• הבדלים בין ההון העצמי להון ברובד הראשון
2,285	2,214	2,373	סה"כ הון ברובד הראשון לפני התאמות פיקוחיות
-	-	-	• התאמות פיקוחיות:
			- מיסים נדחים לקבל
(2)	(2)	(2)	- השקעה בהון תאגידיים פיננסיים שלא אוחדו
(1)	(2)	(1)	- התאמות פיקוחיות אחרות
(3)	(4)	(3)	סך הכל התאמות פיקוחיות לפני התאמות בגין תוכנית התייעלות
10	-	10	התאמות בגין תוכנית התייעלות
7	(4)	7	סך הכל התאמות פיקוחיות
2,292	2,210	2,380	סך הכל הון ברובד הראשון
			(2) הון ברובד השני
388	388	323	• מכשירים פיקוחיים
239	234	252	• הפרשות וקרנות הון
627	622	575	הון ברובד השני לפני ניכויים
-	-	-	ניכויים מההון ברובד השני
627	622	575	סך הכל הון ברובד השני
2,919	2,832	2,955	הון כולל כשיר
31.12.2016 (מבוקר) %	30.6.2016 (לא מבוקר) %	30.6.2017 (לא מבוקר) %	
			(ה) השפעת הוראת המעבר על יחס הלימות הון ברובד הראשון
10.60	10.49	10.58	• יחס ההון ברובד הראשון - לפני השפעת הוראות מעבר ולפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות
0.20	0.22	0.09	• השפעת הוראות המעבר ⁽¹⁾
10.80	10.71	10.67	יחס ההון ברובד הראשון - לפני השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות
0.05	-	0.04	השפעת ההתאמות בגין תוכנית התייעלות
10.85	10.71	10.71	יחס ההון העצמי ברובד הראשון

1. כולל השלכות הנובעות מיישום כללי החשבונאות החדשים בנושא: "זכויות עובדים", שנכנסו לתוקף החל מיום-1.1.2015.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 10 - הלימות הון, נזילות ומינוף (המשך)

ב. יחס כיסוי הנזילות

בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין (מס' 221), בנושא יחס כיסוי הנזילות נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים "יחס כיסוי נזילות" (המוגדר כיחס שבין "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", לסך תזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום) - שלא יפחת מ- 100%. בהוראה נקבעו כללים הן באשר ל: "מלאי הנכסים הנזילים האיכותיים", והן באשר לתזרים המזומנים היוצא, נטו, בתקופה עתידית של 30 יום, כדלקמן:

- **מלאי נכסים נזילים איכותיים** - כולל נכסים נזילים איכותיים מאוד ("רמה 1"), לרבות: מזומנים בקופות, פקדונות בבנק ישראל וניירות ערך של ממשלת ישראל, ונכסים נזילים איכותיים אחרים ("רמה 2") - בעיקר: ניירות ערך בדירוג איכות גבוה.
- **תזרים מזומנים יוצא בתקופה של 30 יום** - מוגדר כתזרים המזומנים היוצא הצפוי, בתרחיש קיצון מוגדר בתקופה עתידית של 30 יום, לרבות תזרימים יוצאים צפויים בגין פיקדונות קמעונאיים, פקדונות מתאגידים לא פיננסיים, ותאגידים פיננסיים (והנחת "שיעורי מחזור" שונים עבור כל אחד מסוגי הפקדונות).

עם זאת, נכללו בהוראה כללי מעבר, שאיפשרו לתאגידים הבנקאיים לקיים בתקופת מעבר (החל מיום 1.4.2015 ועד 31.12.2016), יחסי כיסוי נזילות מינימליים נמוכים יותר, כמפורט להלן. תוקף ההקלות שנקבעו בהוראות המעבר כאמור, פג ביום 1.1.2017.

לרבעון שהסתיים ביום	לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביולי		שיעורי הנזילות (אחוזים)
31.12.2016	2016	2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
142.1	127.4 ⁽²⁾	155.4	• יחס כיסוי הנזילות
80.0 ⁽¹⁾	80.0 ⁽¹⁾	100.0 ⁽¹⁾	• יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. בשנת 2016 - 80%; החל מיום 1.1.2017 - 100%.
2. הוצג מחדש.

ג. יחס המינוף

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראת ניהול בנקאי תקין (מס' 218) בנושא: "יחס המינוף", הוגדר יחס זה, כיחס שבין "מדידת ההון", לבין "מדידת החשיפה", כדלקמן:

- **"מדידת ההון"** - הוגדרה כ"הון העצמי ברובד הראשון", לרבות השלכות הנובעות מיישום הוראות המעבר.
- **"מדידת החשיפה"** - הוגדרה כצירוף החשיפות הבאות: "חשיפה מאזנית" (הנכסים שנכללו בדוחות הכספיים), "חשיפה בגין נגזרים", "חשיפה לעסקאות מימון ניירות ערך", ו"חשיפה בגין פריטים חוץ מאזניים".

בהתאם להנחיות שנכללו בהוראה נדרשו התאגידים הבנקאיים לקיים יחס מינוף שלא יפחת מ- 5% החל מיום 1 בינואר 2018, לכל המאוחר. להלן נתונים לגבי מרכיבי יחס המינוף בבנק:

31 בדצמבר 2016	30 ביולי 2016	30 ביולי 2017	מרכיבי התחשיב (במיליוני ש"ח)
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
2,292	2,210	2,380	• ההון העצמי, ברובד הראשון
34,901	33,481	35,486	• סך החשיפות
אחוזים	אחוזים	אחוזים	שיעורי המינוף (באחוזים)
6.6	6.6	6.7	• יחס המינוף
5.0 ⁽¹⁾	5.0 ⁽¹⁾	5.0 ⁽¹⁾	• יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

1. החל מיום 1 בינואר, 2018.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

מידע באשר למכשירים פיננסיים חוץ מאזניים נכלל בביאור 15 ג' להלן.

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

(1) קיימות התחייבויות והתקשרויות אחרות לתאריך המאזן כדלקמן: (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2016	30 ביוני 2016	30 ביוני 2017	
(מבוקר)	(לא מבוקר)	(לא מבוקר)	
25	24	23	התקשרות להשקעה בכנינים וציוד
292	300	283	חוזי שכירות לזמן ארוך
			להלן פירוט דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות:
30	30	30	שנה ראשונה
29	29	30	שנה שניה
29	29	29	שנה שלישית
29	28	28	שנה רביעית
27	27	26	שנה חמישית
148	157	140	שנה שישית ואילך
292	300	283	סך הכל

(2) בנוסף לאמור לעיל, חלק מסניפי הבנק נמצאים במבנים השכורים בשכירות מוגנת דמי השכירות לתשלום בשנה הקרובה, מסתכמים בכ- 1 מיליון ש"ח (30 ביוני 2016, ו- 31 בדצמבר 2016 - זהה).

(3) לבנק התקשרויות להשקעה בארבע קרנות הון סיכון פעילות. ההתחייבות העתידית המכסימלית של הבנק להשקעה בקרנות אלו, מעבר להשקעה שבוצעה עד ליום המאזן, מסתכמת בכ- 2 מיליון ש"ח (30 ביוני 2016, ו- 31 בדצמבר 2016 - זהה).

(4) מידע לגבי תביעות שהוגשו כנגד הבנק

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי התובענות, לרבות הבקשות לאישור התביעות הייצוגיות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החבות שתיגרם לבנק כתוצאה מהתובענות האמורות.

סכום החשיפה המירבי הנוסף - בשל כלל התובענות שהוגשו נגד הבנק, כאמור לעיל, בנושאים שונים, שהתממשותן אפשרית - מסתכם ליום 30 ביוני 2017, בסך של כ- 34 מיליון ש"ח (30.6.2016 - 33 מיליון ש"ח; 31.12.2016 - 32 מיליון ש"ח).

להלן פירוט של התובענות המשמעותיות שהוגשו כנגד הבנק:

(א) ביום 2 במרס 2014 הוגשה כנגד הבנק וארבעה בנקים נוספים תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי אחד מלקוחות הבנק וארבעה תובעים נוספים (המהווים לקוחות של יתר הבנקים הנתבעים), שפעילותם הבנקאית כללה, בין היתר, המרת מטבע חוץ לשקלים (ולחיפך), באמצעות מכירה ורכישת מטבע חוץ.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

(4) מידע לגבי תביעות שהוגשו כנגד הבנק (המשך)

(א) תביעה מיום 2 במרס 2014 (המשך)

לטענת התובעים שערי החליפין המשמשים את הבנקים הנתבעים למכירה (או רכישת) מטבע חוץ ללקוחותיהם, שונים משערי החליפין השוררים בשוק הבינבנקאי. הרווח הנגזר לבנקים הנתבעים בגין דפוס פעולה זה, מהווה לדעת התובעים, "עמלת הפרשי שער" שאינה כלולה בתעריפוני הבנקים הנתבעים, בניגוד לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981 ובניגוד לכללי הבנקאות (גילוי נאות ומסירת מסמכים), התשנ"ב - 1992.

בנוסף, רכישת מטבע חוץ (או מכירתו), כאמור, כרוכה בתשלום "עמלת חליפין". לטענת התובעים, התעריף שנקבע בגין עמלה זו, זהה בכל הבנקים הנתבעים, ומהווה לפיכך, "הסדר כובל" אסור. סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה ללקוח, מוערך על ידו בכ- 800 ש"ח והסכום הכולל הנקוב בבקשה לאישור התביעה כייצוגית כנגד כל חמשת הבנקים הנתבעים מוערך על ידי התובעים בכ- 2.07 מיליארד ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

(ב) ביום 5 בינואר 2014 הוגשה כנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית על ידי אחד מלקוחותיו, עקב נזקים שנגרמו לו, לטענתו, בשל סכומי ריבית "עודפים" שנזקפו לחובתו בגין יתרות החובה בחשבון העובר ושכ שלו.

לטענת הלקוח, בשנים האחרונות העלה הבנק מספר פעמים את שיעורי ריבית החובה בחשבון, עוד לפני שפג תוקף מסגרת האשראי בחשבון ומבלי שחלה הרעה במצבו העסקי.

לדעת הלקוח, מתכונת פעולה זו סותרת את מערכת ההסכמים שנחתמה בינו לבין הבנק ועומדת בניגוד לפסיקות משפטיות מחייבות ולהוראות בנק ישראל. לפיכך, מבקש הלקוח להשיב לו את חיוכי הריבית "העודפים", בגין התקופות שמיום העלאת הריבית ועד למועד פקיעת תוקף מסגרת האשראי.

סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה ללקוח, מוערך על ידו בכ- 400 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית, המייצג לטענת התובע את העלות העודפת שנגרמה לכלל לקוחות הבנק, בנושא זה, מסתכם להערכתו בכ- 139 מיליון ש"ח, בתוספת ריבית והפרשי הצמדה.

(ג) ביום 23 בדצמבר 2015 הוגשה כנגד החברה האם וכנגד הבנק תביעה ובקשה לאשרה כתובענה ייצוגית, על ידי לקוח של החברה האם, שחויב על ידי החברה האם, במספר מקרים בעמלה עבור שירות "משלוח הודעות", בגין התראות שנשלחו אליו בנוגע לחריגות ממסגרת האשראי שנרשמו בחשבון.

לטענת התובע, חשבונו חויב על ידי החברה האם בעמלה בגין שירות זה, למרות שבפועל לא חרג כלל ממסגרת האשראי שהוקצתה לו בחשבון העובר ושכ.

בנוסף, לטענת התובע, משלוח ההודעה וגביית העמלה בגינה, נובעים מדפוס פעולה אוטומטי שגוי שמתקיים לכאורה בחברה האם. הבנק צורף לכתב התביעה, למרות שהתובע אינו לקוח של הבנק, מכיוון שמערכות התפעול בבנק, מבוססות על מערכת המחשב המרכזית של החברה האם. לפיכך, הניח התובע, שדפוס הפעולה השגוי (לטענתו) הנוהג בחברה האם, מתקיים לכאורה גם בבנק.

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

(4) מידע לגבי תביעות שהוגשו כנגד הבנק (המשך)

(ג) תביעה מיום 23 בדצמבר 2015 (המשך)

סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה לתובע, מוערך על ידו ב- 272 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה הייצוגית, המשקף את הנזק הכולל שנגרם, לכאורה, ללקוחות שני הבנקים, בגין דפוס פעולה נטען זה, מוערך על ידי התובע בכ- 61 מיליון ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

(ד) ביום 17.8.2016 הוגשה כנגד הבנק ותשעה בנקים נוספים (להלן: "הבנקים הנתבעים"), תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, על ידי עמותה המבקשת לייצג את לקוחות הבנקים הנתבעים בגין נזקים שנגרמו להם בשל עמלות עודפות, לכאורה, שנגבו מהם על ידי הבנקים הנתבעים (התביעה התקבלה בבנק ביום 1.11.2016).

לטענת התובעת, הבנקים הנתבעים נוהגים לגבות מלקוחות שאינם מוגדרים כ"עסק קטן" כמשמעותו ב"כללי הבנקאי (שירות ללקוח) (עמלות) התשס"ח - 2008" (להלן: "כללי הבנקאות"), עמלות שונות החורגות מהתעריפים שנקבעו ב"תעריפון" שפורסם ב"כללי הבנקאות", מכיוון שלדעת התובע ה"תעריפון המלא" שפורסם ב"כללי הבנקאות", חל על כלל לקוחות הבנקים (ולא רק על "אנשים פרטיים" ו"עסקים קטנים").

להערכת התובעת, סכומי העמלות העודפים, לכאורה, ששילמו לקוחות הבנקים הנתבעים, בגין דפוס פעולה נטען זה, מסתכמים בכ- 1 מיליארד ש"ח (הבקשה לאישור התובענה הייצוגית, אינה נוקבת בחלקו של הבנק מסכום התביעה הכולל).

(ה) ביום 30 במרס 2017 הוגשה כנגד הבנק וכנגד גורמים אחרים (להלן: "הנתבעים הנוספים", כמפורט להלן), תביעה על ידי לקוח לשעבר של הבנק, שקיבל בעבר אשראי לצורך רכישת מקרקעין. לאחר שהלקוח לא עמד בהתחייבותיו כלפי הבנק, מימש הבנק את בטוחות המקרקעין ששועבדה לטובתו בגין האשראי שניתן.

לטענת הלקוח נפלו פגמים רבים הן בהתנהלות הבנק כלפיו והן בפעולות שנערכו על ידי כונס הנכסים שמונה מטעם הבנק והשמאי שהעריך את שווי המקרקעין לבקשת כונס הנכסים ("הנתבעים הנוספים"). לפיכך, הבטוחה מומשה בסכום הנופל משמעותית משווייה ההוגן.

סכום הנזק שנגרם לטענת התובע, בגין התנהלות כל הנתבעים, מוערך על ידו בכ- 40 מיליון ש"ח (כתב התביעה אינו נוקב בחלקו של הבנק בסכום התביעה הכולל).

(5) להלן פרטים בקשר לתובענות מהותיות שהוגשו כנגד הבנק, שלא ניתן להעריך, בשלב זה, את סיכוייהן:

(א) ביום 4 בינואר 2017 הוגשה כנגד הבנק ושני בנקים נוספים (להלן: "הבנקים הנתבעים"), תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית, על ידי מספר לקוחות של הבנקים הנתבעים, בשל נזקים שנגרמו להם, לטענתם - הנובעים מדפוס פעולה שגוי, לכאורה, במסגרתו נוהגים הבנקים הנתבעים לחייב את חשבונות לקוחותיהם בריבית פיגורים בתדירות גבוהה מזו שהוסכמה עימם (אחת לרבעון).

ביאור 11 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות (המשך)

(5) להלן פרטים בקשר לתובענות מהותיות שהוגשו כנגד הבנק, שלא ניתן להעריך, בשלב זה, את סיכוייהן: (המשך)

(א) תביעה מיום 4 בינואר 2017 (המשך)

סכום הנזק האישי שנגרם לכאורה לתובעים, מוערך על ידם בכ- 1,520 ש"ח, והסכום הכולל הנקוב בבקשה לתביעה ייצוגית, המשקף את הנזק הכולל שנגרם, לכאורה, לכלל הלקוחות המחויבים בריבית פיגורים בבנקים הנתבעים, מוערך על ידי התובעים בכ- 340 מיליון ש"ח (מזה - חלקו של הבנק מוערך על ידי התובעים בכ- 12 מיליון ש"ח).

לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד הגשת התביעה, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייה.

(ב) ביום 27 במרס 2017, הוגשה כנגד הבנק ובנק נוסף (להלן: "הבנקים הנתבעים"), תביעה ובקשה לאישורה כתובענה ייצוגית על ידי לקוחות שהפקידו פקדונות כספיים בבנקים הנתבעים.

לטענת התובעים, הבנקים הנתבעים שינו את מתכונת ניהול הפקדונות הכספיים שנהגה על ידם בעבר והפסיקו לחדש אוטומטית פקדונות כספיים בהגיע מועד פרעונם (לרבות אי חידוש אוטומטי של הטבות הריבית בפקדונות, ככל שניתנו), ללא גילוי נאות ללקוחותיהם ובניגוד להוראות בנק ישראל.

הנזק האישי שנגרם לתובעים בגין שינוי המתכונת לניהול פקדונות בבנק כאמור, מוערך על ידם בכ- 976 ש"ח.

להערכת התובעים סך הנזק שנגרם לכלל המפקידים בבנקים הנתבעים (הנובע, בעיקר, מאי חידוש אוטומטי של הטבות הריבית שהוענקו למפקידים), אינו ניתן לקביעה, בשלב זה - אך מוערך על ידם בסכומים ניכרים.

לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד הגשת התביעה, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייה.

(ג) ביום 7 במאי 2017, הוגשה כנגד הבנק תביעה על ידי בעלי מניות לשעבר (להלן: "התובעים"), של מספר חברות שקיבלו בעבר אשראים מהבנק. לאחר שהחברות חרגו ממסגרות האשראי שניתנו להן ולא עמדו בהתחייבויותיהן כנגד הבנק, ביטל הבנק את מסגרות האשראי שהועמדו להן.

לטענת התובעים לא הייתה לבנק הצדקה מספקת לביטול מסגרות האשראי, ובכל מקרה המסגרות בוטלו לאחר מתן הודעה מוקדמת קצרה מדי, בניגוד להסכמי ההלוואה ובניגוד להוראות בנק ישראל.

כשל פעולות הבנק, נאלצו התובעים לטענתם, לממש את אחזקותיהם בחברות (לאחר שאלו נקלעו להליכי חדלות פרעון ומונה להם כונס נכסים) ואף למכור את רכושם הפרטי.

סכום הנזק שנגרם לתובעים בשל פעולות הבנק מוערך על ידם בכ- 35 מיליון ש"ח.

לאור פרק הזמן הקצר שחלף ממועד הגשת התביעה, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייה.

(ד) לאחרונה נודע לבנק על הגשת תביעה בבית המשפט הפדרלי באוסטרליה כנגד הבנק וכנגד החברה האם על ידי מפרק, התובע מהבנק החזר בסך של 7.3 מיליון דולר אוסטרלי בגין חשבונותיהן של שתי חברות בפירוק. למיטב ידיעת הבנק אושר ביום 30 במרס 2017, ביצוע מסירה של כתב התביעה מחוץ לתחום. עד כה טרם נמסר לבנק כתב התביעה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 12 - מכשירים נגזרים

א. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017						
(לא מבוקר)						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית		
				אחר	שקל-מדד	
(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
1. נגזרים ALM ^{(1),(4)}						
1,548	-	-	484	52	1,012	חוזי Forward
-	-	-	-	-	-	חוזי אופציה לא סחירים
-	-	-	-	-	-	• אופציות שנכתבו
33	-	-	33	-	-	• אופציות שנקנו
2,048	-	-	1,585	463	-	Swaps ⁽³⁾
3,629	-	-	2,102	515	1,012	סה"כ נגזרים ALM
2. נגזרים אחרים ⁽¹⁾						
-	-	-	-	-	-	חוזי Forward
-	-	-	-	-	-	חוזי אופציה שנסחרים בכורסה:
1,030	-	983	47	-	-	• אופציות שנכתבו
1,030	-	983	47	-	-	• אופציות שנקנו
-	-	-	-	-	-	חוזי אופציה אחרים:
81	-	-	81	-	-	• אופציות שנכתבו
78	-	-	78	-	-	• אופציות שנקנו
2,219	-	1,966	253	-	-	סה"כ נגזרים אחרים
99	-	-	99	-	-	3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)
(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
1. נגזרים ALM ⁽²⁾						
33	-	-	31	-	2	שווי הוגן ברוטו חיובי
127	-	-	112	14	1	שווי הוגן ברוטו שלילי
2. נגזרים אחרים						
4	-	3	1	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
4	-	3	1	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
3. סך הכל						
37	-	3	32	-	2	שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
37	-	3	32	-	2	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
131	-	3	113	14	1	שווי הוגן ברוטו שלילי ⁽⁵⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
131	-	3	113	14	1	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה - חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך של 435 מיליון ש"ח בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.
4. מזה - שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 6 מיליון ש"ח.
5. מזה - סך של 59 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 30.6.2017 - לא היו בכנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות, נטו).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

א. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח) (המשך)

30 ביוני 2016					
(לא מבוקר)					
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	אחר	חוזי ריבית שקל-מדד
(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
1. נגזרים ALM ^{(2),(1)}					
1,298	-	-	492	-	806
חוזי Forward					
-	-	-	-	-	-
חוזי אופציה לא סחירים					
• אופציות שנכתבו					
17	-	-	17	-	-
• אופציות שנקנו					
2,220	-	-	1,517	703	-
Swaps ⁽³⁾					
3,535	-	-	2,026	703	806
סה"כ נגזרים ALM					
2. נגזרים אחרים ⁽⁴⁾					
-	-	-	-	-	-
חוזי Forward					
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:					
850	-	838	12	-	-
• אופציות שנכתבו					
850	-	838	12	-	-
• אופציות שנקנו					
חוזי אופציה אחרים:					
4	-	-	4	-	-
• אופציות שנכתבו					
4	-	-	4	-	-
• אופציות שנקנו					
1,708	-	1,676	32	-	-
סה"כ נגזרים אחרים					
201	-	-	201	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)					
(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
1. נגזרים ALM ⁽²⁾					
20	-	-	17	-	3
שווי הוגן ברוטו חיובי					
118	-	-	63	51	4
שווי הוגן ברוטו שלילי					
2. נגזרים אחרים					
5	-	5	-	-	-
שווי הוגן ברוטו חיובי					
5	-	5	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי					
3. סך הכל					
25	-	5	17	-	3
שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽⁴⁾					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
25	-	5	17	-	3
יתרה מאזנית של נכסים					
בגין מכשירים נגזרים					
123	-	5	63	51	4
שווי הוגן ברוטו שלילי ^{(5),(4)}					
-	-	-	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
123	-	5	63	51	4
יתרה מאזנית של התחייבויות					
בגין מכשירים נגזרים					

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה - חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך של 703 מיליון ש"ח בהם הבנק הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.
4. מזה - שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משובצים בסך 3 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי בסך של 1 מיליון ש"ח.
5. מזה - סך של 52 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 30.6.2016 - לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות, נטו).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

א. היקף הפעילות (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2016						
(מבוקר)						
סך הכל	חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	אחר	חוזי ריבית שקל-מדד	
(א) סכום נקוב של מכשירים נגזרים						
1. נגזרים ALM ^{(1),(2)}						
1,065	-	-	455	-	610	חוזי Forward
-	-	-	-	-	-	חוזי אופציה לא סחירים
8	-	-	8	-	-	• אופציות שנכתבו
1,672	-	-	1,044	628	-	• אופציות שנקנו
						Swaps ⁽³⁾
<u>2,745</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1,507</u>	<u>628</u>	<u>610</u>	סה"כ נגזרים ALM
2. נגזרים אחרים ⁽¹⁾						
-	-	-	-	-	-	חוזי Forward
791	-	787	4	-	-	חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:
791	-	787	4	-	-	• אופציות שנכתבו
						• אופציות שנקנו
2	-	-	2	-	-	חוזי אופציה אחרים:
2	-	-	2	-	-	• אופציות שנכתבו
						• אופציות שנקנו
<u>1,586</u>	<u>-</u>	<u>1,574</u>	<u>12</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	סה"כ נגזרים אחרים
<u>149</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>149</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	3. חוזי החלפת מטבע חוץ (SPOT)
(ב) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים						
1. נגזרים ALM ⁽²⁾						
25	-	-	21	-	4	שווי הוגן ברוטו חיובי
76	-	-	67	9	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
2. נגזרים אחרים						
4	-	4	-	-	-	שווי הוגן ברוטו חיובי
4	-	4	-	-	-	שווי הוגן ברוטו שלילי
3. סך הכל						
29	-	4	21	-	4	שווי הוגן ברוטו חיובי ⁽⁴⁾
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
29	-	4	21	-	4	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים
80	-	4	67	9	-	שווי הוגן ברוטו שלילי ^{(4),(5)}
-	-	-	-	-	-	סכומים שקוזזו במאזן
80	-	4	67	9	-	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

1. למעט חוזי החלפת מטבע חוץ SPOT.
2. נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
3. מזה חוזי החלפת שיעורי ריבית בסך 558 מיליוני ש"ח, בהם הסכים הבנק לשלם שיעור ריבית קבוע.
4. מזה שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משוכצים בסך 3 מיליון ש"ח ושווי הוגן ברוטו שלילי בסך של 1 מיליון ש"ח.
5. מזה סך של 57 מיליון ש"ח, המהווה יתרת התחייבויות בגין חוזי מטבע חוץ שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו (ליום 31.12.2016 לא היו בבנק יתרות נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבות נטו).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017 (לא מבוקר)					
סה"כ	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות	
37	18	-	17	2	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(21)	(5)	-	(16)	-	• הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	-	-	• הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל
16	13	-	1	2	נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
43	14	-	5	24	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
59	27	-	6	26	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
131	65	-	64	2	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(21)	(5)	-	(16)	-	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(19)	-	-	(15)	-	• מכשירים פיננסיים
					• בטחון במזומן ששועבד
95	60	-	33	2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

30 ביוני 2016 (לא מבוקר)					
סה"כ	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות	
25	11	-	12	2	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(10)	(2)	-	(7)	(1)	• הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(5)	-	-	(5)	-	• הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל
10	9	-	-	1	נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
24	14	-	10	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
34	23	-	10	1	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
123	61	-	59	3	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
(10)	(2)	-	(7)	(1)	סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(7)	-	-	(7)	-	• מכשירים פיננסיים
					• בטחון במזומן ששועבד
106	59	-	45	2	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 12 - מכשירים נגזרים (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2016					
(מבוקר)					
סה"כ	אחרים	ממשלות ובנקים מרכזיים	בנקים	בורסות	
29	12	-	15	2	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(11)	(5)	-	(5)	(1)	• הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
(4)	-	-	(4)	-	• הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שנתקבל
14	7	-	6	1	נכסים בגין מכשירים נגזרים, נטו
19	12	-	7	-	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
33	19	-	13	1	סך סיכון האשראי בגין מכשירים נגזרים
80	67	-	11	2	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
(11)	(5)	-	(5)	(1)	• מכשירים פיננסיים
(1)	-	-	(1)	-	• בטחון במזומן ששועבד
68	62	-	5	1	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים, נטו

1. ההפרש, אם הוא חיובי, בין סך הסכומים בגין מכשירים נגזרים שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון האשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווים.

ג. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים במאוחד (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017					
(לא מבוקר)					
סה"כ	מטל 5 שנים	מטל 5 שנים ועד 5 שנים	מטל 3 חודשים ועד 5 שנים	עד 3 חודשים	
					חוזי ריבית:
1,012	-	304	608	100	שקל - מדד
515	285	35	177	18	אחר
2,454	102	17	686	1,649	חוזי מטבע חוץ
1,966	-	-	55	1,911	חוזים בגין מניות
-	-	-	-	-	חוזי סחורות ואחרים
5,947	387	356	1,526	3,678	סך הכל
5,444	529	598	826	3,491	30 ביוני 2016 (לא מבוקר)
4,480	450	436	1,086	2,508	31 בדצמבר 2016 (מבוקר)

א. כללי:

הנתונים הכלולים בביאור זה מציגים את התפלגות הנכסים וההתחייבויות ותוצאות הפעילות של הבנק בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", הנגזרים מהגדרות חד-חד ערכיות שנקבעו בהוראות שפרסם בנק ישראל לכלל התאגידים הבנקאיים, עבור מגזרי הפעילות השונים, כדלקמן:

- "משקי בית": לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ- 3 מיליון ש"ח).
- "בנקאות פרטית": לקוחות פרטיים שהיקף תיק נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח.
- "עסקים זעירים": לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נופל מ- 10 מיליון ש"ח.
- "עסקים קטנים": לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 10 מיליון ש"ח, ל- 50 מיליון ש"ח.
- "עסקים בינוניים": לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי נע בין 50 מיליון ש"ח, ל- 250 מיליון ש"ח.
- "עסקים גדולים": לקוחות עסקיים שמחזור פעילותם השנתי עולה על 250 מיליון ש"ח.
- "מגזר ניהול פיננסי": הכולל בעיקרו פעילות בנקאית שלא שויכה למגזרי הפעילות האחרים, לרבות:
  - פעילות מסחר - כגון, השקעה בניירות ערך למסחר, ופעילות במכשירים נגזרים שלא יועדה לגידור ואינה מהווה חלק ממערך ניהול הנכסים והתחייבויות של הבנק.
  - פעילות ניהול הנכסים והתחייבויות - פעילות במכשירים פיננסיים המהווה חלק מניהול הסיכונים ומניהול ההון הפעיל שלא למטרות מסחר, כגון: השקעה בניירות ערך זמינים למכירה ואגרות חוב מוחזקות לפדיון, פעילות במכשירים נגזרים במסגרת ניהול הנכסים והתחייבויות ופעילות עם בנקים וממשלות.
  - פעילות השקעה - השקעה במניות של חברות כלולות והשקעה במניות זמינות למכירה.

מדידת התוצאות העסקיות וסיווגן למגזרי הפעילות השונים, כאמור לעיל, מבוססת על המתודולוגיה שנקבעה בבנק בנושא זה, כמפורט להלן:

הכנסות ריבית - לכל מגזר פעילות נזקף "מרווח ריבית" המהווה סיכום של המרכיבים הבאים:

- ההפרש שבין הכנסות הריבית ששייכו לאותו מגזר (בפעילות אשראי), לבין עלות הריבית המחושבת לפי "מחיר מעבר".
- ההפרש שבין עלות הריבית (בפעילות פקדונות), לבין הכנסות הריבית בגין אותם פקדונות, כשהכנסות אלו מחושבות לפי "מחיר מעבר".

"מחיר המעבר" נקבע בהתבסס על מחירי ציטוט פקדונות בשוק המוסדי (ומהווה אינדיקציה לעלות השולית של גיוס פקדונות בבנק).

על פי מתודולוגיה זו, בה מותאם "מחיר מעבר" ספציפי, לכל מוצר אשראי או פקדון, בכל אחד ממגזרי ההצמדה - מגזרי הפעילות אינם נושאים בסיכונים שוק אלא בסיכון אשראי בלבד.

רווחים או הפסדים מפעילות מימון הנובעים משינוי בתנאי השוק, נזקפים למרכז ניהול הנכסים וההתחייבויות (ננ"ה), שאילו נזקפות גם ההכנסות מניהול ה"הון הפעיל" של הבנק. רווחים או הפסדים אלו סווגו למגזר: "ניהול פיננסי".

הוצאות בגין הפסדי אשראי - נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגיניו נרשמו ההוצאות.

הכנסות תפעוליות - עמלות והכנסות תפעוליות אחרות נזקפות למגזרי הפעילות השונים, בהתאם לשיוך הלקוח שבגיניו נזקפה ההכנסה.

הוצאות תפעוליות - מכיוון שהתפלגות הפעילות בחתך "מגזרי פעילות פיקוחיים", אינה עולה בקנה אחד עם המבנה הארגוני בבנק, מבוססת הקצאת ההוצאות התפעוליות למגזרים אלו על התפלגות העלויות בחתך מגזרי פעילות ב"גישת ההנהלה", והתאמתן לחתך הפעילות ה"פיקוחי" - באמצעות שימוש במפתח "התפלגות ההכנסות".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017										
(לא מבוקר)										
משקי בית										
סך הכל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים ⁽²⁾	בנקאות פרטית	מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	סך הכל	
322	43	-	13	24	151	-	3	29	91	הכנסות מריבית - מחיצוניים
(66)	(35)	(3)	(3)	(1)	(7)	(3)	-	-	(14)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
256	8	(3)	10	23	144	(3)	3	29	77	הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו
-	(8)	5	1	(2)	(3)	4	-	(16)	3	ריבית בין מגזרית
256	-	2	11	21	141	1	3	13	80	הכנסות ריבית, נטו
74	(5)	-	3	11	35	1	6	-	29	הכנסות שאינן מריבית
330	(5)	2	14	32	176	2	9	13	109	סך ההכנסות
23	-	-	5	(6)	20	-	-	-	4	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
221	5	-	5	13	106	3	6	9	89	הוצאות תפעוליות
244	5	-	10	7	126	3	6	9	93	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
86	(10)	2	4	25	50	(1)	3	4	16	רווח (הפסד) לפני מיסים
32	(4)	-	-	9	20	-	1	1	7	הפרשה למיסים על הרווח
54	(6)	2	4	16	30	(1)	2	3	9	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
54	(6)	2	4	16	30	(1)	2	3	9	רווח נקי (הפסד)
32,896	9,441	2	1,682	2,775	10,765	19	397	3,927	8,212	יתרה ממוצעת של נכסים:
7	7	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה - חברות כלולות
23,173	-	-	1,697	2,798	10,643	7	387	3,920	8,028	- אשראי לציבור ⁽¹⁾
240	-	-	21	33	166	-	-	-	20	אשראי לציבור לסוף התקופה ⁽¹⁾ :
67	-	-	-	-	15	-	-	37	52	- חובות פגומים
23,277	-	-	1,648	2,776	10,685	6	476	3,926	8,162	- בפיגור מעל 90 יום
23,584	-	-	1,669	2,809	10,866	6	476	3,963	8,234	- אחר
27,956	-	3,624	3,793	1,405	7,233	1,370	-	-	10,531	סך הכל אשראי לציבור
2,634	2,063	3	13	32	279	10	15	-	234	יתרה ממוצעת של התחייבויות:
30,590	2,063	3,627	3,806	1,437	7,512	1,380	15	-	10,765	- פקדונות הציבור
27,798	-	3,726	3,446	1,299	7,071	1,561	-	-	10,695	- אחר
21,939	527	20	2,012	3,497	9,817	9	443	2,548	6,057	סך הכל התחייבויות
22,217	537	13	2,029	3,496	9,988	9	443	2,580	6,145	יתרת פקדונות לסוף התקופה:
10,180	-	758	2,285	577	1,891	1,370	-	-	3,299	נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
			9	20	136	-	3	13	71	- יתרה לסוף תקופה
			2	1	5	1	-	-	9	נכסים בניהול - יתרה ממוצעת מרכיבי הכנסות הריבית:
			2	11	21	1	3	13	80	- מרווח מפעילות מתן אשראי
										- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
										סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח) (המשך):

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016										
(לא מבוקר)										
משקי בית										
סך הכל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים ⁽²⁾	בנקאות פרטית	מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	סך הכל	
278	27	-	14	23	135	-	3	24	79	הכנסות מריבית - מחיצוניים
(50)	(24)	(3)	-	(1)	(6)	(3)	-	-	(13)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
228	3	(3)	14	22	129	(3)	3	24	66	הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו
-	(6)	4	(3)	(2)	(1)	4	-	(13)	4	ריבית בין מגזרית
228	(3)	1	11	20	128	1	3	11	70	הכנסות ריבית, נטו
85	9	-	1	8	36	1	5	1	30	הכנסות שאינן מריבית
313	6	1	12	28	164	2	8	12	100	סך ההכנסות
19	-	-	(1)	8	10	-	-	1	2	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
225	8	-	5	12	108	4	7	11	88	הוצאות תפעוליות
244	8	-	4	20	118	4	7	12	90	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
69	(2)	1	8	8	46	(2)	1	-	10	רווח (הפסד) לפני מיסים
24	(3)	1	3	2	17	-	-	-	4	הפרשה למיסים על הרווח
45	1	-	5	6	29	(2)	1	-	6	רווח (הפסד) לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
45	1	-	5	6	29	(2)	1	-	6	רווח נקי (הפסד)
30,939	9,364	43	1,815	2,546	9,797	22	297	3,485	7,352	יתרה ממוצעת של נכסים:
8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה - חברות כלולות
21,328	-	43	1,828	2,595	9,668	12	290	3,470	7,182	- אשראי לציבור ⁽³⁾⁽¹⁾
333	-	-	39	57	217	-	-	-	20	אשראי לציבור לסוף התקופה ⁽¹⁾ :
51	-	-	-	-	13	-	-	24	38	- חובות פגומים
21,475	-	36	1,636	2,598	9,861	9	433	3,498	7,335	- כפיגור מעל 90 יום
21,859	-	36	1,675	2,655	10,091	9	433	3,522	7,393	- אחר
25,924	-	4,902	1,775	1,255	6,599	1,335	-	-	10,058	יתרה ממוצעת של התחייבויות:
2,894	2,338	1	11	32	279	11	19	-	222	- פקדונות הציבור
28,818	2,338	4,903	1,786	1,287	6,878	1,346	19	-	10,280	- אחר
25,815	-	4,557	1,591	1,264	6,611	1,590	-	-	10,202	יתרת פקדונות לסוף התקופה:
20,550	563	52	2,085	3,454	8,902	8	393	2,280	5,486	נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
20,629	504	51	2,152	3,353	9,016	9	398	2,305	5,544	- יתרה לסוף תקופה
11,634	-	855	2,326	639	2,583	1,497	-	-	3,734	נכסים בנייהול - יתרה ממוצעת מרכיבי הכנסות הריבית:
			10	19	121	-	3	11	60	- מרווח מפעילות מתן אשראי
			1	1	7	1	-	-	10	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
			1	11	20	1	3	11	70	סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
 2. לרבות עסקים זעירים.
 3. הוצג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח) (המשך):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017										
(לא מבוקר)										
משקי בית										
סך הכל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים ⁽²⁾	בנקאות פרטית	מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	סך הכל	
592	49	-	25	48	292	-	6	53	178	הכנסות מריבית - מחיצוניים
(95)	(37)	(5)	(6)	(2)	(13)	(6)	-	-	(26)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
497	12	(5)	19	46	279	(6)	6	53	152	הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו
-	(15)	9	2	(4)	(4)	8	(1)	(29)	4	ריבית בין מגזרית
497	(3)	4	21	42	275	2	5	24	156	הכנסות ריבית, נטו
157	2	-	5	19	72	2	11	1	57	הכנסות שאינן מריבית
654	(1)	4	26	61	347	4	16	25	213	סך ההכנסות
55	-	-	6	(1)	41	-	-	1	9	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
447	12	1	10	26	213	8	12	20	177	הוצאות תפעוליות
502	12	1	16	25	254	8	12	21	186	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
152	(13)	3	10	36	93	(4)	4	4	27	רווח (הפסד) לפני מיסים
58	(5)	1	3	13	36	(1)	1	1	11	הפרשה למיסים על הרווח
94	(8)	2	7	23	57	(3)	3	3	16	רווח (הפסד) לאחר מיסים
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
95	(7)	2	7	23	57	(3)	3	3	16	רווח נקי (הפסד)
32,507	9,492	4	1,633	2,783	10,490	19	392	3,863	8,086	יתרה ממוצעת של נכסים:
9	9	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה - חברות כלולות
22,741	-	2	1,654	2,808	10,364	7	381	3,852	7,906	- אשראי לציבור ⁽¹⁾
240	-	-	21	33	166	-	-	-	20	אשראי לציבור לסוף התקופה ⁽¹⁾ :
67	-	-	-	-	15	-	-	37	52	- חובות פגומים
23,277	-	-	1,648	2,776	10,685	6	476	3,926	8,162	- בפיגור מעל 90 יום
23,584	-	-	1,669	2,809	10,866	6	476	3,963	8,234	- אחר
27,633	-	3,725	3,536	1,322	7,140	1,439	-	-	10,471	סך הכל אשראי לציבור
2,593	2,020	2	13	34	280	11	16	-	233	יתרה ממוצעת של התחייבויות:
30,226	2,020	3,727	3,549	1,356	7,420	1,450	16	-	10,704	- פקדונות הציבור
27,798	-	3,726	3,446	1,299	7,071	1,561	-	-	10,695	- אחר
21,661	518	26	1,995	3,497	9,646	9	442	2,515	5,970	סך הכל התחייבויות
22,217	537	13	2,029	3,496	9,988	9	443	2,580	6,145	יתרת פקדונות לסוף התקופה:
10,179	-	795	2,304	577	1,839	1,377	-	-	3,287	נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
										- יתרה לסוף תקופה
										נכסים בניהול - יתרה ממוצעת
										מרכיבי הכנסות הריבית:
										- מרווח מפעילות מתן אשראי
										- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
										סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
2. לרבות עסקים זעירים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח) (המשך):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016										
(לא מבוקר)										
משקי בית										
סך הכל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים ⁽²⁾	בנקאות פרטית	מזה: כרטיסי אשראי	מזה: הלוואות לדיור	סך הכל	
509	14	1	27	45	266	-	5	46	156	הכנסות מריבית - מחיצוניים
(51)	(1)	(6)	(1)	(1)	(11)	(6)	-	-	(25)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
458	13	(5)	26	44	255	(6)	5	46	131	הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו
-	(7)	7	(6)	(4)	(3)	8	(1)	(27)	5	ריבית בין מגזרית
458	6	2	20	40	252	2	4	19	136	הכנסות ריבית, נטו
161	12	-	4	15	71	2	10	1	57	הכנסות שאינן מריבית
619	18	2	24	55	323	4	14	20	193	סך ההכנסות
14	-	-	(2)	11	6	-	-	1	(1)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
454	14	1	10	24	218	8	13	21	179	הוצאות תפעוליות
468	14	1	8	35	224	8	13	22	178	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
151	4	1	16	20	99	(4)	1	(2)	15	רווח (הפסד) לפני מיסים
62	-	1	6	7	40	(1)	-	-	9	הפרשה למיסים על הרווח
89	4	-	10	13	59	(3)	1	(2)	6	רווח (הפסד) לאחר מיסים
1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
90	5	-	10	13	59	(3)	1	(2)	6	רווח נקי (הפסד)
30,258	8,971	44	1,797	2,564	9,637	25	317	3,427	7,220	יתרה ממוצעת של נכסים:
8	8	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה - חברות כלולות
21,041	-	43	1,818	2,601	9,516	14	323	3,414	7,049	- אשראי לציבור ⁽¹⁾⁽³⁾
333	-	-	39	57	217	-	-	-	20	אשראי לציבור לסוף התקופה ⁽¹⁾ :
51	-	-	-	-	13	-	-	24	38	- חובות פגומים
21,475	-	36	1,636	2,598	9,861	9	433	3,498	7,335	- בפיגור מעל 90 יום
21,859	-	36	1,675	2,655	10,091	9	433	3,522	7,393	- אחר
25,548	-	4,472	1,798	1,154	6,589	1,496	-	-	10,039	סך הכל אשראי לציבור
2,610	2,075	1	12	30	266	10	19	-	216	יתרה ממוצעת של התחייבויות:
28,158	2,075	4,473	1,810	1,184	6,855	1,506	19	-	10,255	- פקדונות הציבור
25,815	-	4,557	1,591	1,264	6,611	1,590	-	-	10,202	- אחר
20,472	622	52	2,179	3,402	8,900	8	381	2,207	5,309	יתרת פקדונות לסוף התקופה:
20,629	504	51	2,152	3,353	9,016	9	398	2,305	5,544	נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
11,635	-	837	2,395	563	2,380	1,571	-	-	3,889	- יתרה לסוף תקופה
										נכסים בנייהול - יתרה ממוצעת מרכיבי הכנסות הריבית:
			19	38	240	-	4	19	118	- מרווח מפעילות מתן אשראי
			2	1	2	2	-	-	18	- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
			2	20	40	252	2	4	136	סך הכל הכנסות ריבית

1. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
 2. לרבות עסקים זעירים.
 3. הוצג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 13 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח) (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016										
(מבוקר)										
משקי בית										
סך הכל	ניהול פיננסי	גופים מוסדיים	עסקים גדולים	עסקים בינוניים	עסקים קטנים ⁽¹⁾	בנקאות פרטית	מזה:		סך הכל	
							מזה: הלוואות לדיור	מזה: כרטיסי אשראי		
1,057	⁽³⁾ 39	2	53	98	541	-	10	96	324	הכנסות מריבית - מחיצוניים
(124)	(21)	(11)	(4)	(3)	(23)	(12)	-	-	(50)	הוצאות ריבית - לחיצוניים
933	18	(9)	49	95	518	(12)	10	96	274	הכנסות (הוצאות) ריבית מחיצוניים, נטו
-	(16)	15	(7)	(10)	(6)	15	(3)	(55)	9	ריבית בין מגזרית
933	2	6	42	85	512	3	7	41	283	הכנסות ריבית, נטו
349	44	-	10	32	145	4	21	2	114	הכנסות שאינן מריבית
1,282	46	6	52	117	657	7	28	43	397	סך ההכנסות
36	1	-	(3)	10	17	-	-	1	11	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
910	27	3	24	55	431	17	25	42	353	הוצאות תפעוליות
946	28	3	21	65	448	17	25	43	364	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
336	18	3	31	52	209	(10)	3	-	33	רווח (הפסד) לפני מיסים
145	⁽³⁾ 4	1	12	21	88	(3)	2	2	22	הפרשה למיסים על הרווח
191	14	2	19	31	121	(7)	1	(2)	11	רווח (הפסד) לאחר מיסים
2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	חלק הבנק ברווחי חברה כלולה
193	16	2	19	31	121	(7)	1	(2)	11	רווח נקי (הפסד)
30,682	8,951	40	1,767	2,756	9,687	25	356	3,546	7,456	יתרה ממוצעת של נכסים:
9	9	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה - חברות כלולות
21,469	-	38	1,788	2,784	9,564	13	346	3,535	7,282	- אשראי לציבור ⁽²⁾
322	-	-	37	43	223	-	-	-	19	אשראי לציבור לסוף התקופה ⁽²⁾ :
63	-	-	-	2	12	-	-	34	49	- חובות פגומים
21,964	-	20	1,567	2,745	9,931	18	453	3,697	7,683	- בפיגור מעל 90 יום
22,349	-	20	1,604	2,790	10,166	18	453	3,731	7,751	- אחר
25,930	-	4,359	1,929	1,224	6,870	1,412	-	-	10,136	סך הכל אשראי לציבור
2,613	2,038	2	16	35	281	11	16	-	230	יתרה ממוצעת של התחייבויות:
28,543	2,038	4,361	1,945	1,259	7,151	1,423	16	-	10,366	- פקדונות הציבור
27,199	-	4,115	2,852	1,307	6,996	1,568	-	-	10,361	- אחר
20,735	583	54	2,131	3,352	9,115	10	412	2,293	5,490	סך הכל התחייבויות
21,116	515	33	1,964	3,473	9,248	10	451	2,506	5,873	יתרת פקדונות לסוף התקופה:
10,816	-	864	2,186	848	1,970	1,412	-	-	3,536	נכסי סיכון - יתרה ממוצעת
										- יתרה לסוף תקופה
										נכסים בניהול - יתרה ממוצעת
										מרכיבי הכנסות הריבית:
										- מרווח מפעילות מתן אשראי
										- מרווח מפעילות קבלת פקדונות
										סך הכל הכנסות ריבית

1. לרבות עסקים זעירים.

2. הנתונים מתייחסים ליתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.

3. סווג מחדש בגין היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מיסים על ההכנסה - ראה ביאור 1(ה)1).

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

א. כללי

בהתאם להוראות שפרסם בנק ישראל בנושא: "דיווח על מגזרי פעילות", נדרשו התאגידים הבנקאיים להציג את נכסיהם, התחייבויותיהם, ותוצאות פעולותיהם בחרך "מגזרי פעילות פיקוחיים" (ראה ביאור 13, לעיל). בנוסף, נדרשו תאגידים בנקאיים, שמגזרי הפעילות שלהם שונים מהותית מהגדרות שנקבעו בתיקון להוראה, כאמור, לתת גילוי נוסף באשר להתפלגות תוצאותיהם העסקיות בחרך מגזרי פעילות, המבוסס על ההגדרות הספציפיות שנקבעו בכל בנק למגזרים אלה (להלן: "דיווח בגישת ההנהלה").

הפעילות העסקית בבנק, סווגה לחמישה מגזרי פעילות, התואמים את המבנה הארגוני של הבנק, כמפורט להלן:

• מגזרים הנמצאים באחריות ה"חטיבה הקמעונאית":

- **מגזר משקי בית** - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות הפרטיים של הבנק, שהיקף נכסיהם אופייניים לאלו של משקי בית (נמוך מ-3 מיליון ש"ח).
- **מגזר עסקים קטנים** - במסגרת זו נכללים השירותים שמעניק הבנק בתחומי הבנקאות ושוק ההון ללקוחות עסקיים (יחידים ותאגידים), שהיקף האשראי שניתן להם אינו עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח.
- **מגזר בנקאות פרטית** - במסגרת זו נכללים השירותים בתחומי הבנקאות ושוק ההון שמספק הבנק ללקוחותיו הפרטיים, בעלי עושר פיננסי בינוני ומעלה (שהיקף נכסיהם הפיננסיים עולה על 3 מיליון ש"ח).

• מגזרים הנמצאים באחריות החטיבה לבנקאות מסחרית:

- **מגזר בנקאות מסחרית** - במסגרת זו נכללים שירותי בנקאות שמספק הבנק ללקוחותיו העסקיים (יחידים ותאגידים) בעלי היקף פעילות בינוני ומעלה, שאינם משתייכים למגזר "עסקים קטנים".
- כן כולל המגזר את פעילות הבנק בתחום הנדל"ן (קבלנות ביצוע ונדל"ן מניב), ללקוחות שהיקף האשראי שניתן להם עולה, בדרך כלל, על 7 מיליון ש"ח, והפעילות בתחום "ליווי בניה" (לרבות מימון "קבוצות רכישה" שהיקף פעילותן עולה על 10 יחידות דיר).
עד ליום 31.12.2016 נכללו באחריות החטיבה לבנקאות מסחרית שני מגזרי פעילות, כדלקמן:
  - בנקאות מסחרית.
  - בנקאות עסקית.

בעקבות החלטה לביצוע רה ארגון בחטיבה לבנקאות מסחרית (ראה פרק 8א'3) בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016) שנכנסה לתוקף ביום 1 בינואר 2017, מוזגה פעילות האגף העסקי בחטיבה, לתוך שני אגפים מסחריים. לפיכך, החל מיום 1 בינואר 2017, מוזגה הפעילות במגזר ה"בנקאות העסקית", לתוך מגזר ה"בנקאות המסחרית". נתוני ההשוואה סווגו בהתאם.

• פעילות אחרת:

- **מגזר ניהול פיננסי** - במסגרת זו נכללת הפעילות הפיננסית שאינה משויכת ללקוחות הבנק (כגון: פעילות בתיק ניירות הערך של הבנק).

סיווג התוצאות הכספיות של הבנק למגזרי הפעילות השונים, כאמור לעיל מבוסס על המתודולוגיה שנקבעה בבנק, כדלקמן:

הוצאות תפעוליות - הוצאות ישירות הניתנו לזיהוי נזקפו למגזר הפעילות המתאים. הוצאות עקיפות או הוצאות ישירות שאינן ניתנות לשיוך מדויק - סווגו למגזרי הפעילות השונים, בהתבסס על אומדנים והערכות שנערכו ביחידות הבנק השונות.

למידע נוסף באשר למתודולוגיה ששימשה את הבנק להקצאת הכנסות והוצאות אחרות - ראה ביאור 13א' לעיל.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

א. כללי (המשך):

מכיוון שהגדרת מגזרי פעילות מסוימים, כגון: "עסקים קטנים" ו"בנקאות מסחרית", שונה מהותית מהגדרות שנקבעו ב"תיקון להוראה" (בגין המגזרים: "עסקים קטנים וזעירים", "עסקים בינוניים", "עסקים גדולים" ו"גופים מוסדיים") - נכלל על ידי הבנק, במסגרת ביאור זה, מידע באשר לתוצאות הפעילות של הבנק בחתך מגזרי פעילות ב"גישת ההנהלה".

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2017					
(לא מבוקר)					
מסקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	ניהול פיננסי	סך הכל מאוחד
הכנסות ריבית, נטו					
77	118	56	(3)	8	256
3	-	1	4	(8)	-
80	118	57	1	-	256
-	-	1	-	(5)	(4)
80	118	58	1	(5)	252
29	33	15	1	-	78
109	151	73	2	(5)	330
4	18	1	-	-	23
89	95	29	3	5	221
93	113	30	3	5	244
16	38	43	(1)	(10)	86
7	14	15	-	(4)	32
9	24	28	(1)	(6)	54
-	-	-	-	-	-
9	24	28	(1)	(6)	54
8,190	7,844	7,402	19	9,441	32,896
7,930	7,568	7,320	7	-	22,825
10,531	6,376	9,592	1,457	-	27,956
8,136	7,727	7,373	6	-	23,242
מרכיבי הכנסות ריבית:					
71	112	53	-	-	-
9	6	4	1	-	-
80	118	57	1	-	-

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח) (המשך):

לשלושה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2016					
(לא מבוקר)					
מסך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית ⁽¹⁾	עסקים קטנים	משקי בית
הכנסות ריבית, נטו					
228	3	(3)	56	106	66
-	(6)	4	(3)	1	4
228	(3)	1	53	107	70
3	2	-	1	-	-
231	(1)	1	54	107	70
82	7	1	12	32	30
313	6	2	66	139	100
19	-	-	12	5	2
225	8	4	30	95	88
244	8	4	42	100	90
69	(2)	(2)	24	39	10
24	(3)	-	8	15	4
45	1	(2)	16	24	6
-	-	-	-	-	-
45	1	(2)	16	24	6
30,939	9,364	22	7,187	7,116	7,250
20,981	-	13	7,104	6,855	7,009
25,924	-	1,117	8,497	6,061	10,249
21,508	-	9	7,111	7,097	7,291
מרכיבי הכנסות ריבית:					
		-	49	101	60
		1	4	6	10
		1	53	107	70

1. סווג מחדש - ראה סעיף א' לעיל.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח) (המשך):

לשישה חודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2017						
(לא מבוקר)						
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית	
					הכנסות ריבית, נטו	
497	12	(6)	109	230	152	- מחיצוניים
-	(15)	8	2	1	4	- בין מגזרי
497	(3)	2	111	231	156	סך הכל הכנסות מריבית
(2)	(3)	-	1	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
495	(6)	2	112	231	156	סך הכל הכנסות מימון
159	5	2	28	67	57	עמלות והכנסות אחרות
654	(1)	4	140	298	213	סך ההכנסות
55	-	-	5	41	9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
447	12	8	59	191	177	הוצאות תפעוליות ואחרות
502	12	8	64	232	186	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
152	(13)	(4)	76	66	27	רווח (הפסד) לפני מיסים
58	(5)	(1)	28	25	11	הפרשה למיסים על הרווח
94	(8)	(3)	48	41	16	רווח (הפסד) לאחר מיסים
1	1	-	-	-	-	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה
95	(7)	(3)	48	41	16	רווח (הפסד) נקי
32,507	9,492	19	7,285	7,664	8,047	יתרה ממוצעת של נכסים
22,391	-	7	7,201	7,391	7,792	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו
27,633	-	1,439	9,387	6,336	10,471	יתרה ממוצעת של פקדונות
23,242	-	6	7,373	7,727	8,136	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה
						מרכיבי הכנסות ריבית:
			103	219	137	מרווח מפעילות מתן אשראי
		2	8	12	19	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
		2	111	231	156	סך הכל הכנסות ריבית

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח) (המשך):

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016						
(לא מבוקר)						
מסך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית ⁽¹⁾	עסקים קטנים	משקי בית	
					הכנסות ריבית, נטו	
458	13	(6)	111	209	131	- מחיצוניים
-	(7)	8	(7)	1	5	- בין מגזרי
458	6	2	104	210	136	סך הכל הכנסות מריבית
5	4	-	1	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
463	10	2	105	210	136	סך הכל הכנסות מימון
156	8	2	25	64	57	עמלות והכנסות אחרות
619	18	4	130	274	193	סך ההכנסות
14	-	-	10	5	(1)	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
454	14	8	62	191	179	הוצאות תפעוליות ואחרות
468	14	8	72	196	178	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
151	4	(4)	58	78	15	רווח (הפסד) לפני מיסים
62	-	(1)	22	32	9	הפרשה למיסים על הרווח
89	4	(3)	36	46	6	רווח (הפסד) לאחר מיסים
1	1	-	-	-	-	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה
90	5	(3)	36	46	6	רווח (הפסד) נקי
30,258	8,971	25	7,109	6,995	7,158	יתרה ממוצעת של נכסים
20,695	-	14	7,026	6,738	6,917	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו
25,548	-	1,389	8,237	5,886	10,036	יתרה ממוצעת של פקדונות
21,508	-	9	7,111	7,097	7,291	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה
						מרכיבי הכנסות ריבית:
			98	199	118	מרווח מפעילות מתן אשראי
		2	6	11	18	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
		2	104	210	136	סך הכל הכנסות ריבית

1. סווג מחדש - ראה סעיף א' לעיל.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 14 - מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

ב. נתונים כספיים (במיליוני ש"ח) (המשך):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016						
(מבוקר)						
סך הכל מאוחד	ניהול פיננסי	בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית ⁽¹⁾	עסקים קטנים	משקי בית	
					הכנסות מריבית, נטו	
933	⁽²⁾ 18	(12)	223	430	274	- מחיצוניים
-	(16)	15	(11)	3	9	- בין מגזרי
933	2	3	212	433	283	סך הכל הכנסות מריבית
36	36	-	-	-	-	הכנסות מימון שאינן מריבית
969	38	3	212	433	283	סך הכל הכנסות מימון
313	8	4	53	134	114	עמלות והכנסות אחרות
1,282	46	7	265	567	397	סך ההכנסות
36	(1)	-	2	24	11	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
910	29	17	128	383	353	הוצאות תפעוליות ואחרות
946	28	17	130	407	364	סך ההוצאות התפעוליות והאחרות
336	18	(10)	135	160	33	רווח (הפסד) לפני מיסים
145	⁽²⁾ 4	(3)	54	68	22	הפרשה למיסים על הרווח
191	14	(7)	81	92	11	רווח (הפסד) לאחר מיסים
2	2	-	-	-	-	חלק הבנק ברווחים, נטו, של חברה כלולה
193	16	(7)	81	92	11	רווח (הפסד) נקי לשנה
30,682	8,951	25	7,064	7,214	7,428	יתרה ממוצעת של נכסים
21,120	-	13	6,974	6,949	7,184	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור, נטו
25,930	-	1,342	8,349	⁽³⁾ 6,103	10,136	יתרה ממוצעת של פקדונות
22,001	-	9	⁽³⁾ 7,192	⁽³⁾ 7,131	7,669	אשראי לציבור, נטו, לסוף התקופה
						מרכיבי הכנסות הריבית:
			198	411	248	מרווח מפעילות מתן אשראי
		3	14	22	35	מרווח מפעילות קבלת פקדונות
		3	212	433	283	סך הכל הכנסות ריבית

1. סווג מחדש - ראה סעיף א' לעיל.

2. סווג מחדש - בגין היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, בנושא: "מיסים על ההכנסה" - ראה ביאור 1ה'1).

3. סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017

(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיוור		
373	-	373	60	17	296	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
23	-	23	3	-	20	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(52)	-	(52)	(12)	-	(40)	מחיקות חשבונאיות
25	-	25	11	-	14	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(27)	-	(27)	(1)	-	(26)	מחיקות חשבונאיות, נטו
369	-	369	62	17	290	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
27	-	27	2	-	25	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016

(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיוור		
368	1	367	55	16	296	יתרת הפרשה לתחילת התקופה
19	(1)	20	2	1	17	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(30)	-	(30)	(15)	-	(15)	מחיקות חשבונאיות
28	-	28	14	-	14	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(2)	-	(2)	(1)	-	(1)	מחיקות חשבונאיות, נטו
385	-	385	56	17	312	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
34	-	34	2	-	32	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח) (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי			
			אחר	לדיוור	מסחרי	
376	-	376	59	17	300	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
55	-	55	7	1	47	הוצאות בגין הפסדי אשראי
(115)	-	(115)	(29)	(1)	(85)	מחיקות חשבונאיות
53	-	53	25	-	28	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(62)	-	(62)	(4)	(1)	(57)	מחיקות חשבונאיות, נטו
369	-	369	62	17	290	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
27	-	27	2	-	25	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי			
			אחר	לדיוור	מסחרי	
367	1	366	55	16	295	יתרת הפרשה לתחילת התקופה (מבוקר)
14	(1)	15	(1)	1	15	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(53)	-	(53)	(26)	-	(27)	מחיקות חשבונאיות
57	-	57	28	-	29	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
4	-	4	2	-	2	מחיקות חשבונאיות, נטו
385	-	385	56	17	312	יתרת הפרשה לסוף התקופה*
34	-	34	2	-	32	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה בהפרשה להפסדי אשראי (במיליוני ש"ח) (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016						
(מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיוור		
367	1	366	55	16	295	יתרת הפרשה לתחילת השנה
36	(1)	37	10	1	26	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
(137)	-	(137)	(57)	-	(80)	מחיקות חשבונאיות
110	-	110	51	-	59	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
(27)	-	(27)	(6)	-	(21)	מחיקות חשבונאיות, נטו
376	-	376	59	17	300	יתרת הפרשה לסוף השנה*
28	-	28	2	-	26	* מזה-בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיוור		
13,039	678	12,361	42	-	12,319	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ : • שנבדקו על בסיס פרטני ⁽³⁾ • שנבדקו על בסיס קבוצתי
4,034	-	4,034	-	3,970	64	- לפי עומק הפיגור
7,189	-	7,189	4,163	-	3,026	- אחר
24,262	678	23,584	4,205	3,970	15,409	סך הכל חובות ⁽¹⁾
216	-	216	1	-	215	הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾ • שנבדקו על בסיס פרטני • שנבדקו על בסיס קבוצתי
3	-	3	-	3	-	- לפי עומק הפיגור
123	-	123	59	14	50	- אחר
342	-	342	60	17 ⁽²⁾	265	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. כולל יתרת הפרשה להפסדי אשראי מעבר להפרשה המתחייבת מהחישוב לפי שיטת "עומק הפיגור", שחושבה על בסיס פרטני בסך של 1 מיליוני ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 14 מיליוני ש"ח.
3. לרבות חובות שנבדקו על בסיס פרטני ונמצא שאינם פגומים בסך 12,799 מיליוני ש"ח. ההפרשה בגין חובות אלו זה חושבה על בסיס קבוצתי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירים אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות⁽¹⁾ ועל החובות⁽¹⁾ בגינם היא חושבה (במיליוני ש"ח) (המשך)

30 ביוני 2016						
(לא מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיוור		
12,433	605	11,828	(4)52	-	(4)11,776	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ : • שנבדקו על בסיס פרטני ⁽³⁾ • שנבדקו על בסיס קבוצתי
3,639	-	3,639	-	3,527	112	- לפי עומק הפיגור
6,392	-	6,392	(4)3,708	-	(4)2,684	- אחר
<u>22,464</u>	<u>605</u>	<u>21,859</u>	<u>3,760</u>	<u>3,527</u>	<u>14,572</u>	סך הכל חובות⁽¹⁾
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
234	-	234	(4)1	-	(4)233	• שנבדקו על בסיס פרטני • שנבדקו על בסיס קבוצתי
4	-	4	-	4	-	- לפי עומק הפיגור
113	-	113	(4)53	13	(4)47	- אחר
<u>351</u>	<u>-</u>	<u>351</u>	<u>54</u>	<u>(2)17</u>	<u>280</u>	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
31 בדצמבר 2016						
(מבוקר)						
אשראי לציבור						
סך הכל	בנקים וממשלות	סך הכל	פרטי		מסחרי	
			אחר	לדיוור		
12,437	646	11,791	40	-	11,751	יתרת חוב רשומה של חובות ⁽¹⁾ : • שנבדקו על בסיס פרטני ⁽³⁾ • שנבדקו על בסיס קבוצתי
3,835	-	3,835	-	3,744	91	- לפי עומק הפיגור
6,723	-	6,723	3,894	-	2,829	- אחר
<u>22,995</u>	<u>646</u>	<u>22,349</u>	<u>3,934</u>	<u>3,744</u>	<u>14,671</u>	סך הכל חובות⁽¹⁾
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽¹⁾						
228	-	228	1	-	227	• שנבדקו על בסיס פרטני • שנבדקו על בסיס קבוצתי
4	-	4	-	4	-	- לפי עומק הפיגור
116	-	116	56	13	47	- אחר
<u>348</u>	<u>-</u>	<u>348</u>	<u>57</u>	<u>(2)17</u>	<u>274</u>	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. כולל יתרת הפרשה להפסדי אשראי מעבר להפרשה המתחייבת מהחישוב לפי שיטת "עומק הפיגור", שחושבה על בסיס פרטני ליום 30.6.2016 בסך של 1 מיליון ש"ח (31.12.2016 - זהה), ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך של 13 מיליון ש"ח (31.12.2016 - זהה).
3. לרבות חובות שנבדקו על בסיס פרטני ונמצא שאינם פגומים בסך 12,100 מיליון ש"ח (31.12.2016 - 12,115 מיליון ש"ח). ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות אלו חושבה על בסיס קבוצתי.
4. סווג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(ח) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017						
(לא מבוקר)						
חובות לא פגומים			בעייתיים ⁽²⁾		לא	
בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾	סך הכל	אחר	פגומים ⁽³⁾	בעייתיים	
פעילות בישראל:						
ציבור - מסחרי:						
33	3	1,975	20	25	1,930	• בינוי ונדל"ן - בינוי
2	-	1,866	4	31	1,831	- פעילות בנדל"ן
-	-	485	-	3	482	• שירותים פיננסיים
56	12	10,754	104	136	10,514	• אחר
91	15	15,080	128	195	14,757	סך הכל מסחרי
28	37	3,938	67 ⁽⁶⁾	-	3,871	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
42	15	4,202	32	20	4,150	- אחר
161	67	23,220	227	215	22,778	סך הכל ציבור בישראל
-	-	378	-	-	378	בנקים בישראל
161	67	23,598	227	215	23,156	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל:						
ציבור - מסחרי:						
-	-	14	-	-	14	• בינוי ונדל"ן
-	-	315	-	25	290	• מסחרי אחר
-	-	329	-	25	304	סך הכל מסחרי
1	-	32	-	-	32	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	3	-	-	3	- אחר
1	-	364	-	25	339	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	300	-	-	300	בנקים בחו"ל
1	-	664	-	25	639	סך הכל פעילות בחו"ל
162	67	23,584	227	240	23,117	סך הכל ציבור
-	-	678	-	-	678	סך הכל בנקים
162	67	24,262	227	240	23,795	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 15 ב'3) (ג) להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 30 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלוואה, הכולל בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח) (המשך)

30 ביוני 2016						
(לא מבוקר)						
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾		אחר	פגומים ⁽³⁾		
						פעילות בישראל:
						ציבור - מסחרי:
						• בינוי ונדל"ן - בינוי
						- פעילות בנדל"ן
						• שירותים פיננסיים
						• אחר
						סך הכל מסחרי
						אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
						- אחר
						סך הכל ציבור בישראל
						בנקים בישראל
						סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל:
						ציבור - מסחרי:
						• בינוי ונדל"ן
						• מסחרי אחר
						סך הכל מסחרי
						אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
						- אחר
						סך הכל ציבור בחו"ל
						בנקים בחו"ל
						סך הכל פעילות בחו"ל
						סך הכל ציבור
						סך הכל בנקים
						סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 15 ב'3) (ג') להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 33 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלוואה, הכולל בלוח הסילוקין של ההלוואה.
7. סוג מחדש.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2016						
						(מבוקר)
חובות לא פגומים		סך הכל	בעייתיים ⁽²⁾		לא בעייתיים	
בפיגור של 30 יום ועד 89 יום ⁽⁵⁾	בפיגור של 90 יום ומעלה ⁽⁴⁾		אחר	פגומים ⁽³⁾		
						פעילות בישראל:
						ציבור - מסחרי:
10	3	1,853	21	28	1,804	• בינוי ונדל"ן - בינוי
5	-	2,034	1	61	1,972	- פעילות בנדל"ן
-	-	276	-	3	273	• שירותים פיננסיים
48	11	10,186	91	179	9,916	• אחר
63	14	14,349	113	271	13,965	סך הכל מסחרי
16	34	3,713	62 ⁽⁶⁾	-	3,651	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
39	15	3,931	33	19	3,879	- אחר
118	63	21,993	208	290	21,495	סך הכל ציבור בישראל
-	-	334	-	-	334	בנקים בישראל
118	63	22,327	208	290	21,829	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל:
						ציבור - מסחרי:
-	-	16	-	-	16	• בינוי ונדל"ן
-	-	306	16	32	258	• מסחרי אחר
-	-	322	16	32	274	סך הכל מסחרי
1	-	31	1	-	30	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	3	-	-	3	- אחר
1	-	356	17	32	307	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	312	-	-	312	בנקים בחו"ל
1	-	668	17	32	619	סך הכל פעילות בחו"ל
119	63	22,349	225	322	21,802	סך הכל ציבור
-	-	646	-	-	646	סך הכל בנקים
119	63	22,995	225	322	22,448	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבנין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, והלוואות לדיור אחרות הנמצאות בפיגור של 90 יום ומעלה.
3. ככלל חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש, ראה ביאור 15(ב)(3)(ג) להלן.
4. מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים, צוברים הכנסות ריבית.
5. צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 יום בסך של 29 מיליוני ש"ח, סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
6. כולל יתרת הלוואות לדיור בסך של 1 מיליון ש"ח, לגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של הלוואה, הכולל שינוי בלוח הסילוקין של ההלוואה.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. איכות תיק האשראי

(א) כללי

בהראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע איכותי וכמותי שיהווה אינדיקציה לאיכות תיק האשראי שלהם.

הבנק עושה שימוש במערכות לניטור כשלי אשראי, ומקיים תהליכי בקרת אשראי המהווים גורם מרכזי בתהליך שמירת איכות תיק האשראי. במסגרת זו פיתח הבנק מודלים לדירוג אשראי, המהווים מערכת "תומכת החלטה" ומתקיים מעקב שוטף לזיהוי ואיתור סממנים המצביעים על ירידה אפשרית ככושר הפירעון של הלווים, בין היתר באמצעות ניטור תקופת הפיגור של החובות, בתדירות יומית.

(ב) נתונים כמותיים

להלן נתונים לגבי מדדים פיננסיים מסויימים המשמשים להערכת איכות תיק האשראי, בחתך קבוצות אשראי:

30 ביוני 2017				
(לא מבוקר)				
סך הכל	אנשים פרטיים		מסחרי	
	אחר	לדירור		
%	%	%	%	
0.5	0.3	0.1	0.6	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי
1.0	0.5	-	1.4	שיעור החובות הפגומים מתוך האשראי
2.0	1.2	1.7	2.3	שיעור החובות הבעייתיים מתוך האשראי
1.0	1.4	1.7	0.7	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום מתוך האשראי

31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
סך הכל	אנשים פרטיים		מסחרי	
	אחר	לדירור		
%	%	%	%	
0.2	0.3	-	0.2	שיעור ההוצאה בגין הפסדי אשראי מתוך האשראי
1.4	0.5	-	2.1	שיעור החובות הפגומים מתוך האשראי
2.4	1.3	1.7	2.9	שיעור החובות הבעייתיים מתוך האשראי
0.8	1.4	1.3	0.5	שיעור החובות בפיגור מעל 30 יום מתוך האשראי

הנהלת הבנק עוקבת אחרי התפתחות אינדיקטורים אלו בתדירות רבעונית ובוחנת את משמעות התוצאות שהתקבלו, הן ביחס לתקופות קודמות והן ביחס לנתונים המקבילים במערכת הבנקאית. במחצית הראשונה של שנת 2017 נרשמה עליה בשיעור ההוצאה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור, ביחס לתקופה המקבילה אשתקד. עם זאת, מכיוון שפרמטרים אחרים (כגון: שיעור החובות הפגומים ושיעור החובות הבעייתיים מתיק האשראי), מצביעים על שיפור, מעריכה הנהלת הבנק כי בתקופת הדוח לא חלה הרעה באיכות תיק האשראי בבנק והיא אינה נופלת מאיכות האשראי הממוצעת במערכת הבנקאית.

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017 (לא מבוקר)					
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרת הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה	
					פעילות בישראל:
					ציבור - מסחרי:
211	25	17	6	8	• בינוי ונדל"ן - בינוי
43	31	27	-	4	- פעילות בנדל"ן
9	3	-	3	3	• שירותים פיננסיים
563	136	54	30	82	• אחר
826	195	98	39	97	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
188	20	18	-	2	- אחר
1,014	215	116	39	99	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
1,014	215	116	39	99	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות בחו"ל:
					ציבור - מסחרי:
-	-	-	-	-	• בינוי ונדל"ן
31	25	5	7	20	• אחר
31	25	5	7	20	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
31	25	5	7	20	סך הכל פעילות בחו"ל
1,045	240	121	46	119	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1,045	240	121	46	119	סך הכל*
					* מזה:
261	179	75	40	104	• נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
141	114	72	8	42	• חובות בארגון מחדש

הערות:

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.
2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך) (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2016					
(לא מבוקר)					
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה ⁽²⁾	
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרה רשומה	
					פעילות בישראל:
					ציבור - מסחרי:
					• בינוי ונדל"ן - בינוי
217	28	15	8	13	- פעילות בנדל"ן
45	39	38	-	1	• שירותים פיננסיים
10	6	1	5	5	• אחר
625	210	62	50	148	
897	283	116	63	167	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
200	20	18	-	2	- אחר
1,097	303	134	63	169	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
1,097	303	134	63	169	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות בחו"ל:
					ציבור - מסחרי:
					• בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	• אחר
30	30	5	12	25	
30	30	5	12	25	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
30	30	5	12	25	סך הכל פעילות בחו"ל
1,127	333	139	75	194	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1,127	333	139	75	194	סך הכל*
					* מזה:
					• נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
375	291	106	70	185	
					• חובות בארגון מחדש
152	126	83	5	43	

הערות:

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.
2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(א) חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2016					
(מבוקר)					
חובות פגומים	סך הכל	חובות פגומים אחרים	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	חובות פגומים בגינם נערכה הפרשה להפסדי אשראי	
יתרה חוזית	יתרה רשומה	יתרה רשומה	יתרת הפרשה ⁽²⁾	יתרה רשומה	
					פעילות בישראל:
					ציבור מסחרי:
					• בינוי ונדל"ן - בינוי
214	28	10	8	18	
76	61	39	4	22	• פעילות בנדל"ן
9	3	-	3	3	• שירותים פיננסים
577	179	47	50	132	• אחר
876	271	96	65	175	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
193	19	17	-	2	- אחר
1,069	290	113	65	177	סך כל הציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים
1,069	290	113	65	177	סך הכל פעילות בישראל
					פעילות בחו"ל
					ציבור מסחרי:
					• בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	• אחר
32	32	5	12	27	סך הכל ציבור בחו"ל
32	32	5	12	27	בנקים
-	-	-	-	-	
32	32	5	12	27	סך הכל פעילות בחו"ל
1,101	322	118	77	204	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1,101	322	118	77	204	סך הכל*
					* מזה:
					• נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים
315	257	83	68	174	
146	122	78	6	44	• חובות בארגון מחדש

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. הפרשה להפסדי אשראי על בסיס פרטני.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽⁴⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 (לא מבוקר)			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 (לא מבוקר)			
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽⁴⁾⁽³⁾		יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽⁴⁾⁽³⁾		יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	
אחר	על בסיס מזומן		אחר	על בסיס מזומן		
-	-	30	-	-	27	פעילות בישראל:
-	-	40	-	1	34	ציבור - מסחרי:
-	-	6	-	-	3	• בינוי ונדל"ן:
1	1	221	1	1	161	- בינוי
						- פעילות בנדל"ן
						• שירותים פיננסיים
						• אחר
1	1	297	1	2	225	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	22	-	-	22	- אחר
1	1	319	1	2	247	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
1	1	319	1	2	247	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל:
-	-	-	-	-	-	ציבור - מסחרי:
-	-	30	-	-	25	• בינוי ונדל"ן
-	-	30	-	-	25	• אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	30	-	-	25	בנקים בחו"ל
-	-	30	-	-	25	סך הכל פעילות בחו"ל
1	1	349	1	2	272	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
1	1	349	1	2	272	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 בסך של 3 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 5 מיליון ש"ח).
4. הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בתקופה בה החובות סווגו כפגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽⁴⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (במיליוני ש"ח) (המשך)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017			
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)			
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽⁴⁾⁽³⁾			הכנסות ריבית שנרשמו ⁽⁴⁾⁽³⁾			
אחר	על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	אחר	על בסיס מזומן	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	
-	-	33	-	-	29	פעילות בישראל:
-	-	40	-	1	38	ציבור - מסחרי:
-	-	6	-	-	3	• בינוי ונדל"ן:
2	2	230	2	2	181	• - בינוי
						• - פעילות בנדל"ן
						• שירותים פיננסיים
						• אחר
2	2	309	2	3	251	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	25	-	-	23	- אחר
2	2	334	2	3	274	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
2	2	334	2	3	274	סך הכל פעילות בישראל
						פעילות בחו"ל:
-	-	-	-	-	-	ציבור - מסחרי:
-	-	31	-	-	27	• בינוי ונדל"ן
-	-	31	-	-	27	• אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	31	-	-	27	סך הכל פעילות בחו"ל
2	2	365	2	3	301	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
2	2	365	2	3	301	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.
4. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 בסך של 7 מיליון ש"ח (בתקופה המקבילה אשתקד - 9 מיליון ש"ח).

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽⁴⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ב) יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (במיליוני ש"ח) (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			
			(מבוקר)
הכנסות ריבית שנרשמו ⁽⁴⁾⁽³⁾		יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽²⁾	
אחר	על בסיס מזומן		
פעילות בישראל:			
ציבור מסחרי:			
-	-	37	• בינוי ונדל"ן - בינוי
1	1	73	- פעילות בנדל"ן
-	-	5	• שירותים פיננסיים
3	3	216	• אחר
4	4	331	סך הכל מסחרי
-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	27	- אחר
4	4	358	סך כל הציבור בישראל
-	-	-	בנקים בישראל
4	4	358	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל			
ציבור מסחרי:			
-	-	-	• בינוי ונדל"ן
-	-	32	• אחר
-	-	32	סך הכל הציבור בחו"ל
-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	32	סך הכל פעילות בחו"ל
4	4	390	סך הכל ציבור
-	-	-	סך הכל בנקים
4	4	390	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.
3. הכנסות הריבית על בסיס חוזי שהיו נרשמות אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים, הסתכמו בשנת 2016 בסך של 17 מיליון ש"ח.
4. הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בתקופה בה סווגו כפגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017					
(לא מבוקר)					
צובר הכנסות ריבית					
אינו צובר ריבית	בפיגור של 90 יום ומעלה	בפיגור של 30 יום עד 89 יום	חוב שאינו בפיגור	סך הכל ⁽²⁾	
פעילות בישראל:					
ציבור מסחרי:					
5	-	-	3	8	• בינוי ונדל"ן - בינוי
7	-	-	6	13	- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	• שירותים פיננסיים
31	-	1	38	70	• אחר
43	-	1	47	91	סך הכל מסחרי
9	-	-	9	18	אנשים פרטיים - אחר
52	-	1	56	109	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
52	-	1	56	109	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל:					
ציבור מסחרי:					
-	-	-	-	-	• בינוי ונדל"ן
-	-	-	5	5	• מסחרי אחר
-	-	-	5	5	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	5	5	סך הכל פעילות בחו"ל
52	-	1	61	114	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
52	-	1	61	114	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ת.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח) (המשך)

30 ביוני 2016				
(לא מבוקר)				
צובר הכנסות ריבית				
אינו צובר ריבית	בפיגור של 90 יום ומעלה	בפיגור של 30 יום עד 89 יום	חוב שאינו בפיגור	סך הכל ⁽²⁾
פעילות בישראל:				
ציבור מסחרי:				
4	-	-	3	7
• בינוי ונדל"ן - בינוי				
10	-	1	7	18
- פעילות בנדל"ן				
-	-	-	1	1
• שירותים פיננסיים				
24	-	-	53	77
• אחר				
38	-	1	64	103
סך הכל מסחרי				
8	-	-	10	18
אנשים פרטיים - אחר				
46	-	1	74	121
סך הכל ציבור בישראל				
-	-	-	-	-
בנקים בישראל				
46	-	1	74	121
סך הכל פעילות בישראל				
פעילות בחו"ל:				
ציבור מסחרי:				
-	-	-	-	-
• בינוי ונדל"ן				
-	-	-	5	5
• מסחרי אחר				
-	-	-	5	5
סך הכל ציבור בחו"ל				
-	-	-	-	-
בנקים בחו"ל				
-	-	-	5	5
סך הכל פעילות בחו"ל				
46	-	1	79	126
סך הכל ציבור				
-	-	-	-	-
סך הכל בנקים				
46	-	1	79	126
סך הכל				

הערות:

1. אשראי לציבור, פקדונות בבנקים וחובות אחרים למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ג) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח) (המשך)

31 בדצמבר 2016

(מבוקר)					
צובר הכנסות ריבית					
אינו צובר ריבית	בפיגור של 90 יום ומעלה	בפיגור של 30 יום עד 89 יום	חוב שאינו בפיגור	סך הכל ⁽²⁾	
פעילות בישראל:					
ציבור מסחרי:					
4	-	-	3	7	• בינוי ונדל"ן - בינוי
7	-	2	7	16	- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	• שירותים פיננסיים
37	-	-	37	74	• אחר
48	-	2	47	97	סך הכל מסחרי
9	-	-	9	18	אנשים פרטיים - אחר
57	-	2	56	115	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	בנקים בישראל
57	-	2	56	115	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל:					
ציבור מסחרי:					
-	-	-	-	-	• בינוי ונדל"ן
2	-	-	5	7	• מסחרי אחר
2	-	-	5	7	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
2	-	-	5	7	סך הכל פעילות בחו"ל
59	-	2	61	122	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
59	-	2	61	122	סך הכל

הערות:

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. נכלל בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח)

ארגונים מחדש שבוצעו							
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016			בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017				
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)				
יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה				
מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון ⁽²⁾	מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון ⁽²⁾		
	1	1	22	2	3	16	פעילות בישראל:
	-	-	2	1	1	1	ציבור מסחרי:
	-	-	1	-	-	1	• בינוי ונדל"ן - בינוי
	12	14	89	7	8	90	- פעילות בנדל"ן
	13	15	114	10	12	108	• שירותים פיננסיים
	-	-	-	-	-	-	• אחר
	3	4	262	4	4	229	סך הכל מסחרי
	16	19	376	14	16	337	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
	-	-	-	-	-	-	- אחר
	16	19	376	14	16	337	סך כל הציבור בישראל
	-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
	16	19	376	14	16	337	סך הכל פעילות בישראל
	-	-	-	-	-	-	פעילות בחו"ל
	-	-	-	-	-	-	ציבור מסחרי:
	-	-	1	-	-	-	• בינוי ונדל"ן
	-	-	1	-	-	-	• מסחרי אחר
	-	-	1	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
	-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
	-	-	1	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
	16	19	377	14	16	337	סך הכל ציבור
	-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
	16	19	377	14	16	337	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח) (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו						
בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016			בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017			
(לא מבוקר)			(לא מבוקר)			
יתרת חוב רשומה			יתרת חוב רשומה			
אחרי הארגון ⁽²⁾	לפני הארגון	מספר חוזים	אחרי הארגון ⁽²⁾	לפני הארגון	מספר חוזים	
3	3	50	5	6	44	פעילות בישראל:
2	2	4	1	1	1	ציבור מסחרי:
-	-	1	-	-	1	• בינוי ונדל"ן - בינוי
22	24	177	16	17	174	- פעילות בנדל"ן
27	29	232	22	24	220	• שירותים פיננסים
-	-	-	-	-	-	• אחר
6	8	539	8	9	487	סך הכל מסחרי
33	37	771	30	33	707	אנשים פרטיים - הלוואות לדירור
-	-	-	-	-	-	- אחר
33	37	771	30	33	707	סך כל הציבור בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
33	37	771	30	33	707	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	פעילות בחו"ל
-	-	1	-	-	-	ציבור מסחרי:
-	-	1	-	-	-	• בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	• מסחרי אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	1	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
33	37	772	30	33	707	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
33	37	772	30	33	707	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. כלול בחובות פגומים

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח) (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו			
בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016			
(מבוקר)			
יתרת חוב רשומה			
מספר חוזים	לפני הארגון	אחרי הארגון ⁽²⁾	
פעילות בישראל:			
ציבור מסחרי:			
92	6	6	• בינוי ונדל"ן - בינוי
8	3	3	- פעילות בנדל"ן
2	-	-	• שירותים פיננסים
310	49	47	• אחר
412	58	56	סך הכל מסחרי
-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
969	18	14	- אחר
1,381	76	70	סך כל הציבור בישראל
-	-	-	בנקים בישראל
1,381	76	70	סך הכל פעילות בישראל
פעילות בחו"ל			
ציבור מסחרי:			
-	-	-	• בינוי ונדל"ן
4	2	2	• אחר
4	2	2	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	בנקים
4	2	2	סך הכל פעילות בחו"ל
1,385	78	72	סך הכל ציבור
-	-	-	סך הכל בנקים
1,385	78	72	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח) (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו ⁽³⁾				
בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016		בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017		
(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	
				פעילות בישראל:
				ציבורי - מסחרי:
				• בינוי ונדל"ן - בינוי
-	2	1	9	- פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	• שירותים פיננסיים
-	-	-	-	• אחר
1	17	2	20	סך הכל מסחרי
1	19	3	29	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	-	-	- אחר
-	41	1	43	סך הכל ציבור בישראל
1	60	4	72	בנקים בישראל
-	-	-	-	סך הכל פעילות בישראל
1	60	4	72	
				פעילות בחו"ל:
				ציבור - מסחרי:
				• בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	• מסחרי אחר
-	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
1	60	4	72	סך הכל ציבור
-	-	-	-	סך הכל בנקים
1	60	4	72	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

3. חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים ומעלה, אשר אורגנו מחדש במהלך השנה שקדמה למועד סיווגם כ"חובות בפיגור".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

(ד) חובות בעייתיים בארגון מחדש⁽²⁾ (במיליוני ש"ח) (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו ושלול⁽³⁾

בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016		בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016		בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017		
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	
1	12	-	4	1	13	פעילות בישראל:
-	1	-	1	1	1	ציבורי - מסחרי:
-	1	-	-	-	-	• בינוי ונדל"ן - בינוי
5	63	3	35	3	39	- פעילות בנדל"ן
6	77	3	40	5	53	• שירותים פיננסיים
-	-	-	-	-	-	• אחר
1	182	1	93	2	85	סך הכל מסחרי
7	259	4	133	7	138	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
-	-	-	-	-	-	- אחר
7	259	4	133	7	138	סך הכל ציבור בישראל
-	-	-	-	-	-	בנקים בישראל
7	259	4	133	7	138	סך הכל פעילות בישראל
-	-	-	-	-	-	פעילות בחו"ל:
-	-	-	-	-	-	ציבור - מסחרי:
-	-	-	-	-	-	• בינוי ונדל"ן
-	-	-	-	-	-	• מסחרי אחר
-	-	-	-	-	-	סך הכל ציבור בחו"ל
-	-	-	-	-	-	בנקים בחו"ל
-	-	-	-	-	-	סך הכל פעילות בחו"ל
7	259	4	133	7	138	סך הכל ציבור
-	-	-	-	-	-	סך הכל בנקים
7	259	4	133	7	138	סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.

2. כלולים בחובות פגומים.

3. חובות שהפכו בתקופת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים ומעלה, אשר אורגנו מחדש במהלך השנה שקדמה למועד סיווגם כ"חובות בפיגור".

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

4. מידע נוסף על הלוואות לדיור

(1) כללי:

בהתאם להוראות שפרסם בנק ישראל, נדרשו התאגידים הבנקאיים לכלול בדוחותיהם הכספיים מידע באשר להרכב תיק הלוואות לדיור שנכלל בסעיף "אשראי לציבור" (כולל הלוואות שניתנו בכיטוחן דירת מגורים), לרבות: היקף התיק, יתרת הלוואות הכוללת "מרכיבים נדחים", יתרת הלוואות שניתנו בתנאי "ריבית משתנה" והיחס שבין היקף הלוואה, לבין שווי הנכס המשמש לכיטוחן (LTV).

(2) ההרכב (במיליוני ש"ח):

30 ביוני 2017					
(לא מבוקר)					
יתרת הלוואה לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
• עד 60%	2,837	97	2,934	2,025	196
• מעל 60%	974	11	985	676	43
	50	1	51	2	-
	3,861	109	3,970	2,703	239
					סך הכל

30 ביוני 2016					
(לא מבוקר)					
יתרת הלוואה לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
• עד 60%	2,530	72	2,602	1,851	177
• מעל 60%	866	11	877	612	102
	48	-	48	-	-
	3,444	83	3,527	2,463	279
					סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. היחס בין המסגרת המאושרת לבין שווי הנכס, במועד אישור המסגרת.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 15 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. חובות⁽¹⁾ (המשך)

31 בדצמבר 2016

(מבוקר)

יתרת הלואה לדיור					
שיעור המימון ⁽²⁾	ללא מרכיבים נדחים	מרכיבים נדחים	סך הכל	מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
• עד 60%	2,660	78	2,738	1,925	148
• מעל 60%	949	10	959	660	46
	46	1	47	2	-
	3,655	89	3,744	2,587	194
					סך הכל

1. אשראי לציבור, אשראי לממשלה, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח.
2. היחס בין המסגרת המאושרת לבין שווי הנכס, במועד אישור המסגרת.

ג. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה.

31 בדצמבר 2016		30 ביוני 2016		30 ביוני 2017		עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי (במיליוני ש"ח)
(מבוקר)		(לא מבוקר)		(לא מבוקר)		
הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾	יתרת החוזה ⁽³⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾	יתרת החוזה ⁽³⁾	הפרשה להפסדי אשראי ⁽⁴⁾	יתרת החוזה ⁽³⁾	
1	77	1	65	-	54	אשראי תעודות
6	311	6	289	6	296	ערביות להבטחת אשראי
1	1,241	1	1,132	1	1,263	ערביות לרוכשי דירות
10	832	12	794	11	873	ערביות והתחייבויות אחרות
2	798	1	780	2	843	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו ⁽¹⁾
4	1,350	4	1,282	4	1,336	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בשכבונות לפי דרישה שלא נוצלו
-	881	1	983	-	702	התחייבויות להוצאת ערביות
4	982	8	1,110	3	998	התחייבויות בלתי חוזרות למתן אשראי שאושר ועדיין לא ניתנו ⁽⁵⁾

- * מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי ניתנות לביטול בכל עת - ללא תנאי.
3. יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
  4. יתרת הפרשה להפסדי אשראי.
  5. כולל התחייבות עקרונית להעמדת הלואה לדיור.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 16 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

(לא מבוקר) (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
3,122	-	110	258	369	2,385	מזומנים ופקדונות בבנקים
5,613	14	138	897	1,252	3,312	ניירות ערך
23,242	-	193	437	1,740	20,872	אשראי לציבור, נטו
5	3	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
361	361	-	-	-	-	בניינים וציוד
31	3	7	1	1	19	נכסים בגין מכשירים נגזרים
382	39	-	-	9	334	נכסים אחרים
32,756	420	448	1,593	3,373	26,922	סך הכל נכסים
התחייבויות						
27,798	-	585	1,882	2,465	22,866	פקדונות הציבור
145	-	16	53	-	76	פקדונות מבנקים
144	-	-	24	-	120	פקדונות הממשלה
923	-	-	-	668	255	אג"ח וכתבי התחייבות נדחים
131	3	4	8	57	59	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,261	31	5	2	12	1,211	התחייבויות אחרות
30,402	34	610	1,969	3,202	24,587	סך הכל התחייבויות
2,354	386	(162)	(376)	171	2,335	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	131	407	526	(1,064)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(6)	-	6	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
2,354	386	(31)	25	697	1,277	סך הכל כללי
-	-	-	(6)	-	6	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.
2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 16 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

(לא מבוקר) (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2016						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
4,338	-	163	180	331	3,664	מזומנים ופקדונות בבנקים
4,227	13	40	516	1,407	2,251	ניירות ערך
21,508	-	313	601	1,799	18,795	אשראי לציבור, נטו
8	6	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
356	356	-	-	-	-	בניינים וציוד
22	5	2	10	3	2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
355	35	-	-	8	312	נכסים אחרים
30,814	415	518	1,307	3,550	25,024	סך הכל נכסים
התחייבויות						
25,815	-	636	2,064	2,657	20,458	פקדונות הציבור
386	-	50	81	-	255	פקדונות מבנקים
156	-	-	28	-	128	פקדונות הממשלה
920	-	-	-	665	255	אג"ח וכתבי התחייבות נדחים
122	5	17	29	52	19	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,243	30	2	3	14	1,194	התחייבויות אחרות
28,642	35	705	2,205	3,388	22,309	סך הכל התחייבויות
2,172	380	(187)	(898)	162	2,715	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	186	919	710	(1,815)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	(8)	-	8	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
2,172	380	(1)	13	872	908	סך הכל כללי
-	-	-	(9)	-	9	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.

2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט לא כספי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 16 - דוח על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

(מבוקר) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2016						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ⁽²⁾	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
נכסים						
3,422	-	123	252	327	2,720	מזומנים ופקדונות בבנקים
6,002	13	124	774	1,604	3,487	ניירות ערך
22,001	-	208	523	1,736	19,534	אשראי לציבור, נטו
9	7	-	-	2	-	השקעה בחברות כלולות
358	358	-	-	-	-	בניינים וציוד
26	4	2	14	3	3	נכסים בגין מכשירים נגזרים
346	11	-	3	7	325	נכסים אחרים
32,164	393	457	1,566	3,679	26,069	סך הכל נכסים
התחייבויות						
27,199	-	614	1,984	2,500	22,101	פקדונות הציבור
259	-	12	77	-	170	פקדונות מבנקים
149	-	-	27	-	122	פקדונות הממשלה
926	-	-	-	669	257	אג"ח וכתבי התחייבות נדחים
79	4	2	8	57	8	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
1,308	32	2	2	13	1,259	התחייבויות אחרות
29,920	36	630	2,098	3,239	23,917	סך הכל התחייבויות
2,244	357	(173)	(532)	440	2,152	הפרש
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
-	-	176	531	319	(1,026)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	-	-	-	-	אופציות בכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
-	-	-	(9)	-	9	אופציות מחוץ לכסף נטו (במונחי נכס בסיס)
2,244	357	3	(10)	759	1,135	סך הכל כללי
-	-	-	(9)	-	9	אופציות בכסף נטו (סכום נקוב מהוון)
-	-	-	-	-	-	אופציות מחוץ לכסף נטו (סכום נקוב מהוון)

1. כולל צמודי מטבע חוץ.
2. לרבות יתרות בגין מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם הינו פריט

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

1. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומן עתידי, המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי, לפי הערכת ההנהלה.

חישובי השווי ההוגן מבוססים על הערכה אובייקטיבית של תזרימי מזומנים עתידיים ושיעורי הריבית המנכים אותם לערכם הנוכחי. לפיכך, הערכת השווי ההוגן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימושו של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח.

הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס.

יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש, מכיוון שכרוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפרעון.

בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הבנק. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

2. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

(1) מכשירים פיננסיים סחירים:

השקעה בניירות ערך ואגרות חוב שהונפקו על ידי הבנק - השווי ההוגן נקבע לפי שווי שוק.

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים):

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים שאינם סחירים בריבית קבועה נקבע, בדרך כלל, על ידי היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי הריבית שבהם ביצע הבנק או היה מבצע, עסקאות דומות במועד הדיווח, כמפורט להלן:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים.

הערך הנוכחי נמדד עבור תזרים התקבולים העתידי (קרן וריבית) לכל הלואה בנפרד, בשיעור ריבית המשקף את רמת הסיכון הגלומה באשראי.

קביעת רמת הסיכון, כאמור, נגזרת ממודל דירוג לווים המשמש את הבנק ובוחן את רמת הסיכון של הלקוח בהתבסס על פרמטרים פיננסיים, ניהוליים וענפיים.

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. השיטות וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים (המשך)

(2) מכשירים פיננסיים שאינם סחירים (למעט מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים) (המשך)

בדרך כלל, שיעורי הריבית ששימשו לצורך היוון תזרימי המזומנים נקבעו לפי שיעורי ריבית בהן נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית ניכיון המשקפים את סיכון האשראי הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ניכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים עבור חובות בעייתיים, חושבו לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות להפסדי אשראי.

פקדונות וכתבי התחייבות נדחים - השווי הוגן של יתרת הפקדונות וכתבי ההתחייבות נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים, לפי שיעור הריבית בו מגייס הבנק פקדונות דומים או כתבי התחייבות דומים לתאריך המאזן - בהתבסס על פרמטרים, כגון: תקופת הפקדון, סוג ההצמדה וגודל הפקדון.

בחישוב השווי הוגן של פקדונות הצמודים למדד או לשקל לפי ברירה, נלקחו בחשבון גם השינויים האפשריים בשווי הוגן של הפקדון בהתחשב בערך הזמן של הברירה ובשינויים הצפויים במדד המחירים עד למועד הפרעון של הפקדונות.

השווי הוגן של כתבי התחייבות נדחים הנסחרים בשוק פעיל מבוסס על מחירי השוק של אותם כתבי התחייבות למועד הדיווח.

פקדונות הציבור כוללים "תכניות חסכון", המהווים פקדונות לתקופת פרעון ארוכה יחסית. על פי הנסיון שנצבר בבנק, חלק מהמפקידים נוהג לפרוע את הפקדונות קודם לתאריך הפרעון החוזי שלהם תמורת שוויים החוזי בניכוי "קנס פרעון מוקדם".

תזרימי המזומנים הצפויים בגין תכניות החסכון הוצגו בהתבסס על נתונים סטטיסטיים הכוללים תחזיות לפרעונות מוקדמים של אותן תכניות.

(3) מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

השווי הוגן של מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים המייצגים סיכון אשראי ובגין התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות - הוערך בהתאם לעמלות בעסקאות דומות במועד הדיווח, תוך התאמה ליתרת תקופת העסקה ולאיכות האשראי של הצד הנגדי.

הערכת השווי הוגן של "התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן" כללה התייחסות להפרש שבין הריבית שנקבעה בהסכם, לבין הריבית בעסקאות דומות במועד הדיווח.

מכשירים נגזרים - מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק. מכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל, הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת ולוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב

30 ביוני 2017				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 3 ⁽³⁾	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופקדונות בבנקים	2,732	-	403	3,135
ניירות ערך ⁽⁴⁾	4,549	1,075	14	5,638
אשראי לציבור, נטו	20	2	23,483	23,505
נכסים בגין מכשירים נגזרים	3	15	13	31
הלוואה לחברה כלולה	-	-	2	2
נכסים פיננסיים אחרים	-	6	48	54
סך הכל נכסים פיננסיים	7,304	1,098	23,963	32,365
התחייבויות פיננסיות				
פקדונות הציבור	-	20,672	7,377	28,049
פקדונות מבנקים	-	145	-	145
פקדונות הממשלה	-	120	29	149
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	261	9	737	1,007
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	3	69	59	131
התחייבויות פיננסיות אחרות	-	-	726	726
סך הכל התחייבויות פיננסיות	264	21,015	8,928	30,207
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	19	-	19	19

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו ב"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי הוגן - ראה ביאור 5.
5. מזה נכסים בסך 8,276 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 9,643 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי הוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב (המשך)

30 ביוני 2016				
(לא מבוקר)				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 3 ⁽³⁾	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופקדונות בבנקים	4,338	-	385	4,357
ניירות ערך ⁽⁴⁾	4,227	640	13	4,261
אשראי לציבור, נטו	21,508	1	21,456	21,478
נכסים בגין מכשירים נגזרים	22	11	6	22
הלוואה לחברה כלולה	2	-	2	2
נכסים פיננסיים אחרים	41	8	33	41
סך הכל נכסים פיננסיים	30,138⁽⁵⁾	660	21,895	30,161
התחייבויות פיננסיות				
פקדונות הציבור	25,815	-	6,484	26,029
פקדונות מבנקים	386	-	-	385
פקדונות הממשלה	156	-	36	164
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	920	263	755	1,027
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	122	61	56	122
התחייבויות פיננסיות אחרות	662	-	661	662
סך הכל התחייבויות פיננסיות	28,061⁽⁵⁾	268	7,992	28,389
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	18	-	18	18

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו כ"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי הוגן - ראה ביאור 5.
5. מזה נכסים בסך 8,061 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 8,477 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי ההוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. ההרכב (המשך)

31 בדצמבר 2016				
(מבוקר)				
שווי הוגן				
יתרה במאזן	רמה 1 ⁽¹⁾	רמה 2 ⁽²⁾	רמה 3 ⁽³⁾	סך הכל
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופקדונות בבנקים	3,024	-	414	3,438
ניירות ערך ⁽⁴⁾	5,036	980	13	6,029
אשראי לציבור, נטו	21	1	21,891	21,913
נכסים בגין מכשירים נגזרים	4	12	10	26
הלוואה לחברה כלולה	-	-	2	2
נכסים פיננסיים אחרים	-	5	57	62
סך הכל נכסים פיננסיים	8,085	998	22,387	31,470
התחייבויות פיננסיות				
פקדונות הציבור	-	20,833	6,564	27,397
פקדונות מבנקים	-	259	-	259
פקדונות הממשלה	-	122	33	155
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	260	12	735	1,007
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	4	18	57	79
התחייבויות פיננסיות אחרות	-	1	781	782
סך הכל התחייבויות פיננסיות	264	21,245	8,170	29,679
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עסקאות כהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	19	-	19	19

הערות:

1. הנתונים מבוססים על מחירי שוק שצוטטו כ"שוק פעיל".
2. הנתונים מבוססים על מידע נצפה משמעותי אחר.
3. הנתונים מבוססים על מידע לא נצפה משמעותי.
4. לפירוט נוסף לגבי היתרות במאזן ונתוני השווי הוגן - ראה ביאור 5.
5. מזה נכסים בסך 8,933 מיליון ש"ח והתחייבויות בסך 8,990 מיליון ש"ח שיתרתם במאזן זהה או מהווה קירוב לשווי הוגן.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2017					
(לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המתבססות על					
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
288	-	-	-	288	נכסים
					מזומנים ופקדונות בבנקים
					ניירות ערך זמינים למכירה
4,727	-	-	572	4,155	• אגרות חוב - של ממשלת ישראל
426	-	-	426	-	- של ממשלות זרות
-	-	-	-	-	- של מוסדות פיננסיים
164	-	-	54	110	- אחרות
					ניירות ערך למסחר
2	-	-	-	2	• אגרות חוב - ממשלתיות
6	-	-	6	-	- אחרות
5,325	-	-	1,058	4,267	סך הכל ניירות ערך
20	-	-	-	20	אשראי לציבור - השאלת ניירות ערך
2	-	-	2	-	- נגזרים משובצים
22	-	-	2	20	סך הכל אשראי לציבור
6	-	-	6	-	נכסים פיננסיים אחרים
					נכסים בגין מכשירים נגזרים:
2	-	2	-	-	• חוזי ריבית - שקל מדד
-	-	-	-	-	- אחר
26	-	11	15	-	• חוזי מטבע חוץ
3	-	-	-	3	• חוזים בגין מניות
31	-	13	15	3	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,672	-	13	1,081	4,578	סך הכל נכסים
					התחייבויות
-	-	-	-	-	התחייבויות פיננסיות אחרות
					התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
					• חוזי ריבית:
1	-	1	-	-	- שקל מדד
14	-	-	14	-	- אחר
113	-	58	55	-	• חוזי מטבע חוץ
3	-	-	-	3	• חוזים בגין מניות
131	-	59	69	3	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
131	-	59	69	3	סך הכל התחייבויות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך) (במיליוני ש"ח)

30 ביוני 2016					
(לא מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המתבססות על					
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
239	-	-	-	239	נכסים מזומנים ופקדונות בבנקים
3,664	-	-	482	3,182	ניירות ערך זמינים למכירה
8	-	-	8	-	• אגרות חוב - של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	- של ממשלות זרות
225	-	-	119	106	- של מוסדות פיננסיים
-	-	-	-	-	- אחרות
-	-	-	-	-	ניירות ערך למסחר
11	-	-	11	-	• אגרות חוב - ממשלתיות
-	-	-	-	-	- אחרות
3,908	-	-	620	3,288	סך הכל ניירות ערך
21	-	-	-	21	אשראי לציבור - השאלת ניירות ערך
1	-	-	1	-	- נגזרים משובצים
22	-	-	1	21	סך הכל אשראי לציבור
8	-	-	8	-	נכסים פיננסיים אחרים
3	-	3	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים:
-	-	-	-	-	• חוזי ריבית - שקל מדד
14	-	3	11	-	- אחר
5	-	-	-	5	• חוזי מטבע חוץ
-	-	-	-	-	• חוזים בגין מניות
22	-	6	11	5	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
4,199	-	6	640	3,553	סך הכל נכסים
1	-	-	1	-	התחייבויות
-	-	-	-	-	התחייבויות פיננסיות אחרות
-	-	-	-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
4	-	4	-	-	• חוזי ריבית:
51	-	-	51	-	- שקל מדד
62	-	52	10	-	- אחר
5	-	-	-	5	• חוזי מטבע חוץ
-	-	-	-	-	• חוזים בגין מניות
122	-	56	61	5	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
123	-	56	62	5	סך הכל התחייבויות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ד. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך) (במיליוני ש"ח)

31 בדצמבר 2016					
(מבוקר)					
מדידות שווי הוגן המתבססות על					
יתרה מאזנית	השפעת הסכמי קיזוז	נתונים לא נצפים (רמה 3)	נתונים נצפים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
248	-	-	-	248	נכסים מזומנים ופקדונות בכנקים
5,171	-	-	561	4,610	ניירות ערך זמינים למכירה
295	-	-	295	-	• אגרות חוב - של ממשלת ישראל
-	-	-	-	-	- של ממשלות זרות
205	-	-	95	110	- של מוסדות פיננסיים
-	-	-	-	-	- אחרות
2	-	-	-	2	ניירות ערך למסחר
10	-	-	10	-	• אגרות חוב - ממשלתיות
-	-	-	-	-	- אחרות
5,683	-	-	961	4,722	סך הכל ניירות ערך
21	-	-	-	21	אשראי לציבור - השאלת ניירות ערך
1	-	-	1	-	- נגזרים משובצים
22	-	-	1	21	סך הכל אשראי לציבור
5	-	-	5	-	נכסים פיננסיים אחרים
4	-	4	-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים:
-	-	-	-	-	• חוזי ריבית - שקל מדד
-	-	-	-	-	- אחר
18	-	6	12	-	• חוזי מטבע חוץ
4	-	-	-	4	• חוזים בגין מניות
26	-	10	12	4	סה"כ נכסים בגין מכשירים נגזרים
5,984	-	10	979	4,995	סך הכל נכסים
1	-	-	1	-	התחייבויות
-	-	-	-	-	התחייבויות פיננסיות אחרות
-	-	-	-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:
-	-	-	-	-	• חוזי ריבית:
-	-	-	-	-	- שקל מדד
9	-	-	9	-	- אחר
66	-	57	9	-	• חוזי מטבע חוץ
4	-	-	-	4	• חוזים בגין מניות
79	-	57	18	4	סה"כ התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
80	-	57	19	4	סך הכל התחייבויות

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017

(לא מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ⁽¹⁾⁽²⁾	שווי הוגן לסוף התקופה	סילוקים	רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו ⁽²⁾	שווי הוגן לתחילת התקופה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
(2)	1	(1)	(2)	4	• חוזי ריבית
3	(46)	(6)	11	(51)	• חוזי מטבע חוץ
1	(45)	(7)	9	(47)	סך הכל

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016

(לא מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ⁽¹⁾⁽²⁾	שווי הוגן לסוף התקופה	סילוקים	רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו ⁽²⁾	שווי הוגן לתחילת התקופה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
3	(1)	12	3	(16)	• חוזי ריבית
3	(49)	(3)	8	(54)	• חוזי מטבע חוץ
6	(50)	9	11	(70)	סך הכל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

(מבוקר)

רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ⁽¹⁾⁽²⁾	שווי הוגן לסוף השנה	סילוקים	רווחים (הפסדים) שמומשו וטרם מומשו ⁽²⁾	שווי הוגן לתחילת השנה	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
3	4	17	3	(16)	• חוזי ריבית
1	(51)	(6)	9	(54)	• חוזי מטבע חוץ
4	(47)	11	12	(70)	סך הכל

1. בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה.

2. נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017
(לא מבוקר)

שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים שמומשו ⁽²⁾ ונטרם מומש ⁽¹⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים שטרם מומשו ⁽¹⁾⁽²⁾	מיליוני ש"ח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
2	-	(1)	1	-	
(50)	8	(4)	(46)	4	
(48)	8	(5)	(45)	4	

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

- חוזי ריבית
- חוזי מטבע חוץ

סך הכל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016
(לא מבוקר)

שווי הוגן לתחילת התקופה	רווחים שמומשו ⁽²⁾ ונטרם מומש ⁽¹⁾	סילוקים	שווי הוגן לסוף התקופה	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ⁽¹⁾⁽²⁾	מיליוני ש"ח
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח
(14)	3	10	(1)	3	
(46)	1	(4)	(49)	(3)	
(60)	4	6	(50)	-	

התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:

- חוזי ריבית
- חוזי מטבע חוץ

סך הכל

1. בגין מכשירים המוחזקים לסוף התקופה.
2. נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה

30 ביוני 2017
(לא מבוקר)

מדידות השווי ההוגן המתבססות על

הפסד ⁽¹⁾	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(1)	61	61	-	-	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון
-	14	14	-	-	ניירות ערך
(1)	75	75	-	-	סך הכל

1. לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

1. פריטים הנמדדים בשווי הוגן שלא על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

30 ביוני 2016					
(לא מבוקר)					
מדידות השווי הוגן המתבססות על					
הפסד ¹⁾	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(3)	40	40	-	-	אשראי פגום שבביטוח מותנית בביטחון
-	13	13	-	-	ניירות ערך
(3)	53	53	-	-	סך הכל

31 בדצמבר 2016					
(מבוקר)					
מדידות השווי הוגן המתבססות על					
הפסד	סך הכל	"רמה 3"	"רמה 2"	"רמה 1"	
מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
(10)	64	64	-	-	אשראי פגום שבביטוח מותנית בביטחון
-	13	13	-	-	ניירות ערך
(10)	77	77	-	-	סך הכל

1. לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016.

2. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3"

1. מידע איכותי

- עקום "ציפיות האינפלציה" לשנה הקרובה הינו הנתון הלא נצפה המשמעותי המשמש במדידת שווי הוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים. עליה בתחזית האינפלציה תגרום לירידה בשווי הוגן של התחייבות צמודה למדד בגין מכשיר פיננסי נגזר (ולעליית השווי הוגן של נכס צמוד למדד) - ולהיפך.
- מקדם "סיכון אשראי צד נגדי" מבטא את ההסתברות לכשל אשראי של הצד הנגדי לעסקה. עליה בהסתברות לכשל מקטינה את השווי הוגן של העסקה, ולהיפך.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

ביאור 17 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

2. מידע נוסף בגין נתונים לא נצפים משמעותיים וטכניקות הערכה ששימשו במדידת שווי הוגן של פריטים שסווגו ל"רמה 3" (המשך)

2. מידע כמותי

30 ביוני 2017 (לא מבוקר)					
מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
תוצאה ⁽¹⁾	טווח				
%	%				
		אמדן שווי הבטוחה שווי החברה	ציטוט שווי הוגן הערכת שווי	61	אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
				14	ניירות ערך
					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
(0.9)	(0.5)-(0.9)	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	היוון תזרימי מזומנים	1	• חוזי ריבית - שקל מדד
(1.0)	(1.0)-(1.0)	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	- היוון תזרימי מזומנים	(46)	• חוזי מטבע חוץ
0.2	0.0-3.4	סיכון אשראי צד נגדי	- מודל דירוג		

30 ביוני 2016 (לא מבוקר)					
מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
תוצאה ⁽¹⁾	טווח				
%	%				
		אמדן שווי הבטוחה שווי החברה	ציטוט שווי הוגן הערכת שווי	40	אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
				13	ניירות ערך
					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
2.9	(0.4)-4.6	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	היוון תזרימי מזומנים	(1)	• חוזי ריבית - שקל מדד
(0.5)	(0.5)-(0.5)	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	היוון תזרימי מזומנים	(49)	• חוזי מטבע חוץ
0.1	0.0-0.9	סיכון אשראי צד נגדי	- מודל דירוג		

31 בדצמבר 2016 (מבוקר)					
מידע כמותי		נתונים לא נצפים	טכניקת הערכה	שווי הוגן מיליוני ש"ח	
תוצאה ⁽¹⁾	טווח				
%	%				
		אמדן שווי הבטוחה שווי החברה	ציטוט שווי הוגן הערכת שווי	64	אשראי פגום שגבייתו מותנית בבטחון
				13	ניירות ערך
					התחייבויות, נטו, בגין מכשירים נגזרים:
0.0	(1.1)- 0.9	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	היוון תזרימי מזומנים	4	• חוזי ריבית - שקל מדד
(1.7)	(1.7) - (1.7)	ציפיות אינפלציה ⁽²⁾	- היוון תזרימי מזומנים	(51)	• חוזי מטבע חוץ
0.1	0.0 - 0.4	סיכון אשראי צד נגדי	- מודל דירוג		

1. ממוצע משוקלל
2. עד שנה

ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים | תוכן העניינים

חלק א' - ממשל תאגידי וביקורת

203.....	הדירקטוריון וההנהלה
203.....	המבקרת הפנימית
203.....	עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

חלק ב' - פרטים נוספים הנוגעים לעסקי הבנק

203.....	מבנה הקבוצה והשליטה בבנק
203.....	הון אנושי
204.....	הסכמים מהותיים
204.....	מגבלות בתחום החקיקה והתקינה
207.....	דירוג אשראי

חלק ג' - נספח לדוח הרבעוני

209.....	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד
----------	--

כללי

דוח זה, כולל מידע באשר לממשל התאגידי והביקורת בבנק, וכן פרטים נוספים על עסקי הבנק ואופן ניהולם. הדוח מהווה חלק בלתי נפרד מהדוחות הרבעוניים של הבנק.

חלק א' - ממשל תאגידי וביקורת

1. הדירקטוריון וההנהלה

מידע לגבי ישיבות הדירקטוריון

במחצית הראשונה של שנת 2017 קיים הדירקטוריון 8 ישיבות. בנוסף, התקיימו 26 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

2. המבקרת הפנימית

פרטי המבקרת הפנימית

פרטים לגבי המבקרת הפנימית, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם היא פועלת, תכנית הביקורת השנתית והשיקולים בקביעתה - נכללו בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בפרטים אלו. במחצית הראשונה של שנת 2017 הוגשו על ידי המבקרת הפנימית 22 דוחות ליו"ר הדירקטוריון, יו"ר ועדת הביקורת של הדירקטוריון והמנהל הכללי. כמו כן, נידונו בתקופה זו 21 דוחות, בישיבות ועדת הביקורת של הדירקטוריון.

3. עסקאות עם בעלי שליטה וצדדים קשורים

מידע מפורט באשר להסכמים מהותיים שנחתמו בין הבנק לצדדים קשורים נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016. בתקופת הדוח לא חלו שינויים בהסכמים אלו.

חלק ב' - פרטים נוספים בנוגע לעסקי הבנק

4. מבנה הקבוצה והשליטה בבנק

השליטה בבנק

למועד פרסום דוחות אלה מחזיק בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "בנק דיסקונט"), במלוא הבעלות והשליטה בבנק (100%). לפרטים נוספים בקשר להסכמים מהותיים שבין הבנק לבנק דיסקונט - ראה סעיף 6 להלן. בתקופת הדוח ובשנה שקדמה לה לא בוצעו השקעות במניות הבנק ולא בוצעו עסקאות במניות הבנק על ידי החברה האם.

5. הון אנושי

א. הסכמי עבודה בבנק

מידע מפורט באשר לחוקת העבודה ולהסכמי העבודה שנחתמו בבנק נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016. בתקופת הדוח לא חל שינוי בהסכמים אלו.

ב. סינוף

בסוף המחצית הראשונה של שנת 2017 מנה הבנק 77 סניפים (31.12.2016 - 78 סניפים).

6. הסכמים מהותיים

הסכמים לקבלת שירותי מחשב ותפעול

מערכות המיחשוב המרכזיות של הבנק מבוססות על מערכות המחשב של חברת האם, המתפעלת ומתחזקת אותן. שירותי המיחשוב והתפעול מסופקים לבנק על ידי החברה האם, מכח הסכמים שנחתמו בין הבנק לחברה האם, המבוססים על עקרונות כלכליים.

הסכמים אלו מפרטים את היקף איכות וזמינות שירותי המחשב המסופקים לבנק ומבטיחים את רציפותם, הן בתנאי ההתקשרות הנוכחית והן בתקופת מעבר - אם ירצה אחד מן הצדדים להפסיק את ההתקשרות הקיימת. מידע מפורט באשר להסכמים אלו נכלל בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016. בתקופת הדוח לא חל שינוי בהסכמים אלו.

7. מגבלות בתחום החקיקה והתקינה

הבנק (כמו גם יתר הבנקים במערכת הבנקאית בישראל), פועל במסגרת מערכות חוקים צווים ותקנות המוטלים עליו ובהן, בין היתר, פקודת הבנקאות, חוק בנק ישראל, חוק הבנקאות (רישוי), חוק הבנקאות (שירות ללקוח), וכן הוראות, כללים והנחיות המתפרסמות מעת לעת על ידי המפקח על הבנקים, לרבות: הוראות ניהול בנקאי תקין וכללי הבנקאות (שירות ללקוח). מידע מפורט באשר להליכי חקיקה והסדרה הנוגעים למערכת הבנקאית נכלל בפרק 10 בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016.

להלן מידע באשר להתפתחויות בתחום החקיקה וההסדרה שחלו בשנת 2017:

א. חקיקה בתחום יחסי בנק - לקוח

(1) תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 367, בנושא: "בנקאות בתקשורת"

בפרק 7(110) בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016, נכלל מידע בדבר טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 367, בנושא: "בנקאות בתקשורת".

ביום 6 במרס 2017, פורסם נוסח מחייב של התיקון להוראה.

התיקון מאפשר לתאגידי הבנקאיים לפתוח ולנהל "חסכון ארוך טווח לילד", בהתבסס על פרטי זיהוי המועברים אליהם ברשימה ממוכנת מהמוסד לביטוח לאומי.

בנוסף, נכללו בתיקון להוראה הקלות, באשר לזיהוי לקוחות המבקשים להצטרף לקבלת שירותי בנקאות בתקשורת מרחוק.

(2) ויתור על חתימת לקוח במקרים מסוימים

בפרק 9(110) בדוח על הממשל התאגידי לשנת 2016, נכלל מידע באשר לטיטת מסמך שהופץ על ידי בנק ישראל המאפשר לתאגידי הבנקאיים לפתוח חשבון "חסכון ארוך טווח לילד", גם ללא חתימת הלקוח, ובלבד שהבקשה לפתיחת חשבון התקבלה באמצעות הודעה מהמוסד לביטוח לאומי.

ביום 6 במרס 2017 פרסם בנק ישראל מסמך מחייב בנושא זה.

(3) הצעת חוק שוויון לאנשים עם מוגבלות (תיקון מס' 17) (הלוואה לדיור לאדם עם מוגבלות, התשע"ז - 2017)

ביום 6 במרס 2017, אושרה בכנסת בקריאה ראשונה, הצעת חוק פרטית, במסגרתה מוצע לצמצם את מרחב חופש הפעולה של התאגידי הבנקאיים באשר לדחיית בקשה למתן הלוואה לדיור לאדם עם מוגבלות, ככל שהסירוב נובע מאי יכולת הלווה לרכוש לעצמו ביטוח חיים בחברת ביטוח, בשל מוגבלותו.

הבנק לומד את הכללים החדשים המוצעים בהצעת החוק ונערך ליישומם, ככל שתאושר הצעת החוק במתכונתה הקיימת בתום הליך החקיקה.

(4) חוק אשראי הוגן (תיקון מס' 3 לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג - 1993)

החוק אושר במליאת הכנסת ביום 26 ביולי, 2017 - ובמסגרתו נקבעו, בין היתר, שיעורי ריבית מירביים, כדלקמן:

- בהלוואות בשקלים - "ריבית בנק ישראל", בתוספת 15%.
  - בהלוואות במטבע חוץ - ריבית ה"ליבור" בתוספת 15%.
  - בהלוואות קצרות מועד (לתקופה שאינה עולה על שלושה חודשים) - "ריבית בנק ישראל" בתוספת 20%.
- שיעורים אלו יחולו על הלוואות שסכומן אינו עולה על כ- 1.2 מיליון ש"ח.

(5) טיוטת תיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 470, בנושא: כרטיסי חיוב

טיוטת התיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 470, הופצה ביום 12 ביולי 2017. במסגרת התיקונים שנכללו בטייטה מוצע לחייב את התאגידים הבנקאיים, להציג ללקוח לבקשתו, פירוט מלא של העסקאות שביצע הלקוח ושתמורתן חויבה בחשבון העובר ושכ המתנהל בתאגיד בנקאי, גם אם התאגיד הבנקאי לא היה צד להנפקת כרטיס החיוב.

התיקונים המוצעים עתידים להיכנס לתוקף ביום 31 בינואר 2019. הבנק לומד את התיקונים המוצעים בטייטת התיקון להוראה.

(6) הצעת חוק הבנקאות (שירות ללקוח) (תיקון - ביטול עמלת פירעון מוקדם והגדלת התחרות), התשע"ז - 2017

הצעת החוק הפרטית הונחה על שולחן הכנסת ביום 22 במרס, 2017 - ובמסגרתה מוצע לאסור על התאגידים הבנקאיים לגבות עמלת פרעון מוקדם (כשהלקוח מבקש לפרוע את ההלוואה קודם למועד שנקבע בהסכם ההלוואה), לאחר שחלפה שנה ממועד קבלת ההלוואה, או מיחזורה - לפי העניין. בשלב זה לא ניתן עדיין להעריך אם הכללים המוצעים בהצעת החוק, יאושרו כלשונם בסוף הליך החקיקה.

(7) טיוטת תיקון הוראת ניהול בנקאי 451 בנושא: "הלוואות לדיור"

הצעת התיקון להוראה הופצה ביום 12 ביולי 2017, ובמסגרתה מוצע להאריך את התקופה שבה ייחשב אישור עקרוני שנתן תאגיד בנקאי להעמדת הלוואה לדיור - כ"מחייב את התאגיד הבנקאי" (לרבות תנאי ההלוואה שנכללו באישור העקרוני), מ- 12 יום ממתן האישור, כיום, ל- 24 יום כמוצע בטייטת התיקון להוראה. הבנק נערך ליישום השינויים שנכללו בטייטת ההוראה - לכשיאושרו וייכנסו לתוקף.

ב. הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411 בנושא: "ניהול סיכונים הלבנת הון ואיסור מימון טרור"

בעקבות המלצות ארגון FATF והנחיות ועדת באזל באשר ליישום אפקטיבי של ההוראות בנושא: "איסור הלבנת הון ומימון טרור", פרסם בנק ישראל ביום 6 במרס 2017, תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 411, בנושא: "מניעת הלבנת הון ואיסור מימון טרור וזיהוי לקוחות", במסגרתו נערכה ההוראה מחדש במתכונת הוראת ניהול סיכונים, ושונה שמה ל: "ניהול סיכונים איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור".

התיקון להוראה מאמץ את החלטות "ועדת באזל" וכולל, בין היתר, הנחיות המתייחסות לתפקידים המוטלים על הפונקציות השונות בממשל התאגידי של התאגידים הבנקאיים בנושא זה, הגורמים עליהם נדרשים התאגידים הבנקאיים להתבסס לצורך הערכת הסיכונים, הפעולות הנדרשות לצורך הפחתת הסיכונים והרחבת ההגדרות לגבי פעילויות המוגדרות כ"פעילות בסיכון".

בין היתר, נכללו בהגדרת "לקוחות החשופים מבחינה ציבורית", גם אנשי ציבור מקומיים ובעלי תפקיד בכיר בארגון בינלאומי.

בנוסף, כוללת ההוראה הנחיות ועקרונות באשר לניהול סיכונים הלבנת הון ואיסור מימון טרור, לרבות:

- התאגידים הבנקאיים יחויבו לעשות שימוש במערכות ממוחשבות במטרה לאתר פעילות חריגה בחשבונות הלקוחות.

- יש לקיים מעקב אחר חשבונות של לקוחות שהוגדרו ב"סיכון גבוה".
  - התאגידים הבנקאיים יחויבו לשמור מידע הכרחי לאימות זהות הלקוח וסוג עסקיו.
  - סירוב לקוח למסירת פרטים הנדרשים למילוי ההנחיות שנכללו בהוראה ייחשבו כסיבה סבירה לסירוב תאגיד בנקאי לפתיחת חשבון ללקוח וניהולו.
  - במסגרת ההוראה יחויבו התאגידים הבנקאיים למסור דיווח גם לבנק ישראל במקרים מיוחדים (שדווחו לרשות מוסמכת), בהם עלולה להיגרם פגיעה ביציבות הבנק או בשמו הטוב.
- ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה ייכנסו לתוקף ביום 1.1.2018.
- הבנק לומד את ההנחיות שנכללו בתיקון להוראה ונערך ליישומן במועד שנקבע לכניסתן לתוקף.

ג. מכירת הלוואות ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיוור

בעקבות הסכמים לשיתופי פעולה בתחום הלוואות לדיוור, לרבות מכירת תיקי אשראי של הלוואות לדיוור שנחתמו בין מספר תאגידים בנקאיים לבין גופים מוסדיים, הפיץ בנק ישראל ביום 26 באפריל 2017 טיוטת מסמך, בנושא: "מכירת הלוואות ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיוור".

המסמך כולל עקרונות הנחיות והגבלות בנושא זה, ובכללן:

- דירקטוריון התאגיד הבנקאי והנהלה, אחראים לגיבוש אסטרטגיה למכירת תיקי אשראי של הלוואות לדיוור, ולביצוע עסקאות בסינדיקציה (שיתוף פעולה) עבור הלוואות אלה.
  - ייאסר על התאגידים הבנקאיים לבצע בחירה סלקטיבית (Cherry Picking או Lemon Picking), של הלוואות הנמכרות. ההלוואות שיימכרו יבחרו אקראית מתוך קבוצת הלוואות לדיוור שהועמדו בתקופה מסוימת.
  - שיעור הלוואות לדיוור שיימכרו על ידי התאגיד הבנקאי, בתוספת הלוואות לדיוור בגינן ניתן שירות מהותי - לא יעלה על 10% מיתרת תיק הלוואות לדיוור, או 6% (כאשר חלות על הצד הנגדי לעסקה מגבלות רגולטוריות).
  - לפחות 10% מכל הלוואה שנמכרה, תישאר באחריות התאגיד הבנקאי.
  - תיק האשראי הנמכר של הלוואות לדיוור, יכלול הלוואות שנמצאות באחריות התאגיד הבנקאי המוכר, לפחות 18 חודש טרם המכירה.
  - התאגיד הבנקאי ינקוט בצעדים שיבטיחו שזכויות הלוואות או זכויות בעלי הנכסים המשמשים כבטוחות, לא ייפגעו בעקבות מכירת הלוואות.
  - ניתן יהיה להכיר ברווח ממכירת הלוואות לדיוור, בכפוף לקבלת חוות דעת משפטית המאשרת שעסקת המכירה עומדת בתנאים המאפשרים סיווגה כעסקת מכר אמיתית.
  - תאגיד בנקאי שמכר הלוואות או יזם עסקת שיתוף פעולה בתחום הלוואות לדיוור, יהיה רשאי לפעול כנותן שירות בלבד להלוואות אלו. התגמול שיגבה התאגיד הבנקאי בגין שירות זה - לא יפחת משיעור של 0.4% לשנה מיתרת תיק הלוואות לדיוור שבגינן ניתן השירות.
  - התאגידים הבנקאיים יידרשו לכלול גילוי איכותי וכמותי בנושא מכירת הלוואות לדיוור או שיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדיוור, בדוחותיהם הכספיים - ככל שהיקף הפעילות בתחום זה, מהותי.
- הבנק לומד את ההנחיות והמגבלות שנכללו בטיטוט המסמך.

ד. חקיקה בתחום העמלות

טיטוט תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות)

טיטוט התיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות) הופצה ביום 25 בינואר 2017, ובמסגרתה מוצע לקבוע שתעריף העמלה בגין שירות בנקאי שניתן באמצעות ערוץ ישיר, לא יעלה על התעריף לאותו שירות הניתן באמצעות פקיד (אף אם השירות נכלל בתעריפון העמלות המלא).

ה. חקיקה בתחום המיסים

בהמשך להסכם העקרונות בנושא: "הכרה לצורכי מס של הוצאות בגין הפסדי אשראי", שנחתם בשנת 2012 בין שלטונות המס לבין התאגידים הבנקאיים (ולא כלל התייחסות להוצאות להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור) - נחתם בתקופת הדוח הסכם בין התאגידים הבנקאיים לבין שלטונות המס בנושא: הכרה לצרכי מס של הוצאות להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור, המבוססות על נוסחת "עומק הפיגור".

במסגרת הכללים שנקבעו בהסכם זה, נאסר על הבנקים לנכות לצורך מס 65% מההוצאות להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור המבוססות על נוסחת "עומק הפיגור", שנרשמו בגין הלוואות כפיגור החל מיום 1 בינואר 2014, ואילך. הוצאות אלו יותרו לניכוי במועד מחיקת ההלוואה (או חלקה).

8. דירוג האשראי

התחייבויות הבנק מדורגות על ידי חברת "מעלות - S&P" (להלן: "חברת הדירוג") בדירוג "AA+" (עם אופק דירוג יציב), שנקבע לאחרונה על ידי חברת הדירוג ביום 20.12.2016 והיווה שיפור בדרגה אחת ביחס לדירוג שנקבע להתחייבויות הבנק בעבר. כתבי ההתחייבות הנדחים של הבנק דורגו על ידי חברת הדירוג בדירוג "AA", הנמוך בדרגה אחת מדירוג הבנק, לאור מתודולוגית הדירוג של חברת הדירוג הבינלאומית "Standard & Poor's" (חברת האם של "מעלות - S&P"), לפיה - כתבי התחייבות נדחים ידורגו בדרגה אחת נמוכה יותר, מדירוג המנפיק.

יצוין עוד, כי בהתאם למתודולוגיה של חברת הדירוג הבינלאומית, הוגדר הבנק על ידי חברת הדירוג כ"חברת ליבה" בקבוצת דיסקונט. קביעה זו יוצרת זיקה חד - חד ערכית בין דירוג החברה האם לדירוג הבנק.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים - מאוחד

- לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 210
- א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית 210
- ב. מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית 211
- ג. ניתוח השינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית 211

- לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2017 212
- א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית 212
- ב. מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית 213
- ג. ניתוח השינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית 213

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים⁽¹⁾

א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית

בסכומים מדווחים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2017			
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
						נכסים נושאי ריבית³:
5.06	⁽⁶⁾ 260	20,913	5.26	⁽⁶⁾ 293	22,721	אשראי לציבור ⁽³⁾
1.69	4	789	2.77	4	604	פקדונות בבנקים
0.10	1	3,942	0.10	1	1,798	פקדונות בבנקים מרכזיים
1.54	13	3,545	1.60	24	5,881	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾
0.91	-	25	1.12	-	16	אג"ח למסחר
-	-	-	-	-	6	נכסים אחרים
3.86	278	29,214	4.21	322	31,026	סה"כ נכסים נושאי ריבית
-	-	415	-	-	452	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית
-	-	1,310	-	-	1,418	נכסים אחרים שאינם נושאי ריבית ⁽⁵⁾
3.86	278	30,939	4.21	322	32,896	סך הכל הנכסים
						התחייבויות נושאות ריבית⁶:
(0.02)	-	2,205	(0.02)	-	2,239	פקדונות הציבור - לפי דרישה
(0.85)	(39)	18,453	(1.03)	(51)	19,779	פקדונות הציבור - לזמן קצוב
(1.21)	-	159	(1.15)	(1)	145	פקדונות הממשלה
(0.22)	-	408	(0.26)	-	191	פקדונות מבנקים
(4.93)	(11)	921	(6.12)	(14)	921	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(0.92)	(50)	21,146	(1.12)	(66)	23,275	סה"כ התחייבויות נושאות ריבית
-	-	5,266	-	-	5,938	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	413	-	-	452	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	993	-	-	925	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
(0.92)	(50)	28,818	(1.12)	(66)	30,590	סך הכל התחייבויות
-	-	2,121	-	-	2,306	אמצעים ההוניים
(0.92)	(50)	30,939	(1.12)	(66)	32,896	סה"כ התחייבויות והאמצעים ההוניים
2.94	-	-	3.09	-	-	פער הריבית
3.12	228	29,214	3.30	256	31,026	תשואה נטו⁽⁸⁾ על הנכסים נושאי הריבית

* הנתונים מתייחסים לנכסים ולהתחייבויות של הבנק בישראל ולהכנסות והוצאות הריבית הנגזרים מהם.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים⁽¹⁾ (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2016			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2017			
שיעור הכנסה**	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה**	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
3.93	234	24,109	4.18	263	25,582	מטבע ישראלי לא צמוד:
(0.42)	(16)	16,464	(0.46)	(21)	17,787	סך נכסים נושאי ריבית
3.51			3.72			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
4.42	33	3,146	5.31	48	3,602	מטבע ישראלי צמוד למדד:
(3.80)	(32)	3,361	(5.46)	(42)	3,121	סך נכסים נושאי ריבית
0.62			(0.15)			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
2.21	11	1,959	2.46	11	1,842	מטבע חוץ:
(0.34)	(2)	2,321	(0.47)	(3)	2,367	סך נכסים נושאי ריבית
1.87			1.99			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
3.86	278	29,214	4.21	322	31,026	סך פעילות בישראל:
(0.92)	(50)	22,146	(1.12)	(66)	23,275	סך נכסים נושאי ריבית
2.94			3.09			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
** באחוזים

ג. ניתוח השינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית (במיליוני ש"ח)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2017 לעומת התקופה המקבילה אשתקד		
שינוי נטו	מחיר ⁽¹⁰⁾	גידול (קיטון) כמות ⁽⁹⁾
33	10	23
11	15	(4)
44	25	19
(12)	(9)	(3)
(4)	(4)	-
(16)	(13)	(3)

- הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", סך 25 מיליון ש"ח (בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 - 43 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- הכנסות הריבית כוללות עמלות בסך 30 מיליון ש"ח (בשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 - 28 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת המחיר הנוכחי בשינוי בכמות.
- השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת השינוי במחיר בירתות הממוצעות בתקופה המקבילה אשתקד.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים⁽⁴⁾ (המשך)

א. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית

בסכומים מדווחים

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2016			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2017			
שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	אחוזים	מיליוני ש"ח	מיליוני ש"ח	
						נכסים נושאי ריבית³:
4.78	⁽⁶⁾ 488	20,634	5.03	⁽⁶⁾ 554	22,297	אשראי לציבור ⁽³⁾
1.13	4	641	1.52	5	643	פקדונות בבנקים
0.10	2	3,908	0.10	1	1,792	פקדונות בבנקים מרכזיים
0.91	15	3,360	1.06	32	5,934	אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות למכירה ⁽⁴⁾
0.89	-	22	1.39	-	16	אג"ח למסחר
-	-	-	-	-	6	נכסים אחרים
3.59	509	28,565	3.89	592	30,688	סה"כ נכסים נושאי ריבית
-	-	407	-	-	444	חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית
-	-	1,286	-	-	1,375	נכסים אחרים שאינם נושאי ריבית ⁽⁵⁾
3.59	509	30,258	3.89	592	32,507	סך הכל הנכסים
						התחייבויות נושאות ריבית⁶:
(0.02)	-	2,094	(0.03)	-	2,254	פקדונות הציבור - לפי דרישה
(0.42)	(39)	18,221	(0.75)	(73)	19,509	פקדונות הציבור - לזמן קצוב
(1.23)	(1)	155	(1.15)	(1)	147	פקדונות הממשלה
(0.24)	-	417	(0.23)	-	204	פקדונות מבנקים
(2.88)	(11)	796	(4.42)	(21)	924	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(0.47)	(51)	21,683	(0.82)	(95)	23,038	סה"כ התחייבויות נושאות ריבית
-	-	5,233	-	-	5,870	פקדונות הציבור שאינם נושאים ריבית
-	-	406	-	-	444	זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
-	-	836	-	-	874	התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽⁷⁾
(0.47)	(51)	28,158	(0.82)	(95)	30,226	סך הכל התחייבויות
-	-	2,100	-	-	2,281	אמצעים ההונים
(0.47)	(51)	30,258	(0.82)	(95)	32,507	סה"כ התחייבויות והאמצעים ההונים
3.12	-	-	3.07	-	-	פער הריבית
3.21	458	28,565	3.24	497	30,688	תשואה נטו⁽⁸⁾ על הנכסים נושאי הריבית

* הנתונים מתייחסים לנכסים ולהתחייבויות של הבנק בישראל ולהכנסות והוצאות הריבית הנגזרים מהם.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים⁽¹⁾ (המשך)

ב. יתרות ממוצעות ושיעורי הריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית (במיליוני ש"ח)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2016			לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2017			
שיעור הכנסה**	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	שיעור הכנסה**	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
3.94	462	23,690	4.13	514	25,185	מטבע ישראלי לא צמוד:
(0.42)	(32)	15,920	(0.45)	(40)	17,563	סך נכסים נושאי ריבית
3.52			3.68			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
1.71	26	3,035	3.06	56	3,634	מטבע ישראלי צמוד למדד:
(0.85)	(15)	3,419	(3.20)	(50)	3,132	סך נכסים נושאי ריבית
0.86			(0.14)			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
2.30	21	1,840	2.41	22	1,869	מטבע חוץ*:
(0.32)	(4)	2,344	(0.44)	(5)	2,343	סך נכסים נושאי ריבית
1.98			1.97			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית
3.59	509	28,565	3.89	592	30,688	סך פעילות בישראל:
(0.47)	(51)	21,683	(0.82)	(95)	23,038	סך נכסים נושאי ריבית
3.12			3.07			סך התחייבויות נושאות ריבית
						פער הריבית

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ
** באחוזים

ג. ניתוח השינויים בהכנסות הריבית ובהוצאות הריבית (במיליוני ש"ח)

לשישה חודשים שהסתיימו ביום 30.6.2017 לעומת התקופה המקבילה אשתקד גידול (קיטון) כמות ⁽⁹⁾ מחיר ⁽¹⁰⁾			שינוי נטו
נכסים נושאי ריבית			
41	25	66	אשראי לציבור
-	17	17	נכסים נושאי ריבית אחרים
41	42	83	סך הכל הכנסות ריבית
התחייבויות נושאות ריבית			
(5)	(29)	(34)	פקדונות הציבור
(1)	(9)	(10)	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
(6)	(38)	(44)	סך הכל הוצאות ריבית

- הנתונים בלוחות אלה ניתנים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.
- על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות ימיות).
- לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי, לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.
- מהיתרה הממוצעת של אג"ח זמינות למכירה נוכחה היתרה הממוצעת של רווחים הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן", בסך 16 מיליון ש"ח (בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 - 40 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.
- הכנסות הריבית כוללות עמלות בסך 59 מיליון ש"ח (בשישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2016 - 55 מיליון ש"ח).
- לרבות מכשירים נגזרים.
- תשואה נטו - הכנסות ריבית נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.
- השפעת הכמות חושבה על ידי הכפלת המחיר הנוכחי בשינוי בכמות.
- השפעת המחיר חושבה על ידי הכפלת השינוי במחיר בירתות הממוצעות בתקופה המקבילה אשתקד.

מילון מונחים ואינדקס | תוכן העניינים

216..... מילון מונחים

218..... אינדקס

מילון מונחים

<p>חוזה בין שני צדדים במסגרתו מעניק אחד הצדדים (כותב האופציה) לצד הנגדי זכות לרכוש או זכות למכור נכס שנקבע בחוזה, תמורת מחיר קבוע מראש, במועד קבוע מראש או לפניו.</p>	<p>אופציה</p>
<p>נייר ערך הכולל התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק נייר הערך (איגרת החוב), את הקרן שנקבעה באיגרת החוב בתוספת ריבית, במועדים קבועים או בהתקיים תנאי מסוים (בהתאם לתנאים שנקבעו באיגרת החוב).</p>	<p>איגרת חוב</p>
<p>ארצות המסווגות על ידי הבנק העולמי בקבוצת הכנסה נמוכה או בינונית.</p>	<p>ארצות פחות מפותחות (LDC - Least Developed Countries)</p>
<p>רכיבי הון המשמשים בחישוב יחסי יציבות (כגון: הלימות הון) ומורכבים משני רכיבים: א. הון ברובד הראשון הכולל את ההון העצמי החשבונאי לאחר התאמות פיקוחיות (כהגדרתן בהוראת ניהול בנקאי תקין 202). ב. הון ברובד השני הכולל בעיקר מכשירי חוב הוניים, והתאמות פיקוחיות אחרות.</p>	<p>הון פיקוחי</p>
<p>אשראי והתחייבויות למתן אשראי (מאזני וחוז' מאזני) כמשמעותם בהוראת ניהול בנקאי תקין 313.</p>	<p>חבות</p>
<p>חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגינן נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה, אשר אם לא יטופלו, תיתכן הרעה בסיכויים לפירעון האשראי או במעמדו של הבנק כנושה.</p>	<p>חוב בהשגחה מיוחדת</p>
<p>חוב המסווג כ"פגום", "נחות" או כ"השגחה מיוחדת".</p>	<p>חוב בעייתי</p>
<p>חוב אשר אינו מוגן באופן מספק על ידי בטחונות, או יכולת התשלום של החייב וקיימת אפשרות ברורה כי הבנק יספוג בגינו הפסד אם הליקויים לא יתוקנו.</p>	<p>חוב נחות</p>
<p>חוב שהבנק צופה כי לא יוכל לגבות את הסכומים המגיעים מהחייב, במועדים שנקבעו על פי הסכם החוב.</p>	<p>חוב פגום</p>
<p>חוב פגום שלהערכת הבנק, פרעונו צפוי ממימוש הבטוחות שהועמדו להבטחתו, בלבד, מכיוון שלחייב אין מקורות זמינים אחרים לפירעונו.</p>	<p>חוב שגבייתו מותנית בביטחון</p>
<p>היחס שבין סך אמצעי ההון (ברובד הראשון וברובד השני), לבין סך נכסי הסיכון של הבנק.</p>	<p>יחס הלימות הון כולל</p>
<p>היחס בין הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ובין תזרים המזומנים היוצא נטו ל- 30 הימים הבאים, בתרחיש קיצוני. היחס משמש כמדד ליכולת הבנק לעמוד בצרכי נזילותו לתקופה עתידית של 30 יום.</p>	<p>יחס כיסוי נזילות (LCR - Liquidity Coverage Ratio)</p>
<p>היחס (באחוזים) שבין "מדידת ההון" לבין "מדידת החשיפה".</p>	<p>יחס מינוף</p>
<p>יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נדחות נטו, או עלויות נדחות נטו שנזקפו ליתרת החוב וטרם הופחתו, ובניכוי כל חלק מהחוב שנמחק חשבונאית.</p>	<p>יתרת חוב רשומה</p>

מילון מונחים (המשך)

כללי באזל	כללים לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם.
כתבי התחייבות נדחים	כתבי התחייבות שהזכויות המוקנות מכוחם נדחות מפני תביעותיהם של יתר הנושים של הבנק, למעט כתבי התחייבות אחרים מאותו סוג.
מכשירי אשראי חוץ מאזניים	מכשירי חוב כגון התקשרויות למתן אשראי וערבויות (לא כולל מכשירים נגזרים).
מכשיר נגזר	מכשיר פיננסי או חוזה אחר, שמתקיימים בו שלושה מאפיינים במצטבר: א. בסיס וסכום נקוב הקובעים את סכום הסילוק של המכשיר. ב. ההשקעה הראשונית נטו הנדרשת קטנה מזו שהיתה נדרשת בסוגי חוזים אחרים, החשופים בצורה דומה לשינויים בגורמי שוק (או שלא נדרשת כל השקעה). ג. תנאיו דורשים או מתירים סילוק נטו.
מכשיר פיננסי	מזומן, ראייה לזכות בעלות בתאגיד, או חוזה המקיים שני תנאים, כדלקמן: א. המכשיר מטיל על צד אחד מחיובות חוזית להעביר מזומן, או מכשיר פיננסי אחר לצד שני, או להחליף מכשירים פיננסיים אחרים עם הצד השני, בתנאים העלולים להיות לרעת הצד הראשון. ב. המכשיר מעניק לצד השני זכות חוזית לקבל מזומן או מכשיר פיננסי אחר מהצד הראשון, או להחליף מכשירים פיננסיים אחרים עם הצד הראשון בתנאים העשויים להיות לטובת הצד השני.
משך חיים ממוצע (מח"מ)	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית, של מכשירים פיננסיים נושאי ריבית.
נגזר OTC (Over the counter)	מכשירים נגזרים אשר אינם נסחרים בבורסה רשמית, ונוצרו במסגרת התקשורת בין שני צדדים נגדיים.
סיכון אשראי צד נגדי - CVA (Credit Valuation Adjustment)	החשיפה להפסד שעלול להיגרם, אם הצד הנגדי לעסקה במכשיר נגזר, לא יעמוד בתנאי העסקה.
שוק פעיל	שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים, על מנת לספק מידע על תמחור הנכסים וההתחייבויות על בסיס שוטף.
שיעור המימון - LTV (Loan To Value Ratio)	היחס בין המסגרת המאושרת של החוב בעת העמדת המסגרת, לבין שווי הנכס המבטיח את החוב, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת, המשמש בחישוב "הלימות ההון".
FATCA (Foreign Accounts Tax Compliance Act)	חוק אמריקאי הנועד לשיפור אכיפת המס, וקובע כי גופים פיננסיים מחוץ לארה"ב חייבים בדיווח לרשות המס האמריקאית על חשבונות לקוחות המנוהלים אצלם, החייבים בדיווח לרשות זו, גם אם אינם תושבי ארה"ב.
ICAAP (Internal Capital Adequacy Assessment Process)	תהליך פנימי להערכת הלימות ההון של הבנק, המשמש לצורך בחינת היקף ההון הדרוש לבנק, בכדי לתמוך בסיכונים הכרוכים בפעילותו - במטרה לוודא שהיקף ההון הנדרש אינו עולה על ההון הקיים בבנק.

אינדקס

עמוד	
א	
83-85	אומדנים חשבונאיים קריטיים
46, 176-183	ארגון מחדש של חובות בעייתיים
23-24	אשראי לציבור
ה	
28-31, 136-138	הון והלימות ההון
127-135	הטבות לעובדים
14-16, 113	הכנסות ריבית
53-58, 184-185	הלוואות לדיור
17-18, 124-125, 162-164	הוצאות בגין הפסדי אשראי
48-50, 121-125, 162-165	הפרשה להפסדי אשראי
141-144	התחייבויות תלויות
ח	
24, 121-123, 166-168	חובות בסיווג בעייתי
46, 121-123, 166-168, 170-183	חובות פגומים
י	
31, 140	יחס המינוף
מ	
32-40, 150-161	מגזרי פעילות
108-112	מדיניות חשבונאית
52, 91	מוסדות פיננסים זרים
63	מימון ממונף
26, 73, 145-149	מכשירים נגזרים

אינדקס (המשך)

עמוד	
ג	
20-23 ,118-120	ניירות ערך
41-43	ניהול סיכונים
138	נכסי סיכון
ס	
43-63	סיכון אשראי
73-75	סיכון בסיס
77-81	סיכון נזילות
64-73	סיכון ריבית
63-76	סיכון שוק
81-82	סיכון תפעולי
ע	
88-90	ענפי משק
פ	
25 ,126	פיקדונות הציבור
ש	
66-68 ,84-85 ,189-200	שווי הוגן
ת	
10	תוכנית אסטרטגית
8 ,13 ,14	תשואה להון

